

วิทยานิพนธ์

การศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา

A Study of Fiscal Structure of the City of Pattaya

นางสาวศิริรัตน์ สอ้าง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๔๘

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์

สาขา

เศรษฐศาสตร์

ภาควิชา

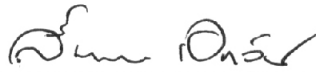
เรื่อง การศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา

A Study of Fiscal Structure of the City of Pattaya

นามผู้วิจัย นางสาวศิริรัตน์ สอ้าง

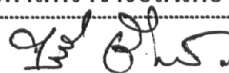
ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันติยา เอกอัคร, Ph.D.)

กรรมการ

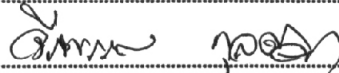
(รองศาสตราจารย์จิรพรรณ ชีรานนท์, ศศ.ม.)

กรรมการ

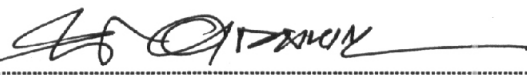
(อาจารย์ชนันธนา ศิวโมกษธรรม, M.B.A.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์จิรพรรณ กุลดิลก, ศ.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อางคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 4 เดือน เมษายน พ.ศ. 2549

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา

A Study of Fiscal Structure of the City of Pattaya

โดย

นางสาวศิริรัตน์ สอ้าง

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
พ.ศ. 2549

ISBN 974-16-1168-4

ศิริรัตน์ สอ้าง 2549: การศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา ปรินญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ประชานกรรมการที่ปรึกษา:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันติยา เอกอัคร, Ph.D. 187 หน้า

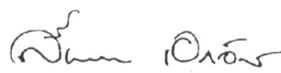
ISBN 974-16-1168-4

เมืองพัทยาคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ที่มีอำนาจปกครองและการบริหารการคลังเป็นของตนเอง นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ และการบริการสาธารณะให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนอย่างทั่วถึง ดังนั้นเมืองพัทยาจำเป็นต้องจัดหารายได้ให้เพียงพอที่จะนำมาพัฒนาท้องถิ่น จึงได้ทำการศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างรายรับ รายจ่าย การเปลี่ยนแปลงรายรับรายจ่าย และสถานภาพทางการคลัง โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา สำหรับการศึกษาความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้ายของเมืองพัทยา ใช้ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีในการวิเคราะห์

ผลการศึกษา พบว่า โครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยาในภาพรวม รายได้มากกว่าครึ่งหนึ่งมาจากรายได้ที่มีใช้ภาษีอากร ซึ่งก็คือ รายได้เงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง ในขณะที่สัดส่วนของรายได้จากภาษีอากรที่เมืองพัทยাজัดเก็บเองต่อรายรับทั้งหมดต่ำกว่าสัดส่วนของรายได้จากภาษีที่รัฐจัดสรรให้ต่อรายรับรวมทั้งหมด ความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินมีค่าต่ำมาก ส่วนภาษีบำรุงท้องที่และภาษีป้ายยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าที่ควรเก็บได้เช่นเดียวกัน ทำให้เมืองพัทยาคงพึ่งพาภาษีที่รัฐจัดสรรให้และรายได้ที่มีใช้ภาษี ด้านรายจ่ายของเมืองพัทยามีสัดส่วนรายจ่ายของหน่วยงานต่อรายจ่ายทั้งหมดสูงกว่าสัดส่วนรายจ่ายของงบกลางต่อรายจ่ายทั้งหมด และในปีงบประมาณ 2542 - 2544 มีรายจ่ายส่วนใหญ่ในด้านรายจ่ายประจำ ซึ่งถูกใช้ในด้านค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุมากที่สุด ส่วนในปีงบประมาณ 2545 - 2547 มีรายจ่ายส่วนใหญ่ในด้านรายจ่ายเพื่อการลงทุน ค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ทางด้านสถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยามีการเกินดุลตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 - 2547 อย่างไรก็ตามสถานภาพทางการคลังที่เกินดุล ส่วนใหญ่มาจากรายได้ที่รัฐอุดหนุนให้ แสดงให้เห็นว่าเมืองพัทยายังคงพึ่งพารายได้จากรัฐ ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ คือ ถ้าหากว่าเมืองพัทยาเพิ่มความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่และภาษีป้ายให้มากขึ้น และทบทวนวิธีการคำนวณภาษีที่เก็บได้ทั้ง 3 ประเภท ย่อมส่งผลให้มีรายได้ที่เพียงพอในการเลี้ยงตัวเอง และนำไปใช้เพื่อการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ และการบริการสาธารณะได้มากขึ้น ซึ่งผลจากการพัฒนาจะส่งผลดีต่อประชาชนในเมืองพัทยา นอกจากนี้รัฐบาลสามารถนำเงินอุดหนุนที่ต้องจัดสรรให้เมืองพัทยาไปพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ด้อยพัฒนาได้เพิ่มขึ้น

ศิริรัตน์ สอ้าง

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

24 / มี.ค. / 2549

Sirirat Sa-ang 2006: A Study of Fiscal Structure of the City of Pattaya. Master of Economics,
Major Field: Economics, Department of Economics. Thesis Advisor: Assistant Professor
Santiya Eag-ark, Ph.D. 187 pages.
ISBN 974-16-1168-4

The City of Pattaya is a special form local government organization which governs and financially administrate by itself. In addition, it has responsibility in infrastructure and public service development to reach people's needs. Therefore, the City of Pattaya needs to earn enough income for community development. This study focuses on the fiscal structure of the City of Pattaya during the budget year 1999 - 2005. The objectives of this research are to study the structures of revenue, expenditure, conversion fiscal structure, financial status by descriptive analysis method and analyse tax effort of housing and land tax, land development tax and signs and boards tax of the City of Pattaya by applying tax effort index method.

The results of this study revealed that more than half of the City of Pattaya revenue was non-tax revenue which came from the central government subsidies. The proportion of collected tax income to total revenue was lower than the ratio of the central government levied tax to total revenue. The tax effort index of housing and land tax was very low, and land development tax and signs and boards tax imposition was lower than its potential level. Therefore, the City of Pattaya need to depend on the central government levied tax and non-tax revenues. On the expenditure side, the ratio of working unit expense to total expense was higher than the central government allocated expense to total expense. In 1999 - 2001 budget, most expenses were regular expenditures which were spend on employee compensation and miscellaneous items. During 2002 - 2005, most expenses were investment expenditure on land and building. On the fiscal structure, the City of Pattaya had a budget surplus from 1999 to 2005. Nevertheless, the most part of this surplus came from the central government subsidies which indicated that the City of Pattaya largely depended on the central government subsidies. The study suggests that if the City of Pattaya push more efforts in housing and land tax collection, land development tax, signs and boards tax and revise these tax calculation methods, it will be able to earn sufficient self-supporting revenues for infrastructure and public service development. Moreover, this development will benefit the City of Pattaya's citizen. Also, the central government will be able to withdraw the subsidies from the City of Pattaya and reallocate them to develop other less-developed local government organizations.

Sirirat Sa-ang
Student's signature

Santiya Eag-ark
Thesis Advisor's signature

24 / 3 / 2006

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติยา เอกอัคร ประธานกรรมการที่ปรึกษาเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้มาโดยตลอด รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์จิรพรรณ ชีรานนท์ กรรมการ สาขาวิชาเอก อาจารย์ชนันธนา ศิวโมกษธรรม กรรมการสาขาวิชารอง และรองศาสตราจารย์ มนฤตย์พล อรุณบุญวลชาติ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อความ สมบูรณ์ยิ่งของวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านของคณะ เศรษฐศาสตร์ที่กรุณาประสาทความรู้ในด้านต่าง ๆ อันเป็นพื้นฐานสำคัญของวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอกราบเท้าขอบพระคุณบิดา มารดา เป็นอย่างสูงที่ทำให้กำลังใจตลอดมา และขอบคุณเพื่อนทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเป็นอย่างดี

ศิริรัตน์ สอ้าง

24 มีนาคม 2549

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	4
วิธีการวิจัย	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	10
แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	23
บทที่ 3 สภาพทั่วไปและโครงสร้างรายรับรายจ่ายของเมืองพัทยา	29
สภาพทั่วไปของเมืองพัทยา	29
โครงสร้างรายรับของเมืองพัทยา	47
โครงสร้างรายจ่ายของเมืองพัทยา	58
บทที่ 4 ผลการศึกษา	63
การศึกษาโครงสร้างรายรับของเมืองพัทยา	63
การศึกษาโครงสร้างรายจ่ายของเมืองพัทยา	89
การศึกษาสถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยา	105
การวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทยา	108

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	113
สรุป	113
ข้อเสนอแนะ	117
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	120
ภาคผนวก	123
ภาคผนวก ก พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542	124
ภาคผนวก ข การคำนวณภาษีที่เมืองพัทยาจัดเก็บเอง	176

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	โครงสร้างจำนวนประชากรในเขตเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 - พ.ศ. 2547	38
2	จำนวนนักเรียน ห้องเรียน โรงเรียนเมืองพัทยา พ.ศ. 2546	39
3	อัตราภาษีบำรุงท้องที่ ตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ปี พ.ศ. 2508	49
4	โครงสร้างอัตราภาษีป้ายที่เสียในปัจจุบันตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2535	51
5	โครงสร้างอัตราอากรฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียม โรงพักสัตว์และค่าธรรมเนียมการประทับตรารับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535	52
6	โครงสร้างรายรับของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	65
7	รายได้จากภาษีอากรแต่ละชนิดต่อรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด ในปี งบประมาณ 2542 - 2547	71
8	โครงสร้างรายจ่ายของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	90
9	สถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	106
10	ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	109
11	ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	110

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีป้าย ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	111
ตารางผนวกที่		
1	การคำนวณภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ควรเก็บได้ของเมืองพัทยา ปีงบประมาณ 2542 - 2547	180
2 - 1	การคำนวณภาษีบำรุงท้องที่ที่ควรเก็บได้ในตำบลนาเกลือของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	181
2 - 2	การคำนวณภาษีบำรุงท้องที่ที่ควรเก็บได้ในตำบลหนองปรือของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	182
2 - 3	การคำนวณภาษีบำรุงท้องที่ที่ควรเก็บได้ของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	183
3	การคำนวณภาษีป้ายที่ควรเก็บได้ของเมืองพัทยา ปีงบประมาณ 2542 - 2547	184
4	โครงสร้างรายรับของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547 เมื่อสมมติ ให้จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินเพิ่มขึ้นร้อยละ 50 จากภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่ควรเก็บได้	185

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่มาของรายรับกับรูปแบบของการใช้จ่าย	12
2	กรอบแนวคิดการวิจัย	28
3	แผนที่เมืองพญา	30
4	โครงสร้างการบริหารเมืองพญาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพญา พ.ศ. 2542	44
5	โครงสร้างรายรับเมืองพญา	57
6	โครงสร้างรายจ่ายเมืองพญา	62
7	สัดส่วนรายได้ที่มีใช้ภาษีอากร และรายได้ภาษีอากรทั้งหมดต่อรายรับรวมทั้งหมด ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	68
8	อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ที่มีใช้ภาษีอากร และอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	69
9	สัดส่วนของรายได้ภาษีอากรที่เมืองพญาจัดเก็บเอง 4 ประเภท ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	75
10	อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้จากภาษีอากรที่เมืองพญาจัดเก็บเอง 4 ประเภท ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	76

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
11	สัดส่วนรายได้จากภาษีอากรที่รัฐจัดสรรให้เมืองพัทยา ประกอบด้วย ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน ภาษีสรรพสามิต ภาษีสุรา และภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	81
12	อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้จากภาษีอากรที่รัฐจัดสรรให้เมืองพัทยา ประกอบด้วยอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน อัตราการเปลี่ยนแปลงภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน อัตราการเปลี่ยนแปลงภาษีสรรพสามิต อัตราการเปลี่ยนแปลงภาษีสุรา และอัตราการเปลี่ยนแปลงภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	82
13	รายได้ที่มีใช้ภาษีอากรของเมืองพัทยา ประกอบด้วย รายได้จากเงินอุดหนุน รายได้เบ็ดเตล็ด รายได้จากทรัพย์สิน และรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาตในปีงบประมาณ 2542 - 2547	87
14	อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ที่มีใช้ภาษีอากรของเมืองพัทยา ประกอบด้วย อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้จากเงินอุดหนุน อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้เบ็ดเตล็ด อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้จากทรัพย์สิน และอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	88
15	รายจ่ายประจำของเมืองพัทยา ประกอบด้วย รายจ่ายอื่น เงินอุดหนุน ค่าสาธารณูปโภค ค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ ค่าจ้างชั่วคราว และ เงินเดือนและค่าจ้างประจำ ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	96

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
16	อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายประจำของเมืองพัทยา ประกอบด้วย อัตราการเปลี่ยนแปลงเงินเดือนและค่าจ้างประจำ อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างชั่วคราว อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าสาธารณูปโภค และอัตราการเปลี่ยนแปลงเงินอุดหนุน ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	97
17	รายจ่ายงบกลางของเมืองพัทยา ประกอบด้วย เงินสำรองจ่าย เงินสทบ กองทุนบำเหน็จบำนาญ ฯ (กบต.) รายจ่ายตามข้อผูกพัน และค่าชำระหนี้ เงินกู้ ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	102
18	อัตราการเปลี่ยนแปลงรายจ่ายงบกลางของเมืองพัทยา ประกอบด้วย อัตราการเปลี่ยนแปลงเงินสำรองจ่าย และอัตราการเปลี่ยนแปลงเงินสทบ กองทุนบำเหน็จบำนาญ ฯ (กบต.) อัตราการเปลี่ยนแปลงรายจ่ายตามข้อผูกพัน และอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าชำระหนี้เงินกู้ ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	103
19	สัดส่วนของรายจ่ายรวมทั้งหมดของเมืองพัทยา ประกอบด้วย รายจ่ายงบกลาง และรายจ่ายของหน่วยงาน ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	104
20	สัดส่วนของรายจ่ายของหน่วยงานเมืองพัทยา ประกอบด้วย รายจ่ายประจำ และรายจ่ายเพื่อการลงทุน ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	104
21	สถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	107
22	ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และภาษี โรงเรือนและที่ดิน ในปีงบประมาณ 2542 - 2547	112

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้นมา เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาแล้วรวมทั้งสิ้น 9 ฉบับ ในปี พ.ศ. 2548 ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 โดยมีอยู่เป้าหมายหนึ่งที่กำหนดไว้ในแผน คือ การเสริมสร้างศักยภาพของการพัฒนาภูมิภาคและชนบท เพื่อสร้างสมดุลของการพัฒนาให้สามารถรองรับคนส่วนใหญ่ของประเทศ และลดความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของคนไทยอย่างทั่วถึง ยุทธศาสตร์การพัฒนาจึงต้องมีการประสานเชื่อมโยงระหว่างชนบทและเมืองให้เป็นไปในทิศทางที่เสริมสร้างซึ่งกันและกัน โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม และการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลมีนโยบายที่กระจายรายได้และความเจริญให้แก่ท้องถิ่นต่าง ๆ โดยกระจายอำนาจในด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตน ซึ่งรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแบ่งออกเป็น เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ปกติแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละจังหวัดประกอบด้วย เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีนโยบายการดำเนินงานแยกไปตามท้องที่ของตน ด้านเมืองพัทยาและกรุงเทพมหานคร จัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่แตกต่างไปจากจังหวัดอื่น โดยมีการดำเนินการเป็นหนึ่งเดียวกันทั้งท้องถิ่น แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะแตกต่างกันไป

การกระจายอำนาจด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจทางการคลังควบคู่กันด้วย เพื่อให้การปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอและนำไปพัฒนาให้แก่ท้องถิ่นของตน เพราะการกระจายอำนาจด้านการปกครองเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีการกระจายอำนาจทาง

การคลังนั้นไม่สามารถทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเพื่อประโยชน์ต่อประชาชนมากนักและไม่ใช้การกระจายอำนาจที่แท้จริงแก่ประชาชน ดังนั้นรัฐบาลจึงได้มีแผนการกระจายอำนาจทางการคลังให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งหนึ่งในวัตถุประสงค์ของแผนเพื่อให้มีการกระจายอำนาจทางการเงินและการคลัง รวมทั้งงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อถ่ายโอนภารกิจไปแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องจัดหาแหล่งรายได้ใหม่ และทำการปรับปรุงหลักเกณฑ์การแบ่งจัดสรรภาษีอากรและเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ในปี พ.ศ. 2544 และให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2549 ซึ่งต้องมีรายได้คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 โดยคำนึงถึงภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมาตรฐานคุณภาพการให้บริการสาธารณะที่ต้องรับผิดชอบเป็นสำคัญ

เมื่อพิจารณาถึงเมืองพัทยาซึ่งจัดเป็นการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ โดยสมัยอดีตในช่วงก่อนเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2521 เมืองพัทยายังมีฐานะเป็นสุขาภิบาลนาเกลือ ซึ่งก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2499 ต่อมาเมืองพัทยาเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ หน่วยการปกครองที่เป็นสุขาภิบาล ไม่สามารถบริหารงานและให้บริการได้ทันกับความเจริญอย่างรวดเร็วของเมืองพัทยา รัฐบาลจึงตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 ขึ้น และจัดตั้งเมืองพัทยา เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2521 เป็นรูปการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ โดยมีผู้จัดการเมืองเป็นผู้ดูแลเมืองพัทยา และเมืองพัทยามีฐานะเทียบเท่าเทศบาลนคร เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีผลบังคับใช้และกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง จึงยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 และตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ซึ่งบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 (กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547)

จากรูปแบบของการบริหารราชการเมืองพัทยาซึ่งเปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับบทบาทและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จึงสมควรศึกษาถึงโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา ในด้านรายรับ รายจ่าย สถานภาพ

ทางการคลังและการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษี เพื่อเป็นข้อมูลเตรียมความพร้อมรองรับการถ่ายโอนอำนาจทางการคลัง และทำให้เมืองพัทยามีแนวทางการจัดเก็บภาษีที่เหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของเมืองพัทยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาโครงสร้าง และการเปลี่ยนแปลงรายรับและรายจ่ายของเมืองพัทยา รวมทั้งศึกษาสถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยา
2. วัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้ายของเมืองพัทยา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาโครงสร้างทางการคลัง และการเปลี่ยนแปลงรายรับรายจ่าย สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดปรับปรุงโครงสร้างทางการคลังให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของเมืองพัทยา ด้านสถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยา ทำให้ทราบว่าโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไร สำหรับความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทยา ทำให้ทราบว่าเมืองพัทยามีภาษีประเภทใดจัดเก็บได้ต่ำกว่าที่ควรเก็บได้ ซึ่งสามารถนำผลการศึกษาครั้งนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดเก็บภาษี

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่องการศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. โครงสร้างรายรับจากรายได้จากภาษีอากรและรายได้ที่มีใช้ภาษีอากร ในช่วงปีงบประมาณ 2542 - 2547 ซึ่งรายได้จากภาษีอากร ประกอบด้วย ภาษีอากรที่เมืองพัทยาจัดเก็บเอง รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้และรัฐบาลจัดเก็บให้ทั้งจำนวน ในส่วนของรายได้ที่มีใช้ภาษีอากร ได้แก่ ค่าธรรมเนียมและค่าใบอนุญาต รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ รายได้เบ็ดเตล็ด และเงินอุดหนุน

2. โครงสร้างรายจ่ายในช่วงปีงบประมาณ 2542 - 2547 ซึ่งรายจ่ายของเมืองพัทยา มี 2 ส่วน คือ รายจ่ายงบกลางและรายจ่ายของหน่วยงาน โดยรายจ่ายงบกลาง ประกอบด้วย ค่าชำระหนี้เงินกู้ รายจ่ายตามข้อผูกพัน เงินสทบกองทุนบำเหน็จบำนาญฯ (กบต.) และเงินสำรองจ่าย ด้านรายจ่ายของหน่วยงานแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ รายจ่ายประจำ ประกอบด้วย หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดเงินอุดหนุน และหมวดรายจ่ายอื่น สำหรับรายจ่ายเพื่อการลงทุน ประกอบด้วย หมวดครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

3. ความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทยา ในช่วงปีงบประมาณ 2542 - 2547 โดยศึกษาเฉพาะภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง 3 ประเภท คือ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย

4. ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 - 2547 โดยเริ่มศึกษาในปีงบประมาณ 2542 เนื่องจากเริ่มใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 และระยะเวลาศึกษาสิ้นสุดที่ปีงบประมาณ 2547 ซึ่งเป็นข้อมูลล่าสุดในช่วงระยะเวลาดำเนินการวิจัย

นิยามศัพท์

1. รายรับ หมายถึง รายได้ประเภทต่าง ๆ ของเมืองพัทยา โดยรายรับ ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือ รายได้ที่มาจากภาษีอากรทั้งในส่วนของภาษีอากรที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง ภาษีอากรที่รัฐบาลจัดเก็บเพิ่มแล้วจัดสรรให้ และภาษีอากรที่รัฐบาลจัดเก็บทั้งจำนวน ส่วนที่ 2 คือ รายได้ที่มาจากแหล่งอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากรายได้จากภาษีอากรซึ่งรวมถึงเงินกู้ เงินอุดหนุน และเงินสะสมของเมืองพัทยา (กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547)

2. รายจ่าย หมายถึง รายจ่ายงบกลางและรายจ่ายของหน่วยงานของเมืองพัทยา (กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547)

3. ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษี (tax effort index) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างภาษีที่เก็บได้จริงต่อภาษีที่ควรเก็บได้ (จรัส, 2526)

4. ภาณีโรงเรือนและที่ดิน หมายถึง ภาณีที่เรียกเก็บจากทรัพย์สินในรูปโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ กับที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ (เกริกเกียรติ, 2546)

5. ภาณีบำรุงท้องที่ หมายถึง ภาณีที่เรียกเก็บจากทรัพย์สินประเภทที่ดิน ซึ่งรวมถึงพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่มีน้ำ เช่น บึง ห้วย เป็นต้น (เกริกเกียรติ, 2546)

6. ภาณีป้าย หมายถึง ภาณีที่จัดเก็บจากป้าย ที่แสดงชื่อ ยี่ห้อ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการค้าหรือแสวงหารายได้ในลักษณะอื่น (อรัญ, 2518)

วิธีการวิจัย

การศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา มีวิธีการวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้ข้อมูลทุติยภูมิโดยรวบรวมจากของเมืองพัทยา และภาณีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเองทั้ง 3 ประเภท ทำการรวบรวมจากศาลาว่าการเมืองพัทยา ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อาทิเช่น ข้อมูลของเมืองพัทยา ทำการรวบรวมจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานจังหวัดชลบุรี กองคลังส่วนท้องถิ่น กรมการปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้นำมาศึกษาในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ใช้ศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 แยกพิจารณาได้ดังนี้

1.1 เพื่อศึกษาโครงสร้างและการเปลี่ยนแปลงรายรับรายจ่าย รวมทั้งสถานภาพทางการคลังของเมืองพัทธตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 - 2547 โดยพิจารณาจากรายรับและรายจ่ายของเมืองพัทธแล้วนำมาศึกษาได้ดังนี้

1.1.1 ศึกษาโครงสร้างรายรับ พิจารณาแยกตามลักษณะรายได้แต่ละประเภท

1.1.1.1 รายได้จากภาษีอากร

1.1.1.2 รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต

1.1.1.3 รายได้จากทรัพย์สิน

1.1.1.4 รายได้จากสาธารณูปโภคและพาณิชย์

1.1.1.5 รายได้เบ็ดเตล็ด

1.1.1.6 รายได้จากเงินอุดหนุน

โดยศึกษาจากสัดส่วนและการเปลี่ยนแปลงของรายได้แต่ละประเภทเปรียบเทียบกับรายรับทั้งหมด เพื่อให้ทราบว่าเมืองพัทธมีรายได้ส่วนใหญ่มากจากทางใด

1.1.2 ศึกษาโครงสร้างรายจ่าย พิจารณาแยกตามลักษณะรายจ่ายแต่ละประเภท

1.1.2.1 รายจ่ายงบกลาง

1.1.2.2 รายจ่ายของหน่วยงาน ได้แก่ รายจ่ายประจำ และรายจ่ายเพื่อการลงทุน

โดยศึกษาจากสัดส่วนและการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายแต่ละประเภท
เปรียบเทียบกับรายจ่ายทั้งหมด เพื่อให้ทราบว่าส่วนใหญ่เมืองพัทยามีการใช้จ่ายไปในทางใด

1.1.3 ศึกษาสถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยา โดยศึกษาตามสูตรดังนี้

สถานภาพทางการคลัง = รายได้ (ไม่รวมเงินอุดหนุนทั่วไป) - รายจ่าย
ประจำ

จากสูตรการคำนวณสามารถนำมาศึกษาได้ว่า

ถ้ารายได้ (ไม่รวมเงินอุดหนุนทั่วไป) $\geq$ รายจ่ายประจำ แสดงว่า เมือง
พัทยามีสถานภาพทางการคลังเกินดุล หมายถึง เมืองพัทยามีรายได้เพียงพอที่ใช้จ่ายในรายจ่าย
ประจำ ดังนั้น เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดให้ได้นำมาใช้ในการพัฒนาเมืองพัทยาทั้งจำนวน

ถ้ารายได้ (ไม่รวมเงินอุดหนุนทั่วไป) $<$ รายจ่ายประจำ แสดงว่า เมือง
พัทยามีสถานภาพทางการคลังขาดดุล หมายถึง เมืองพัทยามีรายได้ไม่เพียงพอที่ใช้จ่ายในรายจ่าย
ประจำ ดังนั้น เมืองพัทยาจึงต้องนำเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้มาใช้ในการจ่าย
ประจำด้วย ทำให้เงินอุดหนุนที่นำมาใช้เพื่อพัฒนาเมืองพัทยาลดลง

เหตุผลที่ไม่นำเงินอุดหนุนทั่วไปกับรายจ่ายเพื่อการลงทุน และรายจ่าย
งบกลางมาคำนวณในการคำนวณสถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยา เพราะเงินอุดหนุนทั่วไป
นั้นรัฐบาลได้จัดสรรให้ใช้จ่ายในส่วนใดก็ได้ หากนำมารวมคำนวณด้วยทำให้ไม่แสดงให้เห็นถึง
รายได้ที่แท้จริงที่เมืองพัทยาจัดหามาได้ว่าเพียงพอใช้จ่ายในรายจ่ายประจำหรือไม่ ส่วนรายจ่ายเพื่อ
การลงทุนเป็นรายจ่ายประเภท ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และรายจ่ายงบกลางเป็นรายจ่าย
ประเภทชำระหนี้เงินกู้ดอกเบี้ย และเงินสำรองจ่าย หากเมืองพัทยามีรายได้ไม่เพียงพอที่ใช้ใน
รายจ่ายประจำแล้วส่งผลให้เงินอุดหนุนที่นำมาใช้จ่ายในการพัฒนาเมืองพัทยาลดลงด้วย

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ใช้ศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยใช้หลักการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทยา ซึ่งทำการศึกษาเฉพาะภาษีที่เมืองพัทยาจัดเก็บเอง 3 ประเภท คือ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย โดยศึกษาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 - 2547

ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษี คือ อัตราส่วนระหว่างรายได้จากภาษีที่เก็บได้จริงกับรายได้จากภาษีที่ควรเก็บได้ แสดงดังสมการต่อไปนี้ (จรัส, 2526)

$$TE = \frac{Ti}{T}$$

โดย TE = ความพยายามในการจัดเก็บภาษี

Ti = ภาษีที่เก็บได้จริง

T = ภาษีที่ควรเก็บได้

สูตรการคำนวณความพยายามในการจัดเก็บภาษีนี้ สามารถนำมาศึกษาได้ว่า

ถ้าค่าที่คำนวณได้ > 1 หมายถึง รายได้จากภาษีอากรที่เมืองพัทยาเก็บได้จริงมีค่ามากกว่าภาษีที่ควรเก็บได้ แสดงให้เห็นว่า เมืองพัทยามีความพยายามในการจัดเก็บภาษีมาก และถ้ามีค่ามากกว่า 1 มากเท่าใด แสดงให้เห็นว่า เมืองพัทยามีความพยายามในการจัดเก็บภาษีมากขึ้นตามลำดับ

ถ้าค่าที่คำนวณได้ $= 1$ หมายถึง รายได้จากภาษีอากรที่เมืองพัทยาเก็บได้จริงมีค่าเท่ากับภาษีที่ควรเก็บได้

ถ้าค่าที่คำนวณได้ < 1 หมายถึง รายได้จากภาษีอากรที่เมืองพัทยาเก็บได้จริงมีค่าน้อยกว่าภาษีที่ควรเก็บได้ แสดงให้เห็นว่า เมืองพัทยามีความพยายามในการจัดเก็บภาษีน้อย และถ้ามีค่าน้อยกว่า 1 มากเท่าใด แสดงให้เห็นว่า เมืองพัทยามีความพยายามในการจัดเก็บภาษีน้อยลงตามลำดับ

ค่าที่คำนวณได้นำไปเปรียบเทียบผลการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทยา เพื่อพิจารณาว่าเมืองพัทยามีความพยายามในการจัดเก็บภาษีเป็นอย่างไร และการคำนวณภาษีที่เมืองพัทยาจัดเก็บเองทั้ง 3 ประเภท แสดงในภาคผนวก ข

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา มีการรวบรวมเอกสารหลายอย่างมาใช้ในการศึกษา ในบทนี้จึงมีการตรวจเอกสารเพื่อหาว่ามีเอกสารใดบ้างที่สอดคล้องกับการศึกษาโครงสร้างทางการคลัง ซึ่งการตรวจเอกสารส่วนใหญ่เน้นครอบคลุมแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การตรวจเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา ครอบคลุมการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น ความหมายของคลังท้องถิ่น ทฤษฎีการคลังท้องถิ่น ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีอากร และแนวคิดเกี่ยวกับการวัดความพยายามการจัดเก็บภาษี มีรายละเอียดดังนี้

1. การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น

การกระจายอำนาจการปกครอง เป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรที่มีใช้หน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางหรือราชการบริหารส่วนภูมิภาค เพื่อให้องค์กรนั้นสามารถจัดบริการสาธารณะบางอย่างได้โดยมีอิสระตามสมควร และรัฐบาลโดยราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคทำหน้าที่ควบคุมดูแล แต่ไม่มีอำนาจบังคับบัญชาสั่งการ (สถาบันพระปกเกล้า, 2545: 525)

ลักษณะสำคัญขององค์การตามหลักการกระจายอำนาจ คือ มีการแยกหน่วยงานออกไปเป็นองค์การนิติบุคคลอิสระจากองค์การของส่วนกลาง การเลือกตั้ง และมีความเป็นอิสระ

2. ความหมายของการคลังท้องถิ่น

การคลังท้องถิ่นเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ยุติการปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นกลไกในการบริหารงานของตน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้และการบริหารงานคลังโดยทั่วไป มีความหมายครอบคลุมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรายได้ การกำหนดรายจ่าย การจัดท่างบประมาณ การจัดซื้อวัสดุ การว่าจ้าง การบัญชี และการตรวจบัญชี (เสนห์, 2531: 665-667)

ดังนั้น การคลังท้องถิ่น หมายถึง การบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นการพิจารณาถึงการหารายได้ การกำหนดรายจ่าย การจัดท่างบประมาณ การจัดซื้อวัสดุ การว่าจ้าง การบัญชี และการตรวจบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

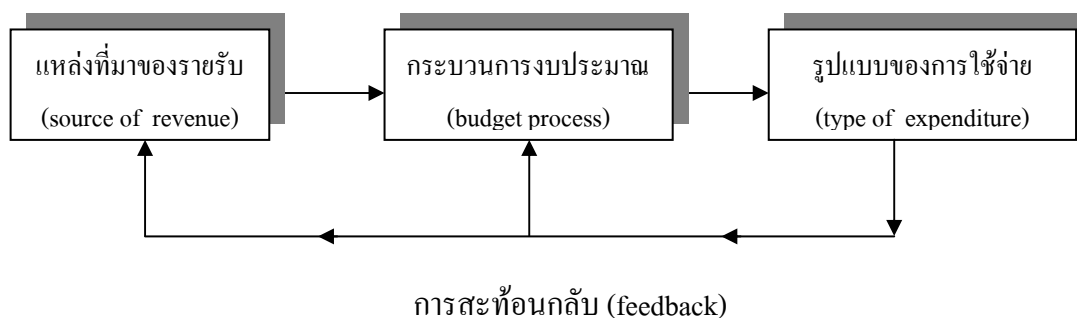
ในการศึกษาการคลังท้องถิ่นนั้นให้ความสำคัญเกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายรับ (source of revenue) กระบวนการงบประมาณ (budget process) และรูปแบบของการใช้จ่าย (type of expenditure) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยที่กระบวนการงบประมาณนี้เป็นตัวกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์ของแหล่งที่มาของรายรับกับรูปแบบในการใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง เพื่อก่อให้เกิดความสอดคล้องต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 3 ประการของการคลังท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ดังต่อไปนี้

1. แหล่งที่มาของรายรับ หมายถึง การพิจารณาที่มาของรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

2. กระบวนการงบประมาณ หมายถึง การพิจารณาขั้นตอนในการจัดเตรียมงบประมาณ (budget preparation) ขั้นตอนในการอนุมัติงบประมาณ (budget adoption) และขั้นตอนในการบริหารงบประมาณ (budget execution) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง โดยทั่วไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีกระบวนการงบประมาณที่คล้ายคลึงกัน

3. รูปแบบของการใช้จ่าย หมายถึง การพิจารณาลักษณะการใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละประเภทตามบัญญัติของกฎหมาย

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่มาของรายรับกับรูปแบบของการใช้จ่าย
ที่มา: เสน่ห์ (2531)

3. ทฤษฎีการคลังท้องถิ่น

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการจัดรูปแบบของการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนรับผิดชอบในการบริหารงานสาธารณะ และอำนาจทางการคลังมากนักน้อยเพียงใด เกริกเกียรติ (2542: 559-556) ได้แบ่งหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

3.1 หลักการกระจายอำนาจความรับผิดชอบแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการพิจารณาการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องพิจารณาถึงขอบเขตของการกระจายอำนาจทางการคลังควบคู่ไปด้วย เพราะว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตนได้มากนักน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับรายได้เป็นสำคัญ ดังนั้น การกระจายอำนาจการปกครองโดยปราศจากการกระจายอำนาจทางการคลังที่เพียงพอ จึงไม่สามารถถือได้ว่าเป็นการกระจายอำนาจแก่ท้องถิ่นที่สมบูรณ์

ในการพิจารณาว่ารัฐบาลกลางควรมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งเข้ามามีส่วนรับผิดชอบการบริหารงานท้องถิ่นมากนักน้อยเพียงใด ต้องพิจารณาถึงหลักการ ดังนี้

3.1.1 ระบบความสัมพันธ์ของรัฐบาลกลางกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระบบถึงขอบเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายความว่า ประเทศที่มีการปกครองในรูปของสหพันธรัฐ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ มีมาก ส่วนประเทศที่ปกครองในรูปรัฐเดี่ยว มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อยกว่าประเทศในรูปสหพันธรัฐ ในปัจจุบันมีแนวโน้มว่าการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 2 รูปแบบข้างต้นมีลักษณะใกล้เคียงกันมาก

3.1.2 อาณาเขตของผลประโยชน์ นำมาพิจารณาว่าท้องถิ่นในแต่ละแห่งควรมีหน้าที่ผลิตสินค้าและบริการสาธารณะใดบ้าง และควรจำกัดอยู่ในอาณาเขตของชุมชนที่เป็นผู้ผลิตสินค้าและบริการสาธารณะนั้น

3.1.3 การประหยัดในทางเศรษฐกิจที่เกิดจากขนาดของกำลังผลิต นำมาพิจารณาว่าท้องถิ่นใดควรเป็นผู้ผลิตสินค้าและบริการสาธารณะใดบ้าง เพราะการผลิตสินค้าและบริการสาธารณะบางประเภท มีขนาดกำลังการผลิตเล็กเกินไปทำให้เสียต้นทุนต่อหน่วยสูง แต่ถ้าขยายขนาดการผลิตให้ใหญ่ขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลดลง

3.1.4 ความใกล้ชิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนภายในท้องถิ่นขึ้นอยู่กับขนาดของเขตการปกครองที่เหมาะสม ซึ่งทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น

3.2 หลักการจัดสรรและการกระจายสินค้าสาธารณะ การที่ต้องจัดสรรทรัพยากรด้านต่าง ๆ แก่ท้องถิ่นนั้น เนื่องจากมีสินค้าบางชนิดไม่สามารถใช้กลไกทางการตลาด หรือมาตรการอย่างอื่นมาใช้เป็นเครื่องมือที่ถนัดกันไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใดได้ใช้สินค้าและบริการนั้น ไม่ว่าผู้นั้นได้จ่ายค่าตอบแทนในการใช้สินค้าและบริการหรือไม่ก็ตาม สินค้าและบริการที่แบ่งแยกการบริโภคออกจากกันไม่ได้ มีลักษณะที่ว่าเมื่อผลิตขึ้นมาแล้วทุกคนได้ใช้ร่วมกัน ถึงแม้ว่าในบางครั้งอาจไม่ต้องการใช้สินค้าและบริการนั้น แต่ไม่สามารถปฏิเสธการใช้สินค้าและบริการนั้นได้ และเรียกลักษณะดังกล่าวได้ว่ามีอุปทานร่วมกัน นอกจากนั้นผู้ที่ผลิตสินค้าและบริการในลักษณะที่กล่าวมาข้างต้นไม่สามารถเรียกเก็บเงินหรือค่าตอบแทนจากผู้ใช้บริการในสินค้าและบริการนั้นได้ ทำให้รัฐบาลต้องเข้ามาทำหน้าที่จัดสรรสินค้าและบริการนั้น โดยรัฐบาลจะเรียกเก็บเงินหรือค่าตอบแทนจากผู้

บริการทางอ้อมในรูปของการจัดเก็บภาษีอากรต่าง ๆ เพื่อนำมาผลิตสินค้าและบริการเหล่านั้น ซึ่งสามารถเรียกสินค้าและบริการดังกล่าวว่า สินค้าสาธารณะและสินค้าลักษณะผสม โดยมีข้อพิจารณาในการจัดให้บริการสาธารณะแก่ท้องถิ่นแต่ละแห่ง อยู่ 3 ข้อดังนี้

3.2.1 บริการสาธารณะที่ครอบคลุมพื้นที่จำนวนมากโดยไม่สามารถแบ่งแยกการบริโภคออกจากกัน กล่าวคือ บริการสาธารณะชนิดนี้ผลิตขึ้นมาแล้วประชาชนสามารถใช้ร่วมกัน โดยที่ไม่สามารถแบ่งแยกการบริโภคออกจากกันได้ และการใช้บริการสาธารณะของบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่ทำให้ความพอใจในการใช้บริการนั้นของบุคคลอื่นลดลง ซึ่งบริการสาธารณะประเภทนี้สัมพันธ์กับความต้องการทางด้านความปลอดภัย สุขภาพ สวัสดิการทางสังคม และการจัดแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากที่ดินสำหรับชุมชนเมือง โดยที่บริการสาธารณะเหล่านี้ได้แก่ สวนสาธารณะ ถนนและทางหลวง การป้องกัน และระงับอัคคีภัย เป็นต้น

การที่ผลประโยชน์จากบริการสาธารณะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้การคิดค่าบริการจากสินค้าและบริการสาธารณะเหล่านี้ไม่เป็นธรรมต่อประชาชนที่ต้องจ่ายค่าบริการ รัฐบาลกลางจึงต้องเข้ามาทำหน้าที่ช่วยเหลือ ซึ่งอาศัยมาตรการทางการคลังในการจัดเก็บรายได้ทั่วไปจากภาษีทรัพย์สิน และภาษีรายได้บุคคลมาจัดสรรกลับไปให้ท้องถิ่น ถือเป็นการกระจายสินค้าและบริการสาธารณะให้แก่ท้องถิ่นต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน

3.2.2 บริการสาธารณะที่ครอบคลุมพื้นที่จำกัด โดยสามารถแบ่งแยกการบริโภคออกจากกันได้ กล่าวคือ ผู้ผลิตสามารถคิดกันไม่ให้บุคคลอื่นมาใช้บริการของตนได้ ถ้าหากว่าผู้ใช้ไม่จ่ายเงินเป็นค่าตอบแทน อีกทั้งการใช้สินค้าและบริการสาธารณะโดยบุคคลหนึ่งแล้วเป็นเหตุทำให้บุคคลอื่นไม่สามารถใช้สินค้าและบริการนั้น หรือส่งผลให้ความพอใจในการใช้สินค้าและบริการสาธารณะนั้นน้อยลง ได้แก่ การจัดเก็บขยะและทำลายขยะมูลฝอย การจัดสถานที่จอดรถ การจัดสถานีขนส่ง เป็นต้น

3.2.3 บริการสาธารณะที่ครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง โดยสามารถแยกการบริโภคออกจากกันได้ กล่าวคือ การจัดให้บริการชนิดนี้ก่อให้เกิดผลประโยชน์โดยตรงกับผู้บริโภคและก่อให้เกิดผลประโยชน์โดยอ้อมกับสังคม ที่เรียกว่า สินค้าที่เป็นคุณประโยชน์ต่อสังคม คือเป็น สินค้าและบริการบางอย่างที่มีลักษณะผสมระหว่างสินค้าสาธารณะกับสินค้าเอกชน หรือมีลักษณะเป็นสินค้าเอกชน แต่ว่าการใช้สินค้าและบริการเหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับประชาชนและเกิดผล

ประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม ทำให้รัฐบาลกลางต้องเข้ามาทำการผลิตสินค้าและบริการเหล่านี้เอง ซึ่งบริการเหล่านี้ได้แก่ การจัดหาน้ำสะอาด การบริการสาธารณสุข เป็นต้น

4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การพิจารณาว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดหารายได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ การแบ่งอำนาจในการจัดหารายได้หรือการจัดเก็บภาษีระหว่างรัฐบาลกลางกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากว่าทั้งรัฐบาลกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างต้องการรายได้มาอุดหนุนการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น การที่รัฐบาลกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการนำเงินมาใช้จ่ายมากขึ้นก็เพราะว่าประเทศมีการพัฒนาตลอดเวลา ส่งผลให้ประชาชนต่างก็ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้น แต่รายได้หรือภาษีอากรของหน่วยการปกครองทั้งสองระดับนี้ต่างก็ได้อาจมาจากความสามารถในการเสียภาษีอากร (tax capacity) ของประชาชนทั้งประเทศเหมือนกันทั้งคู่จึงเกิดปัญหาตามมาว่าระหว่างรัฐบาลกลางกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หน่วยการปกครองใดควรจัดเก็บภาษีอากรประเภทใดบ้าง จึงเหมาะสมกับการนำรายได้ที่ได้รับมาใช้พัฒนาประเทศ ซึ่งสามารถพิจารณาความเหมาะสมในการจัดเก็บภาษีอากรได้ดังนี้ (เกริกเกียรติ, 2546)

4.1 ภาษีอากรที่รัฐบาลกลางเป็นผู้จัดเก็บ

ส่วนใหญ่แล้วภาษีอากรที่รัฐบาลกลางเป็นผู้จัดเก็บ เป็นภาษีอากรที่หารายได้ให้แก่รัฐบาลกลางได้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากว่ารัฐบาลกลางต้องนำรายได้จากภาษีมาใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุนี้รัฐบาลกลางจึงต้องดึงอำนาจในการจัดเก็บภาษีอากร ที่สามารถจัดเก็บได้เป็นจำนวนมากมาไว้ในส่วนกลาง แต่โดยหลักการแล้วรัฐบาลกลางเก็บภาษีอากร ที่ใช้เป็นรากฐานในการควบคุมนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ 3 ประเภท คือ

4.1.1 ภาษีอากรที่เกี่ยวกับการชำระเงินของประเทศ ได้แก่ ภาษีศุลกากร (customs duties) ของสินค้าส่งออกและนำเข้าประเทศ

4.1.2 ภาษีอากรที่เกี่ยวกับการรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจภายในประเทศ ซึ่งเป็นการป้องกันภาวะเงินเฟ้อและการพยายามให้อัตราการจ้างงานของประเทศอยู่ในระดับสูง และภาษีอากรที่รัฐบาลใช้เป็นเครื่องมือ ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (personal income tax) ในระบบ

ก้าวหน้า ภาษีเงินได้นิติบุคคล (corporate income tax) นอกจากนี้รัฐบาลกลางยังสามารถใช้ภาษีในการควบคุมการใช้จ่ายของผู้บริโภค โดยใช้วิธีการเพิ่มหรือลดอัตราภาษีที่เก็บจากสินค้าและบริการในแต่ละประเภท ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (value added tax) และภาษีสรรพสามิต (excise tax)

4.1.3 ภาษีอากรที่เกี่ยวกับการกระจายรายได้และความมั่งคั่งของสังคม ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระบบก้าวหน้า อากรมรดก (estate tax) และภาษีทรัพย์สิน (property tax) ในรูปต่าง ๆ

4.2 ภาษีอากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเป็นผู้จัดเก็บ

รายได้จากภาษีอากรที่จัดเก็บภายในประเทศ นอกจากขึ้นอยู่กับความสามารถในการเสียภาษีอากรของประชาชนแล้ว ยังขึ้นอยู่กับความสามารถหรือความพยายามในการเก็บภาษี (tax effort) ของรัฐบาลกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย จากข้อเท็จจริงนี้ทำให้สามารถแบ่งอำนาจในการจัดเก็บภาษีอากรระหว่างรัฐบาลกลางกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มากขึ้น โดยทั่วไปแล้วภาษีอากรที่รัฐบาลกลางมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจในการจัดเก็บ พิจารณาได้ดังนี้

4.2.1 ภาษีอากรที่มอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บเอง การที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจในการจัดเก็บภาษีอากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้หลักพิจารณาที่สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ

(1) พิจารณาจากภาษีที่เก็บตามหลักผลประโยชน์ที่ได้รับ (the benefit principle) ซึ่งเป็นการให้ประชาชนผู้ที่ได้รับประโยชน์ในการใช้บริการจากสินค้าสาธารณะเสียภาษีอากรเพื่อนำรายได้จากภาษีอากรนี้ไปใช้ในการผลิตสินค้าสาธารณะ ซึ่งในทางทฤษฎีถือว่าแนวทางการจัดสรรบริการสาธารณะดังหลักการนี้ใกล้เคียงกับการจัดสรรบริการสาธารณะ โดยใช้กลไกราคาหรือกลไกตลาดมากที่สุด ส่งผลให้การจัดสรรบริการสาธารณะมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

ในการจัดสรรบริการสาธารณะของท้องถิ่น รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบตัดสินใจเอง ซึ่งประชาชนในแต่ละท้องถิ่นต้องพิจารณาว่าท้องถิ่นของตนต้องการบริการอะไร และประชาชนในท้องถิ่นสามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าสาธารณะต่าง ๆ ได้อย่างไร หากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับท้องถิ่นโดยเฉพาะรัฐบาลกลางไม่เข้าไปแทรกแซงและให้แต่ละท้องถิ่นพิจารณาจัดเก็บภาษีอากรที่เกี่ยวกับท้องถิ่นได้ด้วยเหตุนี้การจัดเก็บภาษีอากรในแต่ละท้องถิ่นจึงไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน เพราะว่าสภาพการณ์และความสมบูรณ์ในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน

(2) พิจารณาถึงความสามารถหรือความพยายามในการจัดเก็บภาษี ในการเก็บภาษีอากรบางประเภท องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่ารัฐบาลกลาง เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ใกล้ชิดกับทรัพย์สินที่เก็บภาษี เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ เป็นต้น นอกจากนี้รายได้เกือบทั้งหมดที่เก็บจากภาษีอากรถูกนำมาใช้เพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่น ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นยอมเสียภาษีโดยสมัครใจเพิ่มขึ้น

4.2.2 ภาษีอากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บร่วมกับรัฐบาลกลาง ในการจัดเก็บภาษีอากรบางประเภานั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการเก็บภาษีมีความยุ่งยากเกินขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บได้ แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่มาก จึงทำให้รัฐบาลกลางยอมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมในการจัดเก็บภาษีอากรบางประเภท ซึ่งเรียกว่า surcharged tax หรือเรียกว่า supplement tax ที่จัดเก็บจากประชาชนในท้องถิ่น โดยลักษณะของภาษีอากรประเภทนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ภาษีอากรบางประเภทที่ทำการจัดเก็บอยู่แล้วเป็นฐานในการจัดเก็บภาษีของท้องถิ่น เช่น ภาษีรายได้ท้องถิ่น (state income tax) เป็นต้น ภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทำการจัดเก็บเพิ่มสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด ดังนี้

(1) ภาษีที่ท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บเอง (pure tax supplement) หมายถึง การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการจัดเก็บภาษีอากรที่เพิ่มขึ้นเอง ซึ่งมีหน่วยงานการจัดเก็บภาษีของท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจเลือกใช้อัตราภาษีที่ตนเก็บเพิ่มนั้นได้ตามความเหมาะสมของท้องถิ่น

(2) ภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้รัฐบาลกลางเป็นผู้จัดเก็บให้ (the tax piggybacking) หมายถึง ภาษีที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดเก็บภาษีอากรบางชนิดเพิ่มขึ้นตามอัตราที่รัฐบาลกำหนดให้ แต่หน่วยงานของรัฐบาลกลางเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บให้ เช่น ภาษีการค้าหรือภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือภาษีธุรกิจเฉพาะของหน่วยงานท้องถิ่นต่าง ๆ ที่อยู่ในประเทศไทย เป็นต้น

4.3 รายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกเหนือจากการจัดเก็บภาษีอากรในรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นยังมีรายได้จากแหล่งอื่น ๆ อีก เช่น

4.3.1 รายได้จากการประกอบกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งสามารถหารายได้มาใช้จ่ายในท้องถิ่นได้เอง โดยการเข้าไปประกอบธุรกิจบางประเภท เช่น เป็นผู้ผูกขาดการขายสินค้าหรือบริการบางอย่าง เป็นต้น

4.3.2 การได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง (grant - in - aid) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลกลางในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบทั่วไป (general grants) และในรูปแบบที่มีเงื่อนไข (selective grants) นอกจากนี้ในบางกรณีรัฐบาลกลางอาจกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องออกเงินร่วมสมทบกับเงินช่วยเหลือแบบให้เปล่า การที่รัฐบาลกลางให้เงินอุดหนุนหรือให้เงินช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐบาลกลางสามารถเลือกให้ความช่วยเหลือในแต่ละรูปแบบให้เหมาะสมกับความต้องการของรัฐบาลกลางเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายเกี่ยวกับการปกครองประเทศ เช่น

(1) ให้เงินอุดหนุนเพื่อแก้ปัญหา spillover เมื่อเกิดกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งผลิตสินค้าและบริการสาธารณะบางอย่างขึ้นมา ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากสินค้าและบริการสาธารณะนั้น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถเก็บภาษีจากประชาชนในท้องถิ่นอื่นที่ได้รับประโยชน์จากสินค้าและบริการสาธารณะนั้นได้ ส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าและบริการสาธารณะเอง ดังนั้นรัฐบาลกลางต้องเข้ามาช่วยเหลือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการให้เงินอุดหนุนแก่ท้องถิ่นนั้นเท่ากับมูลค่าของผลประโยชน์ที่กระจายให้แก่ท้องถิ่นอื่น

(2) ให้เงินอุดหนุนเพื่อช่วยให้ท้องถิ่นสามารถผลิตสินค้าและบริการสาธารณะที่จำเป็น รัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละแห่งควรผลิตสินค้าและบริการสาธารณะที่จำเป็นให้แก่ท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ เช่น การบริการเกี่ยวกับด้านการศึกษาในท้องถิ่น สาธารณูปโภค การบริการเกี่ยวกับสาธารณสุขในท้องถิ่น เป็นต้น

(3) ให้เงินอุดหนุนเพื่อก่อให้เกิดความเสมอภาคระหว่างท้องถิ่น กล่าวคือ ท้องถิ่นในแต่ละแห่งมีความเจริญไม่เท่ากัน ทำให้ฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งแตกต่างกัน ส่งผลให้ประชาชนที่อยู่ในแต่ละท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการใช้สินค้าและบริการสาธารณะไม่เท่ากัน ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางการคลังระหว่างท้องถิ่นต่าง ๆ รัฐบาลกลางจึงต้องให้เงินอุดหนุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีฐานะยากจน

5. หลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีอากร

ระบบการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีหลักเกณฑ์การจัดเก็บที่ดีเป็นแนวทางในการกำหนดการจัดเก็บภาษีแต่ละประเภท ซึ่งในเรื่องนี้นักเศรษฐศาสตร์ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บภาษีที่ดีมาเป็นเวลาช้านานแล้ว โดยแบ่งการพิจารณาเป็น 2 กรณี (เกริกเกียรติ, 2546: 145-152)

5.1 หลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีของอาดัม สมิท

อาดัม สมิทได้วางหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นที่ยอมรับของนักเศรษฐศาสตร์โดยทั่วไป และถูกใช้เป็นรากฐานของการศึกษาในสมัยต่อมา อาดัม สมิท ได้วางหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีอากรไว้ 4 ประการ ดังนี้

5.1.1 ประชาชนทุกคนในแต่ละประเทศควรเสียสละรายได้ หรือผลประโยชน์ตามฐานะทางเศรษฐกิจของตนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของรัฐ เพราะว่าแต่ละคนต่างได้รับประโยชน์และการคุ้มครองจากรัฐ

5.1.2 ภาษีที่ประชาชนแต่ละคนต้องเสียควรมีความแน่นอน ไม่มีลักษณะกำกวม ตลอดจนจำนวนที่ต้องเสียภาษีต้องเป็นที่ชัดเจนแก่ผู้เสียภาษีทุกคน

5.1.3 การเก็บภาษีทุกชนิดควรจัดเก็บตามวัน เวลา สถานที่ ที่ผู้เสียภาษีสะดวกและอำนวยความสะดวกในการเสียภาษีแก่ผู้เสียภาษีด้วย

5.1.4 ภาษีทุกชนิดที่จัดเก็บควรเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุดเท่าที่จะน้อยได้ แต่ทำให้รัฐบาลได้รับรายได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

5.2 หลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีในปัจจุบัน

หลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษี ซึ่งอาดั้ม สมิท ได้วางรากฐานเอาไว้เมื่อประมาณสองร้อยกว่าปีนั้น ได้มีการวิวัฒนาการขึ้นมาตามลำดับจนถึงในปัจจุบัน ซึ่งหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษี พอสรุปหลักที่สำคัญได้ดังนี้

5.2.1 หลักของความแน่นอน (certainty) การบริหารการจัดเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพนั้น กฎหมายที่ใช้ในการเก็บภาษีทุกประเภทควรมีความแน่นอน และเป็นที่ชัดเจนแก่ผู้เสียภาษีทุกคน คือ ภาษีทุกประเภทที่จัดเก็บมีความชัดเจน และแน่นอนในเรื่องฐานภาษี อัตราภาษี ตลอดจน วัน เวลา และวิธีการจัดเก็บภาษีด้วย

5.2.2 หลักของการประหยัด (low compliance and collection costs) ระบบของการบริหารการจัดเก็บภาษีที่ดีนั้น ภาษีอากรแต่ละประเภทที่จัดเก็บต้องเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุด และเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บต่ำที่สุดด้วย เพราะทั้งภาระและข้อยุ่งยากในการเสียภาษีและค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บมิได้ก่อให้เกิดอะไรเพิ่มขึ้นในส่วนของผู้ผลิตประชาชน หากแต่เป็นการก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรของสังคมไปในทางที่สูญเปล่า

5.2.3 หลักของความเสมอภาค (equity) การจัดเก็บภาษีที่ดีควรก่อให้เกิดความเสมอภาคในกลุ่มผู้เสียภาษีทุกคน หลักความเสมอภาคในการจัดเก็บภาษีถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของระบบภาษีที่ดี การพิจารณาถึงความเสมอภาคควรพิจารณาทั้งความเสมอภาคเกี่ยวกับภาษีที่จัดเก็บ และความเสมอภาคที่เกิดขึ้นจากการจัดเก็บภาษี ไม่ควรพิจารณาเพียงด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว ดังนั้นรายได้หรือเงินได้จึงเป็นดัชนีวัดความสามารถในการเสียภาษีที่ดีที่สุด เนื่องจากสะท้อนให้เห็นระดับอำนาจในการที่ได้ทรัพยากรในระบบเศรษฐกิจมาครอบครองเพื่อใช้ในการบริโภคและเพื่อการอื่น ๆ เมื่อนำเงินได้มาใช้เป็นฐานในการเสียภาษีควรมีหลักการเพื่อวางแผนทาง

ปฏิบัติในการกำหนดระดับภาษีที่ต้องเสียของบุคคลต่าง ๆ ในสังคม คือ หลักความเสมอภาคในการเสียภาษี ซึ่งระบุว่าบุคคลในสังคมใด ๆ ต้องเสียภาษีตามระดับความสามารถในการเสียภาษี หรือตามระดับฐานประเภทอื่น ๆ แล้วแต่กรณี ซึ่งหลักการดังกล่าวสามารถแยกพิจารณาได้ 2 กรณี คือ

(1) หลักความเสมอภาคในแนวนอน (horizontal equity) หมายถึง การเสียภาษีเท่ากันสำหรับบุคคลที่อยู่ในภาวะแวดล้อมเหมือนกัน เช่น ถ้ายึดหลักตามแนวคิดความสามารถในการเสียภาษีและเงินได้เป็นเกณฑ์แล้ว บุคคลที่มีรายได้เท่ากันก็ย่อมต้องเสียภาษีเท่ากัน

(2) หลักความเสมอภาคในแนวตั้ง (vertical equity) หมายถึง การเสียภาษีในระดับที่ต่างกันสำหรับบุคคลที่อยู่ในฐานะที่ไม่เท่ากัน ซึ่งเป็นหลักที่ตรงข้ามกับหลักความเสมอภาคในแนวนอน

5.2.4 หลักของการยอมรับ (acceptability) การบริหารจัดการเก็บภาษีอากรแต่ละประเภททำได้ง่ายขึ้นถ้าหากประชาชนได้ให้ความร่วมมือในการเสียภาษี แต่การที่ประชาชนยินดีให้ความร่วมมือในการเสียภาษีนั้น ภาษีอากรทุกชนิดจัดเก็บจากประชาชนต้องได้รับการยอมรับจากประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งการทำให้ประชาชนยอมรับการเสียภาษีมากขึ้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างการเสียภาษีและประโยชน์ที่ผู้เสียภาษีได้รับจากรัฐบาล โดยรัฐบาลควรแสดงให้เห็นว่าเงินทุกบาทที่จัดเก็บภาษีไป สุดท้ายแล้วก็กลับคืนไปเป็นผลประโยชน์โดยส่วนรวมต่อผู้เสียภาษีในอนาคต สิ่งเหล่านี้ช่วยให้ประชาชนยอมรับหรือให้ความร่วมมือในการเสียภาษีมากขึ้น และถ้าหากทำได้เช่นนั้นทำให้ความสำคัญในการเสียภาษีของประชาชนมีมากขึ้นด้วย

5.2.5 หลักของการเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ (enforceability) ในระบบภาษีที่ดีภาษีอากรทุกประเภทที่จัดเก็บควรบริหารจัดการเก็บอย่างได้ผล และสำหรับในการปฏิบัติของการจัดเก็บภาษีอากรบางอย่างแม้มีเหตุผลที่ดีในทฤษฎี แต่ในทางปฏิบัติ การจัดเก็บภาษีนั้นเป็นไปได้ยากและถือได้ว่าเป็นภาษีที่ไม่ดี

5.2.6 หลักของการทำรายได้ (productivity) ภาษีที่ดีควรเป็นภาษีที่สามารถทำรายได้ให้แก่รัฐบาลได้เป็นอย่างดี คือ เป็นภาษีที่มีฐานขนาดใหญ่ และฐานของภาษีสามารถขยายตัวได้

รวดเร็วตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้รัฐบาลได้รับรายได้จากภาษีอากรเพิ่มขึ้นโดยไม่ต้องเพิ่มอัตราการจัดเก็บภาษี

5.2.7 หลักของการยืดหยุ่น (flexibility) ภาษีที่ดีควรเป็นภาษีที่มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจของประเทศ หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษีได้ง่าย เช่น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราก้าวหน้าในขณะ เศรษฐกิจของประเทศกำลังขยายตัว รายได้ของประชาชนเพิ่มขึ้นแต่อัตราภาษีที่จัดเก็บเพิ่มขึ้นเร็วกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น ภาษีที่จัดเก็บได้จึงไปลดอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ของประชาชนซึ่งช่วยลดแรงกดดันของเงินเฟ้อได้มาก

6. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษี

การวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษี (tax effort) สามารถคำนวณโดยใช้รายได้จากภาษีที่จัดเก็บได้จริงหารด้วยรายได้จากภาษีที่ควรจัดเก็บได้ ภายใต้สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นอยู่ในเวลาหนึ่งของท้องถิ่น กล่าวได้ว่า ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีในที่นี้เป็นการเปรียบเทียบระหว่างภาษีที่เก็บได้จริงกับภาษีที่ควรจัดเก็บได้ โดยในขั้นต้น ต้องคำนวณค่ารายได้จากภาษีที่ควรจัดเก็บได้ขึ้นมาก่อนแล้วจึงนำไปเปรียบเทียบกับภาษีที่จัดเก็บได้จริง ซึ่งขั้นตอนการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีอาศัยแนวคิดของจรัส (2526: 7, 15) และขนิษฐา (2546: 11-14)

การคำนวณค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษี คือ สัดส่วนระหว่างรายได้จากภาษีที่เก็บได้จริงกับรายได้จากภาษีที่ควรเก็บได้ แสดงเป็นสมการได้ดังนี้

$$TE = \frac{T_i}{T}$$

โดย TE = ความพยายามในการจัดเก็บภาษี

T_i = ภาษีที่เก็บได้จริง

T = ภาษีที่ควรเก็บได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา ได้จากการตรวจเอกสารทั้งหมด 7 เล่ม มีรายละเอียดดังนี้

สีเล็ด (2527) ทำการศึกษาโครงสร้างการคลังท้องถิ่นของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะและรูปแบบของโครงสร้างทางการคลังท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และกรุงเทพมหานคร จำนวน 71 จังหวัดของประเทศไทย นอกจากนี้ยังศึกษาให้ทราบถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น ปัญหาในด้านรายได้ที่น้อยไม่พอกับรายจ่าย หรือมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะนำไปพัฒนาท้องถิ่น และทำการเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลช่วงปี พ.ศ. 2520 - 2522 ทั้ง 71 จังหวัด มาทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนาประกอบกับวิธีการทางสถิติ

ผลการศึกษาพบว่า รัฐบาลท้องถิ่นทุกระดับมีรายได้สุทธิต่อหัวไม่เพียงพอจากรายจ่ายต่อหัว ส่งผลให้รัฐบาลกลางต้องเข้ามาช่วยเหลือ โดยให้เงินอุดหนุนในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง และเรียงลำดับการให้เงินอุดหนุนจากมากไปน้อยจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และสุขาภิบาล การให้เงินอุดหนุนนี้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลท้องถิ่นไม่มีความเป็นอิสระทางการคลังมากนัก เนื่องจากยังต้องรับการช่วยเหลือจากรัฐบาลกลางอยู่มาก ผู้ศึกษายังได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และกรุงเทพมหานคร ควรมีการปรับปรุงการจัดเก็บและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บให้มากขึ้น เพื่อลดการควบคุมจากรัฐบาลกลางลง และทำให้รัฐบาลท้องถิ่นมีอิสระทางการคลังเพิ่มขึ้น

อโณทัย (2535) ทำการศึกษาลักษณะรายได้และรายจ่ายของกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาท้องถิ่น ปี พ.ศ. 2521 - 2532 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะรายได้และรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร และศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่อรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร ตลอดจนทราบว่ามีปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใด เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงบประมาณของกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ โดยทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2521 - 2532 และใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมจากเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ลักษณะรายได้และรายจ่ายของกรุงเทพมหานครในเชิง

พรรณนา นอกจากนี้ยังอาศัยสมการถดถอยในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของกรุงเทพมหานคร

จากผลการศึกษาพบว่า รายรับรวมสูงกว่ารายจ่ายรวมและผลที่ได้จากสมการถดถอยได้พิสูจน์ว่า การใช้จ่ายของกรุงเทพมหานครขึ้นอยู่กับรายรับในปีที่ผ่านมา ทางด้านผลิตภัณฑ์มวลรวมของกรุงเทพมหานครนั้น จำนวนประชากรและระดับราคาสินค้าไม่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ผู้ศึกษาให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้ที่เข้ามาวางนโยบายของกรุงเทพมหานครควรทำการผลิตสินค้าและบริการสาธารณะให้มากขึ้น โดยไม่ต้องคำนึงถึงรายรับเพื่อกำหนดการใช้จ่ายแต่เพียงอย่างเดียว

นวรรตน์ (2540) ทำการศึกษารายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราชกับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการกำหนดงบประมาณรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด อีกทั้งผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2537 และใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ที่รวบรวมจากเอกสารงานวิจัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์ลักษณะการกำหนดงบประมาณรายได้และรายจ่าย อีกทั้งความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางการคลัง และการวิเคราะห์ผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยอาศัยสมการถดถอย

จากผลการศึกษาพบว่า รายได้หลักมาจากภาษีอากรและเงินอุดหนุน ในด้านรายจ่ายพบว่าให้ความสำคัญกับรายจ่ายเพื่อการลงทุนมากขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงรายจ่ายเพื่อการลงทุนและรายจ่ายพิเศษทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนด้านรายจ่ายประจำนั้นไม่มีนัยสำคัญในการอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าว นอกจากนี้ผู้ทำการศึกษายังได้ให้ข้อเสนอแนะว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรเพิ่มสัดส่วนของรายจ่ายเพื่อการลงทุนและรายจ่ายพิเศษเพื่อให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น และส่งผลให้สามารถจัดเก็บรายได้ได้เพิ่มขึ้นในระยะต่อไป

จิรายุ (2542) ทำการศึกษารายรับและรายจ่ายของเทศบาลเมืองกับการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น กรณีศึกษา: เทศบาลเมืองพระประแดง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะรูปแบบของรายรับและรายจ่ายของเทศบาลเมืองพระประแดง และทำการศึกษาความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางการคลัง รวมทั้งการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองพระประแดง โดยทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2526 - 2540 และใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมจากเทศบาลเมืองพระประแดง คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์รายรับและรายจ่ายของเทศบาลเมืองพระประแดงในเชิงพรรณนา ส่วนทางด้านความสามารถในการพึ่งพาตนเองและการใช้ความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองพระประแดง ใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติอย่างง่าย โดยที่การวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีใช้วิธีระบบภาษีแทน

จากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลเมืองพระประแดงมีรายรับจากภาษีอากรที่ต่ำกว่าที่ควร จะจัดเก็บ ส่งผลให้ความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางการคลังอยู่ในระดับต่ำและมีแนวโน้มที่สถานะทางการคลังอยู่ในระดับต่ำและสถานะทางการคลังขาดทุนอย่างต่อเนื่อง จากการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีทั้ง 4 ประเภทที่เทศบาลจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์ พบว่า เทศบาลเมืองพระประแดงยังใช้ความพยายามในการจัดเก็บต่ำกว่าที่ควรจะเป็นอยู่มากส่งผลให้เทศบาลเมืองมีรายรับน้อย อีกทั้งการพัฒนาท้องถิ่นก็ทำได้น้อยเนื่องจากมีงบประมาณไม่เพียงพอ

จุติมา (2545) ทำการศึกษาการวิเคราะห์ความพยายามในการจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงโครงสร้างทางการคลังของกรุงเทพมหานคร และวิเคราะห์ความพยายามในการจัดเก็บภาษีที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์ ในช่วงปี พ.ศ. 2528 - 2542 โดยใช้วิธีสมการถดถอยและวิธีระบบภาษีแทน

จากผลการศึกษาพบว่า รายได้ส่วนใหญ่ของกรุงเทพมหานครมาจากภาษีอากร โดยรายได้จากภาษีที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองมีสัดส่วนที่ต่ำกว่ารายได้จากภาษีที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้ ส่วนรายจ่ายของกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายเพื่อการดำเนินการ โดยรายจ่ายเพื่อการลงทุนมีสัดส่วนที่ค่อนข้างต่ำ และการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองโดยวิธีสมการถดถอยและวิธีระบบภาษีแทน พบว่ากรุงเทพมหานครใช้ความพยายามในการจัด

เก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้ายที่สูงขึ้นใกล้เคียงกับที่ควรจะได้ ทางด้านความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ และอากรฆ่าสัตว์ยังต่ำกว่าที่ควรจะได้อยู่มาก

จิรพรรณ (2545) ทำการศึกษาศถานภาพการคลังเพื่อนำไปสู่การจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมชายฝั่งในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต การศึกษครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ ประการแรก วิเคราะห์โครงสร้างรายรับขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล ประการที่ 2 วิเคราะห์โครงสร้างรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล ประการสุดท้าย ศึกษาสถานภาพทางการเงินการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โดยมุ่งเน้นการศึกษา เพื่อให้ทราบสถานการณ์ทางการเงินการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่ง วิธีการศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นแรก โครงสร้างรายรับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอด เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลมีรายได้จากภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่ได้จากการจัดเก็บจากธุรกิจโรงแรมที่ประกอบกิจการในเขตพื้นที่ได้สูงสุด ประเด็นที่ 2 โครงสร้างรายจ่ายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยของรายจ่ายประจำต่อรายจ่ายพัฒนาเมื่อเทียบกับรายจ่ายทั้งสิ้นเท่ากับ 35: 65 ประเด็นสุดท้าย สถานภาพทางการเงินการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเลจัดอยู่ในระดับที่สามารถพึ่งพาตนเองทางการเงินการคลังได้

ชนิษฐา (2546) ทำการศึกษารายได้ รายจ่าย และวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างรายได้ และโครงสร้างรายจ่าย รวมทั้งสถานะทางการเงินการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล นครปฐม ส่วนการศึกษาความพยายามในการจัดเก็บภาษีศึกษาเพียงภาษีที่องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม จัดเก็บเอง 3 ชนิด ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย ในช่วงปี พ.ศ. 2542 และใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งรวบรวมจากเอกสารของกองการคลัง ท้องถิ่น งานราชการส่วนตำบล กระทรวงมหาดไทย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครปฐมและงานวิจัยอื่น ผู้ศึกษาแยกการศึกษาเป็น 2 กรณี คือ กรณีแรก ผู้ศึกษาใช้จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด 101 แห่ง ในการวิเคราะห์โครงสร้างรายได้และรายจ่ายรวมทั้งการศึกษาสถานภาพทางการเงินการคลัง กรณีที่สอง ผู้ศึกษาใช้จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล 10 แห่ง ในการ

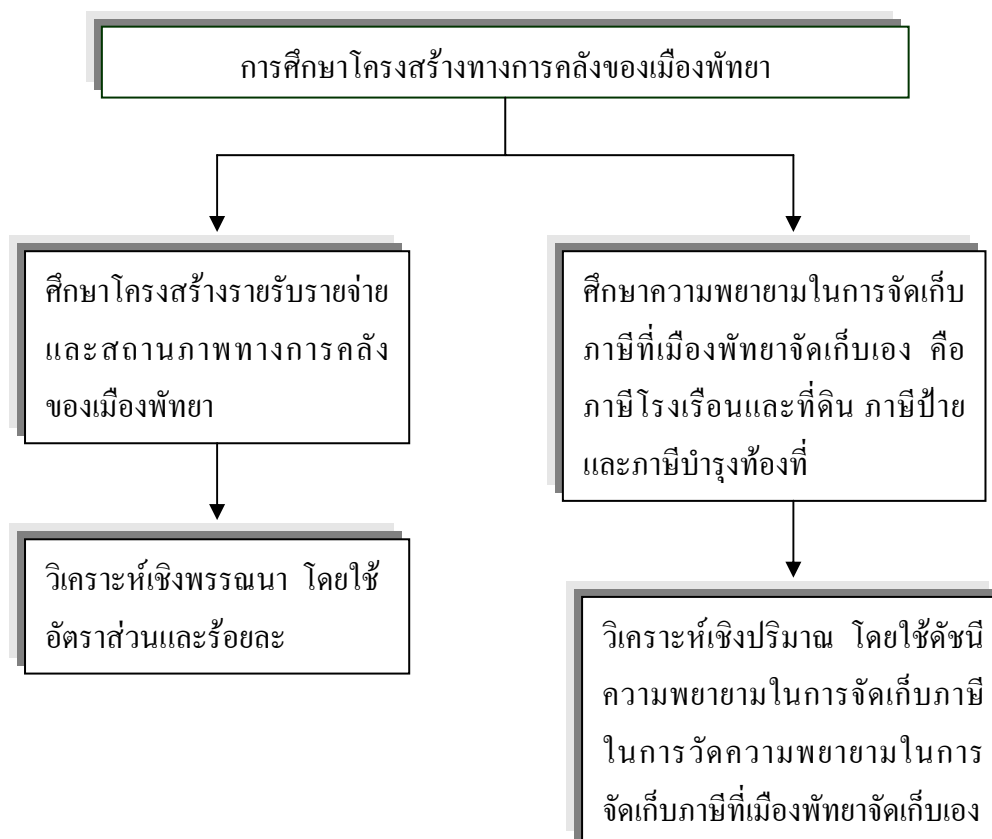
วัดความพยายามในการจัดเก็บภาษี วิธีการศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงพรรณนาประกอบกับการใช้วิธีทางสถิติและหลักการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างรายได้รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมมีรายได้จากภาษีอากรเป็นสัดส่วนที่น้อย โดยเฉพาะภาษีอากรที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง สาเหตุที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บภาษีได้น้อยเนื่องมาจากมีความพยายามในการจัดเก็บภาษีก่อนข้างต่ำทำให้ต้องพึ่งพาเงินรายได้ที่มีใช้ภาษีอากร ซึ่งเงินอุดหนุนเป็นรายได้หนึ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4 และ 5 จำเป็นต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐในสัดส่วนที่มาก ด้านรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครปฐมมีรายจ่ายประจำในสัดส่วนที่สูงกว่ารายจ่ายเพื่อการพัฒนา แต่นับว่าองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครปฐมเป็นองค์กรที่สามารถใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ดูจากผลของการพัฒนาของจังหวัดและของตำบล ซึ่งวัดได้จากตัวชี้วัดความจำเป็นขั้นพื้นฐานมีผลลัพธ์ค่อนข้างดี คือ จากตัวชี้วัดจำนวน 39 ตัว มีที่ไม่ผ่านเพียง 5 ตัวชี้วัดเท่านั้น เมื่อพิจารณาสถานทางการคลัง พบว่า มีจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลเกินดุลถึง 92 แห่ง จาก 101 แห่ง หากองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครปฐมเพิ่มความพยายามในการจัดเก็บภาษีให้มากขึ้นย่อมส่งผลให้สามารถนำรายได้ไปใช้เพื่อการพัฒนาต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งผลจากการพัฒนาส่งผลดีต่อประชาชนในจังหวัดนครปฐม

การตรวจเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้ง 7 เล่ม ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 ของการศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา โดยการศึกษาโครงสร้างรับและรายจ่ายของเมืองพัทยาได้ใช้วิธีการศึกษาของสีเล็ด (2527) อโณทัย (2535) นวรัตน์ (2540) จิรายุ (2542) จุติมา (2545) จีรพรรณ (2545) และชนิษฐา (2546) เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ทางด้านการศึกษาสถานภาพทางการคลังและการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง นำวิธีการศึกษาของจีรพรรณ (2545) และชนิษฐา (2546) มาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยครั้งนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา สามารถแสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังภาพที่ 2 ซึ่งแสดงแนวทางการวิจัยครั้งนี้ว่าทำการศึกษาโครงสร้างรายรับ รายจ่าย และสถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยา รวมทั้งศึกษาการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง ทั้ง 3 ประเภท มีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

สภาพทั่วไปและโครงสร้างรายรับรายจ่ายของเมืองพัทยา

การศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา จำเป็นต้องทราบถึงลักษณะด้านต่าง ๆ ของเมืองพัทยา และลักษณะทางการคลังของเมืองพัทยา ในบทนี้จึงกล่าวถึงลักษณะสภาพทั่วไปของเมืองพัทยา รวมทั้งโครงสร้างรายรับและโครงสร้างรายจ่ายของเมืองพัทยา

สภาพทั่วไปของเมืองพัทยา

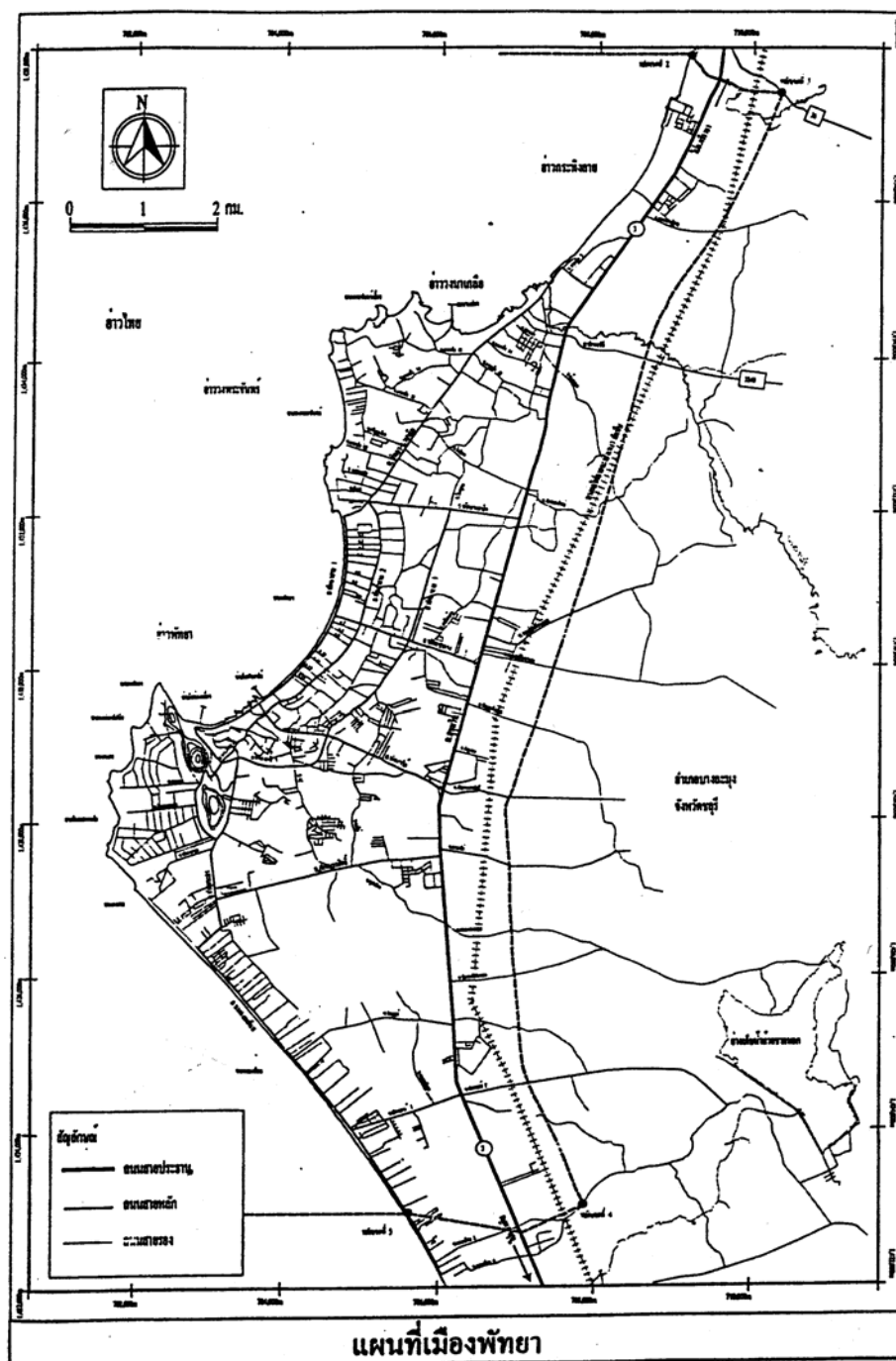
สภาพทั่วไปของเมืองพัทยา กล่าวถึง ลักษณะทางกายภาพ สภาพภูมิประเทศ สภาพธรณีวิทยา ลักษณะภูมิอากาศ โครงสร้างพื้นฐาน ลักษณะทางเศรษฐกิจ สภาพทางสังคม สภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสภาพการเมืองและการบริหาร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547)

1. ลักษณะทางกายภาพ

1.1 ที่ตั้ง เมืองพัทยาดังอยู่ทางภาคตะวันออก บริเวณเส้นรุ้งที่ 13 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101 องศาตะวันออก อยู่ในท้องที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี และห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 150 กิโลเมตร แสดงได้ดังภาพที่ 3

1.2 อาณาเขต ทิศเหนือเริ่มจากแนวคลองกระทิงลาย ทิศตะวันออกขนานไปกับถนนสุขุมวิท โดยห่างจากถนนสุขุมวิทไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 900 เมตร ทิศตะวันตกขนานกับแนวชายฝั่งทะเล ส่วนทิศใต้จรดพื้นที่ตำบลห้วยใหญ่

1.3 พื้นที่ เมืองพัทยามีพื้นที่ทั้งหมด 208.10 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นดิน 53.44 ตารางกิโลเมตร และเป็นพื้นน้ำ 154.66 ตารางกิโลเมตร นอกจากนี้เมืองพัทยายังมีชายหาดยาวประมาณ 15 กิโลเมตร เมืองพัทยาประกอบด้วยพื้นที่ 4 ตำบล คือ ตำบลนาเกลือ หมู่ที่ 1 - 7 ตำบลหนองปรือ หมู่ที่ 5, 6, 9, 10, 11, 12 และ 13 ตำบลห้วยใหญ่ หมู่ 4 สุดท้ายตำบลหนองปลาไหล หมู่ 6, 7 และ 8

ภาพที่ 3 แผนที่เมืองพัทยา

ที่มา: กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2547)

2. สภาพภูมิประเทศทั่วไป

เมืองพัทลุงตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางละมุง มีพื้นที่อยู่ในเขตตำบลหนองปรือ ตำบลนาเกลือ ตำบลห้วยใหญ่และตำบลหนองปลาไหล และเป็นที่เนิน มีที่ราบน้อย ซึ่งที่ราบสำคัญเป็นที่ตั้งของย่านพาณิชย์กรรมหรือแหล่งการค้า และบริเวณย่านที่พักอาศัยอยู่ถัดจากหาดพัทลุงขึ้นไปทางตอนบน โดยที่ราบถูกล้อมรอบเนินเขาเตี้ย ๆ สูงไม่เกิน 100 เมตร นับตั้งแต่ทิศเหนือมาเป็นเนินเขาเตี้ย ความสูงประมาณ 35 เมตร บริเวณถัดลงมาเป็นเขาน้อย เขาตาโลและเขาเสาธง สูงประมาณ 65 เมตร แนวเขานี้แตกตัวออกไปต่อเนื่องกับเขาพัทลุง ทางด้านทิศตะวันตก ซึ่งติดกับชายฝั่งทะเลสูงประมาณ 98 เมตร ทำให้เกิดที่ราบระหว่างเชิงเขากับชายฝั่งทะเลอีก 2 แห่ง อยู่ทางตอนบนและตอนล่าง โดยที่ราบตอนบนส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่บริเวณนาเกลือ และเป็นที่ตั้งของศูนย์กลางของชุมชนแถบนี้ ส่วนที่ราบตอนล่าง มีลักษณะเป็นแถบยาวขนานไปกับชายฝั่งทะเล ห่างจากชายฝั่งทะเลประมาณ 1 กิโลเมตร และจากลักษณะของเนินเขาและที่ราบดังกล่าวทำให้เกิดทางน้ำตามธรรมชาติ ลักษณะลำน้ำโดยทั่วไป มีขนาดเล็กและตื้นเขินในช่วงฤดูแล้ง เช่น คลองนาเกลือ คลองเสือเผ้ว คลองพัทลุง เป็นต้น รวมทั้งในเขตการปกครองของเมืองพัทลุงบางส่วนยังมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะ อยู่ห่างจากชายฝั่งทะเลประมาณ 8 กิโลเมตร เช่น เกาะล้าน เกาะครก และเกาะสาก

3. สภาพธรณีวิทยา

โดยสภาพธรณีวิทยาของพื้นที่บริเวณเมืองพัทลุง ประกอบด้วยหินประเภทต่าง ๆ อธิบายได้ดังนี้

3.1 ตะกอนลำน้ำและหินกรวด (alluvium, eluvium, valleyfill and river gravel) เป็นบริเวณที่ตะกอนดินและหินกรวดถูกพัดพามาทับถมโดยน้ำ ซึ่งเกิดในยุคควอเทอร์นารีถึงปัจจุบัน ลักษณะดังกล่าวส่วนใหญ่พบทางตอนบนของพื้นที่เมืองพัทลุง

3.2 หินแกรนิตและแกรโนไดโอไรต์ (granite and granodiorite) เป็นหินอัคนี ซึ่งเกิดในยุคไทรแอสสิก พบเห็นได้ทั่วไปโดยเฉพาะริมชายฝั่งทะเล

3.3 หินแกรนิต (granite) เป็นหินอัคนี ซึ่งเกิดในยุคคาร์บอนิเฟอรัส พบได้ทางด้านตะวันตกของเมืองพัทยา

3.4 หินกาญจนบุรี (kanchanaburi formation) เป็นหินตะกอนและหินแปรที่เกิดในยุคคาร์บอนิเฟอรัส ยุคดีโวเนียน และยุคไซลูเรียน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มหินดินดาน หินทรายในหลาย ๆ บริเวณที่แปรสภาพเป็นหินฟิลไลต์ หินอาร์กิลโลท์ หินควอร์ตไซต์ และหินชนวน พบได้บริเวณแนวชายฝั่งทะเลตั้งแต่ด้านเหนือลงมาถึงด้านใต้ของเมืองพัทยา

4. ลักษณะภูมิอากาศ

เมืองพัทยารับอิทธิพลจากลมมรสุมที่พัดผ่านตามฤดูกาล 2 ประเภท คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งทำให้เกิดฤดูกาล 3 ฤดูกาล คือ ฤดูหนาว ฤดูฝน และฤดูร้อน อีกทั้งยังได้รับอิทธิพลจากพายุโซนร้อนจากอ่าวเบงกอล ซึ่งเป็นลมจรทำให้เกิดฝนตกค่อนข้างมากในบริเวณที่พายุนี้พัดผ่าน โดยฤดูฝนเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมไปจนถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านและนำเอาความชุ่มชื้นและฝนมาตกบริเวณเมืองพัทยา ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมไปจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ในช่วงนี้มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดมวลอากาศเย็นและแห้งแล้งเข้ามาสู่เมืองพัทยา ทำให้อุณหภูมิลดต่ำลงในช่วงเดือนธันวาคมและเดือนมกราคม ส่วนในช่วงเปลี่ยนลมมรสุม ตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์จนถึงกลางเดือนพฤษภาคมเป็นช่วงฤดูร้อน ซึ่งมีอากาศร้อนอบอ้าวและมีอุณหภูมิสูงขึ้น โดยเฉพาะในเดือนเมษายน

5. โครงสร้างพื้นฐานของเมืองพัทยา

โครงสร้างพื้นฐานของเมืองพัทยา ประกอบด้วย การคมนาคมขนส่ง ระบบโครงข่ายในเมืองพัทยา การประปา การไฟฟ้า รวมทั้งการสื่อสารและโทรคมนาคม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 การคมนาคมขนส่ง ระบบคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงกับเมืองพัทยา มีดังนี้

5.1.1 การคมนาคมทางรถยนต์ มีทางหลวงสายสำคัญตัดผ่านดังนี้

(1) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) เป็นถนนสายหลักในการเดินทางเข้าสู่เมืองพัทยา ระยะทางกรุงเทพฯ ถึงพัทยา 147 กิโลเมตร

(2) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 เป็นเส้นทางที่แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ที่อำเภอบางละมุงไปสู่จังหวัดระยอง ระยะทาง 70 กิโลเมตร

(3) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3135 เป็นเส้นทางที่เชื่อมระหว่างตำบลนาเกลือและพัทยาใต้

(4) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3136 เป็นเส้นทางที่แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 เข้าสู่พัทยาเหนือ ระยะทาง 1,982 กิโลเมตร

(5) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3240 เป็นเส้นทางที่แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ที่อำเภอบางละมุง - เขาไม้แก้ว ตัดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 และมาบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 เป็นทางลาดยางตลอดสาย ระยะทาง 17 กิโลเมตร

(6) ทางหลวงพิเศษหมายเลข 7 กรุงเทพฯ - ชลบุรี เป็นทางหลวงพิเศษเริ่มต้นจากจุดตัดถนนศรีนครินทร์

5.1.2 การคมนาคมทางรถไฟ มีเส้นทางรถไฟที่สำคัญ ได้แก่ เส้นทางรถไฟสายฉะเชิงเทรา - สัตหีบ ปัจจุบันใช้เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าระหว่างภาคตะวันออกกับกรุงเทพฯ

5.1.3 การคมนาคมทางน้ำ มีเส้นทางเดินทางโดยเรือระหว่างเกาะต่าง ๆ กับเมืองพัทยาและจังหวัดใกล้เคียง โดยสะพานท่าเทียบเรือท่องเที่ยวพัทยาใต้เป็นท่าเทียบเรือโดยสารท่องเที่ยว และปัจจุบันใช้เป็นที่พักผ่อนและชมวิว ท่าเทียบเรือประมงนาเกลือ เป็นท่าเทียบเรือประมง และท่าเทียบเรือบนเกาะล้าน มีท่าเทียบเรือเกาะล้านฝั่งตะวันออก ซึ่งเป็นท่าเทียบเรือโดย

สารและประมง และมีท่าเทียบเรือเกาะล้านฝั่งตะวันตก เป็นท่าเทียบเรือโดยสาร

5.2 ระบบโครงข่ายในเมืองพัทยา ระบบโครงข่ายถนนในเมืองพัทยา รวมทั้งสิ้น 348 สาย แยกเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก 276 สาย ความยาว 129,102.5 เมตร และถนนลาดยาง แอสฟัลต์ติก 58 สาย ความยาว 63,406 เมตร และลูกรัง 14 สาย ความยาว 11,944 เมตร สรุปได้ดังนี้

5.2.1 ถนนสายประธาน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 เป็นถนนสายประธาน ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมการเข้าออกเมืองพัทยาและการติดต่อกับจังหวัดและอำเภออื่น ได้แก่ พัทยา - อำเภอสัตหิรา พัทยา - จังหวัดชลบุรี พัทยา - จังหวัดสมุทรปราการ พัทยา - กรุงเทพฯ และพัทยา - สัตหีบ

5.2.2 ถนนสายหลัก เป็นถนนที่กระจายการจราจรจากถนนสุขุมวิทเข้าสู่ตัวเมืองพัทยา โดยผ่านย่านพาณิชยกรรมและเขตที่อยู่อาศัยเข้าสู่ศูนย์กลางเมืองพัทยา ได้แก่

(1) ถนนพัทยาเหนือ ถนนพัทยากลาง และถนนพัทยาใต้ เป็นถนนเชื่อมต่อจากถนนสุขุมวิทสู่ชายหาดพัทยา มีขนาดเขตทางกว้างตั้งแต่ 20 เมตรขึ้นไป

(2) ถนนพัทยา - นาเกลือ และถนนพัทยาสาย 2 เป็นถนนสายหลักที่มีการจราจรคับคั่ง โดยเฉพาะถนนพัทยาสาย 2 เป็นถนนวงรอบที่สำคัญ มีขนาดของเขตทางกว้าง 8 - 12 เมตร ความยาวประมาณ 1,675 เมตร

(3) ถนนพัทยาสาย 1 เป็นเส้นทางท่องเที่ยวสายหลัก เส้นทางเริ่มที่บริเวณหาดด้านเหนืออ้อมอ่าวพัทยาจนถึงถนนพัทยาใต้

(4) ถนนเทพประสิทธิ์ เป็นถนนเชื่อมระหว่างถนนสุขุมวิทกับหาดจอมเทียน ระยะทาง 2,943 เมตร

5.2.3 ถนนสายย่อยและถนนซอย เป็นถนนที่รับการจราจรในบริเวณที่อยู่อาศัย และบริเวณท่องเที่ยวโดยตรง ได้แก่ ถนนในเขตชุมชนท้องถิ่นนาเกลือ ถนนซอยเชื่อมชายหาด พัทธกัณฑ์ถนนพัทยาสาย 2 และถนนชายหาดจอมเทียนกับถนนสุขุมวิท

5.3 การประปา เมืองพัทยาให้บริการน้ำประปาจากสำนักงานประปาพัทยา - นาเกลือ โดยผลิตน้ำประปาจากอ่างเก็บน้ำมาบประชัน อ่างเก็บน้ำหนองกลางดง อ่างเก็บน้ำห้วยซากนอก อ่างเก็บน้ำห้วยสะพาน และอ่างเก็บน้ำห้วยขุนจิต

ปัจจุบันทางสำนักงานประปาพัทยาได้ซื้อน้ำจาก บริษัทจัดการและพัฒนาทรัพยากร น้ำภาคตะวันออกจำกัด ประมาณ 800 ลบ.ม./ชม. ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤษภาคม และมี น้ำดิบผลิตน้ำประปาจริง 3,200 ลบ.ม./ชม. โดยให้บริการครอบคลุมเมืองพัทยา ชุมชนบ้านโป๊ะ ชุมชนตลาดนาเกลือ ชุมชนจอมเทียน ชุมชนหน้าอำเภอ ชุมชนบางเสร่ รวมถึงชุมชนใกล้เคียงคิด เป็นพื้นที่ให้บริการรวมทั้งสิ้น 65.0 ตารางกิโลเมตร

5.4 การไฟฟ้า เมืองพัทยายู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการไฟฟ้าย่อย 3 สถานี และกระแสไฟฟ้าบ้านเกาะล้าน และดำเนินการก่อสร้างในงบประมาณปี 2546 ที่สถานีเขาไม้แก้ว จำนวน 1 สถานี และที่สถานีพัทยาเหนือในปีงบประมาณ 2547 จำนวน 1 สถานี

5.5 การสื่อสารและโทรคมนาคม มีดังต่อไปนี้

5.5.1 สถานีวิทยุ จำนวน 2 สถานี ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงจากทหารเรือ พัทยา ตั้งอยู่บนเขาพระตำหนัก และสถานีวิทยุองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยพัทยาดัง อยู่ซอยสุขเหว้าต้นกระบองบริเวณถนนสุขุมวิท

5.5.2 โทรทัศน์ทางสาย จำนวน 2 แห่ง คือ เอสทีวี และบีทีวี

5.5.3 ไปรษณีย์โทรเลข จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ที่ทำการไปรษณีย์พัทยา ที่ทำการ ไปรษณีย์บางละมุง ที่ทำการไปรษณีย์จอมเทียน และที่ทำการไปรษณีย์เกาะล้าน

5.5.4 โทรศัพท์ จำนวนโทรศัพท์ส่วนบุคคลมีทั้งหมด 25,881 หมายเลข โทรศัพท์สาธารณะ 698 หมายเลข และมีจำนวนชุมสายโทรศัพท์ 9 ชุมสาย ได้แก่ สำนักงาน บริการโทรศัพท์พญา ชุมสายพญาเหนือ ชุมสายนาเกลือ ชุมสายพญาใต้ ชุมสายหนองปรือ ชุมสายโป่ง ชุมสายเขาตาโล ชุมสายเกาะล้าน และชุมสายจอมเทียน

6. สภาพทางเศรษฐกิจ

เมืองพญาเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ และเป็นเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของภาคตะวันออก กิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จึงเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 87 ประกอบอาชีพด้านการค้าและการบริการนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ นอกนั้นประกอบอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การประมง และการค้าขาย ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 270,000 บาท/คน/ปี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

6.1 การอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของเมืองพญา ปัจจุบันการจ้างแรงงานในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากกว่าร้อยละ 90 ของแรงงานในภาคอุตสาหกรรม โดยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โรงแรม บังกะโล ไนท์คลับ เป็นต้น มีโรงงานอุตสาหกรรมร้อยละ 3 เช่น โรงงานทำคอนกรีต อิฐบล็อก แผ่นพื้นคอนกรีต วงกบ ประตูหน้าต่าง โรงงานแปรงไม้ส้วมล้าง โรงงานอัดมันเส้น เป็นต้น

6.2 การเกษตรกรรม พื้นที่เกษตรกรรมของเมืองพญาอยู่ในบริเวณตำบลห้วยใหญ่ และตำบลหนองปลาไหล โดยมีการปลูกมันสำปะหลัง สับปะรด และมะพร้าว เป็นต้น ประชากรประกอบอาชีพด้านนี้ประมาณร้อยละ 3 เพราะปัจจุบันที่ดินมีราคาสูง ทำให้การลงทุนการเกษตรน้อย

6.3 การพาณิชย์กรรมและการบริการ มีการประกอบการด้านพาณิชย์กรรมประมาณร้อยละ 4 เช่น การทำธุรกิจ การค้าปลีก ธุรกิจนำเข้าส่งออก และการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวประเภทชายหรือเช่าอุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวก และความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว เช่น การให้เช่ารถจักรยานยนต์ เรือเจ็ทสกี เรือนำเที่ยว เรือลากرم เรือลากกล้วย นอกจากนี้ยังมี โรงแรมและที่พัก จำนวน 257 แห่ง ร้านอาหาร จำนวน 96 แห่ง ธนาคาร จำนวน 33 แห่ง

สถานีบริการน้ำมัน จำนวน 8 แห่ง สถานธนาบาลเมืองพัทยา จำนวน 1 แห่ง ตลาดสด
จำนวน 7 แห่ง และศูนย์การค้า จำนวน 15 แห่ง

6.4 การปศุสัตว์ พื้นที่เมืองพัทยากว้างทั้งหมดเป็นพื้นที่ประกอบการด้านอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยว และธุรกิจบริการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงมีพื้นที่ด้านปศุสัตว์เล็กน้อยและแนวโน้ม
ในอนาคตอาจไม่มีการประกอบการด้านปศุสัตว์ ปัจจุบันเมืองพัทยามีโรงฆ่าสัตว์ จำนวน 1 แห่ง
และมีการประกอบด้านปศุสัตว์ คือ สุกร จำนวน 300 ตัว สัตว์ปีกจำนวน 10,000 ตัว

7. สภาพทางสังคม

เมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวได้ส่งผลให้ชุมชนส่วนใหญ่เปลี่ยนเป็นชุมชนพาณิชย
กรรม และบริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว บางชุมชนยังคงมีลักษณะเป็นชุมชน
เกษตรกรรมหรือชุมชนประมงในปัจจุบันมีชุมชนในเขตเมืองพัทยา 15 ชุมชน นอกจากนี้ยังพบ
การอพยพของประชากรจากทุกภาคของประเทศและชาวต่างประเทศจากทุกภูมิภาคของโลกเข้ามา
ทำงาน และพักอาศัยในเขตเมืองพัทยาเป็นจำนวนมาก ทำให้สภาพสังคมมีความซับซ้อนและ
หลากหลาย สามารถแยกรายละเอียดสภาพทางสังคมของเมืองพัทยาเป็นด้านต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

7.1 ด้านศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ของเมืองพัทยา นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 80
ของจำนวนประชากรทั้งหมด รองลงมา นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 16 นับถือศาสนาคริสต์
ร้อยละ 2 และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ 2 โดยมีสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในเมืองพัทยา
จำนวน 24 แห่ง ประกอบด้วย วัดในเขตเมืองพัทยา จำนวน 12 แห่ง สำนักสงฆ์ จำนวน 2
แห่ง มัสยิดหรือสุเหร่าในศาสนาอิสลาม จำนวน 7 แห่ง โบสถ์คริสต์ จำนวน 3 แห่ง ซึ่งเป็น
คาทอลิก จำนวน 1 แห่ง และโปรเตสแตนต์ จำนวน 2 แห่ง

7.2 ด้านประชากร ประชากรเป็นทรัพยากรที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและมีผล
สะท้อนถึงระบบเศรษฐกิจ สังคม แรงงาน การใช้ที่ดิน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจน
สาธารณูปโภคต่าง ๆ ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเป็นส่วนสำคัญ
ต่อการวางแผนพัฒนาในการกำหนดทิศทางการจัดระบบเศรษฐกิจ สังคม แรงงาน การใช้ที่ดิน
การจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติให้ได้ผลสูงสุด ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ที่ดีในอนาคต
และสามารถแสดงจำนวนประชากรในเมืองพัทยาดังแต่ปี พ.ศ. 2542 ถึง พ.ศ. 2547 ได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 โครงสร้างจำนวนประชากรในเขตเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 - พ.ศ. 2547

(หน่วย: คน)

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร		
	ชาย	หญิง	รวม
2542	39,210	40,604	79,814
2543	40,127	42,006	82,133
2544	41,606	43,927	85,533
2545	43,123	46,290	89,413
2546	44,716	48,162	92,878
2547	45,601	49,341	94,942

ที่มา: งานทะเบียนราษฎรเมืองพัทยา (2547)

7.3 ด้านชุมชน ปัจจุบันเมืองพัทยามีชุมชนทั้งสิ้น 22 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกระทิงลาย ชุมชนวัดช่องลม ชุมชนหนองเกตุ ชุมชนศาลเจ้าแม่ทับทิม ชุมชนซอยไผ่ผดุง ชุมชนซอย 5 ธันวาคม ชุมชนสุเหร่าต้นกระบอง ชุมชนหนองใหญ่ ชุมชนพิทยากลาง ชุมชนซอยชุมสาย ชุมชนซอยกอไผ่ ชุมชนวัดธรรมสามัคคี ชุมชนวัดชัยมงคล ชุมชนหนองพังแค ชุมชนเกาะล้าน ชุมชนเขาตาโล ชุมชน 100 หลัง ชุมชนโพธิ์สัมพันธ์ ชุมชนหนองตะแบก ชุมชนทัพพระยา ชุมชนเทพประสิทธิ์ และชุมชนซอย 6 ยศศักดิ์

7.4 ด้านสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม เมืองพัทยามีกองสวัสดิการสังคมเป็นหน่วยงานประสานกับองค์กรสังคมสงเคราะห์อื่น ๆ ให้การสงเคราะห์ต่อผู้ด้อยโอกาส คนชราและเด็กในด้านต่าง ๆ มีการให้บริการสาธารณสุขเคลื่อนที่แก่ประชาชนในชุมชน รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนได้ช่วยเหลือตัวเอง สำหรับการแก้ไขปัญหาภาพลักษณ์เมืองพัทยา ด้านปัญหาคนขอทาน เด็กเร่ร่อนที่มีที่อยู่ไม่เป็นหลักแหล่งในเมืองพัทยา และเมืองพัทยาได้ดำเนินการแก้ไขดังนี้ เด็กประพฤติดนไม่สมควรแกว้ยในเขตเมืองพัทยา ได้นำส่งสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ภาคตะวันออก จังหวัดระยอง ส่วนบุคคลเร่ร่อนขอทานที่เป็นคนไทย ได้นำส่งสถานแรกรับคนไร้ที่พึ่ง อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง นำส่งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองพัทยา

7.5 ด้านการศึกษา ในเมืองพัทธามีสถานศึกษาทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ได้แก่ ศูนย์
อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดและมัสยิด สังกัดกรมการศาสนา จำนวน 2 แห่ง โรงเรียนเมือง
พัตยา จำนวน 10 แห่ง โรงเรียนระดับอนุบาล - ระดับมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะ
กรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 16 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 2 แห่ง โรงเรียนระดับอาชีวศึกษา จำนวน 6 แห่ง โรงเรียนสังกัด
กรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 2 แห่ง โรงเรียนพาณิชยน์าวิชาการเดินเรือ จำนวน 1 แห่ง
ห้องสมุด จำนวน 2 แห่ง ทั้งนี้สามารถแสดงจำนวนนักเรียน ห้องเรียน โรงเรียนในเมืองพัตยา
ในปี พ.ศ. 2546 ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียน ห้องเรียน โรงเรียนเมืองพัตยา พ.ศ. 2546

โรงเรียน เมืองพัตยา	ก่อนประถมศึกษา		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		รวมทุกระดับ	
	ห้อง	คน	ห้อง	คน	ห้อง	คน	ห้อง	คน
1	3	107	11	358	1	46	15	511
2	6	165	18	694	-	-	24	859
3	7	213	24	1,012	8	334	39	1,559
4	4	144	18	575	-	-	22	719
5	4	149	24	996	4	170	32	1,315
6	5	172	19	635	2	68	26	875
7	8	263	20	902	9	405	37	1,570
8	2	87	34	1,568	8	350	44	2,005
9	7	247	36	1,455	2	92	45	1,794
10	2	67	9	256	3	79	14	402
รวม	48	1,626	213	8,433	37	1,527	298	11,586

ที่มา: กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัตยา (2547)

แม้สถานที่ศึกษาในเมืองพัตยาค่อนข้างมีความพร้อม แต่ประชากรส่วนใหญ่ใน
เมืองพัตยายังมีระดับการศึกษาในภาคบังคับเท่านั้น เพราะว่าผู้ปกครองจำนวนมากยังไม่ให้ความสำคัญ
ของการศึกษา ประกอบกับสภาพครอบครัวไม่เอื้ออำนวย ทำให้นักเรียนบางส่วนเมื่อเรียน
จบการศึกษาภาคบังคับ และไปประกอบอาชีพเพื่อนำรายได้มาช่วยเหลือครอบครัว ทำให้ไม่ได้

เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นไป รวมทั้งการที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้มีการแจ้งย้ายเข้ามาในเขตเมือง พัทยา จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่เด็กก่อนวัยเรียนหรือเด็กวัยเรียนเป็นจำนวนมากไม่สามารถเข้าเรียน ในสถานที่ศึกษาได้

7.6 ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ การที่เมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวนานาชาติ จึงมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ประชากรในเมืองพัทยางบางส่วน ได้รับวัฒนธรรมตะวันตกไว้ด้วย เช่น การแต่งกาย กริยา มารยาท ภาษาพูด และมีกิจกรรม ทางด้านเศรษฐกิจ ด้านการบริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่มีการแข่งขันค่อนข้างสูง เนื่องจากการที่ มีผู้ประกอบการมากมายและผู้ประกอบการหรือลูกจ้างมาจากหลายท้องถิ่นของประเทศ ก่อให้เกิด การสร้างวัฒนธรรมใหม่เฉพาะพื้นที่นี้ขึ้นมา โดยการผสมแหล่งที่มาต่าง ๆ กัน แต่ประชากร ท้องถิ่นทั่วไปหรือชุมชนดั้งเดิมยังได้พยายามรักษาดำเนินประเพณี และวัฒนธรรม พื้นบ้านเอาไว้อย่างเหนียวแน่น โดยเฉพาะประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการศาสนา เช่น การทำบุญ วัน ขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ ประเพณีกองข้าว ทำบุญตักบาตรเวียนเทียนวันวิสาขบูชา แห่เทียน พพรรษาและถวายเทียนวันเข้าพรรษา จัดทำพวงมาลาถวายบังคมในวันปิยมหาราช วันสถาปนา เมืองพัทยา จัดทำพวงมาลาถวายบังคมในวันตากสินมหาราช และพิธีลอยกระทง รวมทั้งยังมีงาน เทศกาลพัทยา ซึ่งชาวเมืองพัทยาได้ร่วมกันจัดขึ้นเพื่อให้เป็นงานประจำปีของเมืองพัทยา

7.7 กีฬาและนันทนาการ เมืองพัทยามีสนามฟุตบอล จำนวน 6 แห่ง สนามบาสเกตบอล จำนวน 5 แห่ง สนามวอลเลย์บอล จำนวน 3 แห่ง สนามตะกร้อ จำนวน 5 แห่ง สนามเด็กเล่น จำนวน 2 แห่ง สวนสาธารณะ จำนวน 12 แห่ง และสวนหย่อม จำนวน 5 แห่ง

7.8 ด้านสาธารณสุข เมืองพัทยามีโรงพยาบาลในเขตเมือง จำนวน 4 แห่ง มีสถานีนอนมัย จำนวน 2 แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุข จำนวน 1 แห่ง ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนเมืองพัทยา จำนวน 10 แห่ง อาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเมืองพัทยา จำนวน 185 คน ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อ จำนวน 1 แห่ง คลินิก จำนวน 92 แห่ง และร้านขายยา จำนวน 131 แห่ง

7.9 ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เมืองพัทยามีสถานีดับเพลิง จำนวน 2 แห่ง และมีศูนย์ปฏิบัติการกู้ภัยทางทะเล จำนวน 4 แห่ง

8. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เมืองพัทยามีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ได้แก่ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรธรณี และสภาพสิ่งแวดล้อมโดยรวม มีรายละเอียดดังนี้

8.1 ทรัพยากรน้ำ เมืองพัทยามีแหล่งน้ำธรรมชาติ อาศัยน้ำฝนและน้ำจากอ่างเก็บน้ำของอำเภอบางละมุง และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเพื่อให้มีน้ำพอเพียงแก่การอุปโภค บริโภคการเกษตร และอุตสาหกรรม ประกอบด้วย อ่างเก็บน้ำห้วยขุนจิต อ่างเก็บน้ำมาบประชัน อ่างเก็บน้ำ ห้วยซากนอก และอ่างเก็บน้ำหนองกลางดง นอกจากนี้เมืองพัทยามีคลอง จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ คลองกระทิงลาย คลองนกยาง คลองนาเกลือ คลองปึกลับ และคลองพัทยาใต้

8.2 ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดชลบุรี มีพื้นที่ป่าที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ จำแนกเป็น เขตป่าอนุรักษ์ เนื้อที่ 196,864 ไร่ เขตป่าเศรษฐกิจ เนื้อที่ 705,182 ไร่ ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร เนื้อที่ 4,305 ไร่ ซึ่งเมืองพัทยายู่ในพื้นที่เขตป่าเศรษฐกิจ

8.3 ทรัพยากรธรณี จากการสำรวจของทรัพยากรธรณีพบแร่ธาตุที่เป็นประโยชน์ในเชิงอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมในเมืองพัทยา

8.4 สภาพสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

8.4.1 คุณภาพแหล่งน้ำและอากาศ แหล่งน้ำในเมืองพัทยาส่วนใหญ่เป็นน้ำทะเล โดยทั่วไปแล้วเกณฑ์มาตรฐานสำหรับแหล่งน้ำทะเลที่เหมาะสมสำหรับการใช้ว่ายน้ำและเล่นกีฬาทางน้ำได้ ต้องมีจำนวน โคลิฟอร์มแบคทีเรียไม่เกิน 1,000 MPN/100 มิลลิกรัม โดยแหล่งน้ำทะเลในเขตเมืองแบ่งออกเป็น 4 เขต ได้แก่ เขตจอมเทียน เขตพัทยา เขตนาเกลือ และเขตเกาะล้าน ซึ่งส่วนใหญ่มีคุณภาพที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนคุณภาพอากาศ โดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ที่มาตรฐานกำหนด มีเฉพาะบริเวณสี่แยกของถนนสายสำคัญๆ เช่น ถนนพัทยากลาง ถนนพัทยาใต้ มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานกำหนด และมีปัญหามลพิษบ้างแต่ในปริมาณไม่สูงมากประกอบกับเมืองพัทยา ได้รับอิทธิพลจากลมทะเลจึงสามารถลดปัญหามลภาวะทางอากาศลงได้

8.4.2 น้ำเสีย เมืองพัทยามีน้ำเสียเกิดขึ้น ประมาณ 60,000 ลบ.ม./วัน และเพิ่มเป็น 85,000 ลบ.ม./วัน ในระยะเวลาอีก 10 ปี การดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำเสียของเมืองพัทยามีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งปัจจุบันมีระบบบำบัดน้ำเสียเปิดดำเนินการ 3 แห่ง คือ

(1) ระบบบำบัดน้ำเสียหาดจอมเทียน อยู่ที่ซอยวัดบุญยัถ์ญานราม ครอบคลุมพื้นที่ 5 ตารางกิโลเมตร ของพื้นที่จอมเทียนบางส่วน โดยใช้ระบบผสมระหว่างตัวกลางหมุนชีวภาพและการเลี้ยงตะกอน รับน้ำเสียได้ประมาณวันละ 20,000 ลบ.ม. หรือประมาณ 35% ของปริมาณน้ำเสียในพื้นที่เมืองพัทยา

(2) ระบบบำบัดน้ำเสียรวม ตั้งอยู่ในซอยพรประภาณิมิตร เป็นระบบตะกอนเร่ง เปิดดำเนินการในปี พ.ศ. 2544 สามารถบำบัดน้ำเสียได้ประมาณ 65,000 ลบ.ม./วัน ในช่วง 10 ปีแรก และเพิ่มเป็น 137,500 ลบ.ม./วัน

(3) ระบบบำบัดน้ำเสียพร้อมท่อ รวบรวมน้ำเสียจากหาดแสมและพื้นที่เกาะล้าน เป็นระบบถังกรองอากาศและถังเติมอากาศ สามารถรับน้ำเสียได้ประมาณร้อยละ 80 ลบ.ม./วัน ซึ่งปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น ประมาณ 50 ลบ.ม./วัน

8.4.3 ขยะมูลฝอย เมืองพัทยามีปริมาณขยะเกิดขึ้นประมาณ 250 ตัน/วัน และจ้างบริษัทกิจการร่วมค้าอีสเวสต์ แมนเนสเมนต์ ดำเนินการเก็บขยะตามสัญญาจ้าง เลขที่ 105/2546 ลงวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2546 โดยมีกำหนดระยะเวลา 7 ปี บริษัทดำเนินการเก็บขยะประมาณร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมด สำหรับพื้นที่ที่เหลือร้อยละ 30 ซึ่งรวมถึงเกาะล้าน เมืองพัทยา ดำเนินการเก็บขยะมูลฝอยทั้งหมด

การจัดเก็บขยะมูลฝอยของเมืองพัทยา มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยรวม 3 แห่ง ได้แก่ ศูนย์การกำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล (sanitary landfill) มีพื้นที่ 140 ไร่ ตั้งอยู่บริเวณตำบลเขาไม้แก้ว เปิดใช้เมื่อพฤศจิกายน พ.ศ. 2544 เตาเผาขยะมูลฝอยชุมชนบ้านเกาะล้านตั้งอยู่ที่เกาะล้าน ห่างจากเมืองพัทยา 8 กิโลเมตร ไปทางทิศตะวันตกและมีพื้นที่ประมาณ 1 ไร่ โดยเตาเผาขยะมูลฝอยรองรับขยะมูลฝอยได้ประมาณ 4 ตัน/วัน ชุดท้ายโรงเผาขยะมูลฝอยติดเชื้อเมืองพัทยา ตั้งอยู่ที่พื้นที่ 80 ไร่ ซอยเทพประภาณิมิตร เพื่อรองรับขยะติดเชื้อจากโรงพยาบาลและคลินิก โดยเฉพาะขยะติดเชื้อ

9. การเมืองและการบริหาร

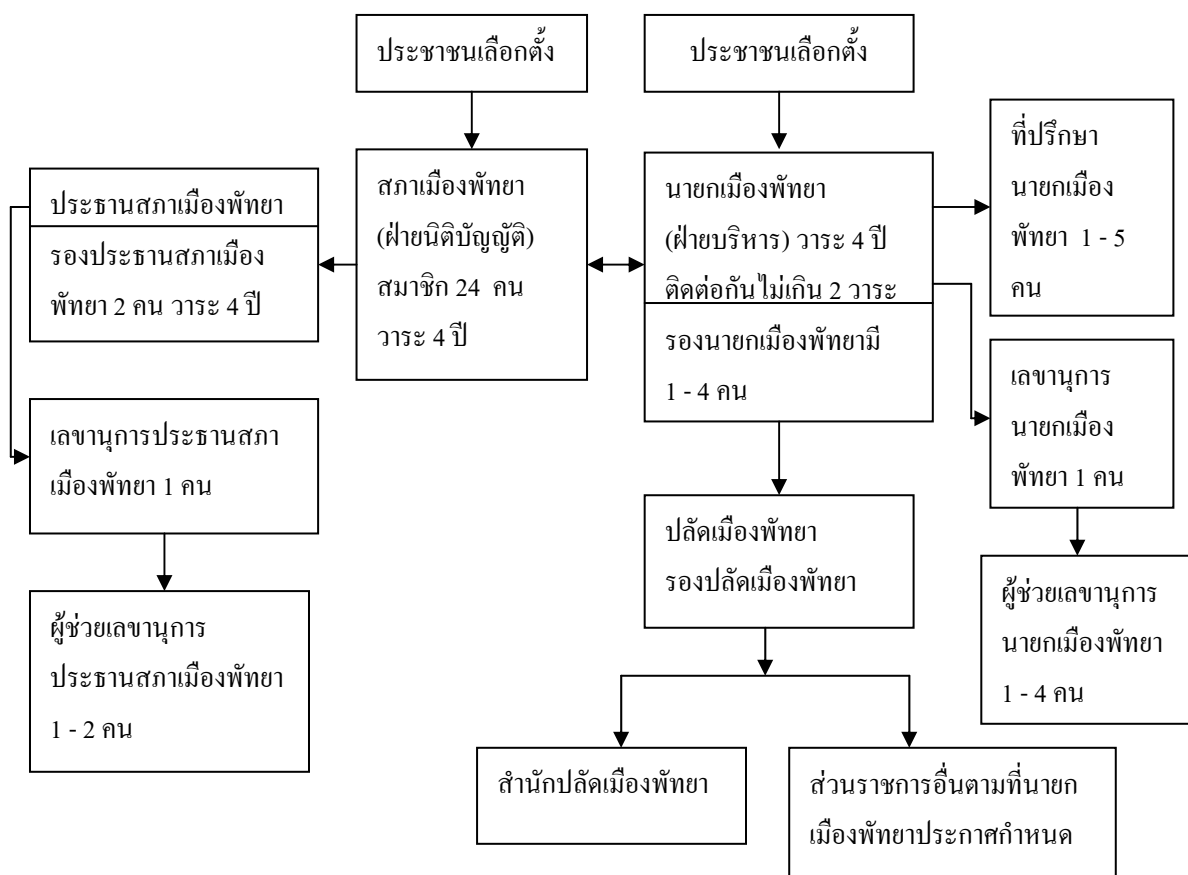
ระบบการเมืองและการบริหารต่าง ๆ ของเมืองพัทยามีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

9.1 การจัดตั้งเมืองพัทยา เมืองพัทยาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอาณาเขตเมืองพัทยาที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติบังคับใช้ และเมืองพัทยานี้นับเป็นนิติบุคคล การแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตเมืองพัทยาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

9.2 การบริหารเมืองพัทยา ในการบริหารเมืองพัทยาประกอบด้วย สภาเมืองพัทยาและนายกเมืองพัทยา ดังภาพที่ 4

9.2.1 สภาเมืองพัทยา ประกอบด้วยสมาชิก จำนวน 24 คน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา อายุของสภาเมืองพัทยานี้นับตั้งแต่วันเลือกตั้ง เมื่อตำแหน่งสมาชิกว่างลงเพราะถึงคราวออกตามอายุของสภาเมืองพัทยา หรือมีการยุบสภาเมืองพัทยา หรือถือว่าการยุบสภาเมืองพัทยานี้ตามมาตรา 19 วรรคสาม ให้มีการเลือกตั้งภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ครบอายุของสภาเมืองพัทยาหรือวันที่มีการยุบสภาเมืองพัทยา หรือวันที่ถือว่าการยุบสภาเมืองพัทยานี้แล้วแต่กรณี เมื่อตำแหน่งสมาชิกว่างลงให้มีการเลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทน

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาเมืองพัทยานี้นว่างลงเกินหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิก ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานเสนอรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งยุบสภาเมืองพัทยาได้ สภาเมืองพัทยานี้นับตั้งแต่วันเลือกตั้งเป็นประธานสภาเมืองพัทยา จำนวน 1 คน และรองประธานสภาเมืองพัทยา จำนวน 2 คน เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง การเลือกประธานสภาเมืองพัทยาและรองประธานสภาเมืองพัทยาให้กระทำในการประชุมสภาเมืองพัทยานี้ครั้งแรกหลังจากการเลือกตั้งทั่วไป ประธานสภาเมืองพัทยานี้นอาจแต่งตั้งเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยาและผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา ไม่เกินจำนวนรองประธานสภาเมืองพัทยา เพื่อช่วยเหลือกิจการตามที่ได้รับมอบหมาย

ภาพที่ 4 โครงสร้างการบริหารเมืองพัทยาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542

ที่มา: กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2547)

9.2.2 นายกเมืองพัทยา เลือกตั้งจากรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา การเลือกตั้งนายกเมืองพัทยาให้กระทำโดยวิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ นายกเมืองพัทยามีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้ เมื่อนายกเมืองพัทยาสิ้นจากตำแหน่ง ให้มีการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายใน 45 วัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง และมีการมอบหมายงานในหน้าที่นายกเมืองพัทยากภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้มีการประกาศผลการเลือกตั้งนายกเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยาสามารถแต่งตั้งรองนายกเมืองพัทยาจำนวนไม่เกิน 4 คน ซึ่งไม่ใช่สมาชิก เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเมืองพัทยาตามที่นายกเมืองพัทยามอบหมาย ซึ่งนายกเมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเมืองพัทยา ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบัญญัติ และนโยบาย
- (2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเมืองพัทยา
- (3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเมืองพัทยา เลขานุการนายกเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษา และที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษา
- (4) วางระเบียบเพื่อให้งานของเมืองพัทยาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- (5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายหรือตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายกเมืองพัทยา หรือนายกเทศมนตรีหรือคณะเทศมนตรี

นายกเมืองพัทยาสามารถแต่งตั้งเลขานุการนายกเมืองพัทยาและผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยาไม่เกินจำนวนรองนายกเมืองพัทยา และสามารถแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษาได้จำนวนรวมกันไม่เกิน 5 คน เพื่อช่วยเหลือในการบริหารราชการเมืองพัทยาตามที่นายกเมืองพัทยามอบหมาย

9.2.3 ระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยาควคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเมืองพัทยา และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเมืองพัทยาและลูกจ้างเมืองพัทยา เมืองพัทยาแบ่งส่วนราชการเป็น 2 ส่วน ได้แก่ สำนักปลัดเมืองพัทยา และส่วนราชการอื่นตามที่นายกเมืองพัทยาประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งการกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักปลัดเมืองพัทยาและส่วนราชการอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่นายกเมืองพัทยาประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

9.2.4 ปลัดเมืองพัทยา เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเมืองพัทยาและลูกจ้างเมืองพัทยารองจากนายกเมืองพัทยา และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเมืองพัทยา ให้เป็นไปตามนโยบาย และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกเมืองพัทยา

มอบหมายในการปฏิบัติหน้าที่ ให้นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา และพนักงานเมืองพัทยา เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

9.2.5 ส่วนราชการเมืองพัทยา ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

- (1) สำนักปลัดเมืองพัทยา
- (2) กองวิชาการและแผนงาน
- (3) สำนักการคลัง
- (4) สำนักการช่าง
- (5) กองอนามัยและสิ่งแวดล้อม
- (6) สำนักการศึกษา
- (7) กองสวัสดิการสังคม

9.2.6 อำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา ตามมาตรา 62 ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมายเมืองพัทยา มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตเมือง ในเรื่องต่อไปนี้

- (1) การรักษาความสงบเรียบร้อย
- (2) การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
- (3) การคุ้มครองและดูแลรักษาทรัพย์สิน อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (4) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง

- (5) การจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
- (6) การจัดการจราจร
- (7) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (8) การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และการบำบัดน้ำเสีย
- (9) การจัดให้มีการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าจอดเรือ
- (10) การควบคุมอนามัยและความปลอดภัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น
- (11) การควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว
- (12) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (13) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นของเมืองพัทยา

โครงสร้างรายรับของเมืองพัทยา

รายรับของเมืองพัทยา สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ รายได้จากภาษีและรายได้ที่ไม่ใช่ภาษี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2542)

1. รายได้จากภาษีอากร ประกอบด้วย

1.1 ภาษีอากรที่ท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บเอง (local levied tax) เป็นภาษีที่เมืองพัทยา เป็นผู้กำหนดรายละเอียดของภาษีที่จัดเก็บเอง ซึ่งประกอบด้วยภาษีแต่ละประเภทดังนี้

1.1.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน (house and land tax) เป็นภาษีเก่าแก่ประเภทหนึ่งในบรรดาภาษีอากรที่เมืองพญาเจ็ดเก็บเอง เริ่มนำมาใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2488 และมีการแก้ไขจนได้ประกาศเป็นพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินใน ปี พ.ศ. 2475 และมีการแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งล่าสุดได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2534 (เกริกเกียรติ, 2546: 323-330)

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากทรัพย์สินในรูปโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ กับที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าว มีหน้าที่ต้องเสียภาษีตามกฎหมาย แต่ในกรณีที่เจ้าของที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างไม่ใช่เจ้าของเดียวกัน ผู้มีหน้าที่เสียภาษี คือ ผู้เป็นเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง ภาษีที่ต้องเสีย ขึ้นอยู่กับค่าเช่ารายปีของทรัพย์สินชิ้นนั้น กล่าวคือ ค่าเช่าของทรัพย์สินชิ้นนั้นที่สมควรได้รับในรอบเวลาหนึ่งปี หรือในกรณีที่มิได้เช่าแต่ค่าเช่าไม่สมควร หรือไม่มีค่าเช่าก็ให้ใช้วิธีเทียบเคียงว่า หากมีการเช่าแล้วค่าเช่าของทรัพย์สินชิ้นนั้นควรเป็นเท่าใด ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีประเภทนี้ได้แก่ ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินและให้ทรัพย์สินดังกล่าวแก่ผู้อื่นเช่า หรือผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินใช้ทรัพย์สินดังกล่าวเพื่อเก็บสินค้าหรือเพื่อประกอบการอุตสาหกรรม อีกทั้งผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าว ให้ญาติ พ่อแม่ หรือผู้อื่นอาศัย หรือใช้ในกิจการอื่น ๆ

1.1.2 ภาษีบำรุงท้องที่ (land development tax) สามารถจัดเก็บโดยอาศัยพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ภาษีบำรุงท้องที่ เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากทรัพย์สินประเภทที่ดิน ซึ่งรวมถึงพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่มีน้ำ เช่น บึง ห้วย เป็นต้น ผู้มีหน้าที่เสียภาษี คือ ผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือผู้ที่ครอบครอง ได้แก่ บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ซึ่งฐานภาษี คือ ราคาปานกลางของที่ดิน มีการประเมินค่าทุก 4 ปี โดยคณะกรรมการประเมินกฎหมายระบุให้ใช้ราคาซื้อขายที่ดินโดยสุจริตครั้งสุดท้ายไม่น้อยกว่า 3 ราย ในเวลาไม่เกิน 1 ปี ก่อนวันประเมินราคา (เกริกเกียรติ, 2546: 318-323) สำหรับอัตราภาษีบำรุงท้องที่แสดงได้ดังตารางที่ 3 โดยให้เห็นว่า อัตราภาษีบำรุงท้องที่ชั้น 1 - 7 เป็นอัตราก้าวหน้า ชั้น 8 - 29 เป็นอัตราภาษีคงที่ แต่ชั้น 30 - 43 เป็นอัตรากดถอย

ตารางที่ 3 อัตราภาษีบำรุงท้องที่ ตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ปี พ.ศ. 2508

ชั้น	ราคาปานกลางที่ดิน (บาท)	ภาษีไร่ละ (บาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
1	ไม่เกินไร่ละ 200	0.50	0.25
2	201- 400	1.00	0.25
3	401- 600	2.00	0.33
4	601- 800	3.00	0.38
5	801- 1,000	4.00	0.40
6	1,001- 1,200	5.50	4.46
7	1,201- 1,400	7.00	0.50
8	1,401- 1,600	8.00	0.50
9	1,601- 1,800	9.00	0.50
10	1,801- 2,000	10.00	0.50
11	2,001- 2,200	11.00	0.50
12	2,201- 2,400	12.00	0.50
13	2,401- 2,600	13.00	0.50
14	2,601- 2,800	14.00	0.50
15	2,801- 3,000	15.00	0.50
16	3,001- 3,500	17.00	0.50
17	3,501- 4,000	20.00	0.50
18	4,001- 4,500	22.50	0.50
19	4,501- 5,000	25.00	0.50
20	5,001- 5,500	27.20	0.50
21	5,501- 6,000	30.00	0.50
22	6,001- 6,500	32.50	0.50
23	6,501- 7,000	35.00	0.50
26	8,001- 8,500	42.50	0.50
27	8,501- 9,000	45.00	0.50
28	9,001- 9,500	47.50	0.50
29	9,501- 10,000	50.00	0.50

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชั้น	ราคาปานกลางที่ดิน (บาท)	ภาษีไร่ละ (บาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
30	10,000- 15,000	55.00	0.37
31	15,001- 20,000	60.00	0.30
32	20,001- 25,000	65.00	0.26
33	25,001- 35,000	70.00	0.23
34	35,001- 40,000	95.00	0.24
35	40,001- 50,000	90.00	0.18
36	50,001- 60,000	100.00	0.16
37	60,001- 80,000	150.00	0.19
38	80,001- 100,000	200.00	0.20
39	100,001- 200,000	250.00	0.13
40	200,001- 300,000	300.00	0.10
41	300,001- 400,000	350.00	0.09
42	400,001- 500,000	400.00	0.08
43	เกินไร่ละ 50,000 บาทขึ้นไป ให้เสียทุก ๆ 100,000 บาท ต่อ 100 บาท	400.00	0.08

ที่มา: ราชกิจจานุเบกษา (2508)

นอกจากนี้ที่ดินบางประเภทได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ ที่ดินที่เป็นที่ตั้งพระราชวัง สถานทูต สาธารณสมบัติ สถานพยาบาล สถานศึกษา ศาสนกิจสถาน และที่ทำการองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรียนและที่ดินที่ต้องเสียภาษีโรงเรียนและที่ดินอยู่แล้ว และหากที่ดินใช้ประกอบการเพาะปลูกทางการเกษตรก็ได้รับการลดหย่อนภาษีโดยเสียภาษีครึ่งหนึ่งของอัตราภาษี และถ้าเจ้าของที่ดินเป็นผู้ทำการเพาะปลูกเองเสียภาษีไม่เกินไร่ละ 5 บาท แต่ถ้าเป็นกรณีที่ดินที่ทิ้งว่างเปล่าหรือไม่มีประโยชน์ตามควรแก่สภาพที่ดินให้เสียภาษีเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเท่าของอัตราภาษี

1.1.3 ภาษีป้าย (signs and boards tax) จัดเก็บโดยอาศัยพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติภาษีป้าย ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2534 เป็นภาษีที่จัดเก็บจากป้าย ที่แสดง ชื่อ ยี่ห้อ เครื่องหมาย และสัญลักษณ์ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการค้าหรือแสวงหารายได้ในลักษณะอื่น ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย คือ เจ้าของป้าย จำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ป้าย และภาษาที่ใช้ (อรรถ, 2518:328-367) สำหรับโครงสร้างอัตราภาษีป้ายแสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 โครงสร้างอัตราภาษีป้ายที่เสียในปัจจุบันตามกฎหมายฉบับที่ 5 พ.ศ. 2535

ประเภทป้าย	ภาษีที่เสียต่อ 500 ตารางเซนติเมตร
1. อักษรไทยล้วน	3 บาท
2. อักษรไทยปนอักษรต่างประเทศ ภาพและเครื่องหมาย	20 บาท
3. ไม่มีอักษรไทย หรืออักษรไทยได้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ	40 บาท

ที่มา: กฎกระทรวงอัตราภาษีป้าย ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2535

1.1.4 อากรฆ่าสัตว์ (slaughter duty) จัดเก็บโดยอาศัยพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 เป็นอากรที่เรียกเก็บจากสัตว์ที่นำมาฆ่า เพื่อนำเนื้อไปบริโภค ไม่ว่าฆ่าในโรงฆ่าสัตว์ที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการหรือที่เอกชนเป็นเจ้าของกิจการ กฎหมายกำหนดให้เป็นรายได้ของเมืองพัทธารวมถึงรายได้อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ด้วย ได้แก่ ค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมใบอนุญาต (อรรถ, 2518: 328-367) สำหรับอัตราอากรฆ่าสัตว์แสดงดังตารางที่ 5

ค่าธรรมเนียมในการอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ ฉบับละ 200 บาท และในส่วน of ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ ฉบับละ 50 บาท

ตารางที่ 5 โครงสร้างอัตราอากรฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์และ
ค่าธรรมเนียมการประทับตรารับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535

ประเภท	อัตราเรียกเก็บ (บาท/ตัว)
1. อัตราอากรฆ่าสัตว์	
โค	12.00
กระบือ	15.00
สุกร	10.00
สุกรที่มีน้ำหนักต่ำกว่า 22.5 ก.ก.	5.00
แพะ หรือแกะ	4.00
ไก่ เป็ด หรือห่าน	0.10
2. ค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์	
โค	12.00
กระบือ	15.00
สุกร	10.00
แพะ หรือแกะ	4.00
ไก่	0.30
เป็ด	0.10
ห่าน	1.00
3. ค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์	
โค กระบือ สุกร แพะ หรือแกะ	3.00
ไก่ เป็ด หรือห่าน	0.10
4. ค่าธรรมเนียมการประทับตรารับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์	
โค	12.00
กระบือ	15.00
สุกร	10.00
สุกรที่มีน้ำหนักต่ำกว่า 22.5 ก.ก.	5.00
แพะ หรือแกะ	4.00
ไก่ เป็ด หรือห่าน	0.10

ที่มา: กฎกระทรวงอัตราอากรฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2535

1.2 ภาษีอากรที่เมืองพัทธร่วมเก็บกับรัฐบาลกลาง

1.2.1 ในส่วนของภาษีอากรที่รัฐบาลจัดสรรให้ทั้งจำนวน เป็นภาษีที่รัฐบาลกลางจัดเก็บและมอบเงินทั้งหมดให้เป็นรายได้ของเมืองพัทธรฯ ได้แก่

(1) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน จัดเก็บโดยอาศัยพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติล้อเลื่อน พ.ศ. 2478 เป็นภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บให้แก่เมืองพัทธรฯ โดยยกรายได้ภาษีทั้งหมดให้แก่เมืองพัทธรฯ และไม่ได้หักค่าบริการการจัดเก็บ

(2) ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน เป็นเงินที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนสิทธิของอสังหาริมทรัพย์ที่มีทุนทรัพย์ตามประมวลกฎหมายว่าด้วยอากรชุด โดยรายได้จัดเก็บและนำส่งให้เมืองพัทธรฯ ตามธุรกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่

1.2.2 ในส่วนภาษีที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้เมืองพัทธรฯ มีสิทธิที่จัดเก็บภาษีอากรบางชนิดเพิ่มขึ้นตามอัตราที่รัฐบาลกำหนดให้ แต่หน่วยงานของรัฐบาลกลางเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บให้ มีภาษีที่สำคัญดังต่อไปนี้

(1) ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิต

ภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นภาษีการขายทั่วไป ดำเนินการจัดเก็บโดยกรมสรรพากรในอัตราร้อยละ 7 ของมูลค่าสินค้าหรือบริการที่มีการซื้อขายกันภายในประเทศ และแบ่งจำนวนเงินเป็น 10 ส่วน โดยจัดสรรให้แก่เมืองพัทธรฯ 1 ส่วน อีก 9 ส่วนเป็นรายได้ของรัฐบาล

ภาษีสรรพสามิต รัฐบาลเก็บในอัตราร้อยละ 3 ของมูลค่าธุรกิจโดยให้เมืองพัทธรฯ เก็บเสริมได้ร้อยละ 10 ของอัตราภาษีที่จัดเก็บ

(2) ภาษีสุรา เป็นภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บจากผู้รับใบอนุญาตทำสุรา โดยรัฐบาลกลางจัดเก็บภาษีสุราเพิ่มในเมืองพัทยาก็ในอัตราร้อยละ 10 ของภาษีสุรา และนำมาจัดสรรให้เมืองพัทยาคตามสัดส่วนของขนาดจำนวนประชากรที่อยู่ในเมืองพัทยา

(3) ภาษีสรรพสามิต เป็นภาษีที่รัฐบาลกลางจัดเก็บภาษีในอัตราเพิ่มร้อยละ 10 จากอัตราที่รัฐบาลกลางจัดเก็บจากภาษีสรรพสามิตบนสินค้าและบริการ ได้แก่ ไม้ขีด ซิเมนต์ ยานต์ถู่ น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน และเครื่องดื่ม เป็นต้น และนำมาจัดสรรให้เมืองพัทยาคตามสัดส่วนขนาดของประชากรที่อยู่ในเมืองพัทยาค

2. รายได้ที่มีใช้ภาษี ประกอบด้วย

2.1 ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและค่าใบอนุญาต

ค่าธรรมเนียม เป็นจำนวนเงินที่เมืองพัทยาคเรียกเก็บจากการให้บริการต่าง ๆ ประกอบด้วย ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ การจัดระเบียบจอดยานยนต์ การควบคุมอาคาร การเก็บและขนมูลฝอย การเก็บและขนอุจจาระหรือสิ่งปฏิกูลเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร เกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน เกี่ยวกับสาธารณสุข การรักษาความสะอาดและความเรียบร้อยของบ้านเมือง การบำบัดน้ำเสีย การบำบัดน้ำทิ้ง และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

ค่าใบอนุญาต เป็นค่าบริการที่เมืองพัทยาคเรียกเก็บจากประชาชน เมื่อขอรับบริการที่กำหนด แต่เป็นการบริการประเภทการออกใบอนุญาตให้ดำเนินกิจกรรม ค่าใบอนุญาตประเภทใหญ่ ๆ ในเมืองพัทยาค มีดังนี้ ค่าใบอนุญาตจัดตั้งตลาด จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารในอาคาร หรือพื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่เกิน 200 ตารางเมตร เกี่ยวกับการสาธารณสุข เกี่ยวกับการควบคุมอาคาร การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ การประกอบการค้าสำหรับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เกี่ยวกับการควบคุมอาคารโดยใช้เครื่องขยายเสียงโฆษณา การติดตั้งป้ายโฆษณาตามพ.ร.บ. รักษาความสะอาด พ.ศ. 2535 การพนัน การขายสุรา และค่าใบอนุญาตต่าง ๆ

ค่าปรับ เป็นรายได้ที่เกิดจากการลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามเทศบัญญัติและกฎระเบียบอื่น ๆ ของบ้านเมืองที่กำหนดให้ประชาชนต้องดำเนินการ เช่น มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจแต่กลับละเลยไม่ปฏิบัติ ได้แก่ ค่าปรับผู้กระทำความผิดกฎหมายการจัดระเบียบขนยนต์ ผู้กระทำความผิดจรรยาบรรณ ผู้กระทำความผิดกฎหมายป้องกันอัคคีภัย ผู้กระทำความผิดกฎหมายและข้อบัญญัติท้องถิ่น และผู้กระทำความผิดสัญญา

2.2 รายได้จากทรัพย์สิน เป็นรายได้ของเมืองพัทธาที่เกิดจากทรัพย์สินที่มีอยู่ หรือที่พัฒนาให้เกิดขึ้น ได้แก่ รายได้จากการให้เช่าหรือบริการบนทรัพย์สินของเมืองพัทธาหรืออยู่ในความครอบครองดูแลของเมืองพัทธา ค่าธนบัตรเงินกู้หรือเงินฝาก ดอกเบี้ยเงินฝาก ก.ส.ท. และดอกเบี้ยขุดเซยให้เมืองพัทธา

2.3 รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ เมืองพัทธาสามารถสร้างรายได้จากการบริการสถานขนานูบาลหรือโรงรับจำนำ การบริการสถานีจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง กิจการประปา และท่าเทียบเรือ เป็นต้น

2.4 รายได้เบ็ดเตล็ด คือ รายได้อื่น ๆ ที่ไม่จัดอยู่ในนิยามของรายได้ประเภทต่าง ๆ ที่ได้กล่าวถึงแล้วข้างต้น ตัวอย่างของรายได้ประเภทนี้ เช่น ค่าขายแบบแปลน ค่าเขียนแบบแปลน ก่อสร้างอาคาร ค่าขายแบบประกวดราคา ค่าจำหน่ายแบบพิมพ์และคำร้องต่าง ๆ ค่ารับรองสำเนาและถ่ายเอกสาร ค่าสมัครสมาชิกห้องสมุด และค่าขายเศษของวัสดุ ครุภัณฑ์เก่า

2.5 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล คือ รายได้จากงบประมาณที่รัฐบาลจ่ายให้แก่เมืองพัทธา เพื่อช่วยเหลือการใช้จ่ายของเมืองพัทธา เนื่องจากเมืองพัทธามีรายได้ไม่เพียงพอจ่าย โดยเฉพาะรายจ่ายในการลงทุนในกิจการพื้นฐาน เงินอุดหนุนสามารถจำแนกเป็นประเภทหลัก ๆ ดังนี้

2.5.1 เงินอุดหนุนทั่วไป เป็นเงินที่รัฐบาลจ่ายให้แก่เมืองพัทธา โดยไม่มีเงื่อนไขว่าควรใช้จ่ายอย่างไร และในกิจการอะไร สำนักงบประมาณจัดสรรให้แก่เมืองพัทธาตามจำนวนประชากรของเมืองพัทธาที่นับได้ในวันที่ 31 ธันวาคม ของปีก่อนจัดสรร เช่น เงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด

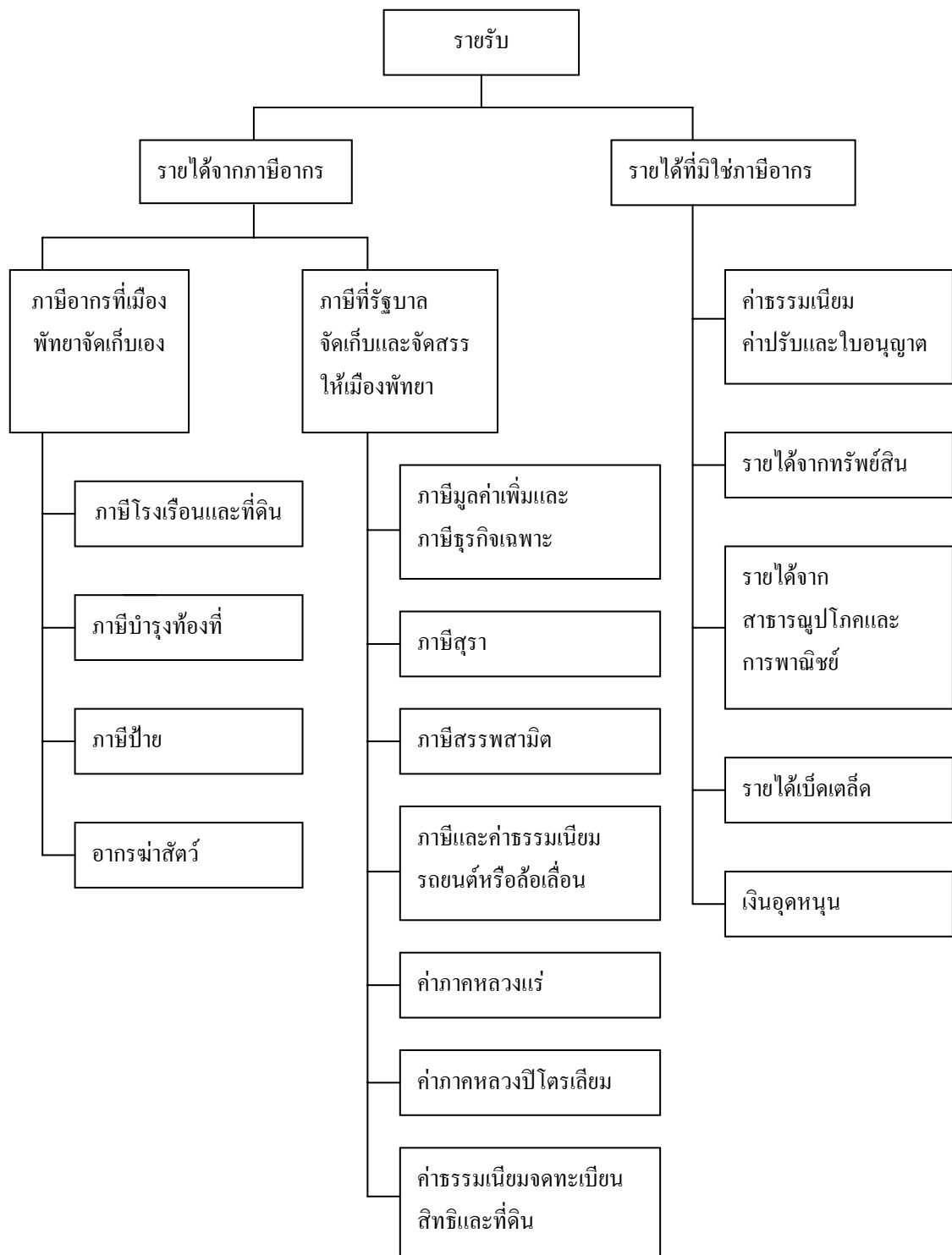
2.5.2 เงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไข เป็นเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจ่ายให้แก่เมืองพัทยา โดย ระบุลักษณะการใช้จ่าย ได้แก่

(1) เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เป็นเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจ่ายให้แก่เมืองพัทยา โดยระบุลักษณะการใช้จ่าย ทั้งนี้เมืองพัทยาต้องทำโครงการเสนอ เพื่อขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ กิจกรรมที่ได้รับสนับสนุน เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาความสะอาดพื้นฐานของชุมชน ได้แก่ ถนน สะพาน ท่อระบายน้ำ ทำนบและอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน โดยมีวงเงินสูงสุดที่รัฐบาล จัดสรรให้

(2) เงินอุดหนุนการศึกษา เป็นเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจ่ายให้แก่เมืองพัทยา เพื่อส่งเสริมบริการศึกษาในระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาภาคบังคับของรัฐบาล จำนวนเงินอุดหนุนจัดสรรให้ตามความจำเป็นที่เกิดขึ้นจริง โดยจำแนกเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป สำหรับค่าวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์ และค่าเวชภัณฑ์ และเป็น เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ สำหรับค่าเงินเดือน ค่าก่อสร้าง และซ่อมแซมอาคารเรียน ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์การศึกษา และเครื่องแบบนักเรียน

(3) เงินอุดหนุนเฉพาะกิจกรณีพิเศษ เป็นเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจ่ายสำหรับการจัดทำโครงการที่มีความจำเป็น หรือเร่งด่วนเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งไม่สามารถดำเนินการได้ด้วย รายได้ของเมืองพัทยาเอง เช่น โครงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานหรือสาธารณูปโภค โครงการบรรเทาภัยพิบัติ การปรับปรุงภาพลักษณ์การท่องเที่ยว เป็นต้น

จากรายละเอียดด้านรายรับของเมืองพัทยาข้างต้น สามารถนำมาแสดงเป็นโครงสร้าง รายรับของเมืองพัทยา ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 โครงสร้างรายรับเมืองพัทยา

ที่มา: สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2542)

โครงสร้างรายจ่ายของเมืองพัทยา

โครงสร้างรายจ่ายของเมืองพัทยา สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ รายจ่ายของหน่วยงานและรายจ่ายงบกลาง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2542)

1. รายจ่ายของหน่วยงาน

รายจ่ายของหน่วยงาน เป็นรายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ของเมืองพัทยา และสามารถจำแนกเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 รายจ่ายประจำ จำแนกเป็น 6 หมวด ดังนี้

1.1.1 หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ

เงินเดือน หมายถึง เงินที่จ่ายให้แก่พนักงานเมืองพัทยาเป็นรายเดือน มีอัตรากำหนดไว้แน่นอนในบัญชีกำหนดจำนวนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนประจำปี รวมถึงเงินที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้จ่ายในลักษณะเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษอื่น ๆ ที่จ่ายควบกับเงินเดือน เช่น เงินเพิ่มค่าวิชา เป็นต้น

ค่าจ้างประจำ หมายถึง เงินที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างประจำของเมืองพัทยาเพื่อปฏิบัติงานที่มีลักษณะประจำ โดยมีกำหนดเวลาตามอัตราและจำนวนที่ได้รับอนุมัติ รวมถึงเงินที่จ่ายควบกับค่าจ้างประจำ

1.1.2 หมวดค่าจ้างชั่วคราว โดยค่าจ้างชั่วคราว หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นค่าแรงงานสำหรับการปฏิบัติงานปกติแก่ลูกจ้างชั่วคราวของเมืองพัทยา ซึ่งมีระยะกำหนดเวลาจ้างไม่เกิน 1 ปี

1.1.3 หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ

ค่าตอบแทน หมายถึง เงินที่จ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติงานให้เมืองพัทยา ได้แก่ ค่าตอบแทนแก่ผู้ปฏิบัติราชการของเมืองพัทยา ค่าเบี้ยประชุม ค่าจ้างนอกเวลา ค่าอาหารทำการนอกเวลา ค่าเช่าบ้าน เงินช่วยเหลือบุตร และเงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล ฯลฯ

ค่าใช้สอย หมายถึง รายจ่ายแก่บริการต่าง ๆ นอกเหนือจากบริการสาธารณูปโภค รายจ่ายเพื่อการบำรุงรักษาและซ่อมแซมทรัพย์สิน รายจ่ายเกี่ยวกับการรับรองและพิธีการ รวมตลอดถึงรายจ่ายที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่น ๆ แต่อนุโลมให้เบิกจ่ายในค่าใช้สอย ตัวอย่างของค่าใช้จ่ายส่วนนี้ ได้แก่ ค่ารับวารสาร ค่าเย็บปกหนังสือและเข้าปกหนังสือ ค่าเช่าโฆษณาและการเผยแพร่ ค่าใช้จ่ายบำรุงรักษาทรัพย์สิน ค่าจ้างเหมาบริการ ค่าใช้จ่ายในการจัดงาน และค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมสัมมนา เป็นต้น

ค่าวัสดุ หมายถึง รายจ่ายเพื่อซื้อ หรือจ้างทำสิ่งของ ซึ่งมีลักษณะสิ้นเปลืองเปลี่ยนหรือสลายตัวในระยะเวลาสั้น ได้แก่ วัสดุสำนักงาน (กระดาษ หมึก ดินสอ ปากกา ฯลฯ) วัสดุไฟฟ้าและวิทยุ (สายไฟฟ้า ปลั๊กไฟฟ้า หลอดไฟฟ้า ฯลฯ) วัสดุงานบ้านงานครัว (ไม้ กวาด ผงซักฟอก สบู่ ฯลฯ) วัสดุก่อสร้าง (ไม้ น้ำมันทาไม้ สี แปรงทาสี กระเบื้อง ปูนซีเมนต์ ฯลฯ) วัสดุโฆษณาและเผยแพร่ (แผ่นป้าย แผ่นปิดประกาศ กระดาษเขียน โปสเตอร์ ฯลฯ) วัสดุเครื่องดับเพลิง (น้ำยาเคมีดับเพลิง ฯลฯ) วัสดุเชื้อเพลิงและหล่อลื่น (น้ำมันดีเซล น้ำมันเบนซิน น้ำมันเครื่อง ฯลฯ) วัสดุกีฬา (ลูกฟุตบอล ตะกร้อ เสาค่าย ฯลฯ) นอกจากนี้มีสิ่งของบางอย่างซึ่งตามปกติมีลักษณะคงทนถาวรและมีอายุการใช้งานยืนนาน แต่มีราคาหน่วยละไม่เกิน 5,000 บาท สามารถเบิกจ่ายในหมวดค่าวัสดุได้ เช่น เครื่องเย็บกระดาษ เครื่องเจาะกระดาษ ไมโครโฟน เป็นต้น

1.1.4 หมวดค่าสาธารณูปโภค หมายถึง รายจ่ายแก่บริการสาธารณูปโภครวมทั้งค่าธรรมเนียมการรักษา ได้แก่ ค่าไฟฟ้า ค่าประปา ค่าโทรศัพท์ ค่าไปรษณีย์ และค่าบริการทางด้านโทรคมนาคม เป็นต้น

1.1.5 หมวดเงินอุดหนุน หมายถึง เงินที่จ่ายเพื่อช่วยเหลือให้แก่ส่วนราชการหรือเอกชน หรือเพื่อช่วยเหลือในกิจการอันเป็นสาธารณูปโภค สาธารณูปการ สาธารณะประโยชน์ที่เมืองพัทยาไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการเอง โดยจ่ายเงินให้ผู้ได้รับการอุดหนุนไปดำเนินการ เช่น ค่าขยายเขตไฟฟ้า ค่าขยายเขตประปา ค่าจ้างออกแบบ เป็นต้น

1.1.6 หมวดรายจ่ายอื่น หมายถึง รายจ่ายต่าง ๆ ซึ่งไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดใดหมวดหนึ่งดังกล่าวข้างต้น เช่น รายจ่ายค้างชำระ รายจ้างค้างข้ามปี เป็นต้น

1.2 รายจ่ายเพื่อการลงทุน ประกอบด้วย หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง มีรายละเอียดดังนี้

ค่าครุภัณฑ์ หมายถึง รายจ่ายเพื่อซื้อหรือแลกเปลี่ยนสิ่งของซึ่งตามปกติมีอายุการใช้งานหรือมีลักษณะคงทนถาวร แต่ไม่รวมถึงที่ดินและสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งของที่กลายสภาพเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งก่อสร้าง ได้แก่ ครุภัณฑ์สำนักงาน (โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เก็บเอกสาร เครื่องโทรศัพท์ เครื่องถ่ายเอกสาร ฯลฯ) ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง (รถจักรยานยนต์ รถยนต์นั่ง เรือ ฯลฯ) ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่ (เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ กล้องถ่ายรูป จอรับภาพ ฯลฯ) ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ (เครื่องกำเนิดไฟฟ้า วิทยุ เทป ฯลฯ) ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว (เครื่องตัดหญ้า เครื่องปั้มน้ำ ฯลฯ) ครุภัณฑ์เครื่องดับเพลิง (รถดับเพลิง รถบรรทุกน้ำ ฯลฯ) เป็นต้น

ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง หมายถึง รายจ่ายเพื่อซื้อหรือแลกเปลี่ยนที่ดินและสิ่งก่อสร้างรวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ซึ่งติดอยู่กับที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากก่อสร้าง ดัดแปลง ต่อเติม หรือเสริมสร้างสิ่งก่อสร้าง ซึ่งมีใช่เป็นการซ่อมแซมตามปกติ เช่น ค่าซื้อหรือแลกเปลี่ยนที่ดิน ค่าก่อสร้างสำนักงานอาคาร ค่าก่อสร้างอาคารบ้านพัก ค่าก่อสร้างถนน ค่าก่อสร้างสะพาน รั้ว ค่าติดตั้งระบบไฟฟ้าและอุปกรณ์ ค่าเดินท่อประปา เป็นต้น

2. รายจ่ายงบกลาง

รายจ่ายของกลาง เป็นรายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับหน่วยงานทั่วไปของเมืองพัทยา โดยไม่ต้องแยกไปตั้งจ่ายในหน่วยงานต่าง ๆ ของเมืองพัทยา ประกอบด้วย

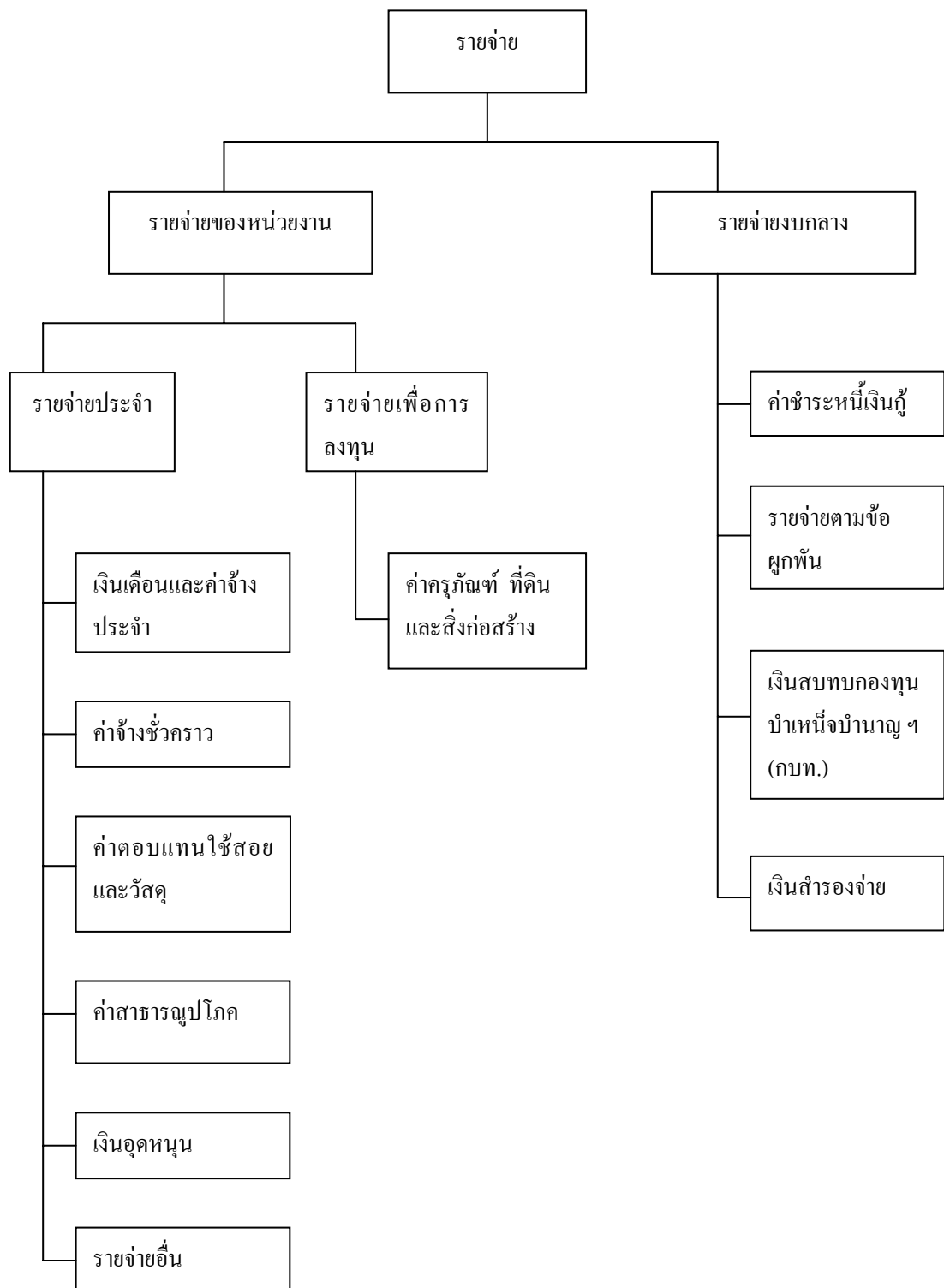
2.1 ค่าชำระหนี้เงินกู้ เป็นรายจ่ายที่เมืองพัทยาชำระหนี้ต่าง ๆ ที่กู้ยืมมาจากสถาบันการเงินต่าง ๆ

2.2 รายจ่ายตามข้อผูกพัน ได้แก่ ค่าบำรุงสันนิบาตแห่งประเทศไทย ค่าใช้จ่ายในการจัดการจราจร เงินช่วยเหลือค่าครองชีพผู้รับบำนาญ เงินสบทบประกันสังคม

2.3 เงินสบทบกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (กบท.)

2.4 เงินสำรองจ่าย เป็นรายจ่ายที่เมืองพัทยาใช้สำหรับรายจ่ายที่เกิดขึ้นโดยมิได้คาดการณ์ไว้

โดยรายละเอียดด้านรายจ่ายของเมืองพัทยาข้างต้น สามารถนำมาแสดงเป็นโครงสร้างรายจ่ายของเมืองพัทยา ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 โครงสร้างรายจ่ายเมืองพัทยา

ที่มา: สำนักงานคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2542)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในบทนี้นำเสนอผลการศึกษาโครงสร้างรายรับและรายจ่ายของเมืองพัทยา ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสภาพทางการคลังของเมืองพัทยา สุดท้ายเป็นการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทยา

การศึกษาโครงสร้างรายรับของเมืองพัทยา

การศึกษารายรับของเมืองพัทยา ผู้ศึกษาได้แยกประเภทรายรับ มีทั้งหมด 2 ประเภท ได้แก่

1. รายได้จากภาษีอากร ประกอบด้วย

1.1 ภาษีอากรที่เมืองพัทยาเป็นผู้จัดเก็บเอง ได้แก่

1.1.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

1.1.2 ภาษีบำรุงท้องที่

1.1.3 ภาษีป้าย

1.1.4 อากรฆ่าสัตว์

1.2 ภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บและจัดสรรให้เมืองพัทยา

1.2.1 ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ

1.2.2 ภาษีสุรา

1.2.3 ภาษีสรรพสามิต

1.2.4 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน

1.2.5 ค่าภาคหลวงแร่

1.2.6 ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม

1.2.7 ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน

2. รายได้ที่มีใช้ภาษี ประกอบด้วย

2.1 ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต

2.2 รายได้จากทรัพย์สิน

2.3 รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์

2.4 รายได้เบ็ดเตล็ด

2.5 เงินอุดหนุน

การพิจารณาโครงสร้างรายรับของเมืองพัทยาในปีงบประมาณ 2542 - 2547 สามารถพิจารณาได้ดังตารางที่ 6 พบว่า รายรับของเมืองพัทยามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ในปี 2542 รายรับของเมืองพัทยามีมูลค่า 314.26 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 1,025.22 ล้านบาท และ 2,494.28 ล้านบาท ในปี 2545 และปี 2547 ตามลำดับ รายรับส่วนใหญ่ของเมืองพัทยามาจากรายได้ที่มีใช้ภาษีอากร โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ย ร้อยละ 52.66 ของรายรับรวมทั้งหมด เห็นได้ว่า รายได้ที่มีใช้ภาษีอากรของเมืองพัทยามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ในปี 2542 รายได้ที่มีใช้ภาษีอากรของเมืองพัทยามีมูลค่า 145.09 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 468.31 ล้านบาท และ 1,433.40 ล้านบาท ในปี 2545 และปี 2547 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 โครงสร้างรายรับของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

(หน่วย: ล้านบาท)

ประเภทรายรับ	ปีงบประมาณ						เฉลี่ย
	2542	2543	2544	2545	2546	2547	
1. ภาษีอากร	169.17 (53.83) [-]	151.56 (41.88) [-10.00]	249.48 (51.20) [65.00]	556.93 (54.32) [123.00]	716.73 (40.29) [29.00]	1,060.88 (42.70) [48.00]	484.13 (47.34) [-]
1.1 ภาษีอากรที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง	80.05 (25.47) [-]	85.82 (23.72) [7.00]	93.45 (19.20) [9.00]	102.61 (10.01) [10.00]	124.36 (7.00) [21.00]	140.58 (5.70) [13.00]	104.48 (15.15) [-]
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	66.40 (21.13) [-]	72.13 (19.90) [9.00]	77.87 (15.96) [8.00]	86.30 (8.42) [11.00]	103.90 (6.55) [20.00]	117.75 (4.80) [13.00]	87.39 (12.76) [-]
ภาษีบำรุงท้องที่	3.08 (0.93) [-]	2.67 (0.72) [-13.00]	2.57 (0.53) [-4.00]	2.82 (0.27) [10.00]	4.25 (0.24) [50.00]	4.30 (0.20) [1.00]	3.28 (0.48) [-]
ภาษีป้าย	10.39 (3.31) [-]	10.78 (3.00) [4.00]	12.72 (2.61) [18.00]	13.22 (1.29) [4.00]	16.18 (0.20) [22.00]	18.59 (0.70) [15.00]	13.65 (1.85) [-]
อากรฆ่าสัตว์	0.17 (0.10) [-]	0.23 (0.10) [31.00]	0.28 (0.10) [24.00]	0.24 (0.03) [-13.00]	0.02 (0.01) [-92.00]	0.00 (0.00) [-100.00]	0.16 (0.06) [-]
1.2 ภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยา	89.11 (28.36) [-]	65.73 (18.16) [-26.00]	156.02 (32.00) [137.00]	454.32 (44.31) [191.00]	592.37 (33.29) [30.00]	920.23 (37.00) [55.00]	379.63 (32.19) [-]
ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ	51.75 (16.47) [-]	29.73 (8.22) [-43.00]	36.55 (7.50) [23.00]	287.64 (28.10) [68.70]	390.13 (21.90) [36.00]	722.97 (29.00) [85.00]	253.13 (18.51) [-]
ภาษีสุรา	4.86 (1.55) [-]	3.95 (1.00) [-19.00]	4.29 (0.90) [9.00]	4.52 (0.44) [5.00]	6.74 (0.40) [49.00]	8.71 (0.30) [29.00]	5.51 (0.77) [-]

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(หน่วย: ล้านบาท)

ประเภทรายรับ	ปีงบประมาณ						
	2542	2543	2544	2545	2546	2547	เฉลี่ย
ภาษีสรรพสามิต	10.56 (3.34) [-]	11.74 (3.30) [11.00]	17.92 (3.67) [53.00]	18.89 (1.82) [5.00]	24.22 (1.35) [28.00]	26.62 (1.07) [9.91]	18.33 (2.43) [-]
ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ หรือล้อเลื่อน	21.94 (7.00) [-]	20.30 (5.64) [-7.00]	20.67 (4.23) [2.00]	44.79 (4.35) [117.00]	32.46 (1.83) [-28.00]	17.40 (0.70) [-46.00]	26.26 (3.96) [-]
ค่าภาคหลวงแร่	0.00 (0.00) [-]	0.00 (0.00) [-]	0.00 (0.00) [-]	0.00 (0.00) [-]	0.31 (0.02) [-]	0.48 (0.02) [54.84]	0.13 (0.01) [-]
ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม	0.00 (0.00) [-]	0.00 (0.00) [-]	0.00 (0.00) [-]	0.00 (0.00) [-]	0.32 (0.02) [-]	0.21 (0.01) [-35.00]	0.09 (0.01) [-]
ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ และที่ดิน	0.00 (0.00) [-]	0.00 (0.00) [-]	76.57 (15.70) [-]	98.47 (9.60) [29.00]	138.16 (7.77) [40.00]	148.09 (5.90) [7.00]	76.88 (6.50) [-]
2. รายได้ที่มีไขภาษี	145.09 (46.17) [-]	210.35 (58.12) [45.00]	244.80 (48.80) [16.00]	468.31 (45.68) [91.00]	1,062.32 (59.71) [127.00]	1,433.40 (57.46) [34.00]	594.05 (52.66) [-]
ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและ ใบอนุญาต	20.02 (6.37) [-]	24.14 (6.68) [21.00]	31.11 (6.40) [29.00]	31.11 (3.03) [-]	36.95 (2.10) [19.00]	40.51 (1.38) [9.00]	30.64 (4.33) [-]
รายได้จากทรัพย์สิน	12.49 (4.00) [-]	7.90 (2.20) [-37.00]	5.30 (1.10) [-33.00]	4.48 (0.44) [-15.00]	3.82 (0.22) [-15.00]	4.85 (0.20) [27.00]	6.47 (1.36) [-]

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(หน่วย: ล้านบาท)

ประเภทรายรับ	ปีงบประมาณ						เฉลี่ย
	2542	2543	2544	2545	2546	2547	
รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์	0.47	0.49	0.53	0.67	0.70	0.96	0.64
	(0.20)	(0.13)	(0.11)	(0.07)	(0.04)	(0.04)	(0.10)
	[-]	[5.00]	[7.00]	[27.00]	[3.00]	[37.00]	[-]
รายได้เบ็ดเตล็ด	1.90	13.52	3.27	4.79	11.04	19.41	8.99
	(0.58)	(3.71)	(0.67)	(0.47)	(0.62)	(0.80)	(1.14)
	[-]	[610.00]	[-76.00]	[46.00]	[131.00]	[76.00]	[-]
เงินอุดหนุน	110.19	164.28	204.56	427.24	1,009.78	1,367.66	547.29
	(35.02)	(45.40)	(40.52)	(41.67)	(56.73)	(55.04)	(45.73)
	[-]	[49.00]	[25.00]	[109.00]	[136.00]	[35.00]	[-]
เงินอุดหนุนทั่วไป	9.06	7.37	12.65	16.91	0.00	0.56	7.76
	(2.84)	(2.03)	(2.30)	(1.65)	(0.00)	(0.02)	(1.47)
	[-]	[-18.65]	[71.64]	[33.68]	[-100.00]	[-]	[-]
เงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไข	101.13	156.91	191.91	410.33	1,009.78	1,367.10	539.53
	(32.18)	(43.37)	(38.22)	(40.02)	(56.73)	(55.02)	(44.26)
	[-]	[55.16]	[22.31]	[113.81]	[146.09]	[35.39]	[-]
รายรับรวมทั้งรวม	314.26	361.91	487.31	1,025.22	1,779.05	2,494.28	1,077.01
	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)
	[-]	[15.00]	[35.00]	[110.00]	[74.00]	[40.00]	[-]

หมายเหตุ: ตัวเลขใน () คือ ค่าสัดส่วนร้อยละของรายรับทั้งหมด

ตัวเลขใน [] คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นร้อยละ

ที่มา: สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2547)

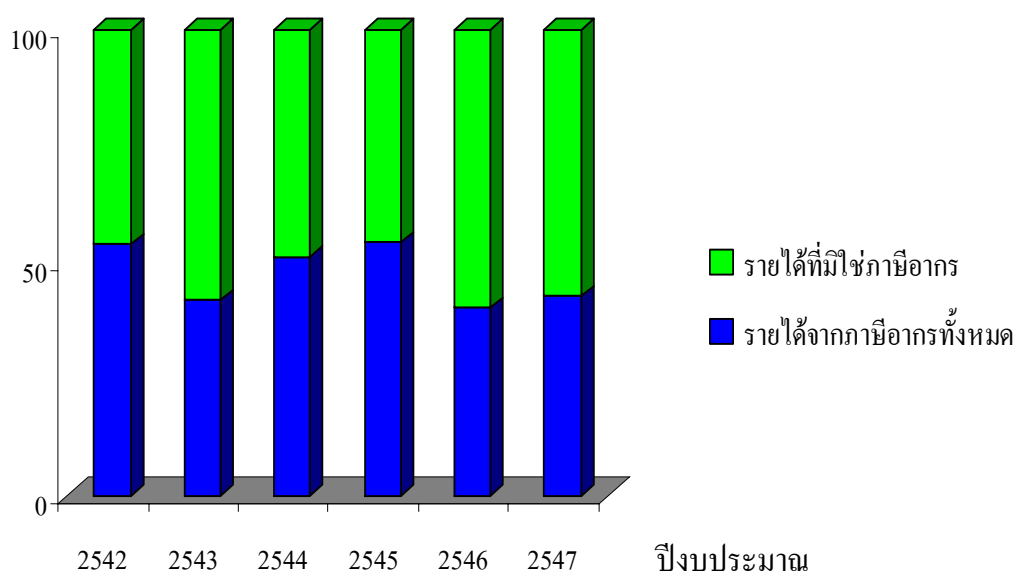
นอกจากนี้พบว่า รายได้ที่มีใช้ภายในส่วนใหญ่มายากรายได้จากเงินอุดหนุนที่รัฐบาลมอบให้ และมอบเงินอุดหนุนให้แก่เมืองพัทยาเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 - 2547 โดยในปี 2545 มอบเงินอุดหนุนเงินอุดหนุนเฉพาะกิจกรณีพิเศษเพื่อปรับปรุงภาพลักษณ์การท่องเที่ยว และเงินอุดหนุนเพื่อการบูรณะท้องถิ่นและกิจการอื่นทั่วไป เพิ่มขึ้นมาจากปี 2544 และมอบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้นมาจากปี 2545 ซึ่งเป็นเงินอุดหนุนจำนวนเงินที่

สูงถึง 907.98 ล้านบาท และ 1,252.49 ล้านบาท ในปี 2546 และปี 2547 ตามลำดับ (สำนักงานคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) สำหรับรายได้จากแหล่งภาษีอากรเป็นรายได้อันดับสองรองจากรายได้ที่มิใช่ภาษี โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 47.34 ซึ่งรายได้จากภาษีอากรมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น กล่าวคือ ในปี 2542 รายได้จากภาษีอากรมีมูลค่า 169.17 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 556.93 ล้านบาท และ 1,060.88 ล้านบาท ในปี 2545 และปี 2547 ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่ารายได้จากภาษีอากรส่วนใหญ่มาจากภาษีที่รัฐจัดสรรให้ และตั้งแต่ปี 2544 - 2547 รัฐจัดสรรภาษีให้เมืองพัทยาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพราะตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมา รัฐบาลสามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ และภาษีสรรพสามิตได้เป็นจำนวนมาก (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2548) ส่งผลให้ภาษีที่รัฐจัดสรรให้ส่วนใหญ่จึงมาจากภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ และภาษีสรรพสามิต

จากตารางที่ 6 สามารถสรุปได้ว่ารายรับส่วนใหญ่ของเมืองพัทยามาจากรายได้ที่มิใช่ภาษีอากรมากกว่ารายได้จากภาษีอากรดังภาพที่ 7

สัดส่วนต่อรายรับ

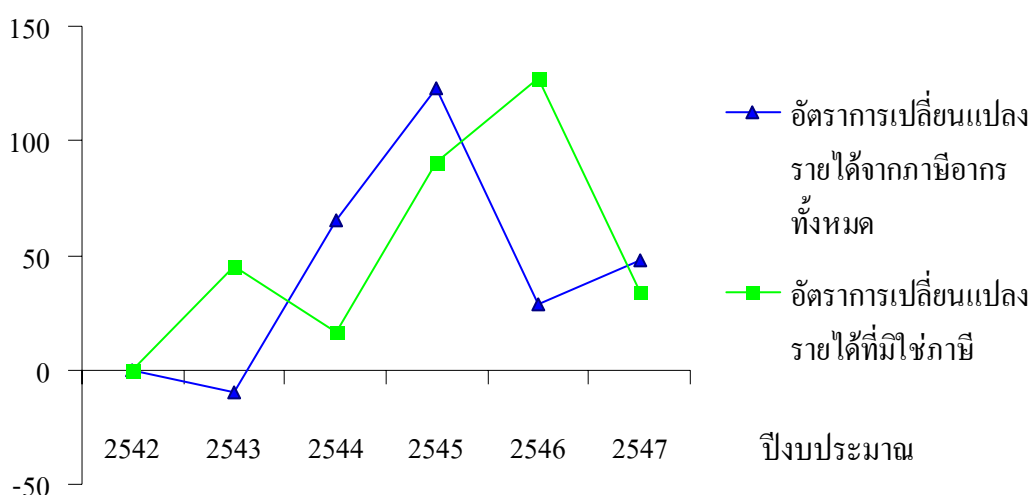
รวมทั้งหมด (ร้อยละ)

ภาพที่ 7 สัดส่วนรายได้ที่มิใช่ภาษีอากรและรายได้จากภาษีอากรทั้งหมดต่อรายรับรวมทั้งหมด ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

จากตารางที่ 6 สามารถแสดงให้เห็นอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ที่มีใช้ภาษีและอัตราการเปลี่ยนรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด ดังภาพที่ 8

อัตราการเปลี่ยนแปลง
ของรายรับรวมทั้งหมด (ร้อยละ)

ภาพที่ 8 อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ที่มีใช้ภาษีอากร และอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

พบว่า แนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้ที่มีใช้ภาษีและอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้จากภาษีอากรทั้งหมดมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน นอกจากนี้พบว่าในปีงบประมาณ 2547 อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ที่มีใช้ภาษีอากรลดลงมาเหลือเพียงร้อยละ 34.00 จากร้อยละ 127.00 ในปี 2546 เนื่องจากในปี 2547 รายได้ที่มีใช้ภาษีอากรเพิ่มขึ้นจากปี 2546 ไม่มากนัก กล่าวคือ เพิ่มจาก 1,062.32 ล้านบาท ในปี 2546 เป็น 1,433.40 ล้านบาท ในปี 2547 เมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของเงินอุดหนุนในปี 2547 พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงลดลงจากปี 2547 เหมือนกับรายได้ที่มีใช้ภาษีอากร จึงสอดคล้องกับที่กล่าวว่า รายได้ที่มีใช้ภาษีอากรส่วนใหญ่มาจากรายได้จากเงินอุดหนุน

สำหรับอัตราการเปลี่ยนแปลงจากภาษีอากรทั้งหมด ได้รับอิทธิพลจากภาษีที่รัฐจัดสรรให้เมืองพัทยา เมื่อภาษีที่รัฐจัดสรรให้เพิ่มขึ้นมากตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 - 2547 โดยรัฐจัดสรรภาษีในปี 2544 เท่ากับ 156.02 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 454.32 ล้านบาท ในปี 2545 ส่งผลให้ภาษีอากรทั้งหมดของเมืองพัทยาในปี 2545 เพิ่มขึ้นถึง 556.93 ล้านบาท และอัตราการเปลี่ยนแปลงของภาษีอากรทั้งหมดในปี 2545 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 123.00 ขณะที่ปี 2546 รัฐจัดสรรรายได้ภาษีให้เมืองพัทยาเพิ่มขึ้นเป็น 592.37 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มจากปี 2545 เพียงเล็กน้อยหากเทียบกับการที่รัฐจัดสรรภาษีจากปี 2544 ไปปี 2545 ส่งผลให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของภาษีอากรทั้งหมดจากปี 2545 ไปปี 2546 ลดลงเหลือร้อยละ 29.00 เท่านั้น หลังจากนั้นแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 48.00 ในปี 2547 เนื่องจากภาษีที่รัฐจัดสรรให้เพิ่มสูงขึ้นนั่นเอง

ผลการศึกษารายรับแต่ละประเภท มีรายละเอียดดังนี้

รายได้จากภาษีอากร รายได้จากภาษีอากรมีทั้งส่วนที่เมืองพัทยาจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์ และภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยา ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน ค่าภาคหลวงแร่ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน สามารถศึกษาได้ดังนี้

1. ภาษีที่เมืองพัทยาจัดเก็บเอง ประกอบด้วย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์ พิจารณาตารางที่ 6 และตารางที่ 7 พบว่า สัดส่วนรายได้จากภาษีอากรที่เมืองพัทยาจัดเก็บเองต่อรายรับทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 15.15 หรือเฉลี่ยร้อยละ 31.74 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด เห็นได้ว่าภาษีอากรที่เมืองพัทยาจัดเก็บเองมีบทบาทต่อรายรับรวมและต่อรายได้จากภาษีอากรต่ำกว่าภาษีอากรที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยา พิจารณาตารางที่ 7 พบว่า หลังจากที่เริ่มใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 จนถึงปี 2547 นั้นรายได้จากภาษีอากรที่เมืองพัทยาจัดเก็บเองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กล่าวคือ เมืองพัทยาสามารถจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นจากปี 2542 เท่ากับ 80.05 ล้านบาท เป็น 124.36 ล้านบาทในปี 2546 และเท่ากับ 140.58 ล้านบาทในปี 2547 การที่เมืองพัทยาสามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2546 - 2547 เนื่องจากสามารถจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้ายได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก

ตารางที่ 7 รายได้จากภาษีอากรแต่ละชนิดต่อรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด ในปีงบประมาณ
2542 - 2547

(หน่วย: ล้านบาท)

ประเภทรายได้	ปีงบประมาณ						เฉลี่ย
	2542	2543	2544	2545	2546	2547	
1. รายได้จากภาษีอากรทั้งหมด	169.17 (100.00) [-]	151.56 (100.00) [-10.00]	249.48 (100.00) [65.00]	556.93 (100.00) [123.00]	716.73 (100.00) [29.00]	1,060.88 (100.00) [48.00]	484.13 (100.00) [-]
1.1 ภาษีอากรที่เมืองพัทยาจัดเก็บเอง	80.05 (47.32) [-]	85.82 (56.63) [7.00]	93.45 (37.46) [9.00]	102.61 (18.42) [10.00]	124.36 (17.35) [21.00]	140.58 (13.25) [13.00]	104.48 (31.74) [-]
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	66.40 (39.25) [-]	72.13 (47.61) [9.00]	77.87 (31.21) [8.00]	86.30 (15.46) [11.00]	103.90 (14.48) [20.00]	117.75 (11.10) [13.00]	87.39 (26.52) [-]
ภาษีบำรุงท้องที่	3.08 (1.82) [-]	2.67 (1.75) [-13.00]	2.57 (1.03) [-4.00]	2.82 (0.51) [10.00]	4.25 (0.60) [50.00]	4.30 (0.40) [1.00]	3.28 (1.02) [-]
ภาษีป้าย	10.39 (6.14) [-]	10.78 (7.12) [4.00]	12.72 (5.10) [18.00]	13.22 (2.40) [4.00]	16.18 (2.26) [22.00]	18.59 (1.75) [15.00]	13.65 (4.13) [-]
อากรฆ่าสัตว์	0.17 (0.11) [-]	0.23 (0.15) [31.00]	0.28 (0.12) [24.00]	0.24 (0.05) [-13.00]	0.02 (0.01) [-92.00]	0.00 (0.00) [-100.00]	0.16 (0.07) [-]
1.2 ภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยา	89.11 (52.68) [-]	65.73 (43.37) [-26.00]	156.02 (62.54) [137.00]	454.32 (81.58) [191.00]	592.37 (82.65) [30.00]	920.23 (86.75) [55.00]	379.63 (68.26) [-]
ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ	51.75 (30.60) [-]	29.73 (19.62) [-43.00]	36.55 (14.45) [23.00]	287.64 (51.65) [687.00]	390.13 (54.35) [36.00]	722.97 (68.12) [85.00]	253.13 (39.73) [-]

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(หน่วย: ล้านบาท)

ประเภทรายได้	ปีงบประมาณ						
	2542	2543	2544	2545	2546	2547	เฉลี่ย
ภาษีสุรา	4.86 (2.87) [-]	3.95 (2.60) [-19.00]	4.29 (2.83) [9.00]	4.52 (0.81) [5.00]	6.74 (0.94) [49.00]	8.71 (0.82) [29.00]	5.51 (1.81) [-]
ภาษีสรรพสามิต	10.56 (6.25) [-]	11.74 (7.75) [11.00]	17.92 (7.30) [53.00]	18.89 (3.40) [5.00]	24.22 (3.38) [28.00]	26.62 (2.51) [9.91]	18.33 (5.10) [-]
ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือ ล้อเลื่อน	21.94 (12.96) [-]	20.30 (13.40) [-7.00]	20.67 (8.40) [2.00]	44.79 (8.04) [117.00]	32.46 (4.53) [-28.00]	17.40 (1.64) [-46.00]	26.26 (8.16) [-]
ค่าภาคหลวงแร่	0.00 (0.00) [-]	0.00 (0.00) [-]	0.00 (0.00) [-]	0.00 (0.00) [-]	0.31 (0.07) [-]	0.48 (0.05) [55.00]	0.13 (0.02) [-]
ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม	0.00 (0.00) [-]	0.00 (0.00) [-]	0.00 (0.00) [-]	0.00 (0.00) [-]	0.32 (0.10) [-]	0.21 (0.02) [-35.00]	0.09 (0.02) [-]
ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและ ที่ดิน	0.00 (0.00) [-]	0.00 (0.00) [-]	76.57 (29.56) [-]	98.47 (17.68) [29.00]	138.16 (19.28) [40.00]	148.09 (14.00) [7.00]	76.88 (13.42) [-]

หมายเหตุ: ตัวเลขใน () คือ สัดส่วนร้อยละของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด

ตัวเลขใน [] คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นร้อยละ

ที่มา: สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2547)

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของรายได้ภาษีอากรที่เมืองพญาจัดเก็บเองต่อรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด พบว่า มีแนวโน้มที่ลดลงจากร้อยละ 47.32 ของรายได้ภาษีอากรในปี 2542 เป็นร้อยละ 18.42 ในปี 2545 และลดลงเหลือร้อยละ 13.25 ในปี 2547 เนื่องจากในแต่ละปีมีรายได้จากภาษีอากรทั้งหมดเพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้สัดส่วนของรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บเองนั้นลดลงแม้จำนวนเงินที่เมืองพญาจัดเก็บได้นั้นเพิ่มสูงขึ้นทุกปี จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากภาษีอากรที่เมืองพญาจัดเก็บเอง พบว่า มีแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.00 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 21.00 และเหลือร้อยละ 13.00 ในปี 2546 และปี 2547 ตามลำดับ เห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงจากปี 2545 ไปปี 2546 มีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้ายได้เพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2546 เมื่อแยกศึกษาตามประเภทภาษีที่เมืองพญาจัดเก็บเองในตารางที่ 7 ผลการศึกษาพบว่า

1.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นภาษีที่เมืองพญาจัดเก็บเองได้เป็นอันดับหนึ่ง เนื่องจากเมืองพญาเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากในประเทศไทย ทำให้ธุรกิจบริการการท่องเที่ยว โดยเฉพาะโรงแรมและห้องพักเกิดขึ้นมาก (กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพญา, 2547) ซึ่งโรงแรมและห้องพัก ที่เพิ่มขึ้นเป็นฐานภาษีในส่วนค่ารายปีของการคำนวณภาษีโรงเรือนและที่ดิน ส่งผลให้ภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีที่เมืองพญาสามารถจัดเก็บได้มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 26.52 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด โดยภาษีโรงเรือนและที่ดินสามารถจัดเก็บได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2542 - 2547 เพราะมีโรงแรมและห้องพักเพิ่มขึ้นมากทุกปี เมื่อพิจารณาสัดส่วนของภาษีโรงเรือนและที่ดิน พบว่า มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 39.25 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 14.48 ในปี 2546 และลดลงเหลือร้อยละ 11.10 ในปี 2547 เนื่องจากในแต่ละปีมีรายได้จากภาษีอากรทั้งหมดเพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้สัดส่วนของรายได้ภาษีโรงเรือนและที่ดินที่จัดเก็บเองนั้นลดลงแม้จำนวนเงินที่เมืองพญาจัดเก็บได้นั้นเพิ่มสูงขึ้นทุกปี

จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของภาษีโรงเรือนและที่ดิน พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.00 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 11.00 ในปี 2545 จากนั้นเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20.00 ในปี 2546 การเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นมากในปี 2545 ไปปี 2546 เนื่องจากในปี 2545 เมืองพญาได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจกรณีพิเศษเพื่อนำมาปรับปรุงภาพลักษณ์การท่องเที่ยว และยังได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการบูรณะท้องถิ่นเพิ่มขึ้นเป็นกรณีพิเศษ ส่งผลให้เมืองพญาสามารถนำเงินมาปรับปรุงภาพลักษณ์ในการท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้น (สำนักงาน

คลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) จึงทำให้มีนักลงทุนเข้ามาลงทุนเกี่ยวกับธุรกิจโรงแรมและห้องพักเพิ่มขึ้นในปี 2546

1.2 ภาษีป้าย เป็นภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเองได้มากเป็นอันดับสองรองจากภาษีโรงเรือนและที่ดิน เฉลี่ยร้อยละ 4.13 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด โดยภาษีป้ายมีการจัดเก็บภาษีเพิ่มสูงขึ้นทุกปี และจัดเก็บได้มากในปี 2546 และปี 2547 ซึ่งสอดคล้องกับการที่เมืองพัทยาสามารถจัดเก็บภาษีอากรเพิ่มขึ้นมากในปี 2546 - 2547 หากพิจารณาในสัดส่วนของภาษีป้าย พบว่า มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 6.14 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 2.40 ในปี 2545 และลดลงเหลือร้อยละ 1.75 ในปี 2547 เนื่องจากในแต่ละปีมีรายได้จากภาษีอากรทั้งหมดเพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้สัดส่วนของรายได้ภาษีป้ายที่จัดเก็บเองนั้นลดลงแม้จำนวนเงินที่เมืองพัทยাজัดเก็บได้นั้นเพิ่มสูงขึ้นทุกปี เมื่อพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของภาษีป้าย พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงจากร้อยละ 18.00 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 4.00 ในปี 2545 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 22.00 ในปี 2546 เห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงจากปี 2545 ไปปี 2546 เพิ่มสูงมากเนื่องจากเมืองพัทยาสามารถจัดเก็บภาษีป้ายในปี 2546 ได้เพิ่มมากขึ้นนั่นเอง หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงของภาษีป้ายลดลงเท่ากับ 15.00 ในปี 2547

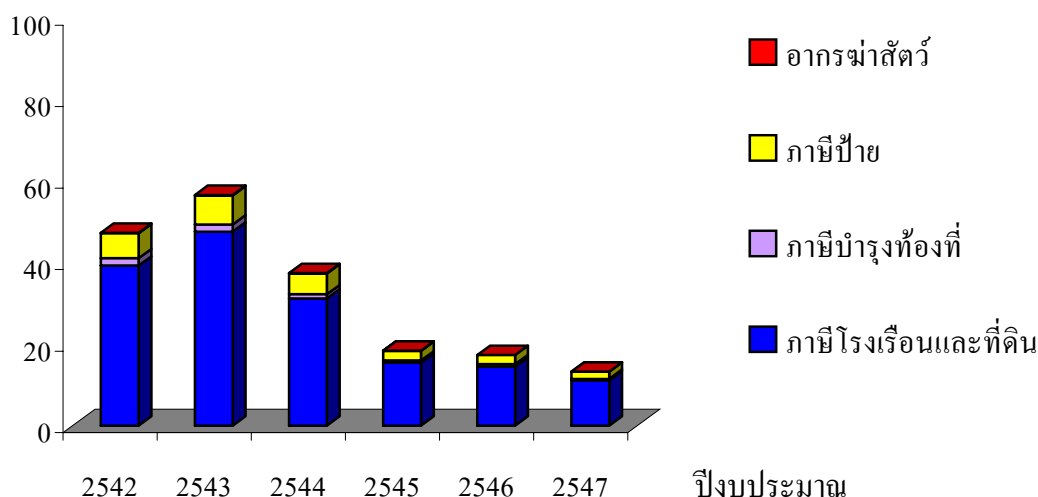
1.3 ภาษีบำรุงท้องที่ เป็นภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเองได้มากเป็นอันดับที่สามรองจากภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้าย เฉลี่ยร้อยละ 1.02 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด โดยภาษีป้ายมีแนวโน้มการจัดเก็บเพิ่มขึ้นทุกปี และสามารถจัดเก็บได้มากในปี 2546 - 2547 เนื่องจากการเข้มงวดในการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาสัดส่วนของภาษีบำรุงท้องที่ พบว่า มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 1.82 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 0.51 ในปี 2545 จากนั้นเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 0.60 ในปี 2546 ซึ่งสอดคล้องกับการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ที่เพิ่มสูงขึ้นมากในปี 2546 และลดลงเหลือร้อยละ 0.40 ในปี 2547 จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของภาษีบำรุงท้องที่ พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 13.00 ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 50.00 ในปี 2546 เนื่องจากเมืองพัทยามีการจัดเก็บภาษีในปี 2546 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากเท่ากับ 4.25 ล้านบาท และจัดเก็บได้เพิ่มขึ้นเท่ากับ 4.30 ล้านบาท ในปี 2547 ซึ่งเพิ่มขึ้นเพียง 500,000 บาท ส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของภาษีบำรุงท้องที่เท่ากับ 1.00 ในปี 2547

1.4 อากรฆ่าสัตว์ เป็นภาษีอากรที่เมืองพัทยাজัดเก็บได้ต่ำกว่าภาษีอีก 3 ประเภทที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง เนื่องจากเมืองพัทยานุญาตให้เปิดโรงฆ่าสัตว์เพียงแห่งเดียว ส่งผลให้จัดเก็บ

อาการฆ่าสัตว์ได้จากโรงฆ่าสัตว์แห่งนี้เท่านั้น โดยจับเก็บได้เฉลี่ยร้อยละ 0.07 ของรายได้จากภาษี
 อาการทั้งหมด อาการฆ่าสัตว์มีแนวโน้มการจัดเก็บที่ลดลงตั้งแต่ปี 2544 - 2546 เนื่องจากธุรกิจที่ต้อง
 ใช้เนื้อสัตว์ส่วนใหญ่นิยมซื้อเนื้อสัตว์จากแหล่งอื่นมากกว่าที่ซื้อจากโรงฆ่าสัตว์แห่งนี้ ส่งผลให้
 อัตราการฆ่าสัตว์ในโรงฆ่าสัตว์ลดลง เมืองพัทยาจึงจัดเก็บอาการฆ่าสัตว์จากโรงฆ่าสัตว์ได้ลดลง
 และไม่มีการจัดเก็บอาการฆ่าสัตว์ในปี 2547 เพราะว่า โรงฆ่าสัตว์ไม่ได้ดำเนินการฆ่าสัตว์ในปีนี้
 จึงไม่มีการจ่ายอาการฆ่าสัตว์ให้กับเมืองพัทยา เมื่อพิจารณาสัดส่วนของอาการฆ่าสัตว์ พบว่า มี
 สัดส่วนลงจากร้อยละ 0.11 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 0.05 และเหลือร้อยละ 0.00 ในปี 2545 และ
 ปี 2547 ตามลำดับ จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของอาการฆ่าสัตว์ พบว่า มี
 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 31.00 ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ
 13.00 ในปี 2545 หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงลดลงของอาการฆ่าสัตว์เท่ากับร้อยละ 100.00 ใน
 ปี 2547 เนื่องจากไม่มีการจ่ายอาการฆ่าสัตว์จากโรงฆ่าสัตว์

จากผลการศึกษาข้างต้นสามารถแสดงได้ดังภาพที่ 9 พบว่า

สัดส่วนของรายได้ภาษีอากร
 ที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง (ร้อยละ)

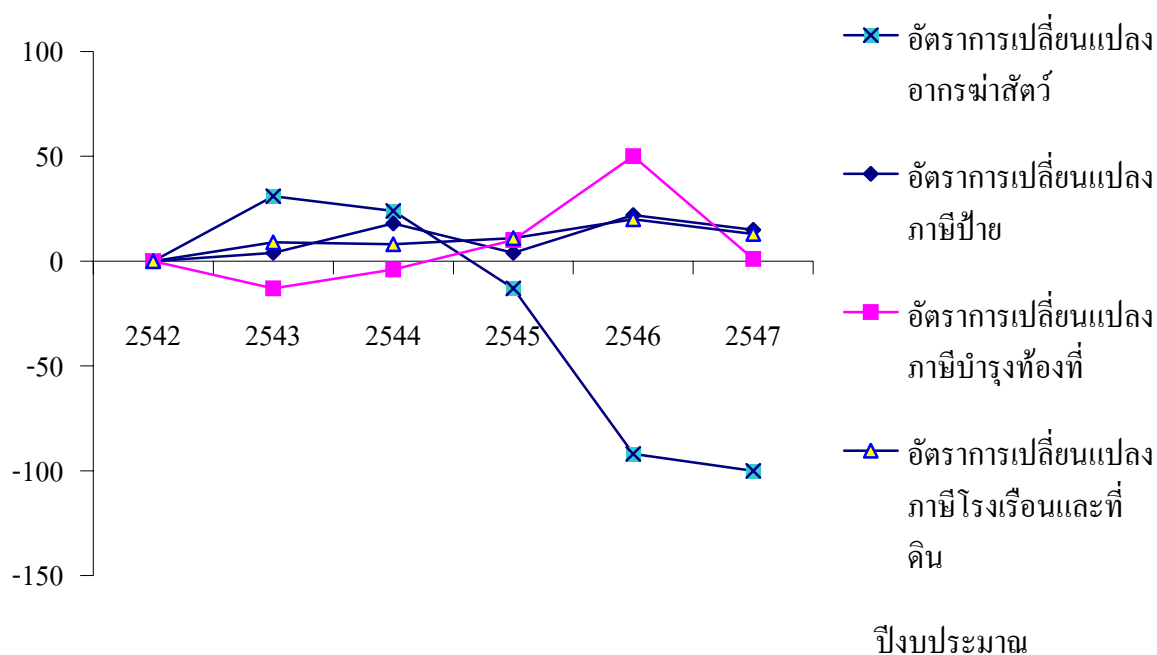

ภาพที่ 9 สัดส่วนของรายได้ภาษีอากรที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง 4 ประเภท ในปีงบประมาณ
 2542 - 2547

ภาษีโรงเรือนและที่ดินนั้นเมืองพัทยาจัดเก็บได้มากที่สุด ในขณะที่ภาษีป้ายจัดเก็บได้เป็นอันดับรองลงมาจากภาษีโรงเรือน และมากกว่าภาษีบำรุงท้องที่เนื่องจากเมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวจึงมีจำนวนป้ายมากกว่าพื้นที่ปล่อยใหว่างเปล่าซึ่งเป็นฐานภาษีบำรุงท้องที่ จึงทำให้มีการเข้มงวดในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่เพิ่มขึ้นในปี 2546 - 2547 และอากรฆ่าสัตว์จัดเก็บได้น้อยที่สุด และไม่มีการจัดเก็บเลยในปี 2547

นอกจากนี้ผลการศึกษาภาษีอากรที่เมืองพัทยาจัดเก็บเองทั้ง 4 ประเภท สามารถแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของภาษีอากรที่เมืองพัทยาจัดเก็บเอง ดังภาพที่ 10

อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้ภาษีอากร
ที่เมืองพัทยาจัดเก็บเอง (ร้อยละ)

ภาพที่ 10 อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้จากภาษีอากรที่เมืองพัทยาจัดเก็บเอง 4 ประเภท
ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

โดยพบว่าตั้งแต่ปีงบประมาณ 2543 - 2547 อัตราการเปลี่ยนแปลงของภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้ายมี แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน เนื่องจากมูลค่าการจัดเก็บภาษีทั้ง 3 ประเภทในแต่ละปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่บางปีมีการจัดเก็บภาษี

เพิ่มขึ้นมากและปีต่อมาสามารถจัดเก็บเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเพียงเล็กน้อย ด้านอัตราการเปลี่ยนแปลงของอากรฆ่าสัตว์ มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงมากที่สุด เพราะเมืองพัทยาสามารถจัดเก็บอากรฆ่าสัตว์ได้ลดลงตั้งแต่ปี 2545 - 2546 และไม่มีการจัดเก็บในปี 2547 เนื่องจากโรงฆ่าสัตว์ไม่ได้ดำเนินการฆ่าสัตว์ในปีนี้

2. ภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยา ประกอบด้วย ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน ค่าภาคหลวงแร่ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน ซึ่งภาษีอากรที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยาเป็นแหล่งรายได้ที่มีความสำคัญต่อเมืองพัทยาและเป็นแหล่งรายได้ที่มีสัดส่วนสูงสุดของรายได้จากภาษีอากร กล่าวคือ เมืองพัทยามีรายได้จากภาษีอากรที่รัฐบาลจัดสรรให้คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 32.19 ของรายรับรวมทั้งหมด (ตารางที่ 6) หรือเฉลี่ยร้อยละ 68.26 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด (ตารางที่ 7) ซึ่งภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากตั้งแต่ปี 2545 - 2547 เนื่องจากรัฐจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะให้เมืองพัทยาในจำนวนที่สูง คือ ได้รับภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะเท่ากับ 287.64 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้นเท่ากับ 390.13 ล้านบาท และ 722.97 ล้านบาท ในปี 2546 และ 2547 ตามลำดับ ส่งผลให้ภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่องตามภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ

จากนั้นพิจารณาสัดส่วนรายได้ของภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้ พบว่า มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 52.68 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 81.58 ในปี 2545 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 86.75 ในปี 2547 เมื่อพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยา พบว่า ภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 26.00 ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 191.00 ในปี 2545 เนื่องจากการจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะให้เมืองพัทยาเพิ่มขึ้นมาก หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 30.00 และเพิ่มขึ้นเท่ากับ 55.00 ในปี 2546 และปี 2547 ตามลำดับ

เมื่อแยกศึกษาตามประเภทภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยาในตารางที่ 7 ผลการศึกษาพบว่า

2.1 ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ เป็นภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยาในสัดส่วนสูงสุดที่ร้อยละ 39.73 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด โดยภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2545 - 2547 คือ ได้รับการจัดสรรเท่ากับ 287.64 ล้านบาท ในปี 2545 เพิ่มขึ้นเท่ากับ 390.13 ล้านบาท และ 722.97 ล้านบาท ในปี 2546 และ 2547 ตามลำดับ การที่รัฐสามารถจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะให้เมืองพัทยาได้มากในปี 2545 - 2547 เนื่องจากเป็นช่วงที่เศรษฐกิจของประเทศกำลังเจริญเติบโตและมีการลงทุนด้านธุรกิจการค้าเพิ่มขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2548) ส่งผลให้รัฐบาลสามารถจัดเก็บและจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะได้มากขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2548) เมื่อพิจารณาสัดส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ พบว่า มีสัดส่วนของภาษีเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 30.60 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 51.65 ในปี 2545 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 68.12 ในปี 2547 จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ พบว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 43.00 ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 687.00 ในปี 2545 ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะที่รัฐจัดสรรให้เพิ่มมากขึ้นในปี 2545 และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2546 และปี 2547 ทำให้การเปลี่ยนแปลงในปี 2546 เหลือร้อยละ 36.00 และเท่ากับ 85.00 ในปี 2547

2.2 ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน เป็นภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยาในสัดส่วนสูงเป็นอันดับสองรองจากภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ คือ เหลือร้อยละ 13.42 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด โดยค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน ไม่มีการจัดเก็บในปี 2542 - 2543 จากนั้นได้รับการจัดสรรจากรัฐในปี 2544 - 2547 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาสัดส่วนของค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน พบว่า มีสัดส่วนการจัดเก็บลดลงจากร้อยละ 29.56 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 17.68 ในปี 2545 และลดลงเหลือร้อยละ 14.00 ในปี 2547 เห็นได้ว่าสัดส่วนของค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดินลดลงเนื่องจากภาษีอากรทั้งหมดในแต่ละปีเพิ่มสูงมากกว่าค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดินนั่นเอง จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน พบว่ามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 29.00 ในปี 2545 และเพิ่มสูงขึ้นอีกเท่ากับ 40.00 ในปี 2546 เพราะมีการจัดสรรค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดินเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากจากปี 2545 ไปปี 2546 หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 7.00 ในปี 2547 เนื่องจากรัฐจัดสรรเพิ่มขึ้นจากปี 2546 ไปปี 2547 เพียงเล็กน้อย

2.3 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน เป็นภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยา ในสัดส่วนสูงเป็นอันดับสามรองจากภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน เฉลี่ยร้อยละ 8.16 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด โดยภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อนได้รับการจัดสรรไม่แน่นอน คือ ได้รับการจัดสรรเป็นจำนวนค่อนข้างคงที่ตั้งแต่ปี 2542 - 2544 ประมาณ 20 - 21 ล้านบาท และได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นอย่างมากเท่ากับ 44.79 ล้านบาท ในปี 2545 เพราะในปีนั้นเศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตมาก (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2548) ทำให้ประชาชนสามารถซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยอย่างรถยนต์ได้เพิ่มขึ้น (เมืองชลบุรี, 2548) ส่งผลให้รัฐสามารถจัดสรรภาษีประเภทนี้ให้เมืองพัทยาเพิ่มขึ้น หลังจากนั้นได้รับการจัดสรรลดลงเหลือเท่ากับ 32.46 ล้านบาท ในปี 2546 และเท่ากับ 17.40 ล้านบาท ในปี 2547 เพราะประชาชนส่วนใหญ่เมื่อซื้อรถยนต์มาก็ใช้ได้นานไม่จำเป็นต้องซื้อรถยนต์ทุกปี จึงทำให้การจัดสรรในปี 2546 และ 2547 ลดลงมาอยู่ที่ระดับเดียวกับการจัดสรรในปี 2542 - 2544 เมื่อพิจารณาสัดส่วนภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน พบว่า มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 12.96 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 8.04 ในปี 2545 และลดลงเหลือร้อยละ 1.64 ในปี 2547 จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 7.00 ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 117.00 ในปี 2545 เพราะปีนั้นได้รับการจัดสรรจากรัฐมาก หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 28.00 ในปี 2546 และลดลงอีกเท่ากับ 46.00 ในปี 2547 เพราะรัฐจัดสรรภาษีประเภทนี้ให้เมืองพัทยาลดลงจากปี 2545

2.4 ภาษีสรรพสามิต เป็นภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยาในสัดส่วนสูงเป็นอันดับสี่รองจากภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน และภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน เฉลี่ยร้อยละ 5.10 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด โดยภาษีสรรพสามิตได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นทุกปี และได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นอย่างมากตั้งแต่ปี 2544 - 2547 ซึ่งสอดคล้องกับการที่ภาวะเศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น และมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2544 - 2547 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2548) ส่งผลให้รัฐสามารถจัดสรรภาษีสรรพสามิตให้เมืองพัทยาได้เพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาสัดส่วนภาษีสรรพสามิต พบว่า มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 6.25 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 3.40 ในปี 2545 และลดลงเหลือร้อยละ 2.51 ในปี 2547 การที่สัดส่วนของภาษีสรรพสามิตลดลงในขณะที่จำนวนการจัดสรรภาษีประเภทนี้เพิ่มขึ้นทุกปี เพราะเมืองพัทยาได้รับรายได้จากภาษีอากรทั้งหมดสูงกว่าภาษีสรรพสามิตที่รัฐจัดสรรให้ จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของภาษีสรรพสามิต พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.00 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 53.00 ในปี 2544 ซึ่งสอดคล้องกับการได้รับจัดสรรจากรัฐอย่างมากในปีนี้ หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 28.00 ในปี 2546 และลดลงอีกเท่ากับ 6.00 ในปี 2547 เพราะรัฐจัดสรรภาษีประเภทนี้ให้เมืองพัทยาเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจากปี 2546 ไปปี 2547

2.5 ภาษีสุรา เป็นภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยาในสัดส่วนที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด คือ เฉลี่ยร้อยละ 1.81 โดยภาษีสุราได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี และได้รับการจัดสรรจากรัฐเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นมาตั้งแต่ปี 2546 - 2547 เนื่องจากรัฐสามารถจัดเก็บภาษีสุราได้เพิ่มขึ้นมากในปี 2546 - 2547 (กรมสรรพสามิต, 2548) เมื่อพิจารณาสัดส่วนภาษีสุรา พบว่า มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 2.87 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 0.81 ในปี 2545 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 0.82 ในปี 2547 หลังจากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของภาษีสุรา พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 19.00 ในปี 2543 และลดลงเท่ากับ 5.00 ในปี 2545 จากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 49.00 ในปี 2546 ซึ่งสอดคล้องกับการที่รัฐจัดสรรให้เพิ่มขึ้นมากจากปี 2545 ไปปี 2546 และเหลือร้อยละ 29.00 ในปี 2547 เพราะรัฐจัดสรรภาษีประเภทนี้ให้เมืองพัทยาเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจากปี 2546 ไปปี 2547

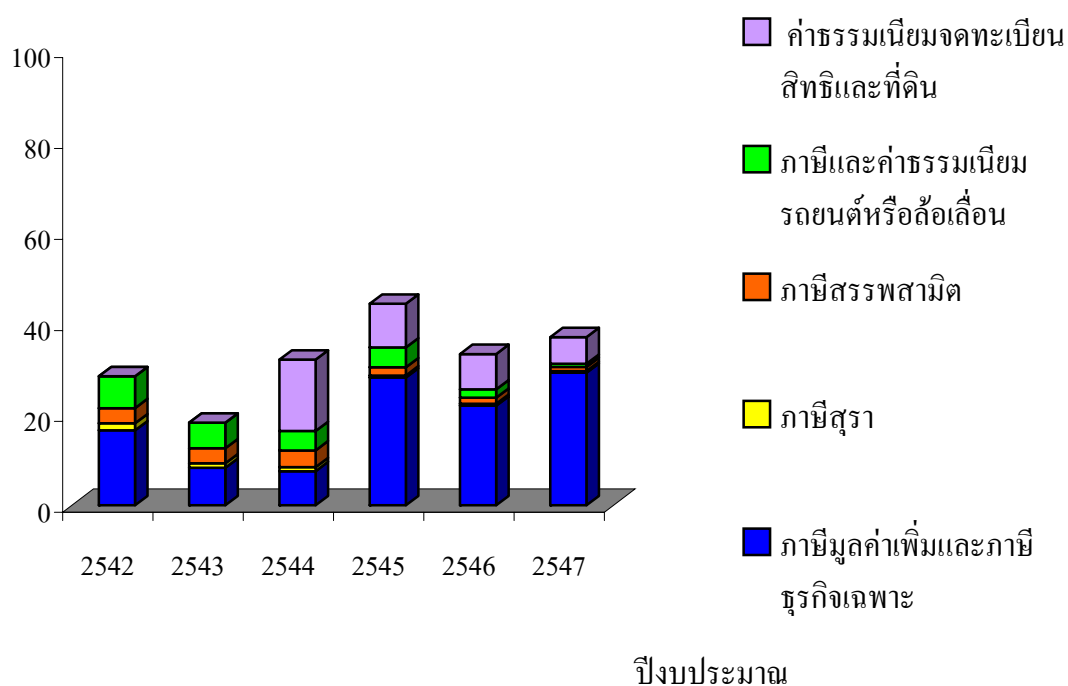
2.6 ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม เป็นภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยาในสัดส่วนที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด คือ เฉลี่ยร้อยละ 0.02 ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมไม่ได้รับการจัดสรรตั้งแต่ปี 2542 - 2545 และเริ่มมีการจัดสรรจากรัฐในปี 2546 โดยมีการจัดสรรลดลงจากปี 2546 มาปี 2547 เมื่อพิจารณาสัดส่วนค่าภาคหลวงปิโตรเลียม พบว่า มีสัดส่วนร้อยละ 0.10 ในปี 2546 เหลือร้อยละ 0.02 ในปี 2547 จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าภาคหลวงปิโตรเลียม พบว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมาตั้งแต่ปี 2542 - 2545 เพราะยังไม่ได้รับการจัดสรรจากรัฐ และเริ่มมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 35.00 ในปี 2547 เนื่องจากรัฐจัดสรรค่าภาคหลวงปิโตรเลียมลดลงจากปี 2546 ไปปี 2547

2.7 ค่าภาคหลวงแร่ เป็นภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เมืองพัทยาในสัดส่วนที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด คือ เฉลี่ยร้อยละ 0.02 ค่าภาคหลวงแร่ไม่ได้รับการจัดสรรตั้งแต่ปี 2542 - 2545 และได้รับการจัดสรรในปี 2546 โดยเมืองพัทยาได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นจากปี 2546 ไปปี 2547 เมื่อพิจารณาสัดส่วนของค่าภาคหลวงแร่ พบว่า มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 0.07 ในปี 2546 เหลือร้อยละ 0.05 ในปี 2547 จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลง

ของค่าภาคหลวงแร่ พบว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมาตั้งแต่ปี 2542 - 2545 เพราะยังไม่ได้รับการ
จัดสรรจากภาครัฐ และเริ่มมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 55.00 ในปี 2547

จากผลการศึกษาข้างต้น สามารถแสดงสัดส่วนรายได้จากภาษีที่รัฐจัดสรรให้เมืองพัทยาใน
แต่ละปีงบประมาณ 2542 - 2547 ดังภาพที่ 11 ซึ่งพบว่า รายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจ
เฉพาะ มีสัดส่วนรายได้จากภาษีที่รัฐจัดสรรให้มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ค่าธรรมเนียมจด
ทะเบียนสิทธิและที่ดิน ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน ภาษีสรรพสามิต และภาษีสุรา
ตามลำดับ

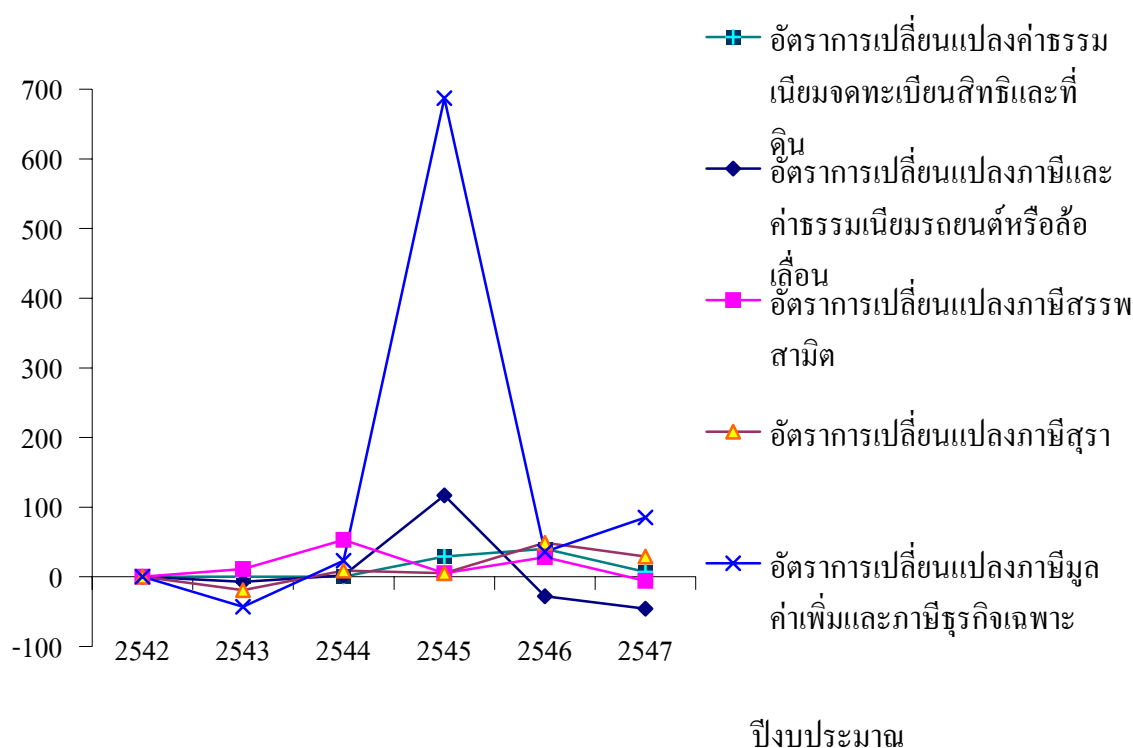
สัดส่วนของรายได้จากภาษี
ที่รัฐจัดสรรให้เมืองพัทยา (ร้อยละ)

ภาพที่ 11 สัดส่วนรายได้จากภาษีอากรที่รัฐจัดสรรให้เมืองพัทยา ประกอบด้วย ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน ภาษีสรรพสามิต ภาษีสุรา และภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

นอกจากนี้สามารถแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของภาษีที่รัฐจัดสรรให้เมืองพัทยา ดังภาพที่ 12 โดยพบว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2543 - 2547 อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน ภาษีสรรพสามิต ภาษีสุรา และภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน นอกจากนี้พบว่า ในปี 2545 มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมากของภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ และภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศเจริญมาก (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2548) ส่งผลให้รัฐสามารถจัดสรรภาษี 2 ประเภทนี้ให้เมืองพัทยาได้เพิ่มขึ้น

อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้ภาษี
ที่รัฐจัดสรรให้เมืองพัทยา (ร้อยละ)

ภาพที่ 12 อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้จากภาษีอากรที่รัฐจัดสรรให้เมืองพัทยา ประกอบด้วย อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน อัตราการเปลี่ยนแปลงภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน อัตราการเปลี่ยนแปลงภาษีสรรพสามิต อัตราการเปลี่ยนแปลงภาษีสุรา และอัตราการเปลี่ยนแปลงภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

จากการศึกษารายได้ภาษีอากรของเมืองพญา สรุปได้ว่า รายได้หลักประเภทภาษีอากรของเมืองพญา ได้แก่ ภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้เฉลี่ยร้อยละ 68.26 ของรายได้ประเภทภาษีอากรทั้งหมด ขณะที่ภาษีอากรที่เมืองพญาจัดเก็บเองมีเพียงร้อยละ 31.74 กล่าวได้ว่ารายได้จากภาษีอากรของเมืองพญาส่วนใหญ่มาจากภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้ ซึ่งเป็นภาษีอากรที่จัดเก็บมาจากรฐานภาษีทั่วประเทศ ภาษีดังกล่าวไม่ได้ขึ้นกับภาระของคนในพื้นที่ เมื่อเมืองพญาได้รับการจัดสรรภาษีแล้วมีอิสระในการใช้จ่ายภาษีมากกว่าเงินอุดหนุนทั่วไป คือ ไม่มีหนังสือจากกระทรวงมหาดไทยว่านารายได้จากภาษีอากรที่จัดสรรให้ไปใช้จ่ายในลักษณะใด เมื่อเปรียบเทียบภาษีอากรที่เมืองพญาจัดเก็บเองนั้น แสดงให้เห็นว่าเมืองพญาต้องพึ่งรายได้จากภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้มากกว่าภาษีอากรที่เมืองพญาจัดเก็บเอง ดังนั้นจึงต้องมาศึกษาต่อไปว่าภาษีอากรที่เมืองพญาจัดเก็บเองนั้นมีการจัดเก็บอย่างมีประสิทธิภาพแล้วหรือยัง ซึ่งจะกล่าวต่อไปในเรื่องของการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีทั้ง 3 ประเภทของเมืองพญา คือ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย

รายได้ที่มีใช้ภาษีอากร เป็นรายได้ของเมืองพญา ประกอบด้วย ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ รายได้เบ็ดเตล็ดและเงินอุดหนุน พิจารณารายที่ 6 พบว่า เมืองพญามีสัดส่วนรายได้ที่มีใช้ภาษีอากรต่อรายรับรวมทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 52.66 โดยรายได้ที่มีใช้ภาษีอากรของเมืองพญามีการจัดเก็บได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี และตั้งแต่ปี 2545 - 2547 สามารถจัดเก็บได้เพิ่มขึ้นมาก กล่าวคือ เพิ่มขึ้นจาก 468.31 ล้านบาท ในปี 2545 เป็น 1,062.32 ล้านบาท และ 1,433.40 ล้านบาท ในปี 2546 และปี 2547 ตามลำดับ ซึ่งรายได้ที่มีใช้ภาษีได้ส่วนใหญ่มาจากเงินอุดหนุนของภาครัฐ และในปี 2545 - 2547 เมืองพญาได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐเพิ่มขึ้นมาก ทั้งจากเงินอุดหนุนทั่วไป เงินอุดหนุนเฉพาะกิจของเมืองพญา และเงินอุดหนุนด้านการศึกษาที่ได้รับทุกปี ยังได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจกรณีพิเศษเพื่อนำมาปรับปรุงภาพลักษณ์การท่องเที่ยว เงินอุดหนุนเฉพาะกิจเพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเข้าไปอีก (สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพญา, 2547) ส่งผลให้เงินอุดหนุนจากรัฐที่มอบให้เมืองพญามีเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ดังนั้นรายได้ที่มีใช้ภาษีจึงสูงขึ้นมากในปี 2545 - 2547

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของรายได้ที่มีใช้ภาษีอากรต่อรายรับรวมทั้งหมดมีแนวโน้มของสัดส่วนไม่คงที่ กล่าวคือ มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 46.17 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 45.68 ในปี 2545 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 57.46 ในปี 2547 หลังจากนั้นพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ที่มีใช้ภาษี พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 45.00 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 91.00 และ

ร้อยละ 127.00 ในปี 2545 และปี 2546 เนื่องจากในปี 2544 - 2546 เมืองพัทยาได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้มีรายได้ที่มีใช้ภายในปี 2544 - 2546 จากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเหลือร้อยละ 34.00 ในปี 2547 เพราะรัฐมอบเงินอุดหนุนให้เมืองพัทยาเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจากปี 2546 ไปปี 2547 ทำให้รายได้ที่มีใช้ภายในปีเพิ่มขึ้นเล็กน้อยตามรายได้จากเงินอุดหนุน

ในการศึกษารายได้ที่มีใช้ภายในปี สามารถพิจารณาจากตารางที่ 6 โดยแยกศึกษารายได้ในแต่ละประเภทดังนี้

1. รายได้จากเงินอุดหนุน เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญเป็นอันดับแรกของรายได้ที่มีใช้ภายในปี ร้อยละ 45.73 ของรายรับทั้งหมด เมืองพัทยาได้รับรายได้จากเงินอุดหนุนของภาครัฐเพิ่มขึ้นทุกปี และได้รับเพิ่มขึ้นอย่างมากตั้งแต่ปี 2545 - 2547 ทั้งจากเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไข ส่วนใหญ่เมืองพัทยาได้รับเงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไขมากกว่าเงินอุดหนุนทั่วไป โดยเงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไขที่ได้รับจากรัฐเป็นจำนวนมาก ได้แก่ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจของเมืองพัทยา เงินอุดหนุนเฉพาะกิจด้านการศึกษา เงินอุดหนุนเฉพาะกิจเพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐาน และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจกรณีพิเศษเพื่อนำมาปรับปรุงสภาพลักษณะการท่องเที่ยว (สำนักงานคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) ทำให้มีรายได้จากเงินอุดหนุนเพิ่มสูงขึ้น เมื่อพิจารณาสัดส่วนของเงินอุดหนุน พบว่า มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 35.02 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 41.67 ในปี 2545 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 55.04 ในปี 2547 หลังจากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากเงินอุดหนุน พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 49.00 ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 109.00 ในปี 2545 และเพิ่มขึ้นเท่ากับ 136.00 ในปี 2546 เพราะเมืองพัทยาได้รับเงินอุดหนุนเพิ่มขึ้นจากเงินอุดหนุนเฉพาะเท่ากับ 1,009.78 ล้านบาท โดยเป็นเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐาน และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจกรณีพิเศษเพื่อนำมาปรับปรุงสภาพลักษณะการท่องเที่ยว ส่งผลให้เงินอุดหนุนจากปี 2544 - 2546 เพิ่มขึ้น หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 35.00 ในปี 2547 เนื่องจากรัฐมอบเงินอุดหนุนให้เมืองพัทยาเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจากปี 2546 ไปปี 2547

เมื่อพิจารณาเงินอุดหนุนทั่วไป พบว่า ตั้งแต่ปี 2542 - 2547 เงินอุดหนุนทั่วไป เป็นรายได้ที่เมืองพัทยาได้รับไม่แน่นอน และมีสัดส่วนต่อรายรับรวมที่ต่ำกว่าเงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไข เมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของเงินอุดหนุนทั่วไป พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่ไม่แน่นอนและ

ลดลงต่ำสุดถึงร้อยละ 100 ในปี 2546 เนื่องจากในปีนั้นเมืองพัทยาไม่ได้รับเงินอุดหนุนทั่วไปจากภาครัฐ ในขณะที่เงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไขเป็นรายได้ส่วนใหญ่ของเงินอุดหนุนทั้งหมดของเมืองพัทยา โดยรัฐจัดสรรเงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไขให้เมืองพัทยาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2542 - 2544 และเพิ่มสูงอย่างมากในปี 2545 - 2547 เมื่อพิจารณาสัดส่วนของเงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไขต่อรายรับรวมทั้งหมด พบว่า มีสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากนั้นพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของเงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไข พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน และการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 146.09 ในปี 2546 เนื่องจากปีนั้นรัฐจัดเงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไขทั้งหมดให้เมืองพัทยาโดยไม่จัดเงินอุดหนุนทั่วไปให้เลย ส่งผลให้เมืองพัทยามีอัตราการเปลี่ยนแปลงของเงินอุดหนุนทั่วไปในปีนั้นลดลงถึงร้อยละ 100

2. รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต เป็นรายได้ที่มีใช้ภาษีอากรที่สำคัญเป็นอันดับสองรองจากรายได้จากเงินอุดหนุน เฉลี่ยร้อยละ 4.33 ของรายรับทั้งหมด โดยเมืองพัทยাজัดเก็บรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2545 - 2547 ทั้งจากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาตที่จัดเก็บได้เดิม ยังสามารถจัดเก็บรายได้จากค่าใบอนุญาตประกอบการค้าสำหรับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ค่าใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือที่สะสมอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่ไม่เกิน 200 ตารางเมตร และค่าปรับผู้กระทำความผิดกฎหมายและข้อบังคับท้องถิ่นเพิ่มอีกจำนวนมาก (สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) ส่งผลให้เมืองพัทยามีรายได้เพิ่มขึ้นมากได้ปี 2545 - 2547 เมื่อพิจารณาสัดส่วนค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต พบว่า มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 6.37 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 3.03 และเหลือร้อยละ 1.38 ในปี 2545 และ ในปี 2547 ตามลำดับ หลังจากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต พบว่ามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 21.00 ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 29.00 ในปี 2544 ส่วนในปี 2545 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงของค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต เนื่องจากมีรายได้คงที่ในปี 2544 และปี 2545 หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 9.00 ในปี 2547 เพราะจัดเก็บรายได้ประเภทนี้เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจากปี 2546 ไปปี 2547

3. รายได้จากทรัพย์สิน เมืองพัทยามีสัดส่วนรายได้จากทรัพย์สินต่อรายรับรวมทั้งหมดต่ำมากเพียงร้อยละ 1.36 และจัดเก็บรายได้จากทรัพย์สินไม่คงที่ คือ สามารถจัดเก็บรายได้ลดลงจากปี 2542 - 2546 เนื่องจากได้รับค่าพันธบัตรเงินกู้หรือเงินฝากลดลงทุกปี ในขณะที่ได้รับค่าเช่าหรือค่าบริการสถานที่ และดอกเบี้ยขุดเซยให้เมืองพัทยากันเท่าเดิม จากนั้นเก็บได้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย

น้อยในปี 2547 เพราะได้รับค่าพันธบัตรเงินกู้หรือเงินฝาก และดอกเบี้ยชดเชยให้เมืองพัทยาเพิ่มขึ้น (สำนักงานการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) เมื่อพิจารณาสัดส่วนของรายได้จากทรัพย์สินพบว่า มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 4.00 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 1.10 ในปี 2544 และเหลือร้อยละ 0.22 ในปี 2546 เพราะการจัดเก็บรายได้ทรัพย์สินที่ลดลงอย่างต่อเนื่องจากปี 2542 - 2546 จากนั้นลดลงเหลือร้อยละ 0.20 ในปี 2547 ลำดับ เมื่อพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากทรัพย์สิน พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2543 - 2546 และเพิ่มขึ้นเท่ากับ 27.00 ในปี 2547 เนื่องจากสามารถจัดเก็บรายได้ทรัพย์สินได้เพิ่มขึ้นจากปี 2546 ไปปี 2547

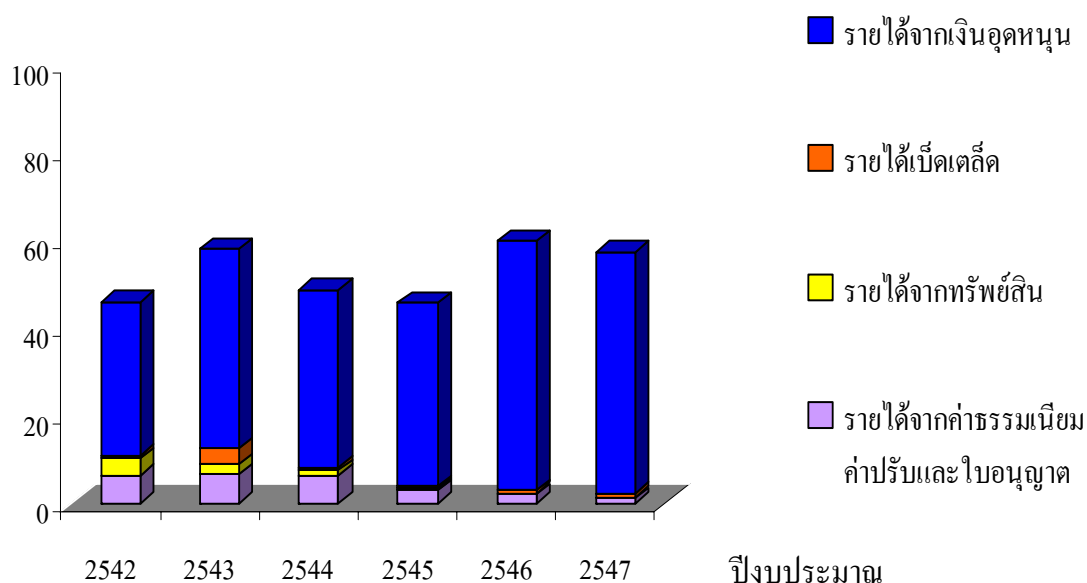
4. รายได้เบ็ดเตล็ด เป็นรายได้ที่มีใช้ภายในของเมืองพัทยามีสัดส่วนเฉลี่ยต่ำมาก เพียงร้อยละ 1.14 ของรายรับรวมทั้งหมด โดยรายได้เบ็ดเตล็ดมีแนวโน้มค่อนข้างไม่คงที่ คือ ได้รับรายได้เพิ่มขึ้นในปี 2543 เพราะได้รับรายได้ในหมวดเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เพิ่มขึ้นมากจากปี 2542 และได้รับรายได้ในหมวดเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ลดลงในปี 2544 - 2545 ทำให้ได้รับรายได้ลดลง หลังจากนั้นได้รับรายได้ในหมวดเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ พร้อมทั้งได้รับรายได้จากค่าขายแบบแปลนเพิ่มขึ้นอีกในปี 2546 - 2547 (สำนักงานการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) ส่งผลให้เมืองพัทยารับรายได้เบ็ดเตล็ดเพิ่มสูงขึ้น เมื่อพิจารณาสัดส่วนของรายได้เบ็ดเตล็ด พบว่า มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 0.58 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 0.47 ในปี 2545 เนื่องจากจัดได้รับรายได้เบ็ดเตล็ดได้ลดลง ต่อมาสัดส่วนเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 0.62 ในปี 2546 และเพิ่มเป็นร้อยละ 0.80 ในปี 2547 เพราะสามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นจากปี 2546 ไปปี 2547 หลังจากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เบ็ดเตล็ด พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 610.00 ในปี 2543 เพราะมีการจัดเก็บเพิ่มขึ้นอย่างมากจากปี 2542 ไปปี 2543 จากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 76.00 ในปี 2544 เนื่องจากมีการจัดเก็บรายได้ที่ลดลงลดลงในปี 2543 - 2544 และเพิ่มขึ้นเท่ากับ 131.00 และ 76.00 ในปี 2545 และปี 2547 เพราะมีการจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นในปี 2546 - 2547

5. รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ เป็นรายได้ที่มีใช้ภายในของเมืองพัทยามีสัดส่วนเฉลี่ยต่ำที่สุดเพียงร้อยละ 0.10 ของรายรับรวมทั้งหมด โดยรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ได้รับเงินมาจากสถานชานนุบาลที่อยู่ในเมืองพัทยา และได้รับเพิ่มขึ้นทุกปี (สำนักงานการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) เมื่อพิจารณาสัดส่วนของรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ พบว่า มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 0.20 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 0.07 ในปี 2545 และลดลงเหลือร้อยละ 0.04 ในปี 2547 จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้

จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 5.00 ในปี 2543 และ เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเท่ากับ 7.00 ในปี 2544 หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอีกเท่ากับ 27.00 ในปี 2545 และเท่ากับ 37.00 ในปี 2547 เพราะมีการจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นจากปี 2544 ไป ปี 2547

ผลการศึกษาข้างต้น สามารถแสดงสัดส่วนรายได้ที่มีใช้ภาษีของเมืองพัทยาในแต่ละปีงบประมาณ 2542 - 2547 ดังภาพที่ 13 พบว่า รายได้จากเงินอุดหนุน เป็นรายได้ที่มีใช้ภาษีของเมืองพัทยาที่สำคัญเป็นอันดับหนึ่ง เพราะเป็นรายได้ที่ได้รับจากภาครัฐเพื่อนำมาปรับปรุงเมืองพัทยาในด้านต่าง ๆ มากที่สุด ส่วนรายได้ที่มีใช้ภาษีที่สำคัญรองลงมา ได้แก่ รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต รายได้จากทรัพย์สิน และรายได้เบ็ดเตล็ด ตามลำดับ

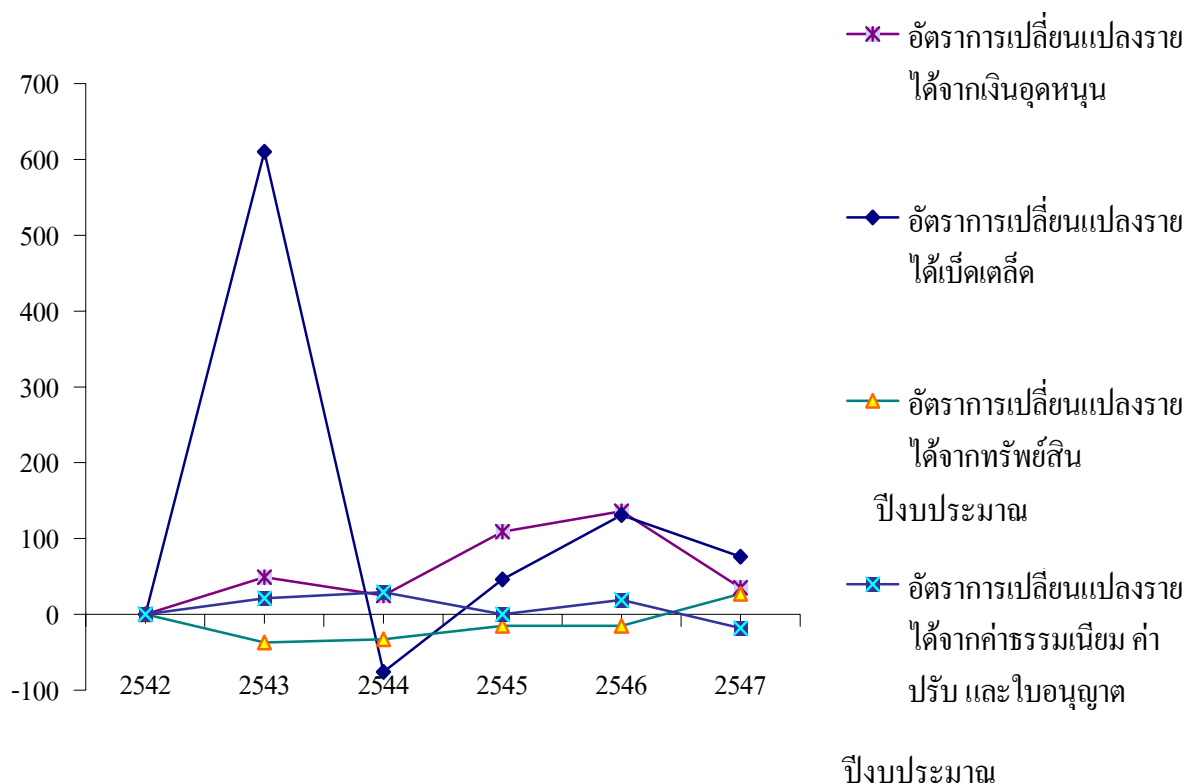
สัดส่วนของรายได้
ที่มีใช้ภาษีอากร (ร้อยละ)

ภาพที่ 13 รายได้ที่มีใช้ภาษีอากรของเมืองพัทยา ประกอบด้วย รายได้จากเงินอุดหนุน รายได้เบ็ดเตล็ด รายได้จากทรัพย์สิน และรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

นอกจากนี้สามารถแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้ที่มีใช้ภาษีของเมืองพัทยา ดัง
ภาพที่ 14

อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้
ที่มีใช้ภาษีอากร (ร้อยละ)

ภาพที่ 14 อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ที่มีใช้ภาษีอากรของเมืองพัทยา ประกอบด้วย อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้จากเงินอุดหนุน อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้เบ็ดเตล็ด อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้จากทรัพย์สิน และอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

โดยพบว่าตั้งแต่ปีงบประมาณ 2543 - 2547 อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากเงินอุดหนุน รายได้เบ็ดเตล็ด รายได้จากทรัพย์สิน และรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต มีอัตราการเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน โดยในปี 2543 อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เบ็ดเตล็ดมีการเปลี่ยนแปลงที่สูงถึงร้อยละ 610.00 ถือว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงมากกว่ารายได้ที่มีใช้

ภาษีประเภทอื่น ๆ เพราะในปี 2543 เมืองพัทยาได้รับรายได้เบ็ดเตล็ดในหมวดรายได้เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เพิ่มขึ้นมากกว่าปี 2542 (สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547)

จากนั้นในปี 2544 - 2546 อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ที่มีใช้ภาษีทั้ง 5 ประเภท มีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากได้รับรายได้เพิ่มขึ้นมากในแต่ละปี สำหรับในปี 2547 อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ที่มีใช้ภาษีทั้ง 5 ประเภท กลับมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเพราะได้รับรายได้เพิ่มขึ้น แต่เพิ่มขึ้นไม่มากจากปี 2546

สรุปจากรายรับทั้งหมดของเมืองพัทยา พบว่าเมืองพัทยาจำเป็นต้องพึ่งพารายได้ที่มีใช้ภาษี ซึ่งก็คือ รายได้จากเงินอุดหนุน พิจารณาจากสัดส่วนของเงินอุดหนุนต่อรายรับรวมทั้งหมดที่มีค่ามากที่สุด คือ ร้อยละ 45.73 และยังคงพึ่งพาภาษีที่รัฐจัดสรรให้เมืองพัทยา ดูได้จากสัดส่วนของภาษีที่รัฐจัดสรรให้เมืองพัทยาคือรายรับรวมทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 32.19 ในขณะที่รายได้จากภาษีอากรที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง ซึ่งเป็นรายได้ที่เมืองพัทยาสามารถเก็บจากประชาชนของตนเองมี สัดส่วนต่อรายรับทั้งหมดต่ำมาก คือ เพียงร้อยละ 15.15 เท่านั้น แสดงให้เห็นว่า เมืองพัทยามีประสิทธิภาพในการเก็บภาษีต่ำ และควรหาวิธีการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากกว่านี้ เพื่อนำรายได้มาพัฒนาเมืองพัทยาต่อไป

การศึกษาโครงสร้างรายจ่ายของเมืองพัทยา

การศึกษาโครงสร้างรายจ่ายของเมืองพัทยา สามารถพิจารณาได้จากตารางที่ 8 ซึ่งแสดงถึงโครงสร้าง สัดส่วน และการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายแต่ละประเภทเปรียบเทียบกับรายจ่ายทั้งหมดของเมืองพัทยาในปีงบประมาณ 2542 - 2547 โดยแบ่งรายจ่ายออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. รายจ่ายของหน่วยงาน สามารถจำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 รายจ่ายประจำ ประกอบด้วย หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดเงินอุดหนุน และหมวดรายจ่ายอื่น

1.2 รายจ่ายเพื่อการลงทุน ประกอบด้วย หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

ตารางที่ 8 โครงสร้างรายจ่ายของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

(หน่วย: ล้านบาท)

ประเภทรายจ่าย	ปีงบประมาณ						เฉลี่ย
	2542	2543	2544	2545	2546	2547	
1.รายจ่ายของหน่วยงาน	171.79 (92.75) [-]	157.12 (90.50) [-9.00]	247.15 (93.77) [57.00]	526.67 (94.04) [113.00]	690.89 (93.84) [31.00]	1,028.96 (94.37) [49.00]	470.433 (93.20) [-]
1.1 รายจ่ายประจำ	129.79 (70.07) [-]	129.80 (74.77) [-]	164.05 (62.25) [26.00]	222.95 (39.81) [36.00]	265.50 (36.10) [19.00]	412.47 (37.83) [55.00]	220.76 (53.49) [-]
เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	44.98 (24.28) [-]	45.92 (26.45) [2.00]	48.65 (18.46) [6.00]	52.96 (9.45) [9.00]	54.38 (7.40) [3.00]	62.75 (5.74) [15.00]	51.61 (15.30) [-]
ค่าจ้างชั่วคราว	22.04 (11.90) [-]	21.12 (12.17) [-4.00]	21.51 (8.16) [2.00]	26.83 (4.80) [25.00]	29.56 (4.02) [10.00]	41.39 (3.80) [40.00]	27.08 (7.48) [-]
ค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ	56.49 (30.50) [-]	56.07 (32.30) [-1.00]	71.04 (26.95) [27.00]	95.15 (17.00) [34.00]	144.27 (19.60) [52.00]	238.03 (21.83) [65.00]	110.18 (24.70) [-]
สาธารณูปโภค	5.46 (2.95) [-]	5.79 (3.34) [6.00]	18.11 (6.87) [213.00]	24.26 (4.32) [34.00]	24.94 (3.40) [3.00]	28.98 (2.67) [16.00]	17.92 (3.93) [-]
เงินอุดหนุน	0.79 (0.43) [-]	0.87 (0.50) [9.00]	4.23 (1.61) [384.00]	16.64 (2.97) [293.00]	12.32 (1.67) [-26.00]	33.29 (3.05) [170.00]	11.36 (1.71) [-]
รายจ่ายอื่น	0.01 (0.01) [-]	0.01 (0.01) [-]	0.48 (0.20) [4,700.00]	7.08 (1.27) [1,375.00]	0.01 (0.01) [-100.00]	8.00 (0.74) [79,900.00]	2.16 (0.37) [-]
1.2 รายจ่ายเพื่อการลงทุน							
ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	41.99 (22.68) [-]	27.14 (15.73) [-35.00]	83.09 (31.52) [206.00]	303.72 (54.23) [266.00]	425.38 (57.74) [40.00]	616.48 (56.54) [45.00]	249.66 (39.71) [-]

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(หน่วย: ล้านบาท)

ประเภทรายจ่าย	ปีงบประมาณ						
	2542	2543	2544	2545	2546	2547	เฉลี่ย
2.รายจ่ายงบกลาง	13.41	16.49	16.41	33.36	45.33	61.43	31.07
	(7.25)	(9.50)	(6.23)	(5.96)	(6.16)	(5.63)	(6.80)
	[-]	[23.00]	[-1.00]	[103.00]	[36.00]	[36.00]	[-]
ค่าชำระหนี้เงินกู้	5.53	5.53	0.00	0.00	0.00	0.00	1.84
	(2.98)	(3.18)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(1.03)
	[-]	[-]	[-100.00]	[-]	[-]	[-]	[-]
รายจ่ายตามข้อผูกพัน	5.47	9.00	10.30	18.74	7.57	11.76	10.77
	(2.95)	(5.18)	(3.92)	(3.35)	(1.03)	(1.07)	(2.92)
	[-]	[65.00]	[14.00]	[82.00]	[-60.00]	[55.00]	[-]
เงินสทบทกองทุนบำเหน็จ	0.00	0.00	0.00	0.00	15.13	22.33	6.24
บำนาญ ฯ (กบท.)							
	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(2.06)	(2.05)	(0.69)
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[48.00]	[-]
เงินสำรองจ่าย	2.41	1.95	6.10	14.61	22.62	27.33	12.50
	(1.32)	(1.14)	(2.31)	(2.61)	(3.07)	(2.51)	(2.16)
	[-]	[-19.00]	[212.00]	[139.00]	[55.00]	[21.00]	[-]
รวมรายจ่ายทั้งหมด	185.20	173.62	263.56	560.04	736.22	1,090.39	501.51
	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)
	[-]	[-6.00]	[52.00]	[112.00]	[31.00]	[48.00]	[-]

หมายเหตุ: ตัวเลขใน () คือ ค่าสัดส่วนร้อยละของรายจ่ายทั้งหมด

ตัวเลขใน [] คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นร้อยละ

ที่มา: สำนักงานการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2547)

2. รายจ่ายงบกลาง ประกอบด้วย ค่าชำระหนี้เงินกู้ รายจ่ายตามข้อผูกพัน เงินสทบทกองทุนบำเหน็จบำนาญ ฯ (กบท.) และเงินสำรองจ่าย

รายจ่ายของหน่วยงาน รายจ่ายส่วนใหญ่ของเมืองพัทยาใช้ไปในด้านรายจ่ายของหน่วยงาน กล่าวคือ เมืองพัทยามีรายจ่ายของหน่วยงานเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 93.20 ของรายจ่ายทั้งหมด รายจ่ายของหน่วยงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ ในปี 2542 รายจ่ายของหน่วยงานมีจำนวนเท่ากับ 171.79 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 526.67 ล้านบาท และ 1,028.96 ล้านบาท ในปี 2545 และ ปี 2547 ตามลำดับ ซึ่งรายจ่ายของหน่วยงานส่วนใหญ่ใช้จ่ายในด้านรายจ่ายประจำเฉลี่ย ร้อยละ 53.49 รองลงมา คือ รายจ่ายเพื่อการลงทุน เฉลี่ยร้อยละ 39.71 เห็นได้ว่ารายจ่ายประจำและรายจ่ายเพื่อการลงทุนมีส่วนสำคัญในการใช้จ่ายใกล้เคียงกันมาก

และตั้งแต่ปี 2544 - 2547 เมืองพัทยาใช้จ่ายด้านรายจ่ายของหน่วยงานมาก โดยใช้จ่ายในด้านรายจ่ายประจำ เกี่ยวกับหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ และค่าสาธารณูปโภคเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากในปี 2544 เป็นปีที่เมืองพัทยาได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะก่อสร้างถนนพร้อมท่อระบายน้ำเพิ่มขึ้น (กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ และค่าสาธารณูปโภคเพิ่มสูงขึ้นในปี 2544 - 2547 สำหรับค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนเพิ่มสูงตั้งแต่ปี 2544 - 2547 เพราะเมืองพัทยาได้ก่อสร้างสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากโครงการทางด้านสาธารณูปโภค เพื่อปรับปรุงให้เมืองพัทยามีภาพลักษณ์ที่ดีต่อประชาชนทั่วไป (สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) ทำให้รายจ่ายเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นมาก เมื่อพิจารณาสัดส่วนรายจ่ายงบกลาง พบว่ารายจ่ายของหน่วยงานมีส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 92.75 เป็นร้อยละ 94.04 ในปี 2545 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 94.37 ในปี 2547 เพราะมีรายจ่ายของหน่วยงานเพิ่มขึ้นทุกปี

สำหรับแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายหน่วยงาน พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.00 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 57.00 ในปี 2544 เพราะเป็นปีที่เมืองพัทยาเริ่มมีการใช้จ่ายเกี่ยวกับโครงการด้านสาธารณูปโภคและการก่อสร้างสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ พิจารณาได้จากการเพิ่มสูงขึ้นของรายจ่ายหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค และรายจ่ายเพื่อการลงทุนที่เพิ่มสูงขึ้นในปีนี้ จากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 113.00 ในปี 2545 เพราะเมืองพัทยาได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐเพื่อดำเนินการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และปรับปรุงภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากเงินอุดหนุนที่เคยได้รับเดิม (สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) ทำให้มีเงินมาใช้จ่ายในด้านการลงทุนเพิ่มขึ้นมาก พิจารณาได้จากจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในด้านการลงทุนที่เพิ่มสูงขึ้นเท่ากับ 303.72 ล้านบาท ในปี 2545 และมี

การเปลี่ยนแปลงเหลือร้อยละ 49.00 ในปี 2547 เพราะรายจ่ายของหน่วยงานเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2546 ไปปี 2547 แต่เพิ่มขึ้นไม่มากนักจึงทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงในปีนี้อัตราลดลง

รายจ่ายของหน่วยงานสามารถแยกศึกษาได้ดังนี้

1. รายจ่ายประจำ ประกอบด้วย หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดเงินอุดหนุน และหมวดรายจ่ายอื่น โดยรายจ่ายประจำมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 53.49 ของรายจ่ายทั้งหมด และมีรายจ่ายเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ เพิ่มขึ้นจากปี 2542 เท่ากับ 129.79 ล้านบาท เป็น 164.05 ล้านบาท ในปี 2544 หลังจากนั้นเพิ่มขึ้นเท่ากับ 265.50 ล้านบาท ในปี 2546 เป็น 412.47 ล้านบาท ในปี 2547 โดยรายจ่ายประจำเพิ่มสูงมากขึ้นตั้งแต่ปี 2544 เนื่องจากเมืองพัทยาเริ่มดำเนินโครงการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะและก่อสร้างถนนพร้อมท่อระบายน้ำเพิ่มขึ้น (กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) ส่งผลให้รายจ่ายประจำในหมวดค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ และค่าสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้นด้วย

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของรายจ่ายประจำ พบว่า ซึ่งสัดส่วนรายจ่ายประจำมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ มีสัดส่วนที่ลดลงจากร้อยละ 70.07 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 39.81 ในปี 2545 และลดลงเหลือร้อยละ 37.83 ในปี 2547 การที่สัดส่วนลดลงแต่รายจ่ายที่เป็นตัวเงินเพิ่มขึ้น เนื่องจากรายจ่ายทั้งหมดสูงขึ้นมากกว่ารายจ่ายประจำนั่นเอง หลังจากนั้นพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายประจำ พบว่ามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 26.00 ในปี 2544 หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 36.00 ในปี 2545 เพราะมีรายจ่ายประจำเพิ่มสูงมากจากปี 2544 ไปปี 2545 และเพิ่มขึ้นเท่ากับ 55.00 ในปี 2547

เมื่อแยกศึกษาตามประเภทของรายจ่ายประจำในตารางที่ 8 ผลการศึกษาพบว่า

1.1 หมวดค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ เป็นรายจ่ายของหน่วยงานที่เมืองพัทยาใช้จ่ายในสัดส่วนที่สูงที่สุด คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 24.70 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด รายจ่ายหมวดค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุมีการใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นไป และเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2544 เพราะเป็นปีที่เมืองพัทยาเริ่มโครงการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะและก่อสร้างถนนพร้อมท่อระบายน้ำเพิ่มขึ้น (สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) เมื่อพิจารณา

สัดส่วนของค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ พบว่า มีสัดส่วนที่ลดลงจากร้อยละ 30.50 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 17.00 ในปี 2545 เพราะรายจ่ายรวมทั้งหมดมากกว่าค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ และเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 21.83 ในปี 2547 หลังจากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของหมวดค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 1.00 ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 27.00 ในปี 2544 เนื่องจากเป็นปีที่เมืองพัทยาเริ่มโครงการต่าง ๆ ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายในหมวดค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุในปีเพิ่มขึ้น หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเท่ากับ 34.00 และเท่ากับ 65.00 ในปี 2545 และปี 2547 ตามลำดับ

1.2 หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ เป็นรายจ่ายของหน่วยงานที่เมืองพัทยาใช้จ่ายในสัดส่วนที่สูงเป็นอันดับสองรองจากหมวดค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 15.30 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำเป็นรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากการปรับฐานเงินเดือนให้แก่พนักงานประจำทุกปี เมื่อพิจารณาสัดส่วนของเงินเดือนและค่าจ้างประจำ พบว่า มีสัดส่วนที่ลดลงจากร้อยละ 24.28 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 9.45 ในปี 2545 และลดลงเหลือร้อยละ 5.74 ในปี 2547 เนื่องจากมีรายจ่ายรวมมากกว่าเงินเดือนและค่าจ้างประจำ ทำให้สัดส่วนของรายจ่ายหมวดนี้ลดลง จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 2.00 ในปี 2543 หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 9.00 และเพิ่มขึ้นอีกเท่ากับ 15.00 ในปี 2545 และปี 2547 ตามลำดับ

1.3 หมวดค่าจ้างชั่วคราว เป็นรายจ่ายของหน่วยงานที่เมืองพัทยาใช้จ่ายในสัดส่วนที่สูงเป็นอันดับสามรองจากหมวดค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ และหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 7.48 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด หมวดค่าจ้างชั่วคราวเป็นรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2543 - 2547 เนื่องจากเมืองพัทยามีการก่อสร้างโครงการสาธารณะต่าง ๆ เพิ่มขึ้น (กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) ทำให้มีการจ้างคนงานชั่วคราวเพิ่มขึ้นเพื่อมาทำงานในโครงการนั้น เมื่อพิจารณาสัดส่วนค่าจ้างชั่วคราว พบว่า มีสัดส่วนที่ลดลงจากร้อยละ 11.90 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 4.80 ในปี 2545 และลดลงเหลือร้อยละ 3.80 ในปี 2547 เนื่องจากมีรายจ่ายรวมมากกว่าค่าจ้างชั่วคราวทำให้สัดส่วนของรายจ่ายหมวดนี้ลดลง จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของหมวดค่าจ้างชั่วคราว พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 4.00 ในปี 2543 หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 25.00 ในปี 2545 และเพิ่มขึ้นอีกเท่ากับ 40.00 ในปี 2547 เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

1.4 หอมวดค่าสาธารณูปโภค เป็นรายจ่ายของหน่วยงานที่เมืองพัทยาใช้จ่ายในสัดส่วนที่ต่ำมาก คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3.93 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด รายจ่ายหอมวดค่าสาธารณูปโภคเป็นรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2542-2547 และเพิ่มขึ้นอย่างมากตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นไป เนื่องจากเมืองพัทยาเริ่มดำเนินโครงการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะและก่อสร้างถนนพร้อมท่อระบายน้ำเพิ่มขึ้น (กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) เมื่อพิจารณาสัดส่วนของค่าสาธารณูปโภค พบว่า มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.95 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 4.32 ในปี 2545 และลดลงเหลือร้อยละ 2.67 ในปี 2547 จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของหอมวดค่าสาธารณูปโภค พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 6.00 ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมากเท่ากับ 213.00 ในปี 2544 เพราะมีการใช้จ่ายในโครงการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจากปี 2543 หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 34.00 และเท่ากับ 16.00 ในปี 2545 และปี 2547 ตามลำดับ

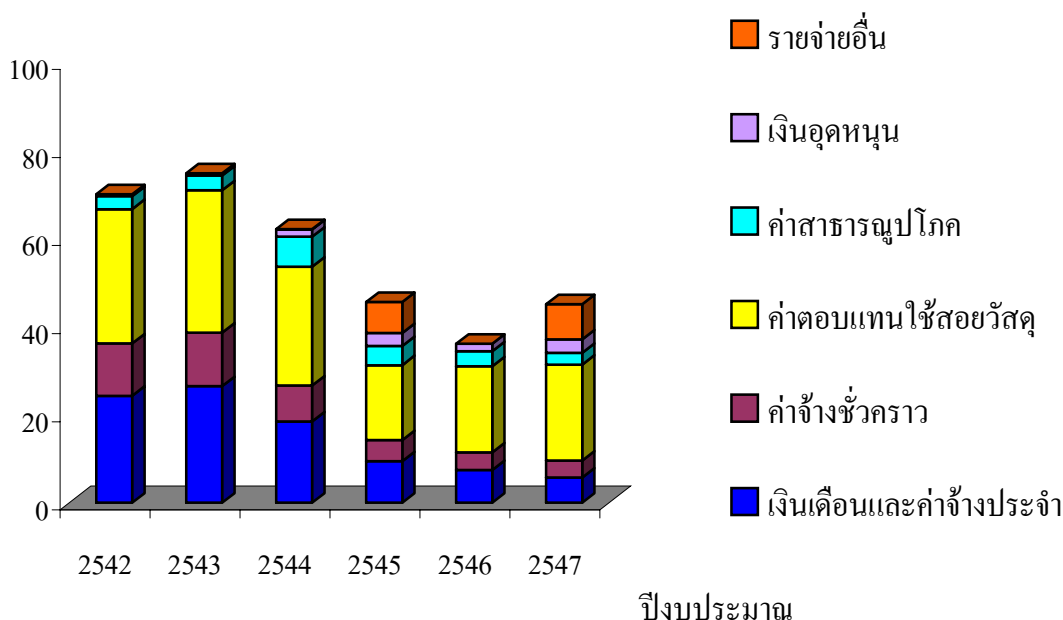
1.5 หอมวดเงินอุดหนุน เป็นรายจ่ายของหน่วยงานที่เมืองพัทยาใช้จ่ายในสัดส่วนที่ต่ำมาก คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 1.71 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด ซึ่งหอมวดเงินอุดหนุนเป็นรายจ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นจากปี 2542 - 2545 เพราะในช่วงนี้เมืองพัทยาได้เริ่มโครงการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะและก่อสร้างถนนพร้อมท่อระบายน้ำ (กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) จึงได้นำเงินอุดหนุนมาใช้จ่ายเพื่อให้การดำเนินงานก่อสร้างราบรื่นขึ้น จากนั้นรายจ่ายหอมวดนี้ลดลงในปี 2546 และเพิ่มขึ้นในปี 2547 เมื่อพิจารณาสัดส่วนของเงินอุดหนุน พบว่า มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.43 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 2.97 ในปี 2545 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 3.05 ในปี 2547 เมื่อพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของหอมวดเงินอุดหนุน พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 9.00 ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมากเท่ากับ 384.00 ในปี 2544 เพราะเมืองพัทยาเริ่มจ่ายเงินหอมวดนี้ให้กับโครงการที่เริ่มทำในปี 2544 และมีการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 293.00 ในปี 2545 เนื่องจากได้จ่ายเงินอุดหนุนเพิ่มขึ้นแต่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2544 จากนั้นเปลี่ยนแปลงเหลือร้อยละ 170.00 ในปี 2547

1.6 หอมวดรายจ่ายอื่น เป็นรายจ่ายของหน่วยงานที่เมืองพัทยาใช้จ่ายในสัดส่วนที่ต่ำที่สุด คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.37 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด รายจ่ายอื่นเป็นรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2543 - 2545 โดยมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นมากจากปี 2543 ไปปี 2544 เพราะเมืองพัทยาเริ่มดำเนินโครงการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะและก่อสร้างถนนพร้อมท่อระบายน้ำเพิ่มขึ้น (กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) จึงได้นำเงินหอมวดนี้มาใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินการ

ต่าง ๆ ของโครงการ เพื่อให้โครงการดำเนินการได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นรายจ่ายหมวดนี้ลดลงในปี 2546 และเพิ่มขึ้นในปี 2547 เมื่อพิจารณาสัดส่วนของรายจ่ายอื่น พบว่า มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.01 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 0.20 ในปี 2544 เพราะปีนี้เป็นปีที่เริ่มทำโครงการต่าง ๆ ของเมืองพัทยาจึงทำให้มีรายจ่ายอื่นเพิ่มสูงขึ้น และเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 0.74 ในปี 2547 หลังจากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของหมวดรายจ่ายอื่น พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมากเท่ากับ 4,700.00 ในปี 2544 เนื่องจากการใช้จ่ายอื่นเพิ่มขึ้นมากจากปี 2543 เพื่อนำมาใช้ในโครงการต่าง ๆ ของเมืองพัทยาที่เริ่มดำเนินการในปีนี้ หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 1,375.00 ในปี 2545 และเพิ่มขึ้นมากเท่ากับ 79,900 ในปี 2547 เพราะมีรายจ่ายอื่นเพิ่มขึ้นมากจากปี 2546 ไปปี 2547

จากผลการศึกษาข้างต้น สามารถแสดงสัดส่วนรายจ่ายประจำของเมืองพัทยาในแต่ละปีงบประมาณ 2542 - 2547 ดังภาพที่ 15

สัดส่วนของรายจ่าย
ประจำ (ร้อยละ)

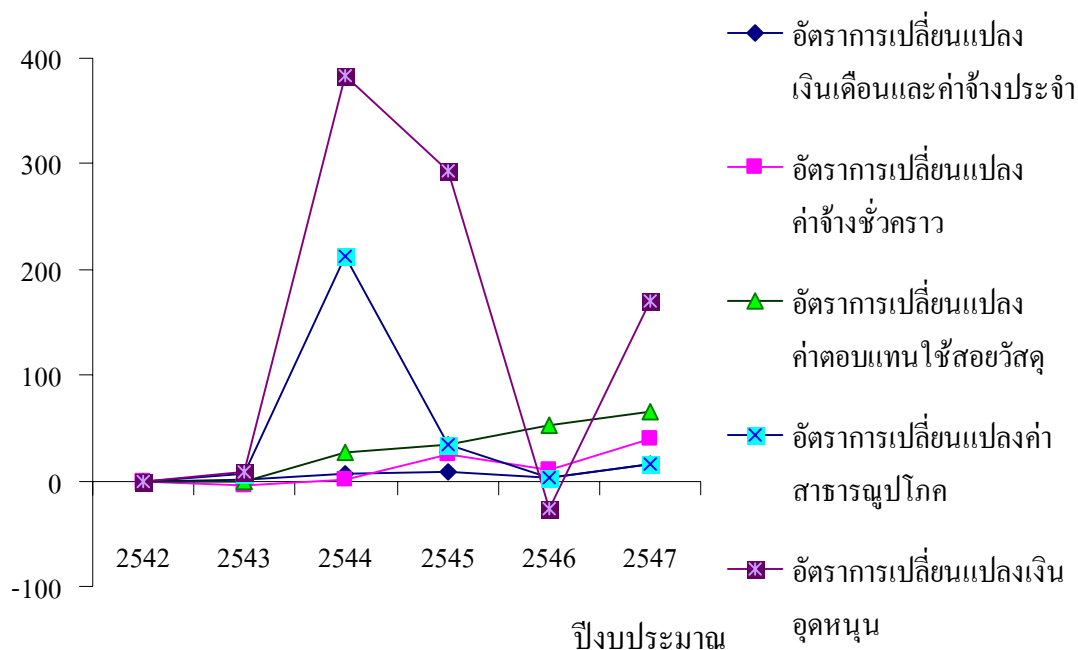
ภาพที่ 15 รายจ่ายประจำของเมืองพัทยา ประกอบด้วย รายจ่ายอื่น เงินอุดหนุน ค่าสาธารณูปโภค ค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ ค่าจ้างชั่วคราว และเงินเดือนและค่าจ้างประจำ ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

โดยพบว่า รายจ่ายประจำของเมืองพัทยาส่วนใหญ่ใช้จ่ายไปในด้านค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุมากที่สุด เนื่องจากเมืองพัทยายู่ในช่วงพัฒนาโครงการต่าง ๆ ในด้านสาธารณูปโภค ด้านบริการสาธารณะ ส่งผลให้ใช้จ่ายหมวดนี้มาก รองลงมาได้แก่ เงินเดือนและค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ค่าสาธารณูปโภค เงินอุดหนุน และรายจ่ายอื่น ตามลำดับ

นอกจากนี้สามารถแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายประจำของเมืองพัทยา ดังภาพที่

16

อัตราการเปลี่ยนแปลง
ของรายจ่ายประจำ (ร้อยละ)

ภาพที่ 16 อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายประจำของเมืองพัทยา ประกอบด้วย

อัตราการเปลี่ยนแปลงเงินเดือนและค่าจ้างประจำ อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างชั่วคราว
อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าสาธารณูปโภค
และอัตราการเปลี่ยนแปลงเงินอุดหนุน ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

โดยพบว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2543 - 2547 อัตราการเปลี่ยนแปลงของเงินอุดหนุน
ค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค ค่าจ้างชั่วคราว และเงินเดือนและค่าจ้างประจำ มี

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน โดยในปี 2544 อัตราการเปลี่ยนแปลงของเงินอุดหนุนเพิ่มขึ้นสูงมากที่สุดตามด้วยอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าสาธารณูปโภค เนื่องจากในปีนี้เมืองพัทยาเริ่มโครงการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะและก่อสร้างถนนพร้อมท่อระบายน้ำเพิ่มขึ้น (กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) จึงส่งผลให้รายจ่ายหมวดต่าง ๆ ของรายจ่ายประจำมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นมากจากปี 2543 ไปปี 2544

2. รายจ่ายเพื่อการลงทุน ประกอบด้วย หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง โดยที่รายจ่ายเพื่อการลงทุน เป็นรายจ่ายของหน่วยงานอันดับที่สองรองจากรายจ่ายประจำ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 39.71 ของรายจ่ายทั้งหมด รายจ่ายเพื่อการลงทุนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2542 - 2547 และเพิ่มขึ้นสูงมากในปี 2544 เนื่องจากเป็นปีที่เมืองพัทยามีการใช้จ่ายเกี่ยวกับโครงการด้านสาธารณูปโภคและการก่อสร้างสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ และได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐเพื่อดำเนินการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และปรับปรุงภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากเงินอุดหนุนที่เคยได้รับเดิม (สำนักงานการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) ทำให้มีเงินมาใช้จ่ายในด้านการลงทุนเพิ่มขึ้นมาก

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของรายจ่ายเพื่อการลงทุน พบว่า มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 22.68 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 31.52 ในปี 2544 เพราะเป็นปีที่เมืองพัตยานำรายจ่ายมาใช้ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน ก่อสร้างสาธารณะประโยชน์ และปรับปรุงภาพลักษณ์เพิ่มขึ้นมาก (สำนักงานการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) ต่อมาปีมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 56.54 ในปี 2547 หลังจากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของหมวดรายจ่ายเพื่อการลงทุน พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 35.00 ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมากเท่ากับ 206.00 ในปี 2544 เพราะในปีนี้ได้นำเงินมาลงทุนในด้านต่าง ๆ มาก จากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 40.00 ในปี 2546 และมีการเปลี่ยนแปลงเหลือร้อยละ 45.00 ในปี 2547 เนื่องจากการใช้จ่ายในด้านนี้เพิ่มขึ้นจากปี 2546 ไปปี 2547 ไม่มากนัก ส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นไม่สูงเหมือนในช่วงปี 2543 ไปปี 2544

รายจ่ายงบกลาง ประกอบด้วย ค่าชำระหนี้เงินกู้ รายจ่ายตามข้อผูกพัน เงินสบทบกองทุนบำเหน็จบำนาญ ฯ (กบพ.) และเงินสำรองจ่าย โดยรายจ่ายงบกลาง เป็นรายจ่ายของเมืองพัทยาที่มีสัดส่วนค่อนข้างต่ำ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 6.80 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด รายจ่ายงบกลางมีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากปี 2542 - 2543 คือ มีรายจ่าย 13.41 ล้านบาท ในปี 2542 เพิ่มขึ้นเป็น

16.49 ล้านบาท ในปี 2543 จากนั้นลดลงเหลือ 16.41 ล้านบาท ในปี 2544 เนื่องจากในปี 2542 - 2543 เมืองพัทยาได้นำรายจ่ายงบกลางไปชำระหนี้และสิ้นสุดการชำระหนี้ในปี 2543 ส่งผลให้รายจ่ายนี้ลดลงในปี 2544 หลังจากนั้นรายจ่ายงบกลางเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2545 - 2547 คือ เพิ่มขึ้นจาก 33.36 ล้านบาท ในปี 2545 เป็น 61.43 ล้านบาท ในปี 2547 การที่รายจ่ายงบกลางเริ่มเพิ่มสูงขึ้นในปี 2545 เนื่องจากเป็นปีที่เมืองพัทยาเมืองพัทยามีการใช้จ่ายเกี่ยวกับโครงการด้านสาธารณูปโภคและการก่อสร้างสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ และได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐเพื่อดำเนินการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และปรับปรุงภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากเงินอุดหนุนที่เคยได้รับเดิม (สำนักงานการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) ทำให้มีการใช้จ่ายงบกลางในหมวดเงินสำรองจ่ายเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของรายจ่ายงบกลาง พบว่า มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 7.25 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 5.96 ในปี 2545 ต่อมา มีสัดส่วนเหลือร้อยละ 5.63 ในปี 2547 เพราะจำนวนรายจ่ายทั้งหมดเพิ่มสูงมากกว่ารายจ่ายงบกลางในปี 2542 - 2547 จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของหมวดรายจ่ายงบกลาง พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 23.00 ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 1.00 ในปี 2544 เพราะในปีนี้มีค่าใช้จ่ายงบกลางลดลงหลังจากที่เมืองพัทยาหมดการชำระหนี้ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 103.00 ในปี 2545 เนื่องจากมีรายจ่ายงบกลางในหมวดรายจ่ายตามข้อผูกพันและเงินสำรองจ่ายเพิ่มขึ้นมากจากปี 2544 ไปปี 2545 หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงคงที่เท่ากับ 36.00 ในปี 2546 และปี 2547

รายจ่ายงบกลางสามารถแยกศึกษาได้ดังนี้

1. หมวดรายจ่ายตามข้อผูกพัน เป็นรายจ่ายงบกลางที่เมืองพัทยาใช้จ่ายในสัดส่วนที่สูงที่สุด คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 2.92 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด รายจ่ายตามข้อผูกพันมีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2542 - 2545 เพราะมีรายจ่ายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจัดการจราจรเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่อยู่ในหมวดรายจ่ายตามข้อผูกพัน การที่มีรายจ่ายในการจัดการจราจรเพิ่มขึ้น (สำนักงานการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) เนื่องมาจากในปี 2544 มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับโครงการด้านสาธารณูปโภคและการก่อสร้างสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ และได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐเพื่อดำเนินการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และปรับปรุงภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเพิ่มเติม (สำนักงานการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) จึงมีการอำนวยความสะดวกในการจราจรให้ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่เข้าไปท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ต่อมารายจ่ายตามข้อผูกพันลดลงในปี 2546 และเพิ่ม

ขึ้นในปี 2547 เนื่องจากเมืองพัทยามีการบริหารการใช้จ่ายด้านการจัดการจราจรที่ลดลงและเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมของเมืองพัทยาในขณะนั้น เมื่อพิจารณาสัดส่วนรายจ่ายตามข้อผูกพัน พบว่า มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.95 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 3.35 ในปี 2545 เพราะมีรายจ่ายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจัดการจราจรเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2542 - 2545 และลดลงเหลือร้อยละ 1.07 ในปี 2547 เนื่องจากมีรายจ่ายรวมสูงมากกว่ารายจ่ายตามข้อผูกพัน ทั้งที่มีรายจ่ายตามข้อผูกพันเพิ่มขึ้นจากปี 2546 ไปปี 2547 จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของหมวดรายจ่ายตามข้อผูกพัน พบว่ามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 65.00 ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 82.00 ในปี 2545 หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 55.00 ในปี 2547 โดยสาเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นและลดลงในแต่ละปีเกิดจากการใช้จ่ายในเรื่องการจัดการจราจรที่เพิ่มขึ้นและลดลงตามที่เมืองพัทยาเห็นว่าเหมาะสม

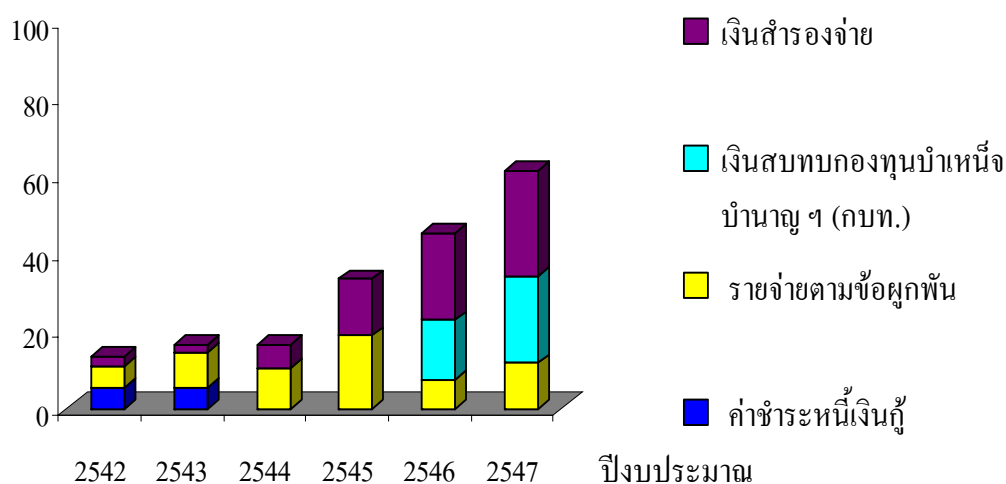
2. หมวดเงินสำรองจ่าย เป็นรายจ่ายงบกลางที่เมืองพัทยาใช้จ่ายในสัดส่วนที่สูงเป็นอันดับสองรองจากหมวดรายจ่ายตามข้อผูกพัน คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 2.16 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด หมวดเงินสำรองจ่ายเป็นรายจ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่ปี 2543 - 2547 และเพิ่มขึ้นมากในปี 2544 เนื่องจากในปีนี้เมืองพัทยามีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับโครงการด้านสาธารณูปโภคและการก่อสร้างสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ และได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐเพื่อดำเนินการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และปรับปรุงภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเพิ่มเติม (สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) ส่งผลให้มีรายจ่ายหมวดนี้เพิ่มขึ้นเพื่อเป็นเงินสำรองรายจ่ายระหว่างรอบประมาณที่นำมาใช้ในโครงการก่อสร้างต่าง ๆ เมื่อพิจารณาสัดส่วนของเงินสำรองรายจ่าย พบว่า มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.32 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 2.31 ในปี 2544 เนื่องจากมีการใช้จ่ายในหมวดนี้เพิ่มขึ้นเพื่อนำมาดำเนินโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ของเมืองพัทยาให้ราบรื่น ต่อมาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 3.07 ในปี 2546 และเหลือร้อยละ 2.51 ในปี 2547 เพราะมีรายจ่ายรวมเพิ่มสูงขึ้นมากกว่ารายจ่ายตามข้อผูกพันในปี 2546 ไปปี 2547 จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของหมวดเงินสำรองจ่าย พบว่า มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 19.00 ในปี 2543 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมากเท่ากับ 212.00 ในปี 2544 เพราะเป็นปีที่เมืองพัทยาร่วมโครงการก่อสร้างต่าง ๆ และมีการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 55.00 ในปี 2546 และเหลือร้อยละ 21.00 ในปี 2547 เนื่องจากมีรายจ่ายในหมวดนี้เพิ่มขึ้นไม่มากนักจากปี 2546 ไปปี 2547

3. หมวดค่าชำระหนี้เงินกู้ เป็นรายจ่ายงบกลางที่เมืองพัทยาใช้จ่ายในสัดส่วนที่ต่ำมากคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 1.03 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด ค่าชำระหนี้เงินกู้เป็นรายจ่ายที่มีในปี 2542 - 2543 เท่านั้น เพราะยังเป็นปีที่กำหนดให้ใช้หนี้อยู่ และหมดการชำระหนี้ในปี 2543 จากนั้นก็ไม่มีการกู้ยืมอีกตั้งแต่ปี 2544 - 2547 เนื่องจากในปี 2544 เป็นต้นมาเมืองพัทยาได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐเพิ่มขึ้นมาก ส่งผลให้เมืองพัทยามีรายจ่ายเพียงพอต่อการพัฒนาจึงไม่ต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันใดอีก เมื่อพิจารณาสัดส่วนของค่าชำระหนี้เงินกู้ พบว่า มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.98 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 3.18 ในปี 2543 เพราะมีรายจ่ายรวมลดลงจากปี 2542 ไปปี 2543 ขณะที่รายจ่ายในหมวดนี้มีจำนวนรายจ่ายคงที่เท่ากับ 5.53 ล้านบาท ทั้ง 2 ปี จากนั้นพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของหมวดค่าชำระหนี้เงินกู้ พบว่า ไม่มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในปี 2542 - 2543 หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 100.00 ในปี 2544 เนื่องจากเป็นปีที่ไม่มีการชำระหนี้เงินกู้เป็นปีแรก และไม่มีการเปลี่ยนแปลงในปี 2545 - 2547 เพราะไม่มีการชำระหนี้เงินกู้

4. หมวดเงินสทบกองทุนบำเหน็จบำนาญ ฯ (กบต.) เป็นรายจ่ายงบกลางที่เมืองพัทยาใช้จ่ายในสัดส่วนที่ต่ำที่สุด คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.69 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด โดยในปี 2542 - 2545 ไม่มีการใช้จ่ายในหมวดเงินกองทุนกบต. เพราะยังไม่มีการจัดเก็บกองทุนกบต. ให้แก่พนักงานประจำ และกำหนดให้มีการจัดเก็บกองทุนกบต. ในปี 2546 เป็นต้นไป ส่งผลให้มีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในปี 2546 - 2547 เมื่อพิจารณาสัดส่วนของเงินสทบกองทุนบำเหน็จบำนาญ ฯ พบว่า มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 2.06 ในปี 2546 เหลือร้อยละ 2.05 ในปี 2547 เพราะรายจ่ายรวมทั้งหมดเพิ่มสูงขึ้นมากจากปี 2546 ไปปี 2547 ขณะที่รายจ่ายเงินหมวดนี้เพิ่มขึ้นไม่มากนักจากปี 2546 ไปปี 2547 จากนั้นพิจารณาแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงของหมวดเงินสทบกองทุนบำเหน็จบำนาญ ฯ พบว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในปี 2542 - 2545 เนื่องจากยังไม่มีการจัดเก็บกองทุนกบต. หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเท่ากับ 48.00 ในปี 2547 เพราะเริ่มมีการจัดเก็บกองทุนนี้ในปี 2546

ผลการศึกษาข้างต้น สามารถแสดงสัดส่วนรายจ่ายงบกลางของเมืองพัทยาในแต่ละปีงบประมาณ 2542 - 2547 ดังภาพที่ 17

สัดส่วนของรายจ่าย
งบกลาง (ร้อยละ)

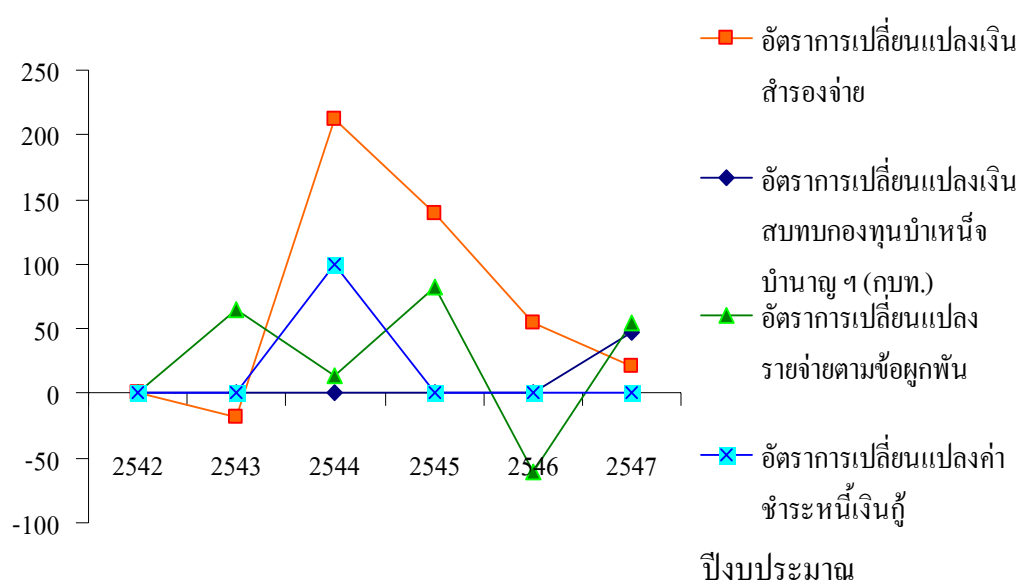
ภาพที่ 17 รายจ่ายงบกลางของเมืองพัทยา ประกอบด้วย เงินสำรองจ่าย เงินสทบกองทุนบำเหน็จบำนาญ ฯ (กบต.) รายจ่ายตามข้อผูกพัน และค่าชำระหนี้เงินกู้ ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

โดยพบว่า รายจ่ายงบกลางของเมืองพัทยาส่วนใหญ่ใช้จ่ายไปในด้านรายจ่ายตามข้อผูกพันมากที่สุด เนื่องจากนำเงินมาจัดการเกี่ยวกับการจราจร (สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) เพื่อความสะดวกของเมืองพัทยาในเวลาที่ดำเนินโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ในปี 2544 รองลงมา ได้แก่ เงินสำรองจ่าย ค่าชำระหนี้เงินกู้ และเงินสทบกองทุนบำเหน็จบำนาญ ฯ (กบต.) ตามลำดับ

นอกจากนี้สามารถแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายงบกลางของเมืองพัทยา ดังภาพที่ 18 โดยพบว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2543 - 2547 อัตราการเปลี่ยนแปลงของเงินสำรองจ่าย เงินสทบกองทุนบำเหน็จบำนาญ ฯ (กบต.) และรายจ่ายตามข้อผูกพัน มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน และในปี 2544 อัตราการเปลี่ยนแปลงของเงินสำรองจ่ายเพิ่มสูงมากเพราะปีนี้เมืองพัทยามีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับโครงการด้านสาธารณูปโภคและการก่อสร้างสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐเพื่อดำเนินการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และปรับปรุงภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเพิ่มเติม (สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) ส่งผลให้มีการใช้รายจ่ายหมวดนี้เพิ่มขึ้นเพื่อเป็นเงินสำรองรายจ่ายระหว่างรอบประมาณที่นำมาใช้ในโครงการ

ก่อสร้างต่าง ๆ ขณะที่อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายตามข้อผูกพันกับลดลงในปีนี้เพราะว่ามีรายจ่ายเพิ่มขึ้นจากปี 2543 ไปปี 2544 เพียงเล็กน้อย สำหรับอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าชำระหนี้เงินกู้มีการเปลี่ยนแปลงลดลงมากที่สุดในปี 2544 เนื่องจากเป็นปีแรกที่ไม่ต้องชำระเงินกู้ให้กับสถาบันใด

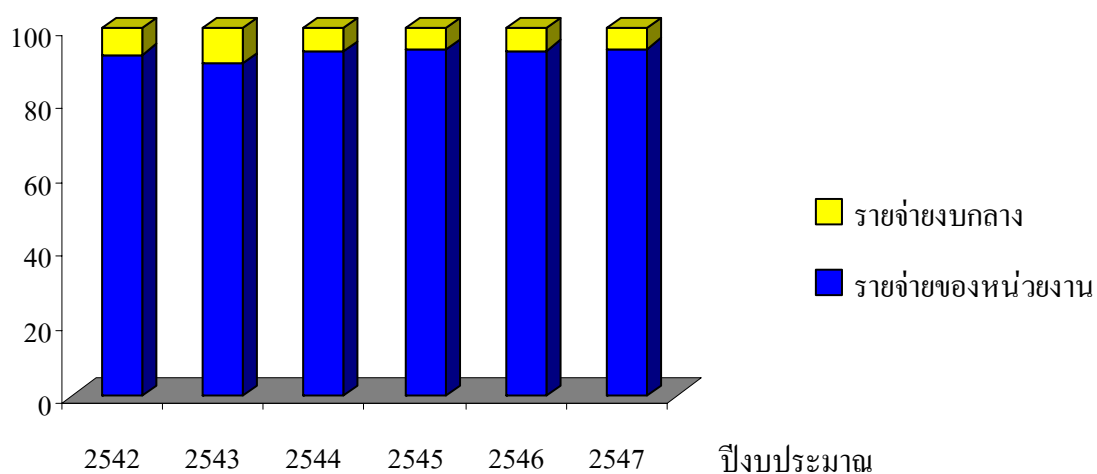
อัตราการเปลี่ยนแปลงของ
รายจ่ายงบกลาง (ร้อยละ)

ภาพที่ 18 อัตราการเปลี่ยนแปลงรายจ่ายงบกลางของเมืองพัทยา ประกอบด้วย อัตราการเปลี่ยนแปลงเงินสำรองจ่าย อัตราการเปลี่ยนแปลงเงินสบทบกองทุนบำเหน็จบำนาญ ฯ (กบพ.) อัตราการเปลี่ยนแปลงรายจ่ายตามข้อผูกพัน และอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าชำระหนี้เงินกู้ ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

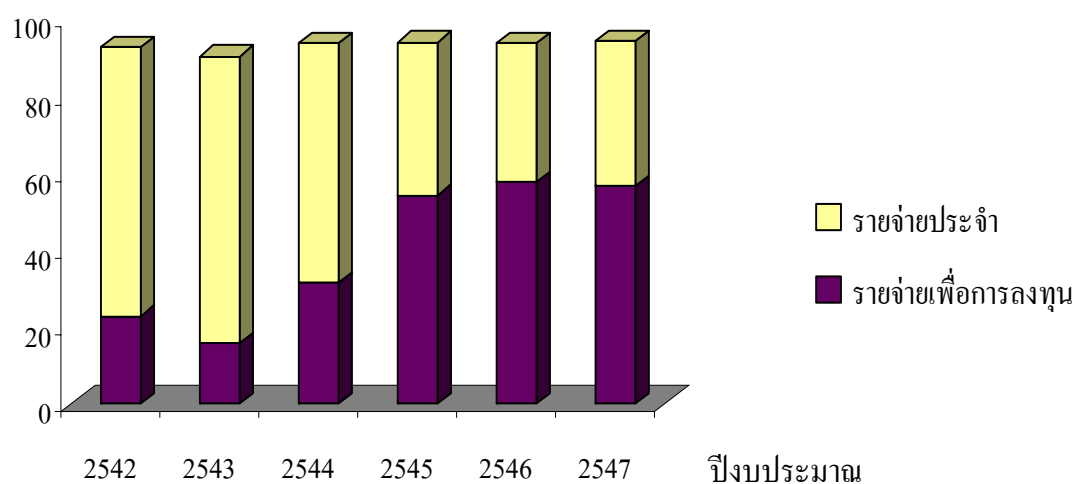
สรุปภาพรวมจากการศึกษาโครงสร้างรายจ่ายของเมืองพัทยา พร้อมทั้งพิจารณาในภาพที่ 19 และภาพที่ 20 พบว่า เมืองพัทยามีรายจ่ายของหน่วยงานมากกว่ารายจ่ายของงบกลาง และในปีงบประมาณ 2542 - 2544 มีรายจ่ายส่วนใหญ่ในด้านรายจ่ายประจำ ซึ่งเป็นรายจ่ายประเภทหนึ่งของรายจ่ายของหน่วยงาน รายจ่ายประจำนี้ถูกใช้ในด้านค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุมากที่สุด ส่วนในปีงบประมาณ 2545 - 2547 มีรายจ่ายส่วนใหญ่ในด้านรายจ่ายเพื่อการลงทุน

สัดส่วนของรายจ่าย
รวมทั้งหมด (ร้อยละ)

ภาพที่ 19 สัดส่วนของรายจ่ายรวมทั้งหมดของเมืองพัทยา ประกอบด้วย รายจ่ายงบกลาง และ รายจ่ายของหน่วยงาน ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

สัดส่วนของรายจ่าย
ของหน่วยงาน (ร้อยละ)

ภาพที่ 20 สัดส่วนของรายจ่ายของหน่วยงานเมืองพัทยา ประกอบด้วย รายจ่ายประจำ และรายจ่ายเพื่อการลงทุน ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

การศึกษาสถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยา

ในการศึกษาสถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยา เป็นการพิจารณาความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางการคลังของเมืองพัทยา หรือก็คือ ศักยภาพในการหารายได้มาเพื่อใช้จ่ายในการบริหารงานประจำ โดยไม่พิจารณาการหารายได้มาทำการลงทุนในรูปแบบการใช้จ่ายเพื่อการลงทุน

การพิจารณาความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางการคลังของเมืองพัทยานั้นเป็นการประเมินว่าภายใต้เงื่อนไขการจัดหารายได้ในปัจจุบัน เมืองพัทยามีรายได้เพียงพอสำหรับนำไปใช้จ่ายในการบริหารงานประจำหรือไม่และมากน้อยเพียงใด โดยรายได้นี้ไม่รวมเงินอุดหนุนทั่วไปของเมืองพัทยา เพราะเป็นเงินที่ไม่ได้ระบุว่านำไปใช้จ่ายในเรื่องใด แตกต่างจากเงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไขของเมืองพัทยา ซึ่งได้แก่ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินอุดหนุนการศึกษา เงินอุดหนุนเฉพาะกิจกรรมพิเศษที่ระบุวัตถุประสงค์ในจ่ายใช้จ่ายอย่างชัดเจนซึ่งการวัดสถานภาพทางการคลัง ใช้สูตรดังนี้

$$\text{สถานภาพทางการคลัง} = \text{รายได้ (ไม่รวมเงินอุดหนุนทั่วไป)} - \text{รายจ่ายประจำ}$$

การคำนวณสถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยาในปีงบประมาณ 2542 - 2547 สามารถพิจารณาดังตารางที่ 9 พบว่า สถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยาดังแต่ปี 2542 - 2547 มีลักษณะยอดงบประมาณเกินดุล แสดงให้เห็นว่า เมืองพัทยามีสถานภาพทางการคลังที่ดี หรือกล่าวได้ว่า มีรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนทั่วไป เพียงพอกับรายจ่ายประจำนั่นเอง พิจารณาต่อมา พบว่า มีการเกินดุลต่อเนื่องในปี 2542 - 2544 คือ ในปี 2542 มีการเกินดุลเพิ่มขึ้นจาก 175.41 ล้านบาท เป็น 224.74 ล้านบาท และ 310.61 ล้านบาท ในปี 2543 และปี 2544 ตามลำดับ หลังจากนั้นในปีงบประมาณ 2545 - 2547 มีสถานภาพเกินดุลเพิ่มขึ้นสูงมากเพราะได้รับรายได้เพิ่มขึ้น กล่าวคือเกินดุลเพิ่มขึ้นจาก 785.36 ล้านบาท ในปี 2545 เป็น 1,513.55 ล้านบาท และเกินดุลเพิ่มขึ้นเป็น 2,081.25 ล้านบาท ในปี 2546 และปี 2547 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาสถานภาพทางการคลังจากการคำนวณรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนทั้งหมดและรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไข พบว่า เมืองพัทยามียอดงบประมาณเกินดุลเหมือนกรณีการคำนวณรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนทั่วไป แต่มีการเกินดุลที่น้อยกว่า แสดงให้เห็นว่า เมืองพัทยามีสถานภาพทางการคลังที่ดีแม้ไม่รวมเงินอุดหนุนทั้งหมดหรือเงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไข เมืองพัทยาสามารถบริหารรายได้ได้เพียงพอกับรายจ่ายประจำ

ตารางที่ 9 สถานภาพทางการเงินของเมืองพัทยา ปีงบประมาณ 2542 - 2547

(หน่วย: ล้านบาท)

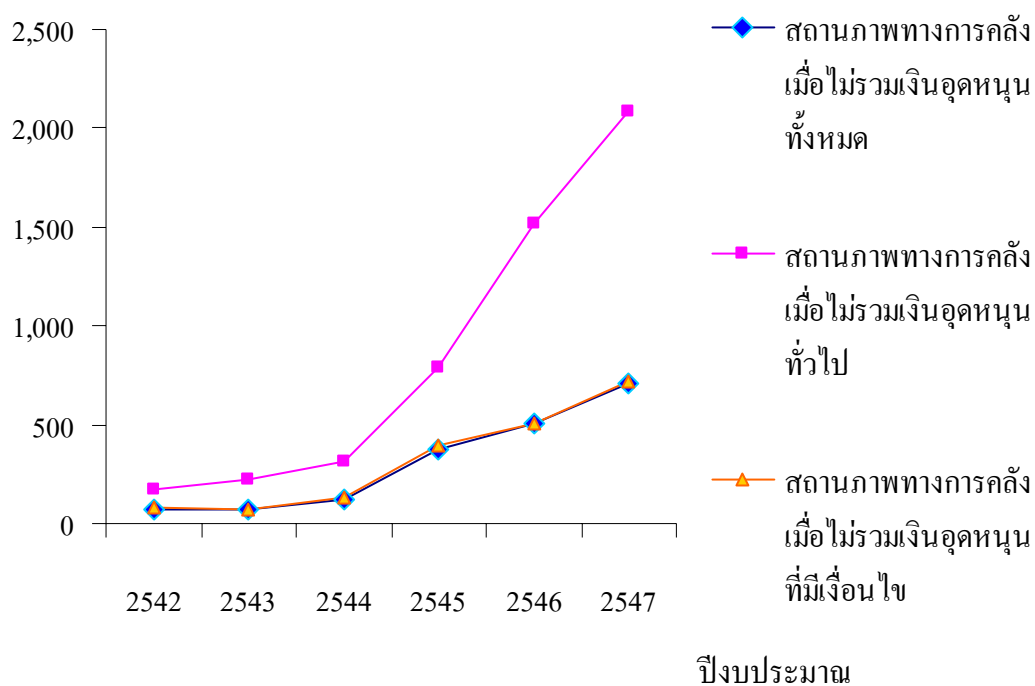
ปี งบประมาณ	รายได้ (ไม่รวม เงิน อุดหนุน ทั้งหมด)	รายได้ (ไม่รวม เงิน อุดหนุน ทั่วไป)	รายได้ (ไม่รวม เงิน อุดหนุนที่ มีเงื่อนไข)	รายจ่าย ประจำ	สถานภาพ ทางการเงิน เมื่อไม่รวมเงิน อุดหนุน ทั้งหมด	สถานภาพ ทางการเงิน เมื่อไม่รวม เงินอุดหนุน ทั่วไป	สถานภาพ ทางการเงิน เมื่อไม่รวม เงินอุดหนุนที่ มีเงื่อนไข
	1	2	3	4	5 = 1 - 4	6 = 2 - 4	7 = 3 - 4
2542	204.07	305.20	213.13	74.28	74.28	175.41	83.34
2543	197.63	354.54	205.00	67.83	67.83	224.74	75.20
2544	282.74	474.66	295.40	118.69	118.69	310.61	131.35
2545	597.98	1,008.31	614.89	375.03	375.03	785.36	391.94
2546	769.26	1,779.05	769.27	503.76	503.76	1,513.55	503.77
2547	1,116.44	2,493.72	1,127.18	703.97	703.97	2,081.25	714.71

ที่มา: สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2547)

สาเหตุที่เมืองพัทยามีการเกินดุลเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2545 - 2547 เพราะตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา เมืองพัทยาได้รับรายได้จากภาษีอากรที่รัฐจัดสรรไว้ในหมวดภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ และภาษีสรรพสามิตเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นช่วงที่เศรษฐกิจของประเทศไทยกำลังเจริญเติบโต มีการลงทุนด้านธุรกิจการค้าต่าง ๆ และมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2548) รวมทั้งภาษีโรงเรือนและที่ดินสามารถจัดเก็บได้เพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2545 - 2547 เนื่องจากเมืองพัทยามีธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะโรงแรมและห้องพักเกิดขึ้นมาก (กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2547) ซึ่งโรงแรมและห้องพักที่เพิ่มขึ้นเป็นฐานภาษีในส่วนค่ารายปีของการคำนวณภาษีโรงเรือนและที่ดิน ส่งผลให้ภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีที่เมืองพัทยาสามารถจัดเก็บได้มากขึ้นในปี 2545 - 2547 เหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้รายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสรรพสามิต และภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นรายได้ส่วนใหญ่ที่ทำให้เมืองพัทยามีสถานภาพเกินดุลอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นไป

สามารถสรุปสถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยาได้ดังภาพที่ 21 พบว่า เมืองพัทยามีสถานภาพทางการคลังเกินดุลตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 - 2547 แสดงให้เห็นว่า เมืองพัทยามีความสามารถในการหารายได้ ทำให้มีรายได้เพียงพอสำหรับรายจ่ายประจำ และพึ่งพาตนเองได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยเงินอุดหนุนทั่วไป เงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไข หรือเงินอุดหนุนทั้งหมดที่ได้รับจากรัฐบาล ซึ่งเงินส่วนที่เกินดุลงบประมาณสามารถนำไปใช้จ่ายสำหรับการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ ในเมืองพัทยาได้ และเมื่อบวกกับรายจ่ายเพื่อการลงทุนส่งผลให้เมืองพัทยาสถาบันสามารถพัฒนาเมืองพัทยามากยิ่งขึ้น

จำนวนเงิน
(ล้านบาท)

ภาพที่ 21 สถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

การวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทยา

จากการศึกษาลักษณะโครงสร้างรายรับของเมืองพัทยาที่ผ่านมาข้างต้น พบว่ารายรับส่วนใหญ่มาจากรายได้ที่มีใช้ภาษี ส่วนรายได้จากภาษีอากรเป็นรายได้อันดับที่สองรองจากรายได้ที่มีใช้ภาษี ซึ่งรายได้จากภาษีอากรส่วนใหญ่มาจากภาษีที่รัฐจัดสรรให้แก่เมืองพัทยา ในขณะที่รายได้จากภาษีอากรที่เมืองพัทยাজัดเก็บเองนั้นมีน้อยมาก จึงได้ทำการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง เพื่อเป็นตัวชี้วัดถึงประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทยามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ซึ่งค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีที่วัดได้เป็นตัวชี้ให้เห็นว่าเมืองพัทยายังมีภาษีใดบ้างที่จัดเก็บได้ไม่เต็มที่ และนำมาปรับปรุงรวมทั้งหาวิธีการจัดเก็บที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ในการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทยาศึกษาเฉพาะภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง 3 ประเภท คือ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย โดยใช้ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษี คือ อัตราส่วนระหว่างรายได้จากภาษีที่เก็บได้จริงกับรายได้จากภาษีที่ควรเก็บได้ ใช้สูตรดังนี้

$$\text{ความพยายามในการจัดเก็บภาษี} = \frac{\text{ภาษีที่เก็บได้จริง}}{\text{ภาษีที่ควรเก็บได้}}$$

การคำนวณดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทยา แยกพิจารณาแต่ละประเภท ได้ดังนี้

1. ความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน พิจารณาในตารางที่ 10 พบว่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.02 หรือร้อยละ 2 เท่านั้น และเมื่อพิจารณาดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินพบว่า มีแนวโน้มคงที่ตั้งแต่ปี 2542 - 2545 คือ มีดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินเท่ากับ 0.02 และเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.03 ในปี 2546 และปี 2547 ตามลำดับ

จากค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินเฉลี่ยเท่ากับ 0.02 และค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินในแต่ละปีมีค่าน้อยกว่า 1 มาก แสดงให้เห็นว่า เมืองพัทยามีความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินน้อย แม้ว่าตั้งแต่ปี 2544 - 2547 สามารถจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินได้เพิ่มขึ้นแต่ยังน้อยกว่าภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ควรเก็บได้มาก ดังนั้นเมืองพัทยาคควรพยายามจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 10 ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของเมืองพัทยา
ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

(หน่วย: บาท)			
ปีงบประมาณ	ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่เก็บได้จริง (1)	ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่ควรเก็บได้ (2)	ดัชนีความพยายาม (3) = (1) ÷ (2)
2542	66,403,668.27	3,443,910,000.00	0.02
2543	72,137,462.96	3,619,500,000.00	0.02
2544	77,873,329.18	3,692,100,000.00	0.02
2545	86,306,724.53	3,766,770,000.00	0.02
2546	103,902,426.99	3,942,900,000.00	0.03
2547	117,756,295.00	4,014,540,000.00	0.03
เฉลี่ย			0.02

หมายเหตุ: การคำนวณภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ควรเก็บได้ ดูจากตารางผนวกที่ 1

ที่มา: สำนักงานคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2547)

2. ความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ พิจารณาในตารางที่ 11 พบว่า ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.95 หรือเฉลี่ยร้อยละ 95 และเมื่อพิจารณาดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่พบว่า มีแนวโน้มค่อนข้างไม่คงที่ กล่าวคือ ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่เพิ่มขึ้นจาก 0.93 ในปี 2542 เป็น 0.97 ในปี 2544 หลังจากนั้นลดลงเท่ากับ 0.95 ในปี 2547

จากค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ เฉลี่ยเท่ากับ 0.95 และค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ในแต่ละปีมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงให้เห็นว่า เมืองพัทยามีความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่น้อย แต่ภาษีบำรุงท้องที่ที่ควรเก็บได้มีค่าใกล้เคียงกับ

รายได้จากภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บได้จริง เนื่องมาจากในปี 2546 - 2547 สามารถจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ได้อีกเพิ่มขึ้นมาก จึงทำให้ค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่นั้นมีค่าเข้าใกล้ 1 ก่อนข้างมาก ซึ่งแสดงว่า เมืองพัทยามีความพยายามจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 11 ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

(หน่วย: บาท)

ปีงบประมาณ	ภาษีบำรุงท้องที่ ที่เก็บได้จริง (1)	ภาษีบำรุงท้องที่ ที่ควรเก็บได้ (2)	ดัชนีความพยายาม (3) = (1) ÷ (2)
2542	3,081,094.85	3,297,463.70	0.93
2543	2,672,756.85	2,820,592.45	0.95
2544	2,576,824.29	2,668,337.25	0.97
2545	2,827,720.95	3,004,715.75	0.94
2546	4,250,846.57	4,458,009.65	0.95
2547	4,226,440.00	4,445,648.10	0.95
เฉลี่ย			0.95

หมายเหตุ: การคำนวณภาษีบำรุงท้องที่ที่ควรเก็บได้ จากตารางผนวกที่ 2 - 3

ที่มา: สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2547)

3. ความพยายามในการจัดเก็บภาษีป้าย พิจารณาในตารางที่ 12 พบว่า ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีป้ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 หรือเฉลี่ยร้อยละ 89 และเมื่อพิจารณาดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีป้ายพบว่า มีแนวโน้มค่อนข้างไม่คงที่ กล่าวคือ ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีป้ายเพิ่มขึ้นจาก 0.86 ในปี 2542 เป็น 0.91 ในปี 2544 และลดลงเท่ากับ 0.90 ในปี 2546 หลังจากนั้นเพิ่มขึ้นอีกเล็กน้อยเท่ากับ 0.91 ในปี 2547

จากค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีป้ายเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 และค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีป้ายในแต่ละปีมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงให้เห็นว่า เมืองพัทยามีความพยายามในการจัดเก็บภาษีป้ายที่น้อย แต่ภาษีป้ายที่ควรเก็บได้มีค่าใกล้เคียงกับรายได้จากภาษีป้ายที่เก็บได้จริง เนื่องจากในปี 2546 - 2547 สามารถจัดเก็บภาษีป้ายได้เพิ่มขึ้นมาก จึงทำให้ค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีป้ายนั้นมีค่าเข้าใกล้ 1 ก่อนข้างมาก ซึ่งแสดงว่า เมืองพัทยามีความพยายามจัดเก็บภาษีป้ายที่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 12 คำนวณความพยายามในการจัดเก็บภาษีป้าย ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

(หน่วย: บาท)

ปีงบประมาณ	ภาษีป้าย ที่เก็บได้จริง (1)	ภาษีป้าย ที่ควรเก็บได้ (2)	ดัชนีความพยายาม (3) = (1) ÷ (2)
2542	10,390,532.25	12,141,333.00	0.86
2543	10,785,295.00	12,392,951.00	0.87
2544	12,720,165.00	13,911,267.00	0.91
2545	13,227,194.50	14,663,396.00	0.90
2546	16,187,344.80	17,887,512.00	0.90
2547	18,595,340.00	20,403,068.00	0.91
เฉลี่ย			0.89

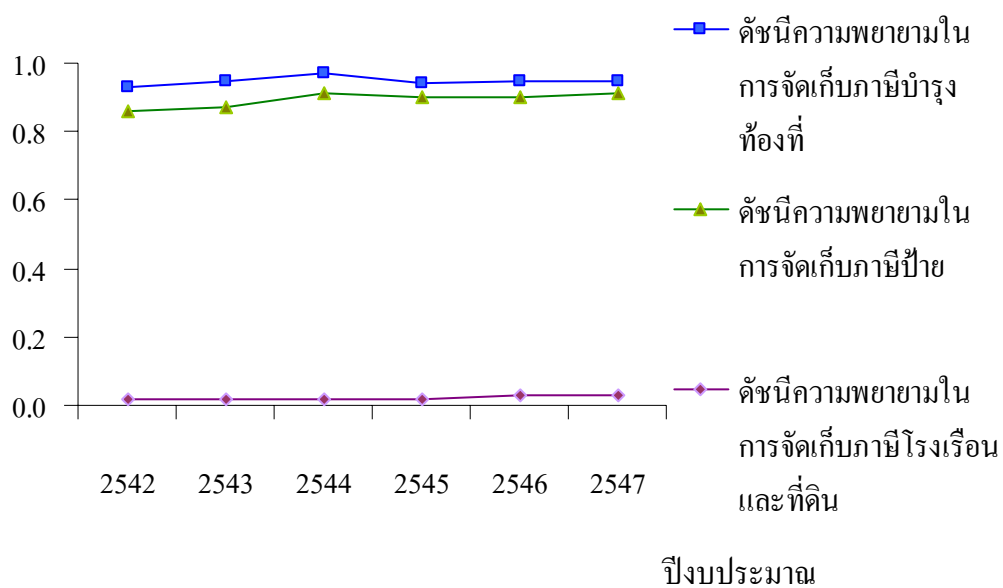
หมายเหตุ: การคำนวณภาษีป้ายที่ควรเก็บได้ ดูจากตารางผนวกที่ 3

ที่มา: สำนักงานคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2547)

ผลในการศึกษาการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเองทั้ง 3 ประเภท พิจารณาได้ดังภาพที่ 22 พบว่า ภาษีบำรุงท้องที่มีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีมากที่สุด ส่วนภาษีป้ายและภาษีโรงเรือนและที่ดินมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีรองลงมาตามลำดับ จากค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีพบว่า เมืองพัทยามีความพยายามจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่และภาษีป้ายยังไม่เต็ม ส่วนความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินต้องเพิ่มความพยายามเป็นอย่างมากเพื่อสามารถจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินได้ใกล้เคียงกับภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ควรเก็บได้

นอกจากนี้ ค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเองทั้ง 3 ประเภทนี้ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าที่ควรเก็บได้ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เมืองพัทยามีรายได้จากภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเองในสัดส่วนที่น้อยกว่าสัดส่วนภาษีที่รัฐบาลจัดสรรให้ ฉะนั้นเมืองพัทยาต้องมีการพัฒนาการจัดเก็บภาษี เพื่อให้เมืองพัทยามีรายได้จากภาษีอากรที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง เพิ่มขึ้น และเพียงพอกับรายจ่ายที่ใช้ในการจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนตามหน้าที่ของเมืองพัทยา

ดัชนีความพยายาม
ในการจัดเก็บภาษี

ภาพที่ 22 ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และภาษีโรงเรือนและที่ดิน
ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

เมืองพัทยาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ที่มีอำนาจปกครองและการบริหารการคลังเป็นของตนเอง โดยมีหน้าที่ในการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและการบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน จากที่เมืองพัทยาได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมทั้งจากคนไทยและชาวต่างประเทศ ทำให้เมืองพัทยาดึงดูดงบประมาณเพิ่มขึ้นในการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและการบริการสาธารณะต่าง ๆ ดังนั้นการจัดหารายได้ให้เพิ่มขึ้นและมีการบริหารจัดการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้เมืองพัทยาสารบบบริหารงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแหล่งรายได้ที่สำคัญของเมืองพัทยา ได้แก่ รายได้จากภาษีอากร และรายได้ที่มีใช้ภาษีอากร

อย่างไรก็ตาม เมืองพัทยายังประสบปัญหาในการจัดเก็บรายได้ในส่วนภาษีที่เมืองพัทยาจัดเก็บเอง ซึ่งเป็นรายได้ที่สะท้อนถึงการกระจายอำนาจทางการคลังของเมืองพัทยายังมีอยู่น้อยมาก เนื่องจากโครงสร้างของภาษียังไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเมืองพัทยา ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทยา ในด้านรายรับรายจ่าย และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการคลัง สถานภาพทางการคลัง รวมทั้งวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษี ในปีงบประมาณ 2542 - 2547 จากการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาโครงสร้างรายรับของเมืองพัทยา

โครงสร้างรายรับของเมืองพัทยา ประกอบด้วย รายได้จากภาษีอากร และรายได้ที่มีใช้ภาษีอากร ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่ของเมืองพัทยามาจากรายได้ที่มีใช้ภาษีอากร โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 52.66 ของรายรับรวมทั้งหมด ส่วนรายได้จากภาษีอากรมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 47.37 ของรายรับรวมทั้งหมด เมื่อแยกศึกษาตามประเภทของรายรับสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 รายได้จากภาษีอากร พบว่า รายได้จากภาษีอากรส่วนใหญ่มาจากภาษีอากรที่รัฐจัดสรรให้ โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 32.19 ของรายรับรวมทั้งหมด หรือเฉลี่ยร้อยละ 68.26 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด เมื่อแยกศึกษาตามประเภทของภาษีที่รัฐจัดสรรให้เมืองพัทยา ผลปรากฏว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ เป็นภาษีที่รัฐจัดสรรให้ในสัดส่วนสูงสุดเมื่อเทียบกับรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 39.73 ภาษีที่รัฐจัดสรรให้ในสัดส่วนสูงเป็นอันดับที่สองเมื่อเทียบกับรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด ได้แก่ ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 13.42 ส่วนอันดับสามรองจากภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและที่ดิน ได้แก่ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน เป็นภาษีที่รัฐจัดสรรให้ คิดเป็นร้อยละ 8.16 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด

สำหรับรายได้จากภาษีอากรที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง ผลปรากฏว่า สัดส่วนของรายได้จากภาษีอากรที่เมืองพัทยাজัดเก็บเองเฉลี่ยร้อยละ 15.15 ของรายรับรวมทั้งหมด หรือเฉลี่ยร้อยละ 31.74 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด เมื่อแยกศึกษาตามประเภทของภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเองซึ่งประกอบด้วย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์ ผลปรากฏว่า ภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บได้มากที่สุด คือ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 26.52 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด ภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บได้เป็นอันดับสอง ได้แก่ ภาษีป้าย คิดเป็นร้อยละ 4.13 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด และภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บได้เป็นอันดับสาม ได้แก่ ภาษีบำรุงท้องที่ คิดเป็นร้อยละ 1.02 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด ส่วนอากรฆ่าสัตว์เป็นภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บได้น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.07 ของรายได้จากภาษีอากรทั้งหมด

1.2 รายได้ที่มีใช้ภาษีอากรของเมืองพัทยา ประกอบไปด้วย ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ รายได้เบ็ดเตล็ด เงินอุดหนุน ผลการศึกษาปรากฏว่า รายได้จากเงินอุดหนุน เป็นรายได้ที่มีใช้ภาษีของเมืองพัทยาในสัดส่วนสูงสุดเมื่อเทียบกับรายรับรวมทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 45.73 รายได้ที่มีใช้ภาษีของเมืองพัทยาในสัดส่วนสูงเป็นอันดับสองเมื่อเทียบกับรายรับรวมทั้งหมด ได้แก่ รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต คิดเป็นร้อยละ 4.33 ส่วนอันดับสามรองจากเงินอุดหนุนและ ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต ได้แก่ รายได้จากทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 1.36 ของรายรับรวมทั้งหมด

2. การศึกษาโครงสร้างรายจ่ายของเมืองพัทยา

โครงสร้างรายจ่ายของเมืองพัทยา ประกอบด้วย รายจ่ายของหน่วยงาน และรายจ่ายงบกลาง ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่ของเมืองพัทยาใช้ไปในด้านรายจ่ายของหน่วยงาน โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 93.20 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด ส่วนรายจ่ายงบกลางมีสัดส่วนค่อนข้างต่ำ เฉลี่ยร้อยละ 6.80 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด เมื่อแยกศึกษาตามประเภทของรายจ่ายสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 รายจ่ายของหน่วยงาน ประกอบด้วย รายจ่าย 2 ลักษณะ คือ รายจ่ายประจำและรายจ่ายเพื่อการลงทุน ผลการศึกษาปรากฏว่า รายจ่ายส่วนใหญ่ของหน่วยงานใช้ไปในด้านรายจ่ายประจำ โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 53.49 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด เมื่อแยกศึกษาตามรายจ่ายประจำ ผลปรากฏว่า ค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ เป็นรายจ่ายประจำในสัดส่วนสูงสุดเมื่อเทียบกับรายจ่ายรวมทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 24.70 รายจ่ายประจำที่ใช้จ่ายในอันดับที่สองเมื่อเทียบกับรายจ่ายรวมทั้งหมด ได้แก่ เงินเดือนและค่าจ้างประจำ คิดเป็นร้อยละ 15.30 ส่วนอันดับที่สามรองจากค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ และเงินเดือนและค่าจ้างประจำ ได้แก่ ค่าจ้างชั่วคราว คิดเป็นร้อยละ 7.48 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด

ทางด้านรายจ่ายเพื่อการลงทุน ผลการศึกษาปรากฏว่า รายจ่ายเพื่อการลงทุนเป็นรายจ่ายของหน่วยงานที่เมืองพัทยาใช้จ่ายในสัดส่วนที่น้อยกว่ารายจ่ายประจำ คิดเป็นร้อยละ 39.71 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด

2.2 รายจ่ายงบกลาง ประกอบด้วย ค่าชำระหนี้เงินกู้ รายจ่ายตามข้อผูกพัน เงินสทบกองทุนบำเหน็จบำนาญ ฯ (กบพ.) และเงินสำรองจ่าย ผลการศึกษาปรากฏว่า รายจ่ายตามข้อผูกพัน เป็นรายจ่ายงบกลางที่เมืองพัทยาใช้จ่ายในสัดส่วนสูงสุดเมื่อเทียบกับรายจ่ายรวมทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 2.92 รายจ่ายงบกลางที่เมืองพัทยาใช้จ่ายในสัดส่วนสูงเป็นอันดับสองเมื่อเทียบกับรายจ่ายรวมทั้งหมด ได้แก่ เงินสำรองจ่าย คิดเป็นร้อยละ 2.16 ส่วนอันดับที่สามรองจากรายจ่ายตามข้อผูกพัน และเงินสำรองจ่าย ได้แก่ ค่าชำระหนี้เงินกู้ คิดเป็นร้อยละ 1.03 ของรายจ่ายรวมทั้งหมด

3. การศึกษาสถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยา

สถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยาคือการพิจารณาความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางการคลังของเมืองพัทยา คือ ศักยภาพในการหารายได้มาเพื่อใช้จ่ายในการบริหารงานประจำ โดยไม่พิจารณาถึงการหารายได้มาทำการลงทุนในเมืองพัทยาในรูปแบบการใช้จ่ายเพื่อการลงทุน

การพิจารณาความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางการคลังของเมืองพัทยาคือการประเมินว่าภายใต้เงื่อนไขการจัดหารายได้ในปัจจุบัน เมืองพัทยามีรายได้เพียงพอสำหรับนำไปใช้จ่ายในการบริหารงานประจำหรือไม่และมากน้อยเพียงใด การวัดสถานภาพทางการคลัง สามารถวัดโดยใช้

$$\text{สถานภาพทางการคลัง} = \text{รายได้ (ไม่รวมเงินอุดหนุนทั่วไป)} - \text{รายจ่ายประจำ}$$

การคำนวณสถานภาพทางการคลังของเมืองพัทยา ผลปรากฏว่า เมืองพัทยามีสถานภาพทางการคลังที่ดี คือ มีการเกินดุลงบประมาณ และมีแนวโน้มการเกินดุลเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเกินดุลงบประมาณของเมืองพัทยา แสดงให้เห็นว่า เมืองพัทยามีความสามารถในการหารายได้เพียงพอสำหรับรายจ่าย และพึ่งพาตนเองได้โดยไม่ต้องอาศัยเงินอุดหนุนทั่วไป รวมทั้งเงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไขและเงินอุดหนุนทั้งหมดที่รัฐบาลจัดสรรให้

4. การวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทยา

การวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีที่เมืองพัทยาคือเมืองพัทยাজัดเก็บเองเพื่อเป็นตัวชี้วัดถึงประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทยามีมากน้อยเพียงใด

การวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทยาศึกษาเฉพาะภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง 3 ประเภท คือ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย โดยใช้ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษี คือ อัตราส่วนระหว่างรายได้จากภาษีที่เก็บได้จริงกับรายได้จากภาษีที่ควรเก็บได้ จากการคำนวณค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทยา มีผลการศึกษา ดังนี้

ค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทลุงที่สูงสุด คือ ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.95 หรือร้อยละ 95 รองลงมา ได้แก่ ความพยายามในการจัดเก็บภาษีป้าย ซึ่งมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทลุง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 หรือร้อยละ 89 ส่วนค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินมีค่าต่ำที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.35

สรุปจากการศึกษาโครงสร้างรายรับ รายจ่าย และความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทลุงในภาพรวม พบว่า เมืองพัทลุงมีรายรับส่วนใหญ่มาจากรายได้ที่มีใช้ภาษี โดยรายได้ที่มีใช้ภาษีที่สำคัญที่สุดสำหรับเมืองพัทลุง คือ รายได้จากเงินอุดหนุน ส่วนรายได้จากภาษีอากรมีส่วนที่ต่ำกว่ารายได้ที่มีใช้ภาษีเพียงเล็กน้อย ซึ่งรายได้จากภาษีอากรส่วนใหญ่มาจากรายได้ภาษีอากรที่รัฐจัดสรรให้ ในขณะที่ภาษีอากรที่เมืองพัทลุงจัดเก็บเองมีส่วนที่ต่ำกว่ารายได้จากภาษีอากรที่รัฐจัดสรรให้มาก สาเหตุที่เมืองพัทลุงจัดเก็บภาษีเองได้น้อย เนื่องจากมีความพยายามในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่และภาษีป้ายในระดับที่ต่ำกว่าภาษีที่ควรเก็บได้ สำหรับภาษีโรงเรือนและที่ดิน จัดเก็บได้ต่ำกว่าที่ควรเก็บได้มาก ทำให้เมืองพัทลุงต้องพึ่งพารายได้ที่มีใช้ภาษีอากรในส่วน of เงินอุดหนุนและรายได้ภาษีอากรในส่วนที่รัฐจัดสรรให้มาก ทางด้านรายจ่าย เมืองพัทลุงมีรายจ่ายในด้านรายจ่ายของหน่วยงานในสัดส่วนที่สูงกว่ารายจ่ายงบกลาง โดยรายจ่ายของหน่วยงานส่วนใหญ่ใช้ไปในด้านของรายจ่ายประจำ

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทลุง ในด้านรายรับ รายจ่าย และการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเมืองพัทลุง พบว่าเมืองพัทลุงยังคงมีปัญหาในเรื่องการจัดเก็บภาษีอากร ทำให้ต้องพึ่งพารายได้จากรัฐบาล ดังนั้นเมืองพัทลุงสามารถใช้แนวทางดังต่อไปนี้ในการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

1. ผลการศึกษาโครงสร้างทางการคลังของเมืองพัทลุง ในด้านรายรับและรายจ่ายของเมืองพัทลุง พบว่า รายได้ส่วนใหญ่ของเมืองพัทลุงมาจากรายได้ที่มีใช้ภาษีและรายได้จากภาษีที่รัฐจัดสรรให้ ในขณะที่รายได้จากภาษีอากรที่เมืองพัทลุงจัดเก็บเองมีส่วนต่อรายรับรวมต่ำมาก ดังนั้นเมืองพัทลุงควรปรับปรุงการจัดเก็บภาษีอากรที่เมืองพัทลุงจัดเก็บเองให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เมืองพัทลุงสามารถพึ่งพารายได้จากภาษีอากรได้เพิ่มขึ้น

ด้านรายจ่ายของเมืองพัทยา พบว่า เมืองพัทยามีรายจ่ายประจำสูงกว่ารายจ่ายเพื่อการลงทุน โดยเฉพาะรายจ่ายพวกค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ ดังนั้นเมืองพัทยาควรพิจารณางบประมาณรายจ่ายจัดหาสิ่งจำเป็นในการใช้งาน เพื่อนำรายได้มาใช้จ่ายเกี่ยวกับการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ของเมืองพัทยา ซึ่งอยู่ในรายจ่ายเพื่อการลงทุนได้เพิ่มขึ้น

2. จากการศึกษาการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีอากรที่เมืองพัทยาจัดเก็บเองทั้ง 3 ประเภท ทำให้ทราบว่าเมืองพัทยามีความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่และภาษีป้ายยังอยู่ในระดับต่ำกว่าภาษีที่ควรเก็บได้ ดังนั้นควรเร่งปรับปรุงการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่และภาษีป้าย ดังต่อไปนี้

2.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นภาษีที่มีระดับความพยายามในการจัดเก็บภาษีต่ำกว่าภาษีบำรุงท้องที่และภาษีป้ายเป็นอย่างมาก ดังนั้นควรปรับปรุงความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินให้มากกว่าภาษีอีก 2 ประเภท เมืองพัทยาสามารถปรับปรุงความพยายามในการจัดเก็บภาษีประเภทโรงเรือนและที่ดิน โดยปรับอัตราการเช่าห้องที่เมืองพัทยากำหนดต่อเดือนสำหรับโรงแรมและห้องพักที่กำหนดไว้เดิมให้เพิ่มขึ้น เนื่องจากอัตราที่กำหนดต่อเดือนต่ำเกินไป หากเพิ่มอัตราการเช่าขึ้นส่งผลให้เมืองพัทยาสามารถจัดเก็บภาษีประเภทนี้ได้มากขึ้น และมีการตรวจสอบจำนวนห้องที่เปิดให้บริการทั้งหมดจากโรงแรมและห้องพักต่าง ๆ ในช่วงฤดูกาลปกติ และฤดูกาลที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวมาก เพื่อทราบจำนวนห้องพักที่มีคนเข้ามาพักให้ตรงกับความจริงมากที่สุด เพราะในการกรอกแบบฟอร์มการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินนั้นธุรกิจโรงแรมและห้องพักทำการประเมินจำนวนห้องที่เปิดให้บริการ หากเจ้าของธุรกิจประเมินตามความเป็นจริงก็ส่งผลดีต่อเมืองพัทยา เนื่องจากภาษีโรงเรือนและที่ดินถือเป็นแหล่งรายได้หลักที่เมืองพัทยาสามารถจัดเก็บเองได้

นอกจากนี้เมืองพัทยาควรเพิ่มจำนวนพนักงานในการตรวจสอบจำนวนโรงแรมและห้องพักที่ต้องจ่ายภาษีโรงเรือนและที่ดินเพิ่มขึ้น เนื่องจากจำนวนพนักงานที่มีอยู่น้อยเกินไป ส่งผลให้เจ้าของธุรกิจหลบเลี่ยงไม่ไปจดทะเบียนโรงแรมและห้องพัก การที่เพิ่มจำนวนพนักงานในการตรวจสอบนั้นถือว่าเมืองพัทยาได้รับภาษีประโยชน์ เพราะสามารถเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินได้มากขึ้น โดยพิจารณารายละเอียดในตารางผนวกที่ 4

2.2 ภาษีบำรุงท้องที่ของเมืองพัทยา ควรมีการปรับบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ให้มากกว่าที่จัดเก็บอยู่ ทั้งที่จัดเก็บจากไม้ล้มลุก ไม้ยืนต้น และพื้นที่ว่างเปล่า โดยเฉพาะพื้นที่ว่างเปล่าควรเพิ่มอัตราภาษีให้มาก นอกจากนี้ฐานภาษีบำรุงท้องที่ควรปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับเมืองพัทยามากขึ้น

2.3 ภาษีป้าย ควรมีการปรับอัตราภาษีป้ายอักษรไทยที่อยู่ต่ำกว่าอักษรต่างชาติให้เพิ่มขึ้น เนื่องจากป้ายประเภทนี้เมืองพัทยาสามารถจัดเก็บได้มากที่สุด ส่วนอัตราภาษีป้ายอักษรไทยล้วน และป้ายอักษรไทยปนต่างชาติควรปรับอัตราภาษีให้เพิ่มขึ้นมากกว่าที่จัดเก็บอยู่ เนื่องจากอัตราภาษีป้ายทั้ง 2 ประเภทนี้ยังจัดเก็บได้ในระดับที่ต่ำ ทั้งที่พื้นที่ของป้ายทั้ง 2 ประเภทมีมากกว่าป้ายอักษรไทยที่อยู่ต่ำกว่าอักษรต่างชาติ

3. หากรัฐบาลสามารถช่วยอบรมและพัฒนาพนักงานที่ทำการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน โดยให้ความรู้ ความสามารถ และความน่าเชื่อถือมากเพียงพอที่จะทำให้เจ้าของธุรกิจ โรงแรมและห้องพักต่าง ๆ ยินยอมจ่ายภาษีอย่างเต็มใจและไม่มีการหลบเลี่ยงภาษี ทำให้เมืองพัทยาสามารถจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินได้เพิ่มขึ้นมาก ซึ่งจะส่งผลให้รัฐไม่ต้องนำเงินภาษีหรือเงินอุดหนุนมาช่วยเมืองพัทยาคือต่อไป และสามารถนำเงินภาษีหรือเงินอุดหนุนที่ต้องจ่ายให้เมืองพัทยามาช่วยพัฒนาเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบลที่ยากจนได้มากขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กฎกระทรวงอัตราภาษีป้าย. 2535. พระราชบัญญัติภาษีป้าย ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2535.

กฎกระทรวงอัตราอากรฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์. 2535. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์
และจำหน่ายเนื้อสัตว์ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2535.

กรมสรรพสามิต. 2548. สถิติภาษีสุรา ปีงบประมาณ 2542 - 2547. (Online). Available:
www.excise.go.th

กองวิชาการและแผนงาน ศาลาว่าการเมืองพัทยา. 2547. บรรยายสรุปเมืองพัทยา.ชลบุรี.

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2535. เศรษฐศาสตร์สาธารณะ หน่วยที่ 8 - 15. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2546. การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ขนิษฐา กรพิพัฒน์. 2546. การศึกษารายได้ รายจ่าย และวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีของ
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

งานทะเบียนราษฎร ศาลาว่าการเมืองพัทยา. 2547. สถิติราษฎรเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 - 2547.
ชลบุรี.

จิรายุ สุตจิตร. 2542. รายรับและรายจ่ายของเทศบาลเมืองกับการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น
กรณีศึกษา: เทศบาลเมืองพระประแดง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- จิรพรรณ ชีรานนท์ และ คณะ. 2545. สถานภาพการคลัง เพื่อนำไปสู่การจัดการทรัพยากรสิ่ง
แวดล้อมชายฝั่งในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต.
คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุติมา รามัญศรี. 2545. การวิเคราะห์ความพยายามในการจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นวรรตน์ นิลดับแก้ว. 2540. รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
กับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548. สถิติเศรษฐกิจและการเงิน ไตรมาส 4 2548. ธนาคารแห่ง
ประเทศไทย.
- ราชกิจจานุเบกษา. 2508. พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508.
- เมืองชลบุรี. 2548. สถิติภาษีรถยนต์และจำนวนรถยนต์ ปีงบประมาณ 2542 - 2547. (Online).
Available: www.chonburi.go.th
- ศาลาว่าการเมืองพัทยา. 2542. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542.
(Online). Available: www.pattayacityhall.go.th
- สถาบันพระปกเกล้า. 2545. การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย. นนทบุรี:
ธรรมดาเพรส บจก.
- สำนักงานคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา. 2547. สัมมนารายรับประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 -
2547. (Online). Available: www.pattayacityhall.go.th
- _____. 2542. โครงสร้างรายรับและรายจ่ายของเมืองพัทยา. (Online). Available:
www.pattayacityhall.go.th

สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา. 2542. โครงสร้างภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเองและภาษีที่รัฐจัดสรรให้. (Online). Available: www.pattayacityhall.go.th

สีเล็ด กุลประสิทธิ์. 2527. โครงสร้างการคลังท้องถิ่นของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสน่ห์ จัยโต. 2531. การคลังและงบประมาณ หน่วยที่ 9 - 15. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อรัญ ธรรมโน. 2518. ความรู้ทั่วไปทางการคลัง. กรุงเทพมหานคร: บริษัทบพิธ จำกัด.

อโนทัย เชื้อบุญมี. 2535. รายได้และรายจ่ายของกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาท้องถิ่นปี พ.ศ. 2521 - 2532. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ. 2545. ความท้าทายของการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นในประเทศไทย. การเงินการคลัง. 51(กรกฎาคม 2545): 34-43.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542

และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา
พ.ศ. 2542
ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร
ให้ไว้ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542
เป็นปีที่ 54 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบ กับมาตรา 35 และมาตรา 48 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ เมืองพัทยา พ.ศ. 2542”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521
- (2) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 พ.ศ. 2523
- (3) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

มาตรา 4 บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ ประกาศหรือคำสั่งใดที่ได้กำหนดเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกเมืองพัทยาหรือปลัดเมืองพัทยามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา ให้ถือว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ

ประกาศหรือคำสั่งนั้น อ้างถึงประธานสภาเมืองพัทยาหรือนายกเมืองพัทยาดำเนินพระราชบัญญัติแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาเมืองพัทยา

“ข้อบัญญัติ” หมายความว่า ข้อบัญญัติเมืองพัทยา

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1

การจัดตั้งเมืองพัทยา

มาตรา 7 ให้จัดตั้งเมืองพัทยาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอาณาเขตตามเขตเมืองพัทยาที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เมืองพัทยามีฐานะเป็นนิติบุคคล การแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตเมืองพัทยาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

หมวด 2

การบริหารเมืองพัทยา

มาตรา 8 การบริหารเมืองพัทยาประกอบด้วย

- (1) สภาเมืองพัทยา
- (2) นายกเมืองพัทยา

ส่วนที่ 1

สภาเมืองพัทยา

มาตรา 9 สภาเมืองพัทยาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนยี่สิบสี่คน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังมิได้มีการเลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาเมืองพัทยาประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

มาตรา 10 บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิก

- (1) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้ว ไม่น้อยกว่าห้าปี
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง และ
- (3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเมืองพัทยาเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา 11 บุคคลผู้มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ในวันเลือกตั้งเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

- (1) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (2) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (3) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (4) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา 12 บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก

- (1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง และ
- (3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเมืองพัทยาเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง หรือเป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเมืองพัทยาในวันสมัครรับเลือกตั้งและได้

เสียภาษี ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ ให้ เมืองพัทยาในปีที่สมัครหรือในปีก่อนปีที่สมัครหนึ่งปี

มาตรา 13 บุคคลผู้มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิ สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก

- (1) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา 11(1)(2) หรือ (4)
- (2) ดิฉยาเสพตติให้โทษ
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (5) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปี ในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(6) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(7) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวย ผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(8) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(9) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา

(10) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือของรัฐวิสาหกิจ หรือของ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(11) อยู่ในระหว่างต้องห้ามหรือตัดสิทธิมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

(12) เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจาก กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

(13) เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งราษฎรลงคะแนนเสียงให้พ้นจาก ตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร ท้องถิ่น และยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งครั้งสุดท้ายจนถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา 14 การเลือกตั้งสมาชิกให้กระทำโดยวิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 15 อายุของสภาเมืองพัทยามีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกภาพของสมาชิกเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา 16 ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมสภาเมืองพัทยาด้วย ถ้อยคำดังต่อไปนี้ “ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ตามความเห็นของข้าพเจ้าโดยบริสุทธิ์ใจ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม”

มาตรา 17 สมาชิกเป็นผู้แทนของประชาชนในเขตเมืองพัทยา และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนโดยบริสุทธิ์ใจ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใด ๆ

มาตรา 18 สมาชิกต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เมืองพัทยาเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่เมืองพัทยาหรือที่เมืองพัทยากระทำ

มาตรา 19 สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง เมื่อ

- (1) ถึงคราวออกตามอายุของสภาเมืองพัทยาหรือมีการยุบสภาเมืองพัทยา
- (2) ตาย
- (3) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาเมืองพัทยา
- (4) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา 18
- (5) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 12 หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 13
- (6) ขาดประชุมสภาเมืองพัทยาสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- (7) สภาเมืองพัทยามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่เมืองพัทยา หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาเมืองพัทยา โดยมีสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาเมืองพัทยาพิจารณา และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ ให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่สภาเมืองพัทยามีมติ
- (8) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยาได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

เมื่อมีกรณีสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (4) (5) หรือ (6) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงตาม (8) พร้อมกัน ให้ถือว่าเป็นการยุบสภาเมือง
พัทยา

มาตรา 20 เมื่อตำแหน่งสมาชิกว่างลงเพราะถึงคราวออกตามอายุของสภาเมืองพัทยา หรือ
มีการยุบสภาเมืองพัทยา หรือถือว่ามีสภาเมืองพัทยามาตรา 19 วรรคสาม ให้มีการ
เลือกตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ครบอายุของสภาเมืองพัทยาหรือวันที่มีการยุบสภาเมืองพัทยา
หรือวันที่ถือว่ามีสภาเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี

มาตรา 21 เมื่อตำแหน่งสมาชิกว่างลงให้มีการเลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง
ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง เว้นแต่อายุของสภาเมืองพัทยาเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่ง
ร้อยแปดสิบวัน

ให้สมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาเมืองพัทยาที่
เหลืออยู่ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกว่างลงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง ให้
ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานเสนอรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งยุบสภาเมืองพัทยาก็ได้

มาตรา 22 ให้สภาเมืองพัทยาเลือกสมาชิกเป็นประธานสภาเมืองพัทยาคณหนึ่งและรอง
ประธานสภาเมืองพัทยাজำนวนสองคน แล้วเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง การเลือกประธานสภา
เมืองพัทยาและรองประธานสภาเมืองพัทยาให้กระทำในการประชุมสภาเมืองพัทยารั้งแรก
ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไป

มาตรา 23 ประธานสภาเมืองพัทยาและรองประธานสภาเมืองพัทยายู่ในตำแหน่งจนครบ
อายุของสภาเมืองพัทยา หรือมีการยุบสภาเมืองพัทยา หรือถือว่ามีสภาเมืองพัทยามาตรา
19 วรรคสาม

มาตรา 24 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 23 ประธานสภาเมืองพัทยาและรอง-
ประธานสภาเมืองพัทยาพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) พ้นจากสมาชิกภาพแห่งสภาเมืองพัทยา
- (2) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

มาตรา 25 ในกรณีที่ตำแหน่งประธานสภาเมืองพัทยาหรือรองประธานสภาเมืองพัทยาว่างลงเพราะเหตุใดเหตุหนึ่งตามมาตรา 24 ให้สภาเมืองพัทยาลือกสมาชิกขึ้นเพื่อดำรงตำแหน่งที่ว่างแทนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

มาตรา 26 ประธานสภาเมืองพัทยามีหน้าที่ดำเนินการประชุมและดำเนินกิจการอื่นให้เป็นไปตามข้อบังคับเมืองพัทยา รองประธานสภาเมืองพัทยามีหน้าที่ช่วยประธานสภาเมืองพัทยาปฏิบัติการตามหน้าที่และกระทำการกิจการตามที่ประธานสภาเมืองพัทยามอบหมาย ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาเมืองพัทยาหรือประธานสภาเมืองพัทยามิได้อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ ให้รองประธานสภาเมืองพัทยาคนที่หนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน และในกรณีที่ไม่มีประธานสภาเมืองพัทยาและรองประธานสภาเมืองพัทยาคคนที่หนึ่งหรือประธานสภาเมืองพัทยาและรองประธานสภาเมืองพัทยาคคนที่หนึ่งไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ ให้รองประธานสภาเมืองพัทยาคคนที่สองปฏิบัติหน้าที่แทน

ในการประชุมครั้งใดถ้าไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ให้สมาชิกเลือกกันเองเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมสำหรับการประชุมครั้งนั้น ในการประชุมครั้งใด ถ้าผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระการประชุม แต่สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกเท่าที่มีอยู่เสนอให้เปิดประชุม ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมนั้นต่อไป จนกว่าสมาชิกจะมีมติให้ปิดประชุม และให้นำความในวรรคสามและวรรคสี่มาใช้บังคับกับกรณีดังกล่าว

มาตรา 27 ประธานสภาเมืองพัทยาอาจแต่งตั้งเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยาและผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยาไม่เกินจำนวนรองประธานสภาเมืองพัทยา เพื่อช่วยเหลือกิจการตามที่ได้รับมอบหมาย บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยาหรือผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา ต้องมิใช่รองนายกเมืองพัทยา เลขานุการนายกเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษาหรือที่ปรึกษา

เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา และผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยาพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ประธานสภาเมืองพัทยาพ้นจากตำแหน่ง
- (2) ประธานสภาเมืองพัทยามีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

- (3) ตาย
- (4) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาเมืองพัทยา
- (5) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

มาตรา 28 ให้ปลัดเมืองพัทยาทำหน้าที่เลขานุการสภาเมืองพัทยา มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและการจัดประชุมและงานอื่นใดตามที่สภาเมืองพัทยามอบหมาย

มาตรา 29 ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเรียกประชุมสภาเมืองพัทยาครั้งแรก ในปีปฏิทินหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของสภาเมืองพัทยาไม่น้อยกว่าสองสมัยแต่ต้องไม่เกินสี่สมัย จำนวนสมัยประชุมสามัญและวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีแต่ละสมัยให้สภาเมืองพัทยากำหนด แต่สภาเมืองพัทยาจะกำหนดจำนวนสมัยประชุมและวันเริ่มสมัยประชุมสำหรับปีแรกเป็นการเฉพาะก็ได้ สมัยประชุมสามัญให้มีกำหนดสามสิบวัน แต่ถ้ามีกรณีจำเป็นสภาเมืองพัทยาจะมีมติขยายสมัยประชุมสามัญออกไปอีกก็ได้แต่ต้องไม่เกินสามสิบวัน

มาตรา 30 เมื่อมีกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยาหรือสมาชิกไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ อาจยื่นคำร้องต่อประธานสภาเมืองพัทยาขอให้เปิดประชุมสมัยวิสามัญได้ และให้ประธานสภาเมืองพัทยาเรียกประชุมสมัยวิสามัญโดยกำหนดวันประชุมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำร้องสมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดสิบห้าวัน

มาตรา 31 ภายใต้บังคับมาตรา 29 ให้ประธานสภาเมืองพัทยาเรียกประชุมสภาเมืองพัทยาตามสมัยประชุม

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาเมืองพัทยาหรือประธานสภาเมืองพัทยาไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุมและนัดให้สมาชิกมาประชุมในกรณีดังต่อไปนี้

(1) สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ขอให้เรียกประชุมสภาเมืองพัทยาได้ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเรียกประชุมสภาเมืองพัทยา ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำร้อง

(2) กรณีที่ไม่มีการประชุมภายในระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันเริ่มกำหนดให้มีการประชุมตามมาตรา 29 หรือมาตรา 30 แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุมสภาเมืองพัทยา ประธานสภาเมืองพัทยา และรองประธานสภาเมืองพัทยา จะทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมมิได้และให้สมาชิกเลือกกันเองเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมสำหรับการประชุมครั้งนั้น

มาตรา 32 การประชุมสภาเมืองพัทยา ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา หรือผู้ซึ่งนายกเมืองพัทยามอบหมายมีสิทธิเข้าประชุมสภาเมืองพัทยา และมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา 33 การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์เว้นแต่ที่บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้ สมาชิกคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 34 สภาเมืองพัทยาจะกระทำการใดอันมิใช่เป็นอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาไม่ได้

มาตรา 35 การประชุมสภาเมืองพัทยาต้องกระทำโดยเปิดเผยตามลักษณะที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาเมืองพัทยา แต่ถ้านายกเมืองพัทยาหรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

มาตรา 36 ในที่ประชุมสภาเมืองพัทยา สมาชิกมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกเมืองพัทยาในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของนายกเมืองพัทยา

มาตรา 37 สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาเมืองพัทยาเพื่อให้นายกเมืองพัทยาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการเมืองพัทยาโดยไม่มีการลงมติญัตติตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อประธานสภาเมืองพัทยา และให้ประธานสภาเมืองพัทยากำหนดวันสำหรับการอภิปรายทั่วไป ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าห้าวันและไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตติ แล้วแจ้งให้นายกเมืองพัทยาทราบ

มาตรา 38 สภาเมืองพัทยามีอำนาจเลือกสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาเมืองพัทยาและมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญของสภาเมืองพัทยา เพื่อกระทำการหรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเมืองพัทยา แล้วรายงานต่อสภาเมืองพัทยา

ในการตั้งคณะกรรมการวิสามัญตามวรรคหนึ่ง นายกเมืองพัทยามีสิทธิเสนอชื่อบุคคลผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิก เพื่อให้สภาเมืองพัทยาแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญได้ไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด คณะกรรมการที่สภาเมืองพัทยาดังขึ้นตามวรรคหนึ่ง จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

มาตรา 39 สภาเมืองพัทยามีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับจรรยาบรรณของสมาชิก ข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภาเมืองพัทยา รองประธานสภาเมืองพัทยา คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการของสภาเมืองพัทยา วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างข้อบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การตั้งและตอบ กระทุ้งถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่น อันเป็นหน้าที่ของสภาเมืองพัทยา

มาตรา 40 เงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานสภาเมืองพัทยา รองประธานสภาเมืองพัทยา สมาชิก เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา กรรมการสามัญหรือกรรมการวิสามัญที่สภาเมืองพัทยาดังขึ้น หรืออนุกรรมการ ที่คณะกรรมการตั้งขึ้นให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ส่วนที่ 2

นายกเมืองพัทยา

มาตรา 41 ให้เมืองพัทยามีนายกเมืองพัทยาคนหนึ่งซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา การเลือกตั้งนายกเมืองพัทยาให้กระทำโดยวิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและ

หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งนายกเมืองพัทยาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 42ให้นำบทบัญญัติมาตรา 10 และมาตรา 11 มาใช้บังคับกับผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งนายกเมืองพัทยา โดยอนุโลม

มาตรา 43 บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเมืองพัทยา

- (1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- (3) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและ
- (4) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเมืองพัทยาเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง หรือเป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเมืองพัทยา ในวันสมัครรับเลือกตั้ง และได้เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ ให้เมืองพัทยาในปีที่สมัครหรือในปีก่อนปีที่สมัครหนึ่งปี

มาตรา 44 บุคคลผู้มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 13 เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเมืองพัทยา

มาตรา 45 นายกเมืองพัทยามีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ เมื่อนายกเมืองพัทยาสิ้นจากตำแหน่ง ให้จัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา 46 ให้มีการมอบหมายงานในหน้าที่นายกเมืองพัทยากายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้มีการประกาศผลการเลือกตั้งนายกเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยาอาจแต่งตั้งรองนายกเมืองพัทยาจำนวนไม่เกินสี่คนซึ่งมิใช่สมาชิกเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเมืองพัทยาดำเนินการตามหน้าที่นายกเมืองพัทยามอบหมาย

มาตรา 47 รองนายกเมืองพัทยาต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 43 (1), (2) และ (3) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 44

มาตรา 48 นายกเมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเมืองพัทยาให้เป็นไปตามกฎหมายข้อบัญญัติ และนโยบาย
- (2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเมืองพัทยา
- (3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเมืองพัทยา เลขานุการนายกเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษา
- (4) วางระเบียบเพื่อให้งานของเมืองพัทยาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- (5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัด มอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายกเมืองพัทยาหรือนายกเทศมนตรีหรือคณะเทศมนตรี

มาตรา 49 นายกเมืองพัทยาและรองนายกเมืองพัทยาต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในการพาณิชย์ของเมืองพัทยาหรือบริษัทที่เมืองพัทยามีหุ้น เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
- (2) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่ทำกับเมืองพัทยาหรือการพาณิชย์ของเมืองพัทยา หรือบริษัทที่เมืองพัทยามีหุ้น

มาตรา 50 นายกเมืองพัทยารับพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ถึงคราวออกตามวาระ
- (2) ตาย
- (3) เมื่อมีการยุบสภาเมืองพัทยาดำเนินการตามมาตรา 76
- (4) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
- (5) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 43 หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 44
- (6) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 49
- (7) รัฐมนตรีพิจารณาสอบสวนและสั่งให้ออกจากตำแหน่ง เพราะมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่เมืองพัทยาหรือปฏิบัติการหรือละเลยไม่ปฏิบัติการอันควรปฏิบัติในลักษณะที่จะเป็นเหตุให้เสียหายอย่างร้ายแรงแก่เมืองพัทยา หรือแก่ราชการโดยส่วนรวมหรือแก่ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน

(8) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยาได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ในระหว่างที่ไม่มีนายกเมืองพัทยา ให้ปลัดเมืองพัทยาปฏิบัติหน้าที่ของนายกเมืองพัทยาเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนกว่านายกเมืองพัทยาซึ่งได้รับเลือกตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่เมื่อมีกรณีสงสัยว่าความเป็นนายกเมืองพัทยาสิ้นสุดลงตาม (5) หรือ (6) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

มาตรา 51 รอนนายกเมืองพัทยาพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) นายกเมืองพัทยาพ้นจากตำแหน่ง
- (2) นายกเมืองพัทยามีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง
- (3) ตาย
- (4) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายกเมืองพัทยา
- (5) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47
- (6) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 49

ให้นำความในวรรคสามของมาตรา 50 มาใช้บังคับกับกรณีรอนนายกเมืองพัทยาด้วย

มาตรา 52 นายกเมืองพัทยาอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกเมืองพัทยาและผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยาไม่เกินจำนวนรอนนายกเมืองพัทยา และอาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษาและที่ปรึกษาได้จำนวนรวมกันแล้วไม่เกินห้าคน เพื่อช่วยเหลือในการบริหารราชการเมืองพัทยาตามที่นายกเมืองพัทยามอบหมาย บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเลขานุการนายกเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษาหรือที่ปรึกษาดำรงมิใช่สมาชิก และให้นำมาตรา 51 (1), (2), (3) และ (4) มาใช้บังคับกับการพ้นจากตำแหน่งของบุคคลดังกล่าวด้วย

มาตรา 53 เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของนายกเมืองพัทยา รอนนายกเมืองพัทยา เลขานุการนายกเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษาหรือที่ปรึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

หมวด 3

ระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา

มาตรา 54 ให้นายกเมืองพัทยาคควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเมืองพัทยา และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเมืองพัทยาและลูกจ้างเมืองพัทยา

มาตรา 55 เมืองพัทยาแบ่งส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (1) สำนักปลัดเมืองพัทยา
- (2) ส่วนราชการอื่น ตามที่นายกเมืองพัทยาประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

การกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักปลัดเมืองพัทยา และส่วนราชการอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่นายกเมืองพัทยาประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 56 ให้มีปลัดเมืองพัทยาคคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเมืองพัทยาและลูกจ้างเมืองพัทยารองจากนายกเมืองพัทยา และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเมืองพัทยาให้เป็นไปตามนโยบาย และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกเมืองพัทยามอบหมายการบริหารงานบุคคลของเมืองพัทยาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 57 ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการเมืองพัทยาที่จะต้องอาศัยข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นมาปฏิบัติงานชั่วคราว นายกเมืองพัทยาอาจขอยืมตัวผู้นั้นมาช่วยปฏิบัติราชการของเมืองพัทยาเป็นการชั่วคราวโดยมีกำหนดเวลาทำให้กระทำได้ แต่ต้องทำความตกลงกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นก่อน และเมื่อหมดความจำเป็นเมื่อใดให้รีบส่งตัวผู้นั้นคืนสังกัดเดิม ให้ถือว่าข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ได้รับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งมีอำนาจหน้าที่เป็นพนักงานเมืองพัทยาคตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ขาดจากสถานภาพเดิมและคงได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง แล้วแต่กรณีจากสังกัดเดิม

มาตรา 58 อำนาจหน้าที่ในการสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรองนายกเมืองพัทยา ให้เป็นไปตามที่นายกเมืองพัทยามอบหมาย ในกรณีที่นายกเมืองพัทยาไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองนายกเมืองพัทยาตามลำดับที่นายกเมืองพัทยาจัดไว้เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองนายกเมืองพัทยาหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดเมืองพัทยาเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่นายกเมืองพัทยาสั่งปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นไม่ได้กำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น นายกเมืองพัทยาอาจมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองนายกเมืองพัทยาเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนนายกเมืองพัทยาก็ได้ แต่ถ้ามอบให้ปลัดเมืองพัทยาหรือรองปลัดเมืองพัทยาปฏิบัติราชการแทน ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบ การปฏิบัติราชการแทนนายกเมืองพัทยาดำรงตามวรรคสาม ต้องกระทำภายใต้การกำกับดูแลและกรอบนโยบายที่นายกเมืองพัทยากำหนดไว้

มาตรา 59 ในกรณีที่มิมีรองปลัดเมืองพัทยา อำนาจในการสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรองปลัดเมืองพัทยา ให้เป็นไปตามที่ปลัดเมืองพัทยามอบหมาย ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดเมืองพัทยาหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองปลัดเมืองพัทยาเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองปลัดเมืองพัทยหลายคนให้รองปลัดเมืองพัทยาผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของราชการเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดเมืองพัทยาหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้นายกเมืองพัทยาแต่งตั้งหัวหน้าส่วนราชการของเมืองพัทยาหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ปลัดเมืองพัทยาสั่งปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นไม่ได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ปลัดเมืองพัทยาอาจมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองปลัด เมืองพัทยาปฏิบัติราชการแทนปลัดเมืองพัทยาก็ได้ แต่ถ้าจะมอบให้หัวหน้าส่วนราชการของเมืองพัทยาหรือ ผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าปฏิบัติราชการแทน ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบ

มาตรา 60 ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการของเมืองพัทยาหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดเมืองพัทยาแต่งตั้งพนักงานเมืองพัทยาคคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนได้ ทั้งนี้ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่หัวหน้าส่วนราชการของเมืองพัทยา หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือ คำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น ไม่ได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หัวหน้าส่วนราชการ ของเมืองพัทยาหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอาจมอบอำนาจ โดยทำเป็นหนังสือให้พนักงานเมืองพัทยาคคนหนึ่ง ปฏิบัติราชการแทนได้ แล้วแต่กรณี

มาตรา 61 ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา และพนักงานเมืองพัทยาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด 4

อำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา

มาตรา 62 ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมาย เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตเมืองพัทยาในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การรักษาความสงบเรียบร้อย
- (2) การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
- (3) การคุ้มครองและดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (4) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
- (5) การจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
- (6) การจัดการจราจร
- (7) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (8) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และการบำบัดน้ำเสีย
- (9) การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (10) การจัดให้มีการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ และที่จอดรถ

- (11) การควบคุมอนามัยและความปลอดภัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพและสถานบริการอื่น
- (12) การควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว
- (13) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (14) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นของเทศบาลนครหรือของเมืองพัทยา

มาตรา 63 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายที่บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา หรือข้อบัญญัติ ให้นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา ปลัดเมืองพัทยา รองปลัดเมืองพัทยา หัวหน้าส่วนราชการของเมืองพัทยา หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า และพนักงานเมืองพัทยา ซึ่งนายกเมืองพัทยาแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้มีอำนาจดังต่อไปนี้

- (1) เข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น
- (2) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติ
- (3) ยึดหรืออายัดเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะหรือสิ่งใด ๆ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินคดี
- (4) จับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย หรือข้อบัญญัติเพื่อดำเนินคดี

หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสองให้เป็นไปตามระเบียบที่นายกเมืองพัทยากำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมาย หรือข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่ง นายกเมืองพัทยา ปลัดเมืองพัทยา หรือหัวหน้าส่วนราชการของเมืองพัทยา หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า แล้วแต่กรณีเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบ และเมื่อผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับตามที่

เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ยอมเปรียบเทียบ หรือเมื่อยอมแล้วแต่ไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลา ให้พนักงานเมืองพัทยาซึ่งนายกเมืองพัทยาแต่งตั้งมีอำนาจในการสอบสวนและมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อทำการสอบสวนเสร็จให้ส่งรายงานการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อดำเนินคดีในศาลต่อไป โดยให้ถือว่ารายงานการสอบสวนนั้นเป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เงินค่าปรับให้เป็นรายได้ของเมืองพัทยา

มาตรา 64 เมืองพัทยาอาจให้บริการแก่บุคคล หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีค่าตอบแทนได้ เมื่อบริการนั้นโดยปกติเป็นบริการที่มีค่าตอบแทน การประกอบการพาณิชย์ของเมืองพัทยาให้ตราเป็นข้อบัญญัติ การประกอบกิจการใดที่เมืองพัทยามีรายได้หรือผลพลอยได้อันเกิดจากการกระทำตามอำนาจหน้าที่จะไม่ตราเป็นข้อบัญญัติก็ได้

มาตรา 65 เมืองพัทยาอาจดำเนินกิจการนอกเขตเมืองพัทยา เมื่อการนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่อยู่ภายในเขตเมืองพัทยา หรือเป็นประโยชน์แก่เมืองพัทยา การดำเนินการตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาเมืองพัทยาและได้รับความยินยอมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเข้าไปดำเนินการ

ในกรณีที่ไม่ได้ได้รับความยินยอมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสอง ให้นายกเมืองพัทยารายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณา ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าการดำเนินกิจการนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนเป็นส่วนรวม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการให้นายกเมืองพัทยาและผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมาประชุมเพื่อหาข้อยุติร่วมกัน

มาตรา 66 ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดดำเนินการใดที่อยู่นอกเขตเมืองพัทยา อันมีลักษณะที่จะมีผลกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยของประชาชนในเขตเมืองพัทยา ให้นายกเมืองพัทยาเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาปัญหาดังกล่าวร่วมกัน

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับข้อเสนอของนายกเมืองพัทยาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่ได้รับข้อเสนอและถ้าคณะกรรมการได้พิจารณาและมีมติอย่างใดแล้ว ให้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อแจ้งให้เมืองพัทยาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามมติของคณะกรรมการต่อไป ในกรณีที่หาข้อยุติไม่ได้ให้รัฐมนตรีเป็นผู้ชี้ขาด คณะกรรมการตามวรรคสอง ให้ประกอบด้วยผู้แทนเมืองพัทยา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และบุคคลอื่นตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร

มาตรา 67 ในกรณีที่หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการใดที่อยู่นอกเขตเมืองพัทยาอันมีลักษณะที่จะมีผลกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อย หรือความปลอดภัยของประชาชนในเขตเมืองพัทยา ให้นายกเมืองพัทยารายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อแจ้งให้หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาและหาข้อยุติร่วมกัน

มาตรา 68 ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ และลดภาระทางการเงินของเมืองพัทยา เมืองพัทยาอาจมอบให้บุคคลอื่นหรือเข้าร่วมกับบุคคลอื่นกระทำการกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาได้ ในกรณีเช่นนั้น ผู้กระทำการกิจการมีสิทธิเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องกับกิจการนั้นแทนเมืองพัทยาตามอัตราที่ได้ทำความตกลงกับเมืองพัทยาได้

การกระทำการกิจการตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาเมืองพัทยาและรัฐมนตรีก่อนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกระทำการกิจการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติ ทั้งนี้ ข้อบัญญัติดังกล่าวต้องไม่มีลักษณะที่อาจเป็นผลให้ประชาชนผู้ใช้หรือรับบริการต้องเสีย ค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายอื่นสูงขึ้น

มาตรา 69 เมืองพัทยาอาจร่วมกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดตั้งองค์การขึ้นเรียกว่า สหการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อทำกิจการใดอันอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาได้ การจัดตั้งสหการจะทำได้โดยตราเป็นพระ

ราชกฤษฎีกา โดยระบุชื่อ อำนาจหน้าที่และวิธีการบริการและการดำเนินงานไว้และเมื่อจะขุดเลิก
สหการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยระบุวิธีการจัดการทรัพย์สินไว้ด้วย

หมวด 5

ข้อบัญญัติเมืองพัทยา

มาตรา 70 เมืองพัทยามีอำนาจตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย ในกรณี
ดังต่อไปนี้

- (1) การปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา
- (2) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เมืองพัทยามีอำนาจตราข้อบัญญัติได้
- (3) การให้บริการโดยมีค่าตอบแทนตามมาตรา 64 วรรคหนึ่ง
- (4) การพาณิชย์ตามมาตรา 65 วรรคสอง
- (5) การคลัง การงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
การจ้างและการพัสดุ

ในข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดโทษจำคุก หรือโทษปรับ หรือทั้งจำและปรับผู้
ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่จะกำหนดโทษจำคุกเกินหกเดือนและโทษปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท
ไม่ได้

ข้อบัญญัติตาม (5) ต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานกลางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด
ข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่งจะตราขึ้นได้ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาเมืองพัทยา

มาตรา 71 ร่างข้อบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยนายกเมืองพัทยา สมาชิก หรือราษฎรผู้มี
สิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยาตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ในกรณีที่
สมาชิกเป็นผู้เสนอร่างข้อบัญญัติ ต้องมีสมาชิกลงนามรับรองไม่น้อยกว่าสองคนร่างข้อบัญญัติ
เกี่ยวกับการเงิน สมาชิกจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกเมืองพัทยา

มาตรา 72 ร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่าร่างข้อบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่อง
หนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) การจัดเก็บ ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร
- (2) การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน หรือการโอนงบประมาณของเมืองพัทยา
- (3) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้
- (4) การคลัง การงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การจ้าง และการพัสดุ

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างข้อบัญญัติใดเป็นร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกเมืองพัทยา ให้ประธานสภาเมืองพัทยาเป็นผู้วินิจฉัย

มาตรา 73 ภายใต้บังคับมาตรา 76 ร่างข้อบัญญัติที่สภาเมืองพัทยาไม่เห็นชอบด้วยให้เป็นอันตกไป ร่างข้อบัญญัติที่ตกไปตามวรรคหนึ่ง จะเสนอใหม่ได้เมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป

มาตรา 74 งบประมาณรายจ่ายประจำปีของเมืองพัทยาดังตราเป็นข้อบัญญัติ ในกรณีที่ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีงบประมาณก่อนนั้นไปพลางก่อน ในกรณีที่งบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ตั้งไว้ไม่พอสำหรับการใช้จ่ายหรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งรายจ่ายขึ้นใหม่ระหว่างปีงบประมาณ ให้ตราเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

มาตรา 75 ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สภาเมืองพัทยาจะต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่สภาเมืองพัทยาได้รับร่างข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายนั้น

ถ้าสภาเมืองพัทยาศึกษาพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภาเมืองพัทยาได้ให้ความเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้น และให้นายกเมืองพัทยาลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายต่อไป ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของสภาเมืองพัทยา การเสนอ การแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกมีส่วนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายจะกระทำมิได้

มาตรา 76 ในกรณีที่สภาเมืองพัทยาไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้สภาเมืองพัทยาดังคณะกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วยกรรมการจำนวนสิบห้าคน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งในสาระสำคัญที่บัญญัติไว้ในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งสภาเมืองพัทยาแต่งตั้งจำนวนเจ็ดคน และบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกซึ่งนายกเมืองพัทยาเสนอจำนวนเจ็ดคน และให้กรรมการทั้งสิบสี่คนร่วมกันปรึกษาและเสนอบุคคลซึ่งมิได้เป็นกรรมการและมีได้เป็นสมาชิกคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการดังกล่าว ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่กรรมการครบจำนวนสิบสี่คนในกรณีที่ไม่สามารถเสนอบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นประธานได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสองให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งบุคคลซึ่งมิได้เป็นกรรมการและมีได้เป็นสมาชิกขึ้นทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการดังกล่าว ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งพิจารณาและรายงานผลการพิจารณาต่อสภาเมืองพัทยาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตั้งตั้งประธานคณะกรรมการ

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ประธานคณะกรรมการรวบรวมผลการพิจารณา แล้ววินิจฉัยชี้ขาดและรายงานต่อสภาเมืองพัทยาโดยเร็ว ถ้าสภาเมืองพัทยายังไม่เห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการหรือผลการวินิจฉัยของประธานคณะกรรมการ แล้วแต่กรณีให้ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นเป็นอันตกไปและให้รัฐมนตรีสั่งยุบสภาเมืองพัทยา

มาตรา 77 ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาเมืองพัทยามีมติเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติใด ให้ประธานสภาเมืองพัทยาส่งร่างข้อบัญญัตินั้นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้เสร็จและส่งคืนประธานสภาเมืองพัทยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัตินั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินี้ดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งให้นายกเมืองพัทยา ลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติต่อไป แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยให้ส่งร่างข้อบัญญัตินั้นพร้อม ด้วยเหตุผลที่ไม่เห็นชอบด้วยคืนไปยังสภาเมืองพัทยาเพื่อพิจารณาใหม่ ถ้าสภาเมืองพัทยามีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของ

สมาชิกเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานสภาเมืองพัทยาแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบและส่งร่างข้อบัญญัติ
นั้นให้นายกเมืองพัทยาลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติต่อไป

มาตรา 78 ข้อบัญญัตินั้นให้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ศาลว่าการเมืองพัทยาและให้มีผล
ใช้บังคับได้ดังนี้

(1) ถ้าเป็นข้อบัญญัติว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน
ประกาศเป็นต้นไปหรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัตินั้น

(2) ถ้าเป็นข้อบัญญัติอื่น ให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นเจ็ดวันนับแต่วันประกาศเว้นแต่
ข้อบัญญัตินั้นจะกำหนดไว้เป็นประการอื่น แต่ต้องไม่เร็วกว่าวันถัดจากวันประกาศ

ให้ปลัดเมืองพัทยาเป็นผู้รับผิดชอบในการประกาศข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่งและให้ระบุ
วันที่ที่ประกาศไว้ด้วย

มาตรา 79 ให้เมืองพัทยาจัดให้มีสำเนาข้อบัญญัติไว้ ณ ศาลว่าการเมืองพัทยาเพื่อให้
ประชาชนตรวจดูได้ และหากประชาชนประสงค์จะได้สำเนาข้อบัญญัติใด ๆ ให้เมืองพัทยาจัดให้
โดยคิดค่าตอบแทนได้ไม่เกินค่าใช้จ่ายตามที่จ่ายจริงในการดำเนินการดังกล่าว

หมวด 6

รายได้และรายจ่าย

มาตรา 80 ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และอากรการฆ่าสัตว์ และ
ค่าธรรมเนียมรวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ ในเขตเมืองพัทยา ให้เมืองพัทยาจัดเก็บ
รายได้ของเมืองพัทยาตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 81 กิจการใดที่มีกฎหมายมอบหน้าที่ให้เทศบาลหรือนายกเทศมนตรีเป็นเจ้าหน้าที่
ดำเนินการหรือ กำหนดให้แบ่งรายได้ให้เทศบาล ถ้ากิจการนั้นอยู่ในเขตเมืองพัทยา ให้เมืองพัทยา
หรือนายกเมืองพัทยาเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการหรือให้เมืองพัทยาได้รับส่วนแบ่งรายได้ตามกฎหมาย

นั้นและบรรดาค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ เนื่องในกิจการเช่นนั้นให้เป็นรายได้ของเมืองพัทยา

มาตรา 82 เมืองพัทยามีอำนาจออกข้อบัญญัติเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละสิบของภาษีอากรและค่าธรรมเนียมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทุกประเภทดังต่อไปนี้

- (1) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร ซึ่งสถานประกอบการอยู่ในเขตเมืองพัทยา
- (2) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ซึ่งร้านขายสุราอยู่ในเขตเมืองพัทยา
- (3) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ซึ่งสถานที่เล่นการพนันอยู่ในเขตเมืองพัทยา ในการเสียภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามมาตรานี้เศษของหนึ่งบาทให้ปัดทิ้ง ภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามมาตรานี้ ให้ถือเป็นภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 83 เมืองพัทยามีอำนาจออกข้อบัญญัติเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มโดยให้กำหนดเป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้

- (1) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ ให้เมืองพัทยาเก็บอัตราร้อยละศูนย์
- (2) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราอื่นให้เมืองพัทยาเก็บหนึ่งในเก้าของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บเพิ่มขึ้นตามมาตรานี้ ให้ถือเป็นภาษี มูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร

มาตรา 84 เมื่อเมืองพัทยาก่อข้อบัญญัติตามมาตรา 82 (1) หรือมาตรา 83 แล้วให้เป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บภาษีดังกล่าวให้เมืองพัทยา

มาตรา 85 เมืองพัทยามอบให้กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทน หรือรายได้อื่นใด เพื่อเมืองพัทยาก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายไม่เกินร้อยละหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้วให้กระทรวง ทบวง กรม นั้นส่งมอบให้แก่เมืองพัทยา

มาตรา 86 ในการปฏิบัติตามมาตรา 80 มาตรา 81 หรือข้อบัญญัติที่ออกตามมาตรา 82 (2) หรือ (3) ให้เมืองพัทยา มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการและให้เจ้าหน้าที่ ซึ่งได้รับแต่งตั้งมีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ในการบังคับเรียกเก็บภาษีค้างตามมาตรา 80 มาตรา 81 มาตรา 82(2) หรือ (3) หรือมาตรา 83 เมื่อได้รับความเห็นชอบจากนายกเมืองพัทยา ให้ปลัดเมืองพัทยา มีอำนาจสั่งยึดและสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบภาษีอากรโดยมิต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง แต่ถ้าจะขายทอดตลาดต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย วิธีการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวรรคสอง ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยอนุโลมเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น ให้หักค่าธรรมเนียมกับค่าใช้จ่ายในการยึดและขายเงินภาษีอากรค้าง ถ้ามีเงินเหลือให้คืนให้แก่เจ้าของทรัพย์สิน

มาตรา 87 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อนที่จัดเก็บได้ในจังหวัดชลบุรี ให้จัดสรรให้แก่เมืองพัทยา โดยให้ถือว่าเมืองพัทยาคือเทศบาล ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 88 ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้จัดสรรหรือแบ่งรายได้ อันเกิดจากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต หรือค่าปรับใด ๆ ให้แก่เทศบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เมืองพัทยาได้รับส่วนแบ่งรายได้ดังกล่าวด้วย เช่นเดียวกับเทศบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นและเพื่อประโยชน์ในการนี้ ให้ถือว่าเมืองพัทยาคือเทศบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นแล้วแต่กรณี

มาตรา 89 เมืองพัทยาอาจมีรายได้อื่น ดังต่อไปนี้

- (1) ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต หรือค่าปรับใด ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้
- (2) รายได้จากทรัพย์สินของเมืองพัทยา
- (3) รายได้จากสาธารณูปโภคของเมืองพัทยา
- (4) รายได้จากการพาณิชย์ของเมืองพัทยา
- (5) รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตรเมื่อได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลัง ร่วมกันและตราเป็นข้อบัญญัติแล้ว
- (6) เงินกู้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทย และตราเป็นข้อบัญญัติแล้วถ้าเป็นเงินกู้จากต่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังด้วย
- (7) เงินอุดหนุนหรือรายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

(8) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ ถ้าเป็นกรณีที่เงินช่วยเหลือดังกล่าวมีเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการคลังร่วมกันก่อน ถ้ากรณีไม่มีเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ ให้รายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

(9) เงินช่วยเหลือและค่าตอบแทน

(10) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้

(11) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของเมืองพัทยา

มาตรา 90 การตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนเมืองพัทยา ให้รัฐบาลตั้งให้เมืองพัทยา โดยตรงทั้งนี้ ให้คำนึงถึง ความเหมาะสมของปริมาณงาน และรายได้ของรัฐที่ได้รับจากเมืองพัทยาด้วย ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดให้แก่เมืองพัทยา รัฐมนตรีจะออกระเบียบเพื่อกำหนดการใช้จ่ายเงินดังกล่าวได้

มาตรา 91 เมืองพัทยาอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้

(1) เงินเดือน

(2) ค่าจ้าง

(3) ค่าตอบแทน

(4) ค่าใช้สอย

(5) ค่าวัสดุ

(6) ค่าครุภัณฑ์

(7) ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

(8) เงินอุดหนุน

(9) รายจ่ายตามข้อผูกพัน

(10) รายจ่ายอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือข้อบัญญัติกำหนด

มาตรา 92 การจ่ายเงินของเมืองพัทยา ให้เป็นไปตามที่ได้อนุญาตไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การจ่ายเงินที่มีได้อนุญาตไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อเป็นกรณีฉุกเฉิน และจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาประโยชน์ของเมืองพัทยา หรือการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือการรักษาความสงบเรียบร้อย ในกรณีเช่นนั้นนายกเมืองพัทยาจะสั่งจ่ายเงินจากเงินสะสมไปก่อนก็

ได้ แต่ต้องรายงานให้สภาเมืองพัทยาทราบในการประชุมครั้งแรก หลังจากการส่งจ่ายเงินและให้ตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้เงินสะสมต่อไป ทั้งนี้ การจ่ายเงินสะสมและการตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้เงินสะสมให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อการใด จะโอนไปเพื่อใช้จ่ายสำหรับการอื่นไม่ได้เว้นแต่จะมีข้อบัญญัติให้โอนได้

มาตรา 93 เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้นายกเมืองพัทยาประกาศรายการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดลง พร้อมทั้งรายการผูกพันที่เบ็ดตัดปีงบประมาณไว้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สิ้นปีงบประมาณ ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบการรับเงิน การจ่ายเงิน การบัญชีการเงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ของเมืองพัทยา และทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอนายกเมืองพัทยาเพื่อเสนอสภาเมืองพัทยาต่อไป

หมวด 7

การกำกับดูแล

มาตรา 94 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติราชการของเมืองพัทยา เพื่อการนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสั่งให้นายกเมืองพัทยาชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของเมืองพัทยาได้

มาตรา 95 บรรดาเรื่องที่เมืองพัทยาต้องเสนอไปยังรัฐมนตรีหรือกระทรวง ทบวง กรม ให้นายกเมืองพัทยารายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบด้วย ในการนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดจะทำความเข้าใจเห็นเสนอรัฐมนตรี หรือกระทรวง ทบวง กรม แล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

มาตรา 96 ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่านายกเมืองพัทยปฏิบัติราชการในทางที่อาจนำมาซึ่งความเสียหายแก่เมืองพัทยา หรือกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติ และผู้ว่าราชการจังหวัดได้ชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนแล้วแต่นายกเมืองพัทยาไม่ปฏิบัติตามให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานให้รัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นรีบด่วนที่จะรอช้า มิได้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติ

ราชการของนายกเมืองพัทยาไว้ตามที่เห็นสมควรได้ การกระทำของนายกเมืองพัทยาที่ฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรี แล้วแต่กรณีตามวรรคหนึ่ง ไม่มีผลผูกพันเมืองพัทยา

มาตรา 97 ในกรณีที่เมืองพัทยาดำเนินการนอกเขตเมืองพัทยาตามมาตรา 65 และกิจการนั้นมีลักษณะที่อาจนำมาซึ่งความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนในเขตเมืองพัทยา หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อย หรือความปลอดภัยของประชาชนในเขตเมืองพัทยาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขหรือกระทำการใด ๆ ได้ตามสมควร ในกรณีที่เมืองพัทยาไม่ปฏิบัติตามและผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้ว่าราชการจังหวัดจะออกคำสั่งระงับการดำเนินการดังกล่าวก็ได้

มาตรา 98 เพื่อกู้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเมืองพัทยาหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ผู้ว่าราชการจังหวัดจะรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งยุบสภาเมืองพัทยาก็ได้

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือกรณีอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ รัฐมนตรีมีอำนาจ ยุบสภาเมืองพัทยา และให้แสดงเหตุผลไว้ในคำสั่งด้วย

มาตรา 99 บรรดาอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควร จะทำหนังสือมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติแทนก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้เมืองพัทยาทราบและให้รายงานกระทรวงมหาดไทยทราบด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา 100 ให้สมาชิกสภาเมืองพัทยาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับพ้นจากตำแหน่ง และให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยาตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 101 ให้ปลัดเมืองพญาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพญา พ.ศ. 2521 ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่ง และให้มีการเลือกตั้งนายกเมืองพญาภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในระหว่างที่ไม่มีนายกเมืองพญาตามวรรคหนึ่ง ให้ปลัดเมืองพญาซึ่งได้รับแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะนายกเมืองพญาเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนกว่านายกเมืองพญาซึ่งได้รับเลือกตั้งจะเข้ารับหน้าที่ในกรณีที่ไม่มีปลัดเมืองพญาตามวรรคสอง ให้หัวหน้าสำนักปลัดเมืองพญา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพญา พ.ศ. 2521 ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ในฐานะนายกเมืองพญาเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราว จนกว่านายกเมืองพญาที่ได้รับเลือกตั้งจะเข้ารับหน้าที่

มาตรา 102 ในระหว่างที่ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพญาหรือนายกเมืองพญาเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้ยกเว้นไม่ต้องเรียกเก็บเงินประกันการสมัคร ในการเลือกตั้งนายกเมืองพญา ให้ถือเขตเมืองพญาเป็นเขตเลือกตั้ง ในกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพญา และนายกเมืองพญาในคราวเดียวกันให้ใช้หน่วยเลือกตั้งที่เลือกตั้ง เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการตรวจคะแนนเจ้าหน้าที่คะแนน และบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันก็ได้ ใบสมัครและบัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพญา หรือนายกเมืองพญาให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยเรียบร้อย กระทรวงมหาดไทยอาจออกระเบียบกำหนดวิธีปฏิบัติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพญา หรือนายกเมืองพญาเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลได้

มาตรา 103 ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และเงินงบประมาณของเมืองพญาที่มีอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไปเป็นของเมืองพญาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 104 ให้บรรดาพนักงานเมืองพญาและลูกจ้างเมืองพญาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นพนักงานเมืองพญาหรือลูกจ้างเมืองพญาตามพระราชบัญญัตินี้ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของพนักงานเมืองพญาและลูกจ้างเมืองพญา ให้การบริหารงานบุคคลของพนักงานเมืองพญาและลูกจ้างเมืองพญาเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพญา พ.ศ. 2521

มาตรา 105 ให้บรรดาข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศของเมืองพัทยาและมติของเมืองพัทยาซึ่งออกโดยสภาเมืองพัทยาดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 และใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และมติของเมืองพัทยาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 106 บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศในเรื่องใดที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 หรือที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือที่ใช้บังคับกับเมืองพัทยาหรือกิจการของเมืองพัทยาและใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศในเรื่องนั้นตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับแทน

**พระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น**

พ.ศ. 2542

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542

เป็นปีที่ 54 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าโดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“พนักงานส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล ข้าราชการกรุงเทพมหานคร พนักงานเมืองพัทยาและข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการโดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนของรัฐบาลที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาจัดเป็นเงินเดือนของราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1

การบริหารงานบุคคลในองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 5 ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่ง ให้มีคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

- (1) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน
- (2) หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดจำนวนสามคนจากส่วนราชการในจังหวัดนั้น ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศกำหนดว่าเป็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคล ผู้ว่าราชการจังหวัดจะประกาศเปลี่ยนแปลงการกำหนดส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเมื่อใดก็ได้
- (3) ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวนสี่คน ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้แทนข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งคัดเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน
- (4) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานท้องถิ่น ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านระบบราชการ ด้านการบริหารและการจัดการด้านการบริหารและการจัดการหรือด้านอื่นที่จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (4) ให้กรรมการตาม (1) และ (2) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนหกคน และกรรมการตาม (3) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนหกคนและให้บุคคลทั้งสองคนดังกล่าวประชุมเพื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือสี่คน วิธีคัดเลือกผู้แทนราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่ดำเนินการจัดให้มีการคัดเลือกผู้แทนข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเลขานุการคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 6 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์
- (3) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (4) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์

กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- (5) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (6) ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (7) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่หรือผู้มีตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง

บุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตจังหวัดนั้นเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันได้รับการเสนอชื่อ

มาตรา 7 กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ ถ้ากรรมการซึ่งเป็นผู้แทนข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างโดยเร็ว ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในมาตรา 5 และให้กรรมการซึ่งได้รับการคัดเลือกซึ่งได้รับการคัดเลือกมีวาระอยู่ในตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน ในระหว่างที่ยังมิได้คัดเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างตามวรรคสอง และยังมีกรรมการเหลืออยู่เกินถึงหนึ่ง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา 8 กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการ หรือพ้นจากการเป็นข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

มาตรา 9 นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการ
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(5) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 6

(6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา 10 การประชุมของคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ในการประชุม ถ้าประธานไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับกรรมการผู้ใดโดยเฉพาะ กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 11 คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการใด ๆ ตามที่คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมายได้

มาตรา 12 ค่าตอบแทนของคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด และคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด การกำหนดค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึงปริมาณงาน รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่ง และสามารถปรับลดหรือเพิ่มขึ้นได้ตามความเหมาะสมของปริมาณงานและสภาพการเงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย

มาตรา 13 คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามที่มีความจำเป็นเฉพาะสำหรับข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

(2) กำหนดจำนวนและอัตราตำแหน่ง อัตราเงินเดือนและวิธีการจ่ายเงินเดือน และประโยชน์ตอบแทนอื่น สำหรับข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(3) กำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการคัดเลือก การบรรจุและการแต่งตั้ง การย้าย การโอน การรับโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์

(4) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบริหารและปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(5) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ แนะนำและชี้แจง ส่งเสริมและพัฒนาความรู้แก่ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การดำเนินการตาม (1) ถึง (5) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 14 การกำหนดหลักเกณฑ์และการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามมาตรา 13 ให้คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจกำหนดให้สอดคล้องกับความต้องการและความเหมาะสมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งนั้น แต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดตามมาตรา 17 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดมาตรา 13 ให้ประกาศโดยเปิดเผย ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น และจัดส่งสำเนาให้คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดทราบ

มาตรา 15 การออกคำสั่งเกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้ง การย้าย การโอน การรับโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ หรือการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ให้เป็นอำนาจของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด แต่สำหรับการออกคำสั่งแต่งตั้งและการให้ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อน อำนาจในการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามวรรคหนึ่ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาข้าราชการในตำแหน่งใดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งนั้นเป็นผู้ใช้อำนาจแทนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด

มาตรา 16 เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งเป็นไปตามที่มาตรฐานที่สอดคล้องกัน ให้มีคณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้รับมอบหมาย เป็นประธาน

(2) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการสำนักงานประกันสังคม อธิบดีกรมบัญชีกลาง และอธิบดีกรมการปกครอง

(3) ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวนหกคน ซึ่งคัดเลือกจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวนสามคน และปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวนสามคน

(4) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคน ซึ่งคัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานท้องถิ่น ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านระบบราชการ ด้านการบริหารและการจัดการหรือด้านอื่นที่จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (4) ให้กรรมการตาม (1) และ (2) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนเก้าคน และกรรมการตาม (3) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนเก้าคนและให้บุคคลทั้งสิบแปดคนดังกล่าวประชุมเพื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือหกคน วิธีการคัดเลือกผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นกำหนดให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ดำเนินการจัดให้มีการคัดเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด แล้วแต่กรณีเป็นผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งข้าราชการในกรมการปกครองคนหนึ่งซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีเป็นเลขานุการคณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

กรรมการผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งคัดเลือกจากปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ และให้นำความในมาตรา 6 วรรคหนึ่ง มาตรา 7 และมาตรา 9 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้นำความในมาตรา 10 และมาตรา 11 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 17 คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือกผู้แทนข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 5 วรรคสาม
- (2) กำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเบื้องต้นสำหรับข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (3) กำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับอัตราตำแหน่งและมาตรฐานของตำแหน่ง
- (4) กำหนดมาตราทั่วไปเกี่ยวกับอัตราเงินเดือนและวิธีจ่ายเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่น
- (5) กำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือก บรรจุและแต่งตั้ง การย้าย การโอน การรับโอน การเลื่อนระดับ และการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- (6) กำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย
- (7) กำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ
- (8) กำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิการอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- (9) กำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ วิธีการบริหาร และการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (10) ให้ข้อคิดเห็นหรือให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (11) กำกับ ดูแล แนะนำการชี้แจง ส่งเสริมและพัฒนาความรู้แก่ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (12) ปฏิบัติตามอื่นตามที่พระราชกฤษฎีกาหรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นส่วนเป็นรวม การกำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการโอนหรือการรับโอนตามวรรคหนึ่ง (5) คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องกำหนดหลักเกณฑ์ให้ ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งมีโอกาสโอนไปปฏิบัติงานหน้าที่ในระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยกันได้

มาตรา 18 การกำหนดมาตรฐานทั่วไปตามมาตรา 17 ให้คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดให้เหมาะสมกับลักษณะการบริหารและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่จะต้องอยู่ภายใต้มาตรฐานกลางเกี่ยวกับบริหารงานบุคคลที่คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นกำหนดตามมาตรา 33 (1)

มาตรา 19 เมื่อคณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้กำหนดมาตรฐานทั่วไปแล้ว ให้ใช้เป็นหลักเกณฑ์กลางสำหรับคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งนำไปกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลตามมาตรา 13

ในกรณีที่คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งใดกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลหรือมีมติใด ๆ ขัดแย้งกับมาตรฐานทั่วไป ให้คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด แจ้งให้คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งนั้นดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง ถ้าคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ดำเนินการแก้ไขภายในเวลาอันสมควร หรือการดำเนินการของคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจสั่งระงับการใช้หลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลหรือเพิกถอนมตินั้นได้

มาตรา 20 ให้คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำบัญชีอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดในแต่ละระดับให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

มาตรา 21 ค่าตอบแทนคณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด และคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 22 ให้นำบทบัญญัติในหมวดนี้มาใช้บังคับกับการบริหารงานบุคคลสำหรับลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้โดยให้กำหนดมาตรฐานทั่วไปหลักเกณฑ์ หรือวิธีปฏิบัติให้เหมาะสมกับลักษณะการปฏิบัติงานของลูกจ้างในองค์การบริหารส่วนจังหวัด

หมวด 2

การบริหารงานบุคคลในเทศบาล

มาตรา 23 เทศบาลที่อยู่ในเขตจังหวัดหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการพนักงานเทศบาลบาลร่วมกัน คณะหนึ่งทำหน้าที่บริหารงานบุคคลสำหรับเทศบาลทุกแห่งที่อยู่ในเขตจังหวัดนั้น ประกอบด้วย

(1) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

(2) หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดประจำจำนวนห้าคนจากส่วนราชการในจังหวัดนั้น ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด ประกาศกำหนดว่าเป็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคล ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศเปลี่ยนแปลงการกำหนดส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเมื่อใดก็ได้

(3) ผู้แทนเทศบาลจำนวนหกคน ดังนี้

(ก) ประธานสภาเทศบาล ซึ่งประธานสภาเทศบาลในเขตจังหวัดนั้นคัดเลือกกันเองจำนวนสองคน

(ข) นายกเทศมนตรี ซึ่งนายกเทศมนตรีในเขตจังหวัดนั้นคัดเลือกกันเองจำนวนสองคน

(ค) ผู้แทนพนักงานเทศบาล ซึ่งปลัดเทศบาลในเขตจังหวัดนั้นคัดเลือกกันเองสองคน

(4) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคน ซึ่งคัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานท้องถิ่น ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านระบบราชการ ด้านการบริหารและการจัดการ หรือด้านอื่นที่จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารงานบุคคลของเทศบาล

ในการคัดเลือกประธานสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี และผู้แทนพนักงานเทศบาลให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่ดำเนินการจัดให้มีการคัดเลือก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลกำหนด การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (4) ให้กรรมการตาม (1) และ (2) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนเก้าคน และกรรมการตาม (3) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนเก้าคนให้บุคคลทั้งสิบแปดคนดังกล่าว ประชุมเพื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือหกคน ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการและพนักงานเทศคนหนึ่งในจังหวัดเป็นเลขานุการคณะกรรมการพนักงานเทศบาล

กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนพนักงานเทศบาล และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ และให้และให้นำความในมาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 และมาตรา 9 มาใช้บังคับโดยอนุโลมให้นำความในมาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 13 มาตรา 14 และมาตรา 15 มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพนักงานเทศบาลด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้โดยให้การใช้อำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล คณะกรรมการพนักงานเทศบาล หรือนายกเทศมนตรีแล้วกรณี

มาตรา 24 เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของเทศบาลแต่ละแห่งเป็นไปโดยมีมาตรฐานที่สอดคล้องกัน ให้มีคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลคณะหนึ่งประกอบด้วย

- (1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งได้รับมอบหมายเป็นประธาน
- (2) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขานุการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการสำนักงาน อธิบดีกรมบัญชีกลาง และอธิบดีกรมการปกครอง
- (3) ผู้แทนเทศบาลจำนวนหกคน ซึ่งคัดเลือกจากนายกเทศมนตรีจำนวนสามคนและปลัดเทศบาลจำนวนสามคน
- (4) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคน ซึ่งคัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานท้องถิ่น ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการหรือด้านอื่นที่จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารงานบุคคลของเทศบาล

การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (4) ให้กรรมการตาม (1) และ (2) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนเก้าคนและกรรมการตาม (3) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนเก้าคนและให้บุคคลทั้งสิบแปดคนดังกล่าวประชุมเพื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือหกคน วิธีการคัดเลือกผู้แทนเทศบาลและผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารส่วนท้องถิ่นกำหนดให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ดำเนินการจัดให้มีการคัดเลือกนายกเทศมนตรีหรือปลัดเทศบาลแล้วแต่กรณีเป็นผู้แทนเทศบาล ให้อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งข้าราชการในกรมการปกครองคนหนึ่งซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีเป็นเลขานุการคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลกรรมการผู้แทนเทศบาลซึ่งคัดเลือกจากปลัดเทศบาลและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับเลือกอีกได้ และให้นำความในมาตรา 6 มาตรา 7

และมาตรา 9 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ให้นำความในมาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 17 มาตรา 18 มาตรา 19 มาตรา 20 มาตรา 21 และมาตรา 22 มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ โดยให้การใช้อำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล หรือคณะกรรมการพนักงานเทศบาล แล้วแต่กรณี

หมวด 3

การบริหารงานบุคคลในองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 25 องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในเขตจังหวัดหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลร่วมกันคณะหนึ่งทำหน้าที่บริหารงานบุคคล สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งที่อยู่ในเขตจังหวัดนั้น ประกอบด้วย

- (1) ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมายเป็นประธาน
- (2) นายอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดนั้น จำนวนแปดคนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศกำหนดว่าเป็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารบุคคล ผู้ว่าราชการจังหวัดจะประกาศเปลี่ยนแปลงการกำหนดส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเมื่อใดก็ได้
- (3) ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนเก้าคน ดังนี้
 - (ก) ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนั้นคัดเลือกกันเองจำนวนสามคน
 - (ข) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนั้นคัดเลือกกันเองจำนวนสามคน
 - (ค) ผู้แทนพนักงานส่วนตำบลที่ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนั้นคัดเลือกกันเองจำนวนสามคน
- (4) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ซึ่งคัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารงานท้องถิ่น ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านระบบราชการ ด้านบริหารและจัดการหรือด้านอื่นที่จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล

การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (4) ให้กรรมการตาม (1) และ (2) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนสิบห้าคน และกรรมการตาม (3) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนสิบห้าคนและให้บุคคลทั้งสามสิบคนดังกล่าวประชุมเพื่อคัดเลือกให้เหลือเก้าคน วิธีคัดเลือกผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีหน้าที่จัดให้มีการคัดเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณีเป็นผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนตำบลคนหนึ่งในจังหวัดเป็นเลขานุการคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล

กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนพนักงานส่วนตำบล และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระการดำรงตำแหน่ง คราวละสี่ปี และอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ และให้นำความในมาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 และมาตรา 9 มาใช้บังคับโดยอนุโลมให้นำความในมาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 13 มาตรา 14 และมาตรา 15 มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลโดยอนุโลม ทั้งนี้โดยให้การใช้อำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล หรือประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี

มาตรา 26 เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งเป็นไปตามมาตรฐานที่สอดคล้องกัน ให้มีคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลคณะหนึ่งประกอบด้วย

(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งได้รับมอบหมาย เป็นประธาน

(2) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และอธิบดีกรมการปกครองครอง

(3) ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน ซึ่งคัดเลือกจากประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนสามคน และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนสามคน

(4) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคน ซึ่งคัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานท้องถิ่น ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านระบบราชการ ด้านการบริหารและการจัดการหรือด้านอื่นที่จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล

การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (4) ให้กรรมการตาม (1) และ (2) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนเก้าคน และกรรมการตาม (3) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนเก้าคนและให้บุคคลทั้งสิบแปดคนดังกล่าวประชุมเพื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือหกคน วิธีการคัดเลือกผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นกำหนดให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ดำเนินการจัดให้มีการคัดเลือกประธานกรรมการบริหารองค์การส่วนตำบลหรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วแต่กรณีเป็นผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล ให้อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งข้าราชการในกรมการปกครองคนหนึ่งซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีเป็นเลขานุการคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล

กรรมการผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งคัดเลือกจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ และให้นำความในมาตรา 6 วรรคหนึ่ง มาตรา 7 และมาตรา 9 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ให้นำความในมาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 17 มาตรา 18 มาตรา 19 มาตรา 20 มาตรา 21 และมาตรา 22 มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้โดยให้การใช้อำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล หรือคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล แล้วแต่กรณี

หมวด 4

การบริหารงานบุคคลในกรุงเทพมหานคร

มาตรา 27 การบริหารงานบุคคลในกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร

หมวด 5

การบริหารงานบุคคลในเมืองพัทยา

มาตรา 28 เมืองพัทยาให้มีคณะกรรมการพนักงานเมืองพัทยาคณะหนึ่ง ทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของพนักงานเมืองพัทยา ประกอบด้วย

- (1) ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี เป็นประธาน
- (2) นายอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดชลบุรีจำนวนสามคนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีประกาศกำหนดว่าเป็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีจะประกาศเปลี่ยนแปลงการกำหนดส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเมื่อใดก็ได้
- (3) ผู้แทนเมืองพัทยาจำนวนสี่คน ประกอบด้วย นายกเมืองพัทยาสมาชิกสภาเมืองพัทยาซึ่งสภาเมืองพัทยาคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน ปลัดเมืองพัทยาและผู้แทนพนักงานเมืองพัทยาคัดเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน
- (4) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งคัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานท้องถิ่น ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านระบบราชการ ด้านบริหารและการจัดการ หรือด้านอื่นที่จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารงานบุคคลของเมืองพัทยา

การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (4) ให้กรรมการตาม (1) และ (2) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนหกคนและกรรมการตาม (3) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนหกคน และให้บุคคลทั้งสองคนดังกล่าวประชุมเพื่อคัดเลือกกันเองให้เหลืออีกสี่คน วิธีการคัดเลือกผู้แทนพนักงานเมืองพัทยาและผู้ทรงคุณวุฒิ ให้นำหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลกำหนดมาใช้บังคับโดยอนุโลมให้ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีมีหน้าที่ดำเนินการจัดให้มีการคัดเลือกพนักงานเมืองพัทยาเป็นผู้แทนพนักงานเมืองพัทยาให้ปลัดเมืองพัทยาเป็นเลขานุการคณะกรรมการพนักงานเมืองพัทยา

กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนพนักงานเมืองพัทยาและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ และให้นำความในมาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 และมาตรา 9 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ให้นำความในมาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 13

มาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 20 และมาตรา 22 มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการพนักงานเมืองพัทยาด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ โดยให้ใช้อำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติ ดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพนักงานเมืองพัทยาหรือนายกเมืองพัทยา แล้วแต่ กรณี การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและคณะกรรมการพนักงานเมืองพัทยา ให้มีอำนาจกำหนดให้สอดคล้องกับความต้องการ และความเหมาะสมของเมืองพัทยา แต่จะต้อง อยู่ภายใต้มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล กำหนด

หมวด 6

การบริหารงานบุคคลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 29 การบริหารงานบุคคลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นให้เป็นไปตาม กฎหมายว่าด้วยการนั้น

หมวด 7

คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

มาตรา 30 เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของพนักงานในองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบให้มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นและ ประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมและสามารถรองรับการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นได้ ให้มี คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลท้องถิ่นเรียกโดยย่อว่า “ก.ถ.” ประกอบด้วย

- (1) บุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตามมาตรา 31 เป็นประธาน
- (2) กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนหกคนได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย และอธิบดีกรมการปกครอง
- (3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ความ เชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานท้องถิ่น ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านระบบราชการ ด้าน บริหารและการจัดการ หรือด้านกฎหมาย ซึ่งมีผลงานทางวิชาการหรือมีความรู้เป็นที่ยอมรับ

(4) ผู้แทนคณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนคณะกรรมการพนักงานเมืองพัทยา จำนวนหนึ่งคน และกรณีที่ถูกกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้มีผู้แทนคณะกรรมการพนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นนั้น คัดเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน

การคัดเลือกกรรมการตาม (4) ให้คัดเลือกจากกรรมการซึ่งผู้แทนเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของคณะกรรมการนั้น ให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลท้องถิ่น ให้นำความในมาตรา 6 วรรคหนึ่ง มาตรา 7 และมาตรา 9 มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และให้นำความในมาตรา 10 มาตรา 11 และมาตรา 21 มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นโดยอนุโลม

มาตรา 31 ในการคัดเลือกประธานกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ให้กรรมการตามมาตรฐานตามมาตรา 30 (2), (3) และ (4) เสนอรายชื่อบุคคลจำนวนฝ่ายละสามคน และให้บุคคลทั้งเก้าคนดังกล่าวประชุมเพื่อคัดเลือกกันเอง โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับการคัดเลือก

บุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานท้องถิ่น ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านระบบราชการ ด้านการบริหารและการจัดการ หรือด้านกฎหมายซึ่งมีผลงานทางด้านวิชาการ หรือมีความรู้เป็นที่ยอมรับและไม่ได้เป็นกรรมการของคณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือกรรมการของคณะกรรมการข้าราชการพนักงานส่วนท้องถิ่นและให้นำความในมาตรา 6 วรรคหนึ่งมาใช้บังคับด้วย ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ดำเนินการจัดให้มีการคัดเลือกประธานกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ในกรณีที่ได้อาจารย์ชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกแล้ว ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประกาศแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นประธานกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

มาตรา 32 ให้ประธานกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละหกปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้ออก โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เนื่องจากมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่
- (4) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 31 วรรคหนึ่ง
- (5) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (6) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (7) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา 33 ให้คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดมาตรฐานกลางและแนวทางในการรักษาระบบคุณธรรมเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลโดยเฉพาะในเรื่องการแต่งตั้งและการให้พ้นจากตำแหน่งของพนักงานส่วนท้องถิ่น รวมตลอดถึงการกำหนดโครงสร้างอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมแก่รายได้และการบริหารท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้การกำหนดมาตรฐานกลางและแนวทางจะต้องไม่มีลักษณะเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลโดยเฉพาะเจาะจงที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถบริหารงานบุคคลตามความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

(2) กำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือกตามมาตรา 16 วรรคสาม มาตรา 24 วรรคสามและมาตรา 26 วรรคสาม

(4) ส่งเสริมให้มีการศึกษา วิเคราะห์ หรือวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

(5) ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- (6) ประสานงานกับคณะรัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่าง ๆ คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้การบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ
- (7) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

การกำหนดมาตรฐานกลางตามวรรคหนึ่ง (1) ให้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานบุคคลของกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นมาตรา 29 ด้วย

มาตรา 34 ในกรณีที่คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการกำหนดมาตรฐานทั่วไปของคณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นขัดแย้งกับมาตรฐานกลางหรือแนวทางตามมาตรา 33 หรือมีปัญหาข้อโต้แย้งในการกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลระหว่างคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกับคณะกรรมการกลางข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นแจ้งให้คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นแล้วแต่กรณีดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามมาตรฐานกลาง และถ้ามิได้มีการดำเนินการในเวลาอันสมควรหรือการดำเนินการของคณะกรรมการ ข้าราชการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือคณะกรรมการข้าราชการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการบริหารเป็นส่วนรวมหรือไม่เป็นธรรมแก่ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นมีอำนาจสั่งระงับการใช้หลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลนั้นได้

มาตรา 35 ในการจ่ายเงินเดือน ประโยชน์ตอบแทนอื่น และเงินค่าจ้างข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างที่ นำมาจากเงินรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนและเงินกู้หรือเงินอื่นใดนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะกำหนดสูงกว่าร้อยละสิบของเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่ได้

มาตรา 36 ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นในสำนักปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่รับผิดชอบงานในราชการของคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
- (2) ศึกษาวิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบริหารงานบริหารบุคคลส่วนท้องถิ่น
- (3) ประสานงาน ติดตาม และประเมินผลการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (4) ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
- (5) จัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรม รวมทั้งการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
- (6) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ผลงาน และอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่และในการดำเนินงานของคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นและสำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

การปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

บทเฉพาะกาล

มาตรา 37 ผู้ใดเป็นข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบลหรือพนักงานเมืองพัทยาอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติต่อไป โดยได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง และสิทธิและประโยชน์เช่นเดิม

มาตรา 38 ผู้ใดเป็นลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมืองพัทยาอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นเป็นลูกจ้างตามพระราชบัญญัติต่อไปโดยได้รับค่าจ้าง และสิทธิและประโยชน์เช่นเดิม

มาตรา 39 ให้ดำเนินการจัดให้มีคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นและสำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานบุคคลส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้การบริหารงานบุคคลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จนกว่าจะมีคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ในระหว่างที่ยังไม่มีการกำหนดมาตรฐานกลางมาตรฐานทั่วไป หลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พระราชบัญญัติ พระกฤษฎีกา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล และพนักงานเมืองพัทยา ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 40 ในวาระเริ่มแรกก่อนที่จะมีกรรมการตามมาตรา 30 (4) ให้คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ประกอบกรรมการตามมาตรา 30 (2) และ (3) เพื่อทำหน้าที่เท่าที่จำเป็น ให้กรรมการตามวรรคหนึ่ง ดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือกกรรมการตามมาตรา 33 (3) ภายในกำหนดเวลาไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา 30 (3) ให้กรรมการตามวรรคหนึ่ง เลือกกรรมการผู้หนึ่งเป็นประธานกรรมการเพื่อทำหน้าที่พลางก่อนจนกว่าจะมีกรรมการตามมาตรา 30 (4)

มาตรา 41 บรรดากิจการที่กำหนดเป็นอำนาจหน้าที่คณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานบุคคลส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าได้มีการดำเนินการไปแล้วหรือกำลังดำเนินการอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าการนั้นได้กระทำโดยชอบด้วยกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าการนั้นได้ดำเนินการไปแล้วหรือกำลังดำเนินการอยู่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 42 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่จ่ายเงินเดือน ประโยชน์ตอบแทนอื่น และค่าจ้างของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นและลูกจ้าง ไม่เป็นไปตามที่กำหนดตามมาตรา 35 ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา 35 ภายในห้าปีนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 43 ในระหว่างที่ยังมิได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นให้กรรมการปกครองรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่จำเป็นไปพลางก่อน

ภาคผนวก ข

การคำนวณภาษีที่เมืองพัทยাজัดเก็บเอง

การคำนวณภาษีที่เมืองพัทยาจัดเก็บเอง

การคำนวณภาษีที่เมืองพัทยาจัดเก็บเองทั้ง 3 ประเภท มีสูตรดังต่อไปนี้

1. การคำนวณภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ควรเก็บได้ มีสูตรการคำนวณดังนี้

ภาษีโรงเรือนและที่ดินที่เก็บจากห้องเช่าของโรงแรม = ค่ารายปี x 12.5%

ภาษีโรงเรือนและที่ดินที่เก็บจากห้องเช่าของห้องพัก = ค่ารายปี x 12.5%

ค่ารายปี = ค่าเช่าต่อเดือน x จำนวนห้อง x 12 เดือน

เมื่อคำนวณในแต่ละประเภทแล้ว นำค่าที่ได้มารวมกันเป็นภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ควรเก็บได้

2. การคำนวณภาษีป้ายที่ควรเก็บได้ แยกตามประเภทป้ายที่จัดเก็บได้ 3 ประเภท คือ

ป้ายประเภทที่ 1 หมายถึง ป้ายที่มีอักษรไทยล้วน ให้คิดอัตรา 3 บาท/500 ตารางเซนติเมตร

ป้ายประเภทที่ 2 หมายถึง ป้ายที่มีอักษรไทยปนอักษรต่างประเทศหรือปนกับภาพและเครื่องหมายอื่น ให้คิดอัตรา 20 บาท/500 ตารางเซนติเมตร

ป้ายประเภทที่ 3 หมายถึง ป้ายที่มีอักษรไทยไม่ว่าจะมีภาพหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ หรือป้ายที่อักษรไทยบางส่วนหรือทั้งหมดอยู่ได้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ ให้คิดอัตรา 40 บาท/500 ตารางเซนติเมตร

โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

ภาษีป้าย = จำนวนพื้นที่ป้าย x อัตราภาษี

เมื่อคำนวณในแต่ละประเภทแล้ว นำค่าที่ได้มารวมกันเป็นภาษีป้ายที่ควรเก็บได้

3. การคำนวณภาษีบำรุงท้องที่ที่ควรเก็บได้ สามารถแบ่งการจัดเก็บได้ 2 ประเภท

ภาษีบำรุงท้องที่ที่ควรเก็บได้ในตำบลนาเกลือ แบ่งจัดเก็บจาก ไม้ล้มลุก ไม้ยืนต้น และพื้นที่ว่างเปล่า โดยอัตราจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของเมืองพัทยา แบ่งได้ดังนี้

- 1,500 ไร่ขึ้นไป จัดเก็บไร่ละ 1,495 บาท
- 750 - 1,499 ไร่ จัดเก็บไร่ละ 745 บาท
- 250 - 749 ไร่ จัดเก็บไร่ละ 245 บาท
- 37.51 - 249 ไร่ จัดเก็บไร่ละ 170 บาท
- 37.50 ไร่ลงมา จัดเก็บไร่ละ 55 บาท

ภาษีบำรุงท้องที่ที่ควรเก็บได้ในตำบลหนองปรือแบ่งจัดเก็บจาก ไม้ล้มลุก ไม้ยืนต้น และพื้นที่ว่างเปล่า โดยอัตราจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของเมืองพัทยา แบ่งได้ดังนี้

- 125 ไร่ขึ้นไป จัดเก็บไร่ละ 370 บาท
- 100 - 124 ไร่ จัดเก็บไร่ละ 95 บาท
- 50 - 99 ไร่ จัดเก็บไร่ละ 60 บาท

- 25 - 49 ไร่ จัดเก็บไร่ละ 50 บาท
- 6 - 24 ไร่ จัดเก็บไร่ละ 40 บาท
- 5 ไร่ลงมา จัดเก็บไร่ละ 10 บาท

จากอัตราภาษีบำรุงท้องที่ข้างต้น เมืองพัทยาจัดเก็บภาษีแยกตามตำบลนาเกลือ และตำบลหนองปรือ ซึ่งอัตราดังกล่าวเมืองพัทยาได้อ้างอิงราคาปานกลางตามบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ ปี พ.ศ. 2508

$$\text{ไม้ล้มลุก} = \text{พื้นที่ดิน (ไร่)} \times \text{อัตราภาษี (บาท/ไร่)}$$

$$\text{ไม้ยืนต้น} = \text{พื้นที่ดิน (ไร่)} \times \text{อัตราภาษี (บาท/ไร่)}$$

$$\text{ที่ว่างเปล่า} = \text{พื้นที่ดิน (ไร่)} \times \text{อัตราภาษี (บาท/ไร่)}$$

มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ภาษีบำรุงท้องที่} = \text{พื้นที่ดิน (ไร่)} \times \text{อัตราภาษี (บาท/ไร่)}$$

เมื่อคำนวณในแต่ละประเภทแล้ว นำค่าที่ได้มารวมกันเป็นภาษีบำรุงท้องที่ที่ควรเก็บได้

ตารางผนวกที่ 1 การคำนวณภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ควรเก็บได้ของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

(หน่วย: บาท)										
ปีงบประมาณ	โรงแรม					ห้องพัก				
	อัตราค่าเช่า	จำนวน	จำนวน	อัตราภาษีที่	ภาษีโรงเรือนและ	อัตราค่าเช่า	จำนวน	จำนวน	อัตราภาษีที่	ภาษีโรงเรือนและ
	ห้องที่เมืองพัทยา	เดือน	ห้อง	รัฐกำหนด	ที่ดินที่ควรเก็บได้	ห้องที่เมืองพัทยา	เดือน	ห้อง	รัฐกำหนด	ที่ดินที่ควรเก็บได้
	กำหนดต่อเดือน		ทั้งหมด	(ร้อยละ)	ของโรงแรม	กำหนดต่อเดือน		ทั้งหมด	(ร้อยละ)	ของห้องพัก
	1	2	3	4	5 = 1 x 2 x 3 x 4	6	7	8	9	10 = 6 x 7 x 8 x 9
										11 = 5 + 10
2542	1,000	12	22,513	12.50	3,376,950,000.00	600	12	744	12.50	2,091,960,000.00
2543	1,000	12	23,608	12.50	3,541,200,000.00	600	12	870	12.50	2,091,960,000.00
2544	1,000	12	23,960	12.50	3,594,000,000.00	600	12	1,090	12.50	2,213,100,000.00
2545	1,000	12	24,348	12.50	3,652,200,000.00	600	12	1,273	12.50	2,337,570,000.00
2546	1,000	12	25,449	12.50	3,817,350,000.00	600	12	1,395	12.50	2,366,550,000.00
2547	1,000	12	25,917	12.50	3,887,550,000.00	600	12	1,411	12.50	2,466,990,000.00

ที่มา: สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2547)

ตารางผนวกที่ 2 - 1 การคำนวณภาษีบำรุงท้องที่ที่ควรเก็บได้ในตำบลนาเกลือของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

										(หน่วย: บาท)
ปีงบประมาณ	ตำบลนาเกลือ									รวมภาษีบำรุงท้องที่
	ไม้ล้มลุก	อัตราภาษี	ภาษีบำรุงท้อง	ไม้ยืนต้น	อัตราภาษี	ภาษีบำรุงท้อง	ที่ว่างเปล่า	อัตราภาษี	ภาษีบำรุงท้อง	ที่ควรเก็บได้
	(ไร่)	(บาท/ไร่)	ที่ที่ควรเก็บได้	(ไร่)	(บาท/ไร่)	ที่ที่ควรเก็บได้	(ไร่)	(บาท/ไร่)	ที่ที่ควรเก็บได้	ในตำบลนาเกลือ
	1	2	3 = 1 x 2	4	5	6 = 4 x 5	7	8	9 = 7x 8	10 = 3 + 6 + 9
2542	1,589.70	1,495	2,376,601.50	537.45	745	400,400.25	31.75	55	1,746.25	2,778,748.00
2543	1,299.84	1,495	1,943,260.80	528.17	745	393,486.65	40.93	170	6,958.10	2,343,705.55
2544	1,218.59	1,495	1,821,792.05	511.12	745	380,784.40	41.87	170	7,117.90	2,209,694.35
2545	1,416.20	1,495	2,117,219.00	533.19	745	397,226.55	39.88	170	6,779.60	2,521,225.15
2546	2,219.15	1,495	3,317,629.25	721.45	745	537,480.25	25.43	55	1,398.65	3,856,508.15
2547	2,217.91	1,495	3,315,775.45	719.86	745	536,295.70	24.55	55	1,350.25	3,853,421.40

ตารางผนวกที่ 2 - 2 การคำนวณภาษีบำรุงท้องที่ที่ควรเก็บได้ในตำบลหนองปรือของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

(หน่วย: บาท)

ปีงบประมาณ	ตำบลหนองปรือ									รวมภาษีบำรุงท้องที่
	ไม้ล้มลุก	อัตราภาษี	ภาษีบำรุงท้อง	ไม้ยืนต้น	อัตราภาษี	ภาษีบำรุงท้อง	ที่ว่างเปล่า	อัตราภาษี	ภาษีบำรุงท้อง	ที่ควรเก็บได้
	(ไร่)	(บาท/ไร่)	ที่ที่ควรเก็บได้	(ไร่)	(บาท/ไร่)	ที่ที่ควรเก็บได้	(ไร่)	(บาท/ไร่)	ที่ที่ควรเก็บได้	ในตำบลหนองปรือ
	1	2	3 = 1 x 2	4	5	6 = 4 x 5	7	8	9 = 7x 8	10 = 3 + 6 + 9
2542	1,014.87	370	375,501.90	385.58	370	142,664.60	13.73	40	549.20	518,715.70
2543	965.44	370	357,212.80	321.81	370	119,069.70	15.11	40	604.40	476,886.90
2544	928.38	370	343,500.60	309.27	370	114,429.90	17.81	40	712.40	458,642.90
2545	971.31	370	359,384.70	333.79	370	123,502.30	15.09	40	603.60	483,490.60
2546	1,229.43	370	454,889.10	394.88	370	146,105.60	12.67	40	506.80	601,501.50
2547	1,211.77	370	448,354.90	387.46	370	143,360.20	12.79	40	511.60	592,226.70

ตารางผนวกที่ 2 - 3 การคำนวณภาษีบำรุงท้องที่ที่ควรเก็บได้ของเมืองพัทยา
ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

(หน่วย: บาท)

ปีงบประมาณ	รวมภาษีบำรุงท้องที่ ที่ควรเก็บได้ ในตำบลนาเกลือ	รวมภาษีบำรุงท้องที่ ที่ควรเก็บได้ ในตำบลหนองปรือ	รวมภาษีบำรุงท้องที่ ที่ควรเก็บได้ 3 = 1 + 2
	1	2	
2542	2,778,748.00	518,715.70	3,297,463.70
2543	2,343,705.55	476,886.90	2,820,592.45
2544	2,209,694.34	458,642.90	2,668,337.24
2545	2,521,225.15	483,490.60	3,004,715.75
2546	3,856,508.15	601,501.50	4,458,009.65
2547	3,853,421.40	592,226.70	4,445,648.10

ที่มา: สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2547)

ตารางผนวกที่ 3 การคำนวณภาษีป้ายที่ควรเก็บได้ของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547

(หน่วย:บาท)										
ปีงบประมาณ	ป้ายอักษรไทยล้วนที่ควรเก็บได้			ป้ายอักษรไทยปนต่างชาติที่ควรเก็บได้			ป้ายที่อักษรไทยอยู่ต่ำกว่าอักษรต่างชาติที่ควรเก็บได้			รวมภาษีป้าย ที่ควรเก็บได้
	พื้นที่	อัตราภาษี	จำนวนภาษี	พื้นที่	อัตราภาษี	จำนวนภาษี	พื้นที่	อัตราภาษี	จำนวนภาษี	
	(ตารางเซน ติเมตร)	(บาท/500 ตารางเซนติเมตร)	(บาท)	(ตารางเซน ติเมตร)	(บาท/500 ตารางเซนติเมตร)	(บาท)	(ตารางเซน ติเมตร)	(บาท/500 ตารางเซนติเมตร)	(บาท)	
	1	2	3 = 1 x 2	4	5	6 = 4 x 5	7	8	9 = 7 x 8	
2542	19,651.00	3	58,953.00	497,993.00	20	9,959,860.00	53,063.00	40	2,122,520.00	12,141,333.00
2543	20,657.00	3	61,971.00	505,981.00	20	10,119,620.00	55,284.00	40	2,211,360.00	12,392,951.00
2544	21,089.00	3	63,267.00	577,704.00	20	11,554,080.00	57,348.00	40	2,293,920.00	13,911,267.00
2545	22,812.00	3	68,436.00	610,276.00	20	12,205,520.00	59,736.00	40	2,389,440.00	14,663,396.00
2546	23,704.00	3	71,112.00	768,800.00	20	15,376,000.00	61,010.00	40	2,440,400.00	17,887,512.00
2547	24,276.00	3	72,828.00	881,534.00	20	17,630,680.00	67,489.00	40	2,699,560.00	20,403,068.00

ที่มา: สำนักงานคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2547)

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

(หน่วย: ล้านบาท)

ประเภทรายรับ	ปีงบประมาณ						เฉลี่ย
	2542	2543	2544	2545	2546	2547	
ภาษีและค่า ธรรมเนียมรถยนต์หรือ ล้อเลื่อน	21.94	20.30	20.67	44.79	32.46	17.40	26.26
	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.02)	(0.01)	(0.00)	(0.01)
ค่าภาคหลวงแร่	0.00	0.00	0.00	0.00	0.31	0.48	0.13
	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)
ค่าภาคหลวง ปิโตรเลียม	0.00	0.00	0.00	0.00	0.32	0.21	0.09
	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)
ค่าธรรมเนียมจด ทะเบียนสิทธิและที่ดิน	0.00	0.00	76.57	98.47	138.16	148.09	76.88
	(0.00)	(0.00)	(0.03)	(0.03)	(0.04)	(0.03)	(0.02)
2. รายได้ที่มีใช้ภาษี	145.09	210.35	244.80	468.31	1,062.32	1,433.40	594.05
	(0.07)	(0.10)	(0.11)	(0.17)	(0.29)	(0.33)	(0.18)
ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต	20.02	24.14	31.11	31.11	36.95	40.51	30.64
	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)
รายได้จากทรัพย์สิน	12.49	7.90	5.30	4.48	3.82	4.85	6.47
	(0.01)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)
รายได้จาก สาธารณูปโภค และการพาณิชย์	0.47	0.49	0.53	0.67	0.70	0.96	0.64
	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)
รายได้เบ็ดเตล็ด	1.90	13.52	3.27	4.79	11.04	19.41	8.99
	(0.00)	(0.01)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)
เงินอุดหนุน	110.19	164.28	204.56	427.24	1,009.78	1,367.66	547.29
	(0.06)	(0.08)	(0.09)	(0.15)	(0.28)	(0.31)	(0.16)

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

(หน่วย: ล้านบาท)

ประเภทรายรับ	ปีงบประมาณ						เฉลี่ย
	2542	2543	2544	2545	2546	2547	
เงินอุดหนุนทั่วไป	9.06	7.37	12.65	16.91	0.00	0.56	7.76
	(0.00)	(0.00)	(0.01)	(0.01)	(0.00)	(0.00)	(0.00)
เงินอุดหนุนที่มีเงื่อนไข	101.13	156.91	191.91	410.33	1,009.78	1,367.10	539.53
	(0.05)	(0.07)	(0.09)	(0.15)	(0.28)	(0.31)	(0.16)
รายรับรวมทั้งหมด	1,969.81	2,099.53	2,255.49	2,822.30	3,646.60	4,383.80	2,862.92
	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขใน () คือ ค่าสัดส่วนร้อยละของรายรับทั้งหมด

ที่มา: สำนักการคลัง ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2547)

ตารางผนวกที่ 4 ข้างต้น แสดงถึงโครงสร้างรายรับของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ 2542 - 2547 เมื่อสมมติให้เมืองพัทยาสามารถจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 50 จากภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ควรเก็บได้ในตารางผนวกที่ 1 และนำภาษีโรงเรือนและที่ดินจากการคำนวณมาแทนที่ภาษีโรงเรือนและที่ดินที่เก็บได้จริงในตารางที่ 6 พบว่า ตั้งแต่ปี 2542 - 2547 สามารถจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินเพิ่มขึ้นมาก และเป็นรายได้ส่วนใหญ่ของเมืองพัทยาที่สามารถแทนที่เงินอุดหนุนทั้งหมดและภาษีที่รัฐจัดสรรให้ การที่เมืองพัทยาสามารถจัดเก็บรายได้จากภาษีได้มากขึ้นทำให้เมืองพัทยามีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายในด้านต่าง ๆ โดยไม่ต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนและภาษีที่รัฐจัดสรรให้อีกต่อไป การที่เมืองพัทยาสามารถจัดหารายได้เองโดยไม่ต้องพึ่งพาเงินที่รัฐจัดสรรให้เลยเป็นการแสดงให้เห็นถึงการบริหารทางการคลังที่ดีและมีความพร้อมที่จะรับการถ่ายโอนอำนาจทางการคลังจากรัฐบาล ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542